

HELSINGIN RANSKALAIS-SUOMALAISEN KOULUN PERUSOPETUKSEN VUOSILUOKKIEEN 3-9 AINEKOHTAISET OPETUSSUUNNITELMAT

SISÄLLYSLUETTELO

10. OPPIAINEIDEN TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT	1
10.1. ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS	1
10.1.1. SUOMI ÄIDINKIELENÄ	1
10.1.2. SVENSKA SOM MODERSMÅL	19
10.1.3. SUOMI TOISENA KIELENÄ	24
10.2. RUOTSI JA VIERAAT KIELET	35
10.2.1. RUOTSI	36
10.2.2. RANSKA	38
10.2.3. ENGLANTI	65
10.2.4. SAKSA	68
10.3. MATEMATIIKKA, FYSIIKKA JA KEMIA	71
10.3.1. MATEMATIIKKA	72
10.3.2. FYSIIKKA JA KEMIA	87
10.4. YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO	100
10.5. BIOLOGIA JA MAANTIETO	103
10.5.1. BIOLOGIA	109
10.5.2. MAANTIETO	111
10.6. HISTORIA JA YHTEISKUNTAOPPI	114
10.6.1. HISTORIA	115
10.6.2. YHTEISKUNTAOPPI	120
10.7. USKONTO	121
10.7.1. EVANKELIS-LUTERILAINEN USKONTO	122
10.7.2. ORTODOKSINEN USKONTO	126
10.7.3. KATOLINEN USKONTO	130
10.7.4. ISLAMIN USKONTO	137
10.8. ELÄMÄNKATSOMUSTIETO	140
10.9. TERVEYSTIETO	145
10.10. MUSIIKKI	148
10.11. KUVATAIDE	162
10.12. KÄSITYÖ	179
10.13. LIIKUNTA	190
10.14. KOTITALOUS	198
10.15. OPPILAANOHJAUS	202
10.16. VALINNAISET AINEET	205
10.17. KIRJASTONKÄYTÖN JA TIEDONHAUN OPETUS	205
11. LIITTEET	206
Liite 11.1. Kielitaidon tasojen kuvausasteikko	207

10. OPPIAINEIDEN TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

10.1. ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

10.1.1. SUOMI ÄIDINKIELENÄ

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen perustehtävänä on kiinnostuttaa oppilas kielestä, kirjallisuudesta ja vuorovaikutuksesta. Opetuksen tulee perustua yhteisölliseen näkemykseen kielestä: yhteisön jäsenyys ja osallisuus tietoon syntyvät, kun oppii käyttämään kieltä yhteisön tavoin. Opetuksen tulee perustua myös oppilaiden kielellisiin ja kulttuurisiin taitoihin ja kokemuksiin ja tarjota mahdollisuuksia monipuoliseen viestintään, lukemiseen ja kirjoittamiseen, joiden avulla oppilas rakentaa identiteettiään ja itsetuntoaan. Tavoitteena on, että oppilaasta tulee aktiivinen ja eettisesti vastuullinen viestijä sekä lukija, joka pääsee osalliseksi kulttuurista sekä osallistuu ja vaikuttaa yhteiskuntaan.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa opitaan käsitteitä, joilla kielentää maailmaa ja omaa ajattelua: oppilas saa keinoja todellisuuden jäsentämiseen mutta myös mahdollisuuksia irrota siitä, rakentaa uusia maailmoja ja kytkeä asioita uusiin yhteyksiin.

Äidinkieli ja kirjallisuus on tieto-, taito- ja taideaine, joka saa sisältöaineiksensa kieli- ja kirjallisuustieteistä sekä viestintätieteistä. Oppiaineen pohjalla on laaja tekstikäsitelmä: tekstit ovat puhuttuja ja kirjoitettuja, kuvitteellisia ja asiatekstejä, sanallisia, kuvallisia, äänellisiä ja graafisia sekä näiden tekstityyppien yhdistelmiä. Opetuksessa on otettava huomioon, että oppilaan äidinkieli on oppimisen perusta: kieli on oppilaalle sekä oppimisen kohde että väline. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävä on suunnitelmallisesti kehittää kieleen pohjautuvia opiskelu- ja vuorovaikutustaitoja.

Äidinkielen oppiminen kattaa laajasti kielen osa-alueet ja tehtävät. Opetuksen tulee kehittää tietoa kielestä ja kirjallisuudesta sekä vuorovaikutustaitoja uusissa ja yhä vaativammassa kielenkäyttö- ja viestintätilanteissa.

Vahva äidinkielen taito on perustana vieraan kielen oppimiselle. Tämä on erityisen tärkeää koulumme kaksikielisessä ympäristössä. Oppilas oppii omassa äidinkielessään keskeiset kielitiedon käsitteet, joiden avulla hän kykenee vertailemaan omaa kieltään ranskaan ja muihin oppimiinsa kieliin.

Aihekokonaisuudet äidinkielessä ja kirjallisuudessa

Aihekokonaisuudet tulevat äidinkielessä ja kirjallisuudessa luontevasti ja elävästi esille erilaisissa tekstien käyttämisen tavoissa: tekstejä luetaan, niistä puhutaan ja kirjoitetaan. Teksteihin lukeutuvat tässä myös mediatekstit.

Ilmaisukasvatus ja kaunokirjallisuuden lukeminen ja käsittely liittyvät **Ihmisenä kasvaminen** -aihekokonaisuuteen. Vastuu omasta kirjoittamisesta ja puhumisesta ohjaa oppilasta seisomaan sanojensa takana. Äidinkieltä ja kirjallisuutta opiskellessa

omaksutaan oman yhteisön kulttuuri ja rakennetaan sen avulla omaa identiteettiä. Kaunokirjallisuus tutustuttaa monenlaisiin maailmoihin ja yksilöihin ja tarjoaa aineksia henkiseen kasvuun, kulttuuri-identiteetin muodostumiseen ja omien ilmaisuvarojen monipuolistamiseen. Kun tekstien tuntemus syvenee, myös oma ajattelu, kirjallinen yleissivistys, mielikuvitus ja eläytymiskyky kehittyvät. Samalla rakennetaan omaa maailmankuvaa. Monipuolisten työtapojen avulla autetaan oppilasta kehittämään yhteistyötaitojaan sekä kasvamaan toiset huomioivaksi yhteiskunnan jäseneksi.

Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys -aihekokonaisuutta tukevat äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa erityisesti kirjallisuuden historian sekä erilaisten tekstilajien käsittely. Kansainvälisyyttä äidinkieleen ja kirjallisuuteen tuovat kontaktit ranskankielisiin kouluihin. Keskeistä on kasvatus kansainvälisyyteen ja suvaitsevaisuuteen. Oman kulttuurin ymmärtämistä ja identiteetin rakentamista tukevat myös erilaiset teemapäivät ja -viikot sekä tutustuminen suomen kielen erityispiirteisiin ja asemaan maailman kielten joukossa. Suomalaisesta nykykulttuurista erityisesti teatteriin tutustuminen kuuluu luontevasti äidinkieleen ja kirjallisuuteen. Kirjallisuuden opiskelussa havainnollistuvat eurooppalaisten virtausten vaikutukset Suomen kirjallisuuteen. Lisääntyvä suomalaisen kansanperinteen tuntemus ja perinteen lajien liittäminen kansainvälisten myyttisten teemojen piiriin auttavat oppilasta hahmottamaan kansallisen ja kansainvälisen kulttuurin suhdetta. Nykykirjallisuutta käsiteltäessä tutkitaan erilaisten ihmisten ja kulttuurien tapoja hahmottaa maailmaa.

Viestintä- ja mediataitoja pidetään koulun toimintakulttuurissa arvossa. Lähdekritiikkiä, tekijänoikeuksien kunnioittamista, omien töiden suojaamista sekä tekstilajin ja viestintäkanavan valintaa harjoitellaan äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelun yhteydessä mm. tehtäessä tutkielmia ja raportteja. Erilaisten tekstien tekeminen ja erittely sekä puheilmaisuus kehittävät oppilaan valmiuksia ilmaista ajatuksiaan ja tunteitaan erilaisissa tilanteissa. Tutustumalla eri viestimille tyypillisiin tekstilajeihin sekä tuottamalla niitä itse, esimerkiksi koulun lehteen, joukkoviestimien maailma ja sen suhde todellisuuteen havainnollistuu oppilaalle. Yhteistyössä eri median alojen kanssa oppisisällöt havainnollistuvat ja median merkitys nykymaailmassa tulee oppilaalle näkyväksi.

Osallistuva kansalainen on tavoitteena, kun puheviestinnässä harjoitellaan yksilö- ja ryhmäviestintätaitoja ja kirjoittamisen opetuksessa mielipidetekstejä. Keskittyvä lukeminen, jota äidinkielen tehtävissä usein vaaditaan, auttavat oppilasta keskittymään ja kuuntelemaan hänelle suunnattuja viestejä ja itseään. Samalla oppilas seuraa, mitä maailmalla tapahtuu. Kaikki tämä liittyy **Vastuuseen ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta**.

Turvallisuutta edistävät äidinkielen lukutehtävät: opitaan lukemaan ohjeita, sääntöjä ja ohjailevia tekstejä sekä analysoimaan niitä. Kielen ja sanojen merkitys korostuu äidinkielessä. Tekstien ja viestintätekniikan käyttö oppitunneilla liittyvät aihekokonaisuuteen **Ihminen ja teknologia**. Äidinkielessä ja kirjallisuudessa kiinnitetään huomiota taitoon työstää omia tekstejä tietotekniikan avulla ja käyttää tietotekniikkaa tiedonhaussa sekä oppia valikoivaan kriittisyyteen tietotulvan edessä.

VUOSILUOKAT 3-5

Vuosiluokkien 3–5 äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen keskeinen tehtävä on äidinkielen perustaitojen oppiminen. Opetuksen tavoitteena on sujuvan luku- ja

kirjoitustekniikan oppiminen, luetun ymmärtämisen syventäminen ja tiedonhankintataitojen kartuttaminen. Oppilasta ohjataan kuuntelemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan erityyppisiä tekstejä sekä ilmaisemaan itseään monipuolisesti.

Kirjallisuuden lukemisella ja monipuolisella kirjoittamisella on näinä vuosina itseisarvoa, mutta niillä tuetaan myös oppilaan lukutaidon, ilmaisuvarojen, mielikuvituksen ja luovuuden kehittymistä. Oppilasta harjaannutetaan myös oman lukukokemuksen jakamiseen ja käsittelemiseen.

Neljännellä luokalla on ohjelmassa ranskankielisen luokan vierailu Suomessa sekä luokan oma oppilasvaihtomatka ranskankieliseen maahan. Valmistelut aloitetaan ranskankielisen opettajan johdolla jo kolmannella luokalla. Matkan lähestyessä matkajärjestelyjä käsitellään myös äidinkielen tunneilla. Matkojen aikoina voidaan esim. kirjoittaa matkapäiväkirjaa suomen kielellä korvauksena poisjääneistä äidinkielen tunneista. Vaihto-oppilasluokan Suomen vierailun aikana oppilaat toimivat tarvittaessa tulkkeina kotipiirissään, jolloin syntyy käytännön oivalluksia kielten välisistä eroista ja kääntämisen ilosta ja ongelmista.

Tavoitteet

Oppilaan vuorovaikutustaidot karttuvat

Oppilas

- oppii erilaisissa viestintätilanteissa aktiivisen kuuntelijan ja viestijän taitoja; hän rohkaistuu osallistumaan keskusteluihin ja pyrkii ottamaan vastaanottajaa huomioon omassa viestinnässään
- oppii toimimaan tekstiympäristöissä, joissa sanat, kuvat ja äänet ovat vuorovaikutuksessa
- kehittää omaa kerrontaansa ja kokonaisilmaisua.

Oppilaan taito tulkita ja hyödyntää erilaisia tekstejä kehitty

Oppilas

- oppii lukemaan erilaisia tekstejä ja tottuu tarkkailemaan ja arvioimaan itseään lukijana
- tutustuu erilaisiin lukutapoihin luetun ymmärtämistä parantaviin lukustrategioihin
- oppii valitsemaan sopivaa luettavaa eri tarkoituksiin ja tottuu pohtimaan ja ilmaisemaan tekstien herättämiä ajatuksia sekä siltaamaan niitä omaan elämäänsä ja ympäristöönsä
- opettelee etsimään tietoa erityyppisistä ikäkaudelleen sopivista lähteistä.

Oppilaan taito tuottaa tekstejä ja hyödyntää niitä eri tarkoituksiin kehitty

Oppilas

- oppii rakentamaan erilaisia tekstejä sekä suullisesti että kirjallisesti
- kehittää taitoaan ilmaista itseään, hänen sanavarastonsa laajenee ja täsmentyy; hän oppii arvioimaan omaa ilmaisuaan
- oppii kirjoittamaan sujuvasti käsin, saa kokemuksia erilaisten tekstien tuottamisesta tekstinkäsittelyohjelmalla ja oppii käyttämään viestinnän välineitä.

Oppilaan suhde kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin syvenee

Oppilas

- tutustuu oman maansa ja muiden kansojen kulttuureihin kirjallisuuden, teatterin ja elokuvan keinoin
- lukee paljon ja monipuolisesti lasten ja nuorten kirjallisuutta ja oppii valitsemaan itselleen sopivaa ja kiinnostavaa luettavaa; hänen positiivinen asenteensa lukemiseen säilyy
- kasvattaa kiinnostusta kielen toimintaan; hän oppii ymmärtämään kieliopillisen kuvauksen perusasioita ja havaitsemaan ympäristössään puhuttavat eri kielet ja antamaan niille arvon
- oppii perustietoja mediasta ja hyödyntää viestintävälineitä tavoitteellisesti.

Keskeiset sisällöt

3. vuosiluokka

Vuorovaikutustaidot

- aktiivisen kuuntelun opettelua
- kertomista ja selostamista
- kysymysten tekemistä
- mielipiteen ja tosiasian tunnistamista
- mielipiteiden esittämistä ja niiden perustelemisen harjoittelua
- sopivien sanojen ja ilmaisutapojen valintaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- luontevien vuorovaikutustilanteiden harjoittelua myös eri kulttuureista olevien ja eri-ikäisten ihmisten kanssa
- erilaisia ilmaisuharjoituksia, joiden avulla työstetään kuultua, nähtyä, koettua ja luettua kerronnan, leikin, draaman ja improvisoinnin avulla

Tekstin ymmärtäminen

- keskittyvän ja ymmärtävän kuuntelun harjoittelua
- erilaisten tekstilajien rakenteisiin tutustumista
- sana- ja asiatarkkaa lukemista
- päättelevää lukemista
- lukemisstrategiat: ennakoinnin harjoittelua (otsikko, kuvat, omat kokemukset)
- ajatuskartan laatimisen harjoittelua
- viestintävälineisiin tutustumista
- mediatekstien tarkastelua ja tuottamista (esim. luokkalehti, lastenlehdet, sarjakuva)

Puhe-esitysten laatiminen ja kirjoitusten laatiminen

- tutun asian kuvailua ja selostamista
- äänenkäytön harjoittelua
- sujuvan ja selkeän peruskäsitteiden opettelua
- oikeinkirjoituksen perusasioiden harjoittelua
- kappalejakoon tutustumista
- oman tekstin suunnittelua ja kirjoittamista
- omaan elämään liittyvien tekstien suunnittelua ja kirjoittamista
- juonellisen kertomuksen ja mielikuvituskertomuksen suunnittelua ja kirjoittamista
- asiatekstin rakentamisen harjoittelua
- kirjoittamista myös tietokoneella

Tiedonhallintataidot

- ikäkaudelle sopivien asiatekstien avaamista
- käsittekarttojen lukemista
- tietokirjoihin ja kirjaston perusluokitukseen tutustumista
- aakkostamisen harjoittelua
- sisällysluettelon ja hakemistojen käytön opettelua

Kielen tehtävät ja rakenne

- sanojen merkityksen tarkastelua ja ryhmittelyä merkityksen perusteella (esim. synonyymit ja vastakohtat, yläkäsitteet ja alakäsitteet)
- sanavaraston kartuttamista ja täsmentämistä
- sanaluokkajakoon tutustumista (verbit, adjektiivit ja substantiivit)
- kirjoitettuun kieleen liittyviin sopimuksiin ja sääntöihin tutustumista (esim. erisnimet, yleisnimet, nominatiivialkuiset yhdyssanat, lopetusmerkit piste, kysymysmerkki, huutomerkki ja pilkun käyttö luettelossa, vuorosanaviiva)
- erilaisten lauseiden tuottamista
- lauseiden yhdistämiseen tutustumista
- sanojen taipumiseen tutustumista (esim. yksikkö- ja monikkomuodot ja verbin persoonamuodot)

Kirjallisuus ja muu kulttuuri

- luokan yhteisten kokonaisteosten ja lyhyempien tekstien kuuntelemista ja lukemista
- valinnaisten kirjojen ja lyhyempien tekstien lukemista
- kuultujen ja luettujen tekstien käsittelyä sekä lukukokemusten jakamista
- kirjallisuuden käsitteisiin tutustumista
- tutustumista ikäkaudelle sopivalla tavalla suomalaiseen kansanperinteeseen sekä suomalaisen kirjallisuuden klassikoihin kuten Kalevalaan ja Seitsemään veljekseen
- tutustumista nykyperinteeseen (esim. oman paikkakunnan perinne, lasten/nuorten leikit)
- kulttuurikokemukset, kirjallisuuden ja muiden taiteenalojen yhteyksien etsimistä (esim. teatteri, konsertit, taiteilijavierailut, taidenäyttelyt)

Suomen maantietoa

- opiskellaan keskeiset asiat Suomen maantiedosta

4. vuosiluokka**Vuorovaikutustaidot**

- aktiivisen kuuntelun harjoittelua
- keskustelutaitojen harjoittelua
- oman kerronnan kehittämistä
- mielipiteiden esittämistä ja perustelun harjoittelua
- sopivien sanojen ja ilmaisutapojen valintaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- luontevien vuorovaikutustilanteiden harjoittelua eri kulttuureista olevien ja eri-ikäisten ihmisten kanssa
- erilaisiin viestintävälaineisiin tutustumista ja niiden käyttöä
- oman ilmaisun rikastuttamista, myös sanaton viestintä

- erilaisia ilmaisharjoituksia, joiden avulla työstetään kuultua, nähtyä, koettua ja luettua kerronnan, leikin, draaman ja improvisoinnin avulla

Tekstin ymmärtäminen

- keskittyvän ja ymmärtävän kuuntelun harjoittelua
- päättelevää ja arvioivaa kuuntelemista ja lukemista
- erilaisten tekstilajien ominaispiirteiden tunnistamista
- taitavan lukijan lukustrategioiden opettelua (esim. tarkkaillaan itseä lukijana, outojen sanojen havaitseminen ja merkitysten selvittäminen, tekstin kokonaisuuden kannalta keskeisten asioiden erottaminen yksityiskohdista)
- mediatekstien tarkastelua ja tuottamista (esim. koululaisille suunnatut lehdet)

Puhe-esitysten ja kirjoitusten laatiminen

- äänenkäytön harjoittelua erilaisissa puhetilanteissa
- oman tekstin suunnittelua ja kirjoittamista
- peruskäsialan harjoittelua ja kehittämistä
- oikeinkirjoituksen perusasioiden harjoittelua
- kappalejaon opettelua
- mielipiteen ilmaisemista puheen ja kirjoittaen
- oman tekstin suunnittelua, kirjoittamista, sekä muokkaamista ja viimeistelyä palautteen pohjalta
- tekstinkäsittelyohjelman käytön opettelua

Tiedonhallintataidot

- asiatekstien avaamista (esim. oppikirjat, tietokirjat, lehdet, uutiset)
- käsitekarttojen tulkinnan ja laadinnan opettelua
- kirjaston käytön tehostamista (esim. kirjojen haku ja varaaminen, luokittelun hyödyntäminen)
- hakusanojen käytön harjoittelua
- sisällysluettelon käyttöä ja hakemistojen käytön opettelua

Kielen tehtävät ja rakenne

- sanojen merkitysten tarkastelua ja vertaamista
- sanavaraston kartuttamista ja täsmentämistä
- sanojen ryhmittelyä merkityksen ja taipumisen perusteella (esim. yksikkö ja monikko, adjektiivien vertailumuodot, substantiivien omistusliitteet, verbin persoonamuodot ja kieltomuodot, alustavasti verbin aikamuodot)
- sanaluokat (esim. tarkasti substantiivit, adjektiivit, verbit ja numeraalit, alustavasti pronominit ja partikkelit)
- lauseiden tuottamista
- kirjoitettuun kieleen liittyvien sopimusten ja sääntöjen harjoittelua (esim. erisnimet, yleisnimet, nominatiivialkuiset yhdyssanat, lopetusmerkit piste, kysymysmerkki ja huutomerkki, pilkun käyttö luettelossa, lainausmerkit)
- lauseiden yhdistämisen harjoittelua, pilkun käyttöön tutustumista, pilkku erottamassa päälauseita ja konjunktiolla alkavia lauseita

Kirjallisuus ja muu kulttuuri

- luokan yhteisten kokonaisteosten ja lyhyempien tekstien kuuntelemista ja lukemista

- valinnaisten kirjojen ja lyhyempien tekstien lukemista
- kuultujen ja luettujen tekstien käsittelyä sekä lukukokemusten jakamista
- kirjallisuuden käsitteiden käytön harjoittelua (esimerkiksi juoni, pää- ja sivuhenkilö, tapahtuma-aika ja -paikka)
- tutustumista ikäkaudelle sopivalla tavalla suomalaiseen kansanperinteeseen sekä suomalaisen kirjallisuuden klassikoihin kuten Kalevalaan ja Seitsemään veljekseen
- tutustumista nykyperinteeseen (esim. oman paikkakunnan perinne, lasten/nuorten leikit)
- kulttuurikokemukset, kirjallisuuden ja muiden taiteenalojen yhteyksien etsimistä (esim. teatteri, konsertit, elokuvat, taiteilijavierailut, taidenäyttelyt)

5. vuosiluokka

Vuorovaikutustaidot

- aktiivisen ja kriittisen kuuntelutaidon kehittämistä
- keskustelutaitojen kehittämistä
- oman kerronnan ja ilmaisun rikastuttamista
- mielipiteiden esittämistä ja perustelun harjoittelua
- sopivien sanojen ja ilmaisutapojen valintaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- luontevien vuorovaikutustilanteiden harjoittelua eri kulttuureista olevien ja eri-ikäisten ihmisten kanssa
- erilaisiin viestintävälineisiin tutustumista ja niiden käyttöä
- monipuolisten ilmaisutaitojen kehittämistä, myös sanatonta viestintää, joka edellyttää kuullun, nähdyn, koetun ja luetun työstämistä kerronnan, leikin, draaman, improvisoinnin ja teatterin keinoin
- itseluottamuksen vahvistamista erilaisissa viestintätilanteissa

Tekstin ymmärtäminen

- päättelevää ja arvioivaa kuuntelemista ja lukemista
- monipuolisten lukustrategioiden käyttöä
- erilaisten tekstilajien rakenteiden avaamista
- opiskelulukemisen harjoittelua (esim. käsittekartat, referaatit)
- mediateksteihin tutustumista ja niiden avaamista yhdessä
- mediatekstien tarkastelua ja tuottamista (esim. mainos)

Puhe-esitysten ja kirjoitusten laatiminen

- äänenkäytön harjoittelua erilaisissa puhetilanteissa
- selkeän ja sujuvan persoonallisen käsialan kehittämistä
- oikeinkirjoituksen sopimusten ja sääntöjen soveltamista omiin kirjoitelmiin
- kappalejaon opettelua omaa tekstiä rakentaessa
- oman tekstin suunnittelua, kirjoittamista sekä muokkaamista ja viimeistelyä myös palautteen pohjalta
- tekstin tavoitteen ja tarkoituksen pohdintaa jo tekstin suunnitteluvaiheessa
- mielipiteen ja perustelujen ilmaisemista puhuen ja kirjoittaen
- puhe-esityksen laatimista ja esittämistä, kontaktin oton harjoittelua, tuttu kuulijakunta
- tekstinkäsittelyohjelman käytön hyödyntämistä

Tiedonhallintataidot

- erilaisten asiatekstien avaamista (esim. oppikirjat, tietokirjat, lehdet)
- muistiinpanojen tekeminen kuullusta ja luetuista teksteistä
- käsitekarttojen tulkinna ja laadinnan opettelua
- kirjaston käytön tehostamista (esim. kirjojen haku ja varaaminen, luokittelun hyödyntäminen)
- hakusanojen käytön harjoittelua
- sisällysluettelon ja hakemistojen käyttöä
- tiedon hakemista tietoverkosta ohjatusti
- mediateksteihin tutustumista ja niiden avaamista yhdessä

Kielen tehtävät ja rakenne

- sanojen merkitysten tarkastelua ja vertaamista
- sanavaraston kartuttamista ja täsmentämistä
- sanojen ryhmittelyä merkityksen ja taipumisen perusteella (esim. nominit, verbit ja partikkelit)
- nominien ja verbien taipumisen tarkastelua
- lauseenjäseniin tutustumista (esim. subjekti, predikaatti ja objekti)
- sanaluokkajaon harjoittelua ja soveltamista
- lauseiden tuottamista
- kirjoitettuun kieleen liittyvien sopimusten ja sääntöjen harjoittelua (esim. erisnimet, yleisnimet, nominatiivialkuiset yhdyssanat, lopetusmerkit: piste, kysymysmerkki ja huutomerkki, pilkun käyttö luettelossa, lainausmerkit)
- pilkun käytön harjoittelua (esim. pilkku erottamassa päälauseita ja konjunktioilla alkavia lauseita)

Kirjallisuus ja muu kulttuuri

- luokan yhteisten kokonaisteosten ja lyhyempien tekstien kuuntelemista, lukemista ja arviointia
- valinnaisten kirjojen ja lyhyempien tekstien lukemista
- kuultujen ja luettujen tekstien käsittelyä sekä lukukokemusten jakamista
- kirjallisuuden käsitteiden käytön harjoittelua (esim. juoni, pää- ja sivuhenkilö, tapahtuma-aika ja -paikka, kertoja, sanoma)
- tutustumista ikäkaudelle sopivalla tavalla suomalaiseen kansanperinteeseen sekä suomalaisen kirjallisuuden klassikoihin kuten Kalevalaan ja Seitsemään veljekseen
- tutustumista nykyperinteeseen (esim. oman paikkakunnan perinne, lasten/nuorten leikit)
- kulttuurikokemukset, kirjallisuuden ja muiden taiteenalojen yhteyksien etsimistä (esim. teatteri, konsertit, elokuvat, taiteilijavierailut, taidenäyttelyt)

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 5. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilaan vuorovaikutustaidot ovat kehittyneet niin, että hän

- rohkenee ilmaista itseään sekä suullisesti että kirjallisesti erilaisissa tilanteissa ja haluaa kehittää ilmaisu- ja vuorovaikutustaitojaan; hän osaa käyttää puheenvuoron keskustelutilanteessa
- kertoo ja kuvailee omia havaintojaan ja ajatuksiaan sekä vertailee niitä toisten havaintoihin; hän pystyy jo omassa viestinnässään jonkin verran ottamaan huomioon

viestintätilanteen ja -välineen ja pyrkii siihen, että hänen oma viestinsä on ymmärrettävä ja saavuttaa vastaanottajan

- osaa kuunnella toisten ajatuksia ja osaa myös muodostaa omia mielipiteitä ja pyrkii perustelemaan niitä; hän on tottunut arvioimaan kuulemaansa ja lukemaansa
- osaa tehdä puhutussa ja kirjoitetussa tekstissä käytetyistä keinoista viestin sisältöä ja viestintätilannetta koskevia päätelmiä
- pystyy pitämään tutulle yleisölle pienimuotoisen, selkeän suullisen esityksen; hän osallistuu aktiivisesti ilmaisuharjoituksiin.

Oppilaan taito tulkita ja hyödyntää erilaisia tekstejä on kehittynyt niin, että hän

- on saavuttanut sujuvan peruslukutaidon
- osaa käyttää luetun ymmärtämistä parantavia strategioita
- tuntee tiedonhankinnan päävaiheet
- on tottunut käyttämään kirjastoa ja pystyy etsimään tarvitsemaansa tietoa painetuista ja sähköisistä lähteistä
- löytää pääasiat, myös teksteistä, joissa on sanoja, ääntä ja kuvia
- erottaa mielipiteen ikäisilleen sopivasta tekstistä ja pohtii tekstin luotettavuutta ja merkitystä itselleen
- käyttää lukutaitoaan sekä hyödykseen että huvikseen.

Oppilaan taito tuottaa tekstejä ja hyödyntää niitä eri tarkoituksiin on kehittynyt niin, että hän

- osaa tuottaa kirjallisesti ja suullisesti erilaisia tekstejä kuten kertomuksen, kuvauksen ja ohjeen
- suunnittelee ja ideoi tekstinsä sisältöä ja pystyy rakentamaan tietoon, kokemukseen ja mielikuvitukseen perustuvia tekstejä; hänen kirjoitelmissaan on havaittavissa kirjoittajan oma ääni ja laajeneva sanavarasto
- ymmärtää lauserakenteiden ja kappalejaon merkityksen tekstin jäsentämisessä ja osaa käyttää tietoaan kronologisesti etenevää tekstiä suunnitellessaan ja tuottaessaan; hän osaa käyttää teksteissään vaihtelevasti erimittaisia lauseita ja yhdistää niitä melko sujuvasti
- osaa tekstata, ja hänelle on kehittynyt luettava sidosteinen käsiala
- osaa tuottaa tekstiä myös tekstinkäsittelyohjelmilla
- hallitsee oikeinkirjoituksesta perusasiat ison ja pienen alkukirjaimen käytössä ja yhdyssanojen muodostamisessa, käyttää oikein lopetusmerkkejä ja on tottunut käyttämään myös muita välimerkkejä.

Oppilaan suhde kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin on kehittynyt niin, että hän

- hyödyntää kielellisiä havaintojaan ja taitojaan omien ja muiden tekstien ymmärtämisessä ja tuottamisessa
- on tottunut tarkastelemaan tekstiä kokonaisuutena ja erottelemaan sen osia, osaa etsiä ja luokitella tekstien sanoja eri perustein ja ryhmitellä sanoja merkityksen ja taivutuksen perusteella sanaluokkiin
- tietää, että verbeillä voi ilmaista aikaa ja persoonaa
- hahmottaa yksinkertaisen tekstin lauseista subjektin ja predikaatin sekä hahmottaa lauseen tekstin osaksi
- tuntee puhutun ja kirjoitetun kielimuodon eroja ja hyödyntää niiden työnjakoa jo omissa ilmaisussaan

- on lukenut luokan yhteiset kokonaisteokset, runsaasti lyhyitä tekstejä ja erilaisia valinnaisia kirjoja ja työstänyt niitä eri menetelmin
- pystyy valitsemaan itselleen mieluista luettavaa ja osaa kuvailla itseään lukijana; hän laajentaa lukemalla tietämystään, saa elämyksiä ja kehittää mielikuvitustaan
- on tutustunut myös elokuvan, teatterin ja muun median keinoin rakennettuun fiktion.

VUOSILUOKAT 6-9

6. vuosiluokka

Tiedonhallinta

Tavoitteet

Oppilaan tiedot ja taidot 3 – 5-luokilla käsitellyistä asioista varmentuvat. Hän ymmärtää tietolähteiden merkityksen ja alustavasti lähdekriittisyyden tarpeellisuuden. Oppilaalle kehittyvät valmiudet ymmärtää faktan ja fiktion ero.

Keskeiset sisällöt

- Esitelmiä, esittelyjä sekä asiatyylisiä kirjoitelmia laadittaessa tutustutaan tiedonhakuun erilaisista tietolähteistä.
- Verrataan eri tietolähteiden luotettavuutta.

Vuorovaikutus

Tavoitteet

Oppilas harjaantuu kohtaamaan yhä useammanlaisia vuorovaikutustilanteita.

Keskeiset sisällöt

- Opitaan ja kerrataan perusasioita vuorovaikutuksesta ja tekstien sisällöstä, rakenteesta ja ilmaisutavasta.
- Harjaannutaan kohtaamaan ristiriitatilanteita.

Kirjallisuus ja kulttuuri

Tavoitteet

Oppilaan lukemistottumukset monipuolistuvat entisestään. Hänen tietonsa kirjallisuudesta ja sen historiasta syvenevät ja laajenevat. Ymmärrys elokuvan, teatterin ja muiden kulttuuri-ilmiöiden merkityksestä kasvaa.

Keskeiset sisällöt

- Käsitellään ja esitellään oppilaiden ikäkaudelle luontevia teoksia yhdessä ja yksilöllisesti.
- Tutustutaan uuteen ja vanhaan kirjallisuuteen (esim. Seitsemän veljeksien sisältöön).
- Tutustutaan alustavasti kirjallisuuden historiaan, lajeihin ja merkkihenkilöihin.
- Kohdataan teatterin ja elokuvan maailma esimerkiksi keskustelujen, arviointien tekemisen ja vierailujen avulla.

Kielitieto

Tavoitteet

Oppilaan tiedot ja taidot 3–5-luokilla opetetuista asioista varmentuvat. Oppilas ymmärtää yhä laajemmin kielen ja kielitiedon merkityksen oppimisessa ja omaksuu ne asiat, jotka tätä ymmärrystä tukevat.

Keskeiset sisällöt

- Keskeisten oikeinkirjoitusseikkojen (mm. peruspilkkusäännöt, vuorosanojen merkitseminen) sekä pää- ja sivulauseiden kertaaminen ja varmentaminen.
- Suomen kielen vaiheisiin tutustuminen alustavasti.
- Maailman kielten ryhmittelyä alustavasti (esim. suomen ja ranskan kielen asema maailman kielikartalla).
- Sanaluokkien kertaamista, sijamuotoihin tutustumista (lukuun ottamatta abessiivia, akkusatiivia, instruktiivia ja komitatiivia), verbien aikamuotojen opettelua sekä lauseenjäsennystä (predikaatti, subjekti ja objekti).

Tekstilajit ja kirjoittaminen**Tavoitteet**

Oppilas harjaantuu tuottamaan tilanteen vaatimaa tarkoituksenmukaista tekstiä niin kynällä kuin koneellakin. Hän ymmärtää, että on olemassa monenlaisia tekstilajeja. Hän ymmärtää myös, että hyvä suunnittelu ja muokkaaminen ovat tekstiä tuottaessa tärkeitä seikkoja.

Keskeiset sisällöt

- Kirjoitetaan monenlaisia tekstejä, esimerkiksi mielikuviin pohjautuvia kirjoitelmia ja aiempaa enemmän asiatyylisiä kirjoituksia, kirja- ja elokuva-arvioita, mielipidekirjoituksia ja selostuksia.
- Opitaan tekstin jaksottaminen.
- Harjoitellaan tekstin ryhmittelyä ja rakentamista kokonaisuudeksi.

7. vuosiluokka**Tiedonhallinta****Tavoitteet**

Oppilas oppii käyttämään apunaan tietotekniikkaa ja erilaisia lähteitä. Hän vakiinnuttaa taitojaan tiedonhankkijana ja käyttäjänä, tutustuu tiedonhankinnan ja -käytön prosessiin ja oppii löytämään erilaisista lähteistä sopivaa tietoa. Oppilas ymmärtää faktan ja fiktion eron ja osaa poimia eri teksteistä olennaista tietoa.

Keskeiset sisällöt

- Harjoitellaan etsimään erityyppisiin töihin sopivaa tietoa erilaisista lähteistä, esimerkiksi tietoverkoista ja kirjastoista.
- Harjoitellaan muistiinpanojen tekemistä ja eri aineistojen ryhmittelyä ja tehdään tiedonhallintaa edellyttävä esitelmä, jossa käytetään teknisiä havainnollistamisvälineitä.

Vuorovaikutus**Tavoitteet**

Oppilas kehittää viestintävalmiuttaan ja tilannetajuun. Hän tottuu siihen, että on erilaisia näkemyksiä ja tapoja osallistua vuorovaikutukseen ja ymmärtää olevansa vuorovaikutustilanteessa niin koulutunnilla kuin muissakin arjen tilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- Viestintärohkeuden ja -valmiuden kehittämistä ja ilmaisutapojen harjoittamista esimerkiksi ilmaisutaidon keinoin.

Kirjallisuus ja kulttuuri

Tavoitteet

Oppilas kehittää lukutaitoaan ja monipuolistaa lukuharrastustaan. Hänen kirjallisuudentuntemuksensa syventyy. Oppilas saa käsityksen kirjojen mahdollisista tuottajista ja muokata mielikuvia. Oppilas saa taidekokemuksia ja -elämyksiä. Kirjallisuutta käsittelemällä pohditaan eettisiä kysymyksiä ja laajennetaan maailmankuvaa.

Keskeiset sisällöt

- Lukutaitoa monipuolistetaan ja lukutottumuksia laajennetaan.
- Tutustutaan kirjallisuuden lajeihin: romaani, novelli, runoja ja näytelmä.
- Käsitellään kaunokirjallisuuden rakenteita ja opitaan käsitteitä: henkilöt, juoni, kertoja, kerronnan keinot, tapahtuma-aika ja -paikka.
- Opetellaan merkityksen etsimistä ja teoksen tulkintaa.
- Tutustutaan myytteihin.
- Luku- ja elokuvakokemusten jakamista esimerkiksi keskustelemalla.
- Luetaan vähintään kolme teosta, joista yksi kaikille yhteinen.

Kielitieto

Tavoitteet

Oppilas kertaa perustietoa äidinkielestä ja sen rakenteista. Hän vahvistaa tietojään kielen tilanteisesta vaihtelusta. Oppilas kartuttaa tietojään oikeinkirjoituksesta.

Keskeiset sisällöt

- Suomen kielen vaihtelu tilanteen mukaan: kirjoitettu kieli, yleiskieli, yleispuhekieli.
- Virkkeen, lauseen ja välimerkkien kertaaminen.
- Kerrataan eri tavat luokitella kieltä ja tarkastellaan sanojen tehtäviä ja merkitystä lauseissa.
- Kerrataan ja käsitellään: sanaluokat, sijamuodot (varsinkin nominatiivi, genetiivi ja partitiivi), tempukset ja alustavasti nominaalimuodot sekä subjekti, predikaatti ja objekti.
- Alkukirjaimet, yhdyssanat ja lukusanojen merkitseminen.

Tekstilajit ja kirjoittaminen

Tavoitteet

Oppilas tietää, että on olemassa runsaasti erilaisia tekstilajeja ja tunnistaa niistä tavallisimmat (esim. runo, uutinen, kertomus, romaani, päiväkirja, novelli, kirje). Hän harjoittelee käyttämään toisten tekstejä omien kirjallisten töidensä tukena kunnioittaen tekijänoikeuksia ja pyrkii arvioimaan myös tekstin luotettavuutta. Oppilas ymmärtää

kirjallisten ja sähköisten tekstien merkityksen nyky-yhteiskunnassa ja omassa elinympäristössään. Hän pystyy tuottamaan tekstiä sekä käsin että tietotekniikkaa apuna käyttäen. Oppilas oppii näkemään tekstien tekemisen prosessina ja osaa suunnitella ja arvioida omaa työtään. Hän osaa käyttää saamaansa palautetta hyväkseen ja pyrkii kehittämään sen avulla taitojaan. Hän myös ymmärtää tavallisimpien tekstilajien rakenteen normit ja osaa noudattaa niitä (esim. tekstin jaksottaminen kertomuksessa, runon jakautuminen säkeistöihin ja säkeisiin).

Keskeiset sisällöt

- Suunnitellaan ja kirjoitetaan elämyksellisiä ja fiktiivisiä sekä pohdiskelevia tekstejä kuten lukupäiväkirjaa, erilaisia kertomuksia ja ajatuksia erilaisista teoksista.
- Luetaan ja luodaan erilaisia tekstejä sekä tutustutaan niiden rakenteisiin.
- Harjoitellaan tekstin tiivistämistä ja opitaan lähteiden merkitsemisen perusasiat.

8. vuosiluokka

Tiedonhallinta

Tavoitteet

Oppilas tottuu tiedonhallinnan ja käytön prosessiin ja käyttää monenlaisia lähteitä tekijänoikeuksia kunnioittaen.

Keskeiset sisällöt

- Harjoitellaan lähteiden luotettavuuden ja käyttökelpoisuuden arviointia esimerkiksi vertailemalla erilaisia mediatekstejä.
- Opetellaan lähdeviittauksen perusteet ja käytetään töissä lähdeviitteitä.

Vuorovaikutus

Tavoitteet

Oppilas harjaantuu toimimaan puhujana, lukijana ja kirjoittajana tavoitteellisesti vuorovaikutussuhdetta rakentaen. Hän osaa kuunnella ja kommentoida muiden esityksiä ja töitä.

Keskeiset sisällöt

- Harjoitellaan puhe-esityksen toimivan rakenteen laatimista sekä puheenvuoron ajoittamista ja mitoittamista.
- Opitaan valitsemaan sopiva kielimuoto ja antamaan palautetta sekä esittämään ja puolustamaan omia näkemyksiä.
- Monipuolistetaan omia ilmaisukeinoja esimerkiksi puheen tai puheenvuoron sekä mielipidekirjoituksen ja väittelyn avulla.

Kirjallisuus ja kulttuuri

Tavoitteet

Oppilas laajentaa ja syventää tietojaan kirjallisuuden lajeista. Hän oppii tuntemaan Euroopan kirjallisuuden klassikkoja. Oppilas avartaa esteettistä kokemusmaailmaansa ja ymmärtää taiteiden merkityksen ihmisenä kasvamiselle. Hänen näkemyksensä eri kulttuureista laajenee.

Keskeiset sisällöt

- Opitaan kaunokirjallisuuden päälaajat ja joitakin alalajeja, muun muassa romaanin eri lajeja, esimerkiksi tieteis-, kauhu-, seikkailu-, rakkaus- ja historiallinen romaani.
- Käsitellään runoja ja opitaan käsitteitä, muun muassa säkeistö, säe, rytmi, sointuisuus, puhuja.
- Opitaan erottamaan romanttinen ja realistinen tyyli.
- Tekstien erittelytaitoja kehitetään muun muassa novellin avulla ja tulkintataitoja syvennetään: rakenteen erittely, motiivi ja teema.
- Tarjotaan lukuelämyksiä ja kehitetään kirjallista makua.
- Luetaan 3-4 teosta, joista yksi on kaikille yhteinen.

Kielitieto**Tavoitteet**

Oppilas laajentaa perustietoa äidinkielen rakenteista, tilanteiden mukaisesta vaihtelusta sekä kielestä järjestelmänä. Oppilas syventää kirjoittamisen normien tuntemustaan.

Keskeiset sisällöt

- Pää- ja sivulauseet ja lauseiden rinnastaminen sekä niiden käytön hallitseminen omassa tekstissä.
- Lauseenjäsenet ja modukset sekä niiden merkitys kielen järjestelmässä ja merkitys tekstissä.
- Oikeinkirjoituksen varmentamista, muun muassa lyhenteet, sijapäätteiden merkitseminen lukusanoihin ja vieraskielisiin nimiin.
- Kerrataan alkukirjainasioita ja yhteen ja erilleen kirjoittamista.

Tekstilajit ja kirjoittaminen**Tavoitteet**

Oppilaan tekstilajien tuntemus syvenee. Hän oppii valitsemaan tekstilajin työnsä tavoitteen mukaan ja pohtimaan myös kirjoituksensa tyyliin vaikuttavia seikkoja. Hän oppii ilmaisemaan mielipiteensä käyttäen monipuolisesti argumentoinnin keinoja ja tutustuu myös eri julkaisukanaviin. Oppilas tutustuu erilaisiin merkityksen rakentamisen keinoihin (esim. ääni, kuva) ja oppii käyttämään niitä erittelyn välineenä.

Keskeiset sisällöt

- Tutkitaan tekstejä niiden vaikuttavuuden kannalta.
- Tutustutaan erilaisiin argumentoiiviin teksteihin ja kirjoitetaan niitä (mainos, arvostelu, mielipidekirjoitus).
- Perehdytään median tekstilajeihin ja niiden normeihin. Pohditaan myös tekstien esiintymistä eri viestimissä ja eroja saman tekstilajin sisällä (esim. uutinen päivä- ja iltapäivälehdessä).
- Harjoitellaan pohdiskelevan tekstin kirjoittamista esimerkiksi elokuva- tai teatterikokemuksen pohjalta.

9. vuosiluokka**Tiedonhallinta**

Tavoitteet

Oppilas vahvistaa lähdeviitteiden käyttötaitoaan ja oppii työstämään poimimaansa tietoa, myös sellaista tietoa, jota syntyy kokemisen ja tekemisen kautta. Hän osaa hyödyntää kokemuksiaan esimerkiksi työharjoitteluraportissa. Hän oppii ottamaan teksteissään huomioon viestintävälineen, viestin välittäjän ja vastaanottajan.

Keskeiset sisällöt

- Opetellaan työstämään toisten tietoa omissa teksteissä ja muokataan tietoa omaan käyttötarkoitukseen sopivaksi.
- Tiedonhallintataitoja kehitetään esimerkiksi kirjailijakansion ja tutkielman tekemisessä.
- Laaditaan raportti, jossa yhdistetään omia kokemuksia ja erilaisista lähteistä saatuja tietoja.

Vuorovaikutus**Tavoitteet**

Oppilas pyrkii suojelemaan vuorovaikutukselle myönteistä ilmapiiriä. Hän kehittää edelleen viestintärohkeuttaan ja -varmuuttaan.

Keskeiset sisällöt

- Opetellaan yleispuhekielistä ja kohteliasta, kuulijan huomioon ottavaa ilmaisu- ja viestintätapaa.
- Esitellään oma kirjallisuustyö ja pidetään puheenvuoro luetusta teoksesta.
- Harjoitellaan työpaikkahaastatteluviestintää.
- Pidetään monipuolisia puheenvuoroja luokassa ja muissa viestintäympäristöissä.

Kirjallisuus ja kulttuuri**Tavoitteet**

Opiskellaan Suomen kirjallisuuden päävaiheet. Tutustutaan eri aikakausien suomalaisiin kirjoihin ja teatteriin. Oppilas oppii lukemaan eri aikoina kirjoitettua suomea. Oppilas kehittää suhdettaan kieleen ja kirjallista makuaan. Oppilas osaa puhua kirjallisuudesta käyttämällä sen erittelyn käsitteitä.

Keskeiset sisällöt

- Opiskellaan Kalevalaa ja kansanperinnettä.
- Käsitellään Suomen kirjallisuuden klassikoita ja tyypillisiä aihepiirejä.
- Jokainen oppilas perehtyy yhteen suomalaiseen kirjailijaan.
- Tutustutaan oman ajan kirjallisuuteen.
- Syvennetään tyyliuuntien tuntemusta, muun muassa perehtymällä symbolismiin ja modernismiin.

Kielitieto**Tavoitteet**

Oppilas ymmärtää äidinkielen ja kielidemokratian merkityksen yhteiskunnassa. Hänellä on käsitys suomen kielen asemasta muiden kielten ja sukukielten joukossa. Hän tutustuu suomen kielen ominaispiirteisiin ja sukukieliin. Oppilas tuntee suomen kirjakielen

vaiheet ja hallitsee kirjoitetun kielen normit. Hänellä on käsitys kielen alueellisesta vaihtelusta.

Keskeiset sisällöt

Tarkastellaan suomen kielen ominaispiirteitä ja verrataan suomea sukukieliin ja muihin kieliin.

- Tutustutaan murteisiin ja slangiin.
- Käsitellään eri-ikäisiä lainasanoja ja opitaan vierassanojen oikeinkirjoitus.
- Opiskellaan tavallisimmat nominaalimuodot ja lauseenvastikkeet.
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusnormien osaamista.

Tekstilajit ja kirjoittaminen

Tavoitteet

Tutustutaan kulttuurisesti tärkeisiin tekstilajeihin ja laajennetaan tietoja sähköisistä ja kirjallisista tekstilajeista ja niiden käyttötarkoituksesta. Perehdytään erilaisiin asiategsteihin ja opitaan yhdistämään omia kokemuksia ja hankittuja tietoja. Kehitetään edelleen tekstin jäsentelyn ja rakenteen ymmärtämisen taitoja.

Keskeiset sisällöt

- Tutkitaan suomalaisia kaskuja, sananlaskuja ja muita suullisen perinteen tekstilajeja ja harjoitellaan niiden tuottamista itse.
- Suunnitellaan ja toteutetaan laajahko tutkielma.
- Kerrataan lähdemerkintöjen tekeminen ja syvennetään oman näkökulman etsimisen taitoja erilaisiin teksteihin.
- Tehdään raportti työelämään tutustumisesta.

VALINNAISET ÄIDINKIELEN JA KIRJALLISUUDEN KURSSIT

Valinnaisia kursseja tarjotaan 8. ja 9. vuosiluokalla. Kurssit ovat yhden vuosiviikkotunnin laajuisia.

KYNÄLLE SIIVET – LUOVAN KIRJOITTAMISEN KURSSI

Tavoitteet

Tutustutaan luovaan kirjoittamiseen työmuotona. Oppilas kehittyy kirjoittajana, luo uutta ja saa onnistumisen elämyksiä.

Keskeiset sisällöt

Harjoitellaan luovaa kirjoittamista monipuolisten työtapojen avulla. Tutustutaan erilaisten tekstilajien (novellien, runojen ym.) kirjoittamiseen. Kokeillaan myös erilaisia lajityyppejä (esim. scifiä ja fantasiaa). Omia tekstejä muokataan ja ideoita kehitetään muilta kurssilaisilta ja opettajalta saadun palautteen avulla.

ILOISTA ILMAISUA

Tavoitteet

Kurssilla harjoitellaan ilmaisun vapauttamista ja oman ilmaisun löytämistä.

Keskeiset sisällöt

Tehdään muun muassa kontaktiharjoituksia, tunne-, mielikuva- ja aistiharjoituksia sekä teatteri-improvisaatiota. Lisäksi kokeillaan erilaisia puhe- ja ääniharjoituksia sekä liikeilmaisun harjoituksia.

MEDIAN MAAILMA

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on perehdyttää oppilas monipuolisesti mediaan, erilaisiin viestintävälineisiin ja niiden tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Keskeiset sisällöt

Perehdytään erilaisten viestimien tyyliin ja vaikuttamisen tapaan. Kirjoitetaan lehtijuttuja, suunnitellaan ja toimitetaan koulun lehteä Nuvellia sekä kokeillaan erilaisia audiovisuaalisia viestintävälineitä. Lisäksi tehdään vierailukäyntejä muun muassa toimitussimulaattoriin.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Oppilaan vuorovaikutustaidot ovat kehittyneet niin, että hän

- haluaa ja rohkenee ilmaista itseään kirjallisesti ja suullisesti sekä ryhmän jäsenenä että yksin esiintyessään
- osoittaa päättelevän ja arvioivan kuuntelemisen taitoa
- osaa ottaa ideointi- ja ongelmanratkaisukeskusteluissa sekä muissa ryhmäviestintätilanteissa puheenvuoron ja esittää ehdotuksen, kannanoton, kysymyksen, lisätietoja ja perusteluja
- edistää ryhmän pääsyä tavoitteeseen sekä osaa toimia rakentavasti myös silloin, kun asioista ollaan eri mieltä
- tuntee keskeisimmät puhutun ja kirjoitetun kielimuodon erot ja ottaa huomioon viestintätilanteen, vastaanottajan ja välineen muun muassa kielimuotoa valitessaan; hän pystyy vaihtamaan nuorison oman puhekielen tarvittaessa yleispuhekieleksi
- pystyy havainnoimaan ja arvioimaan äidinkielen taitojaan; hän ottaa vastaan palautetta ja hyödyntää sitä omien taitojensa kehittämiseksi; hän antaa myös rakentavaa palautetta toisille ja työskentelee tavoitteellisesti sekä yksin että ryhmässä.

Oppilaan taito tulkita ja hyödyntää erilaisia tekstejä on kehittynyt niin, että hän

- osaa keskustella erilaisten tekstien kanssa: hän osaa kysyä, tiivistää, kommentoida, väittää vastaan, esittää tulkintoja ja arvioita sekä pohtia tekstin yhteyksiä omiin kokemuksiinsa ja ajatuksiinsa
- tuntee erilaisten tekstien käyttömahdollisuuksia ja osaa suunnistaa monenlaisessa tekstiympäristössä
- lukee tekstejä, myös erilaisia median tekstejä, tarkoituksenmukaista lukutapaa käyttäen
- erottaa tavallisia tekstityyppejä tekstikokonaisuuksista
- tunnistaa tavallisia kaunokirjallisuuden, median ja arjen tekstilajeja
- osaa vertailla tekstejä, löytää sisällön ydinasiat sekä tekijän mielipiteen ja sen perustelut
- pystyy tiivistämään fiktiivisen tekstin juonen, laatimaan henkilökuvia sekä seuraamaan henkilöiden ja heidän suhteittensa kehitystä
- osaa kuvata runoa ja esittää siitä ajatuksia

- tietää, että tekstillä on tekijä ja tarkoitus, jotka vaikuttavat sen sisältöön, muotoon ja ilmaisuun
- pystyy tekemään havaintoja ja päätelmiä tekstien visuaalisista ja auditiivisista keinoista
- pystyy tekemään havaintoja kielen keinoista ja huomaa esimerkiksi sananvalintojen, käytetyn kuvakielen, lausemuotojen sekä tyyliarvoltaan erilaisten ilmausten yhteyksiä tekstin tarkoitukseen ja sävyyn
- pystyy käyttämään opettuja kielitiedon ja tekstitiedon käsitteitä tekstejä havainnoidessaan sekä kirjallisuustietoa fiktiivisiä tekstejä käsitellessään.

Oppilaan taito tuottaa tekstejä ja hyödyntää niitä eri tarkoituksiin on kehittynyt niin, että hän

- osaa käyttää kirjastoa, tietoverkkoja, tieto- ja kaunokirjallisia teoksia sekä suullisesti välitettyä tietoa tiedonhankinnassaan; hän osaa valita lähteensä ja myös ilmoittaa ne
- tuntee puhe-esityksen ja kirjoitelman laatimisen prosessin ja soveltaa tietoaan tekstejä tuottaessaan
- kokoaa esitykseensä riittävästi aineksia, jäsentelee niitä sekä tuo asiasta esille olennaisen; hänen tekstinsä ajatuskulkua on helppo seurata
- pystyy laatimaan suullisia ja kirjoitettuja tekstejä eri tarkoituksiin, muun muassa kuvauksia, kertomuksia, määritelmiä, tiivistelmiä, selostuksia, kirjeitä, hakemuksia, yleisönosastokirjoituksia ja muita kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä
- pystyy tuottamaan tekstinsä sekä käsin että tekstinkäsittelyohjelmalla ja muutenkin hyödyntämään työskentelyssään tietotekniikkaa ja viestintävälineitä
- osaa hyödyntää kielitietoaan tekstien tuottamisessa ja tehdä tyyllillisiä, sanastollisia ja rakenteellisia valintoja; hän osaa säädellä virkkeiden rakennetta ja pituutta sekä tarpeen mukaan tiivistää tekstiään
- soveltaa teksteihinsä tietoaan puhutun ja kirjoitetun kielen eroista, kohteliaisuuskeinoista ja oikeinkirjoituskäytännöistä.

Oppilaan suhde kieleen, kirjallisuuteen ja kulttuuriin on kehittynyt niin, että hän

- on saavuttanut lukutaidon, joka riittää myös kokonaisten kirjojen lukemiseen
- löytää itseään kiinnostavaa tieto- ja kaunokirjallisuutta sekä muita tekstejä ja osaa perustella valintojaan
- on lukenut sekä kotimaisesta että ulkomaisesta kaunokirjallisuudesta runoja, satuja, tarinoita, novelleja, esimerkkejä näytelmäteksteistä ja sarjakuvia sekä tuntee Kalevalan runoja ja muutakin kansanperinnettä; kokonaisteoksia hän on lukenut ainakin yhteisesti sovitun määrän
- tuntee kirjallisuuden pääajit, tekstien tyyllillisen pääjaon sekä joitakin kirjallisuuden klassikkoja, jotka edustavat eri aikakausia
- pystyy jakamaan luku- ja katselukokemuksensa muiden kanssa
- osaa puhua kielen äänne-, muoto- ja lauserakenteesta sekä sanastosta; hänellä on tietoa sanaluokista ja tärkeimmistä lauseenjäsenistä, hän tuntee suomen kielen keskeisimmät ominaispiirteet ja pystyy vertailemaan suomen kieltä muihin opiskelemiinsä kieliin; hänellä on käsitys kielisukulaisuudesta ja suomen sukukielistä
- tietää, että suomen kieli vaihtelee tilanteen, käyttäjän ja alueen mukaan
- tietää kielen muuttuvan, hänellä on tietoa äidinkielen asemasta muiden kielten joukossa ja monikulttuurisessa kieliyhteisössä; oppilas tuntee Suomen kielitilanteen, hänellä on perustietoa Suomessa puhuttavista kielistä.

10.1.2. SVENSKA SOM MODERSMÅL

ÅRSKURSERNA 3-5

Modersmålsämnenas uppgift är att vidare stärka den personliga och kulturella identiteten, speciellt det finlandssvenska kulturarvet samt utveckla tänkandet, kreativiteten och förmågan att kommunicera med andra. Elevernas varierande språkbakgrund tas i beaktande i syfte att stödja alla elever. Undervisningen sker fortsättningsvis i sammansatta klasser.

I årskurserna 3-5 är huvudsyftet med undervisningen i modersmål och litteratur att fortsätta att utveckla elevernas basfärdigheter i modersmålet, så att eleverna lär sig att läsa och skriva flytande. Elevernas läsförståelse fördjupas och de övar sig i att söka information. Läsning av skönlitterära verk har under denna period betydelse både genom det innehåll böckerna förmedlar samt genom att läsandet utvecklar läsförmågan, uttrycksförmågan, inlevelseförmågan, fantasin och kreativiteten.

Eleverna i åk 3-5 bedöms inom modersmålets olika delområden.

Målsättning för årskurs 3-5

Kommunikation

Eleven ska

- lära sig delta aktivt i kommunikationssituationer samt lära sig förstå kommunikation som en process där det gäller att både lyssna, ge och ta emot synpunkter
- utveckla sin förmåga att berätta samt förbättra sin uttrycksförmåga som helhet
- lära sig beakta den mottagande parten i kommunikationssituationen

Att tolka och bruka olika slags texter

Eleven ska

- lära sig att läsa och tolka olika slag av texter
- lära sig ställa frågor och dra slutsatser utifrån den lästa texten
- lära sig söka information ur många olika slag av källor som lämpar sig för denna åldersgrupp

Att producera och bruka olika slags texter

Eleven ska

- utveckla förmåga att uttrycka sig tydligt och utvidga sitt ordförråd
- lära sig att skriva flytande skrivstil och producera olika slags texter med hjälp av datateknik

Språk, litteratur och kultur

Eleven ska

- lära sig språkliga begrepp och strukturer
- uppmuntras till läsning genom barn- och ungdomslitteratur
- få möta andra länders kulturer genom litteratur, teater och film
- lära sig baskunskaper om medier

- lära sig att respektera de språk som talas i närmiljön och känna de nordiska grannspråken

Centralt innehåll

Åk 3

Kommunikation

- att lyssna aktivt
- att berätta och referera
- att öva sig i att använda rösten och hålla referat
- att ställa frågor
- att ha åsikter och känna igen fakta
- att uttrycka åsikter och motivera sin ståndpunkt

Läsa

- att läsa ordagrant
- att se uppbyggnad av olika slag av text
- att dra slutsatser av det lästa
- att använda olika lässtrategier
- att utveckla en tankekarta
- att bekanta sig med olika kommunikationsmedel

Skriva

- att beskriva och referera om en bekant sak
- att öva sig att använda ledig och tydlig handstil
- att öva sig grunderna i rättskrivning
- att bli bekant med styckeindelning
- att planera och skriva egen text
- att planera och skriva text om eget liv
- att planera och skriva egen text med intrig och baserad på fantasi
- att skriva på dator

Språkkännedom

- att gruppera ord som hör till samma grupp (t ex synonymer och motsatser)
- att öka på ordförrådet samt precisera
- att bekanta sig med ordklasserna (substantiv, verb, adjektiv)
- att bekanta sig med att producera olika meningar
- att bekanta sig med att sammansätta olika meningar
- att bekanta sig med ordböjning (t ex ental, flertal, verbens olika tempus)

Språk, litteratur och kultur

- att läsa valbara böcker och kortare texter
- att lyssna till högläsning av texter
- att bekanta sig med litterära begrepp
- att bekanta sig med nutida traditioner (t ex traditioner på egen ort)
- att få kulturupplevelser

Finlands geografi

- Finlands geografi studeras i 10 timmar för att eleverna ska erhålla det mest centrala om sitt eget land på modersmålet

Åk 4**Kommunikation**

- att dramatisera
- att hålla korta föredrag
- att ställa frågor, att uttrycka åsikter och att motivera sin ståndpunkt

Läsa, litteratur

- att träna läsning och läsförståelse
- att bekanta sig med faktatexter
- att läsa nordisk litteratur

Skriva

- att öva diktamen och friskrivning
- att skriva recensioner och bekanta sig med termer för litterär analys
- att bekanta sig med olika typer av dikter

Språkkännedom

- att öva ordklasser (substantiv, verb och adjektiv), satsdelar, ordböjning, meningsbyggnad
- att öva rättskrivning (ng-, j-, tj-, e-ä-, o-å-ljudet, enkel och dubbelteckning av konsonant
- att avstava ord

Informationssökning

- att bekanta sig med faktaböcker och litteraturindelningen i biblioteket
- att öva sig att hitta enligt alfabetet
- att öva sig att använda innehållsförteckning

Åk 5**Kommunikation**

- att öva sig vidare i muntlig framställning
- att delta i diskussioner med egna kommentarer och frågor

Textförståelse

- att sammanfatta innehållet i en text
- att dra slutsatser av det lästa
- att använda sig av tankekartor och ställa frågor till texten

Skriva

- att planera och skapa egen text
- att strukturera sina egna texter
- att använda styckeindelning, rubriker och mellanrubriker
- att skriva och bearbeta texter även med hjälp av datorn

Språk, litteratur och kultur

- att känna till ordklasserna, ordböjningen och meningsbyggnaden
- att bekanta sig med sådana ord och uttryck i svenskan som har liknande motsvarigheter i finska och franska
- att läsa barn- och ungdomsböcker samt bearbeta det lästa
- att känna till litterära begrepp
- att bekanta sig med lokala språkvariationer bland finlandssvenskarna

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5**Kommunikation**

Eleven

- strävar efter att utveckla sin muntliga och skriftliga uttrycksförmåga i olika kommunikationssituationer
- tar till orda i diskussioner och berättar om och beskriver sina egna iakttagelser, idéer och åsikter och jämför dem med andras
- strävar efter att nå fram med sitt budskap och kan i någon mån anpassa sitt uttryckssätt till situationen och till mediet
- vill och kan lyssna till andras tankar och synpunkter och har förmåga att uttrycka egna åsikter både verbalt och nonverbalt
- kan uppfatta det centrala innehållet i texter av olika slag, även sådana som innehåller både ord, bilder och ljud
- klarar av att för en bekant publik hålla en kort och till strukturen klar muntlig presentation
- tar aktivt del i drama och andra estetiska uttrycksformer

Att tolka och bruka olika slags texter

Eleven

- kan läsa flytande
- kan använda ett flertal olika lässtrategier och går i dialog med texten
- förstår vad en informationssökning innebär
- kan använda sig av biblioteket och hittar ändamålsenlig information i tryckta och i elektroniska källor
- kan hitta väsentlig information i texter som är avpassade för åldern och har prövat på att tillämpa källkritik
- läser fiktiva texter som ger både kunskap och glädje

Att producera och bruka olika slags texter

Eleven

- kan både skriftligt och muntligt producera olika slag av texter, såsom berättelser, beskrivningar och informativa texter
- har skrivit flera texter för olika situationer och är van vid att planera, bearbeta och förbättra sin text
- är medveten om att en del av textplaneringsprocessen består i att finna idéer och samla kunskap och erfarenhet
- förstår iden med styckeindelning då man strukturerar en text och kan bygga upp sina texter logiskt

- behärskar två typer av handstil, textning och skrivstil, har utvecklat en läslig skrivstil och är även van vid att producera text med hjälp av textbehandling
- kan använda ordböcker och andra språkliga hjälpmedel i syfte att utveckla sitt ordförråd
- förstår skillnaderna mellan talat och skrivet språk så väl att det syns i elevens egna texter
- känner till principerna för rättstavning vid användning av stor och liten bokstav och vanliga ljudstridigt stavade ord, kan tillämpa principen om sammanskrivning av sammansatta ord och tillämpa de centrala reglerna för interpunktion

Språk, litteratur och kultur

Eleven

- använder sig av sina kunskaper om och färdigheter i språket för att förstå och producera texter
- kan reflektera över förhållandet mellan form och innehåll i ord, satser, meningar och texter
- kan reflektera över skillnaderna mellan talat och skrivet språk
- kan laborera med ord i ordklasser, böja vanliga ord och urskilja predikat och subjekt i en enkel sats
- har läst de böcker som klassen valt att läsa tillsammans och dessutom ett flertal valfria böcker, kortare texter och lyrik
- har förmåga att välja intressant litteratur för sin läsning och kan i någon mån beskriva sig själv som läsare
- strävar efter att synliggöra insikter och erfarenheter och att utveckla sin fantasi genom läsandet
- har bekantat sig med fiktiva texter genom film, teater och andra medier
- känner till de språk som talas i närmiljön och i de nordiska grannländerna

ÅRSKURS 6

I årskurs 6 breddas och fördjupas elevernas texterfarenhet och de lär sig att utveckla sin språkanvändning.

Eleverna i åk 6 bedöms inom modersmålets olika delområden.

Målsättning för årskurs 6

Kommunikation

Eleven ska

- delta aktivt i olika kommunikationssituationer
- ska bli medveten om hur man skapar ett positivt diskussionsklimat och vänjer sig vid olika synsätt och uttryckssätt

Att tolka och bruka olika slags texter

Eleven ska

- stärka sina färdigheter i att tolka och utvärdera texter för att utvecklas till en aktiv och reflekterande läsare och lyssnare
- utveckla sina färdigheter att söka och använda information i olika slag av källor

Att producera och bruka olika slags texter

Eleven ska

- utvecklas som textförfattare med personlig stil i tal och skrift
- träna att planera och strukturera sin kommunikation

Språk, litteratur och kultur

Eleven ska

- få en uppfattning om hur man använder språkliga begrepp och strukturer
- öka och fördjupa sitt läs- och litteraturintresse

Centralt innehåll för åk 6**Kommunikation**

- att stärka förmågan och viljan att delta i diskussioner och dramatisering

Skriva och tala

- tt öva sig i friskrivning och processkrivning för hand och på dator
- tt reflektera över och bearbeta information
- att sammanställa och presentera ett arbete

Informationssökning

- att planera och strukturera informationssökningen
- att reflektera över och bearbeta den samlade informationen

Språk, litteratur och kultur

- att känna till ordklasser (substantiv, adjektiv, verb) och satsdelar (subjekt, objekt, predikat)
- att öva sig i diktamen och i högläsning
- att läsa nordiska myter och gudasagor
- att läsa gemensamma och valfria barn- och ungdomsböcker samt dikter och noveller
- att skriva bokrapporter och bokreferat

10.1.3. SUOMI TOISENA KIELENÄ

Suomi toisena kielenä -oppimäärää noudattavat ne oppilaat, joiden suomen kielen taidon ei arvioida olevan äidinkielen tasoinen kaikilla kielitaidon osa-alueilla.

Suomi toisena kielenä -oppimäärä eroaa tavoitteiltaan ja sisällöltään suomi äidinkielenä -oppimäärästä. Opetuksen keskeinen tavoite on, että oppilas saavuttaa perusopetuksen loppuun mennessä mahdollisimman hyvän suomen kielen taidon kaikilla kielitaidon osa-alueilla, pystyy opiskelemaan täysipainoisesti kaikkia perusopetuksen oppiaineita ja että hänen on mahdollista jatkaa opintojaan perusopetuksen jälkeen. Opetuksessa pyritään ohjaamaan oppilasta elinikäiseen oppimiseen niin, että hän voi vähitellen saavuttaa äidinkielisten veroisen suomen kielen taidon ja saa siten tasavertaiset mahdollisuudet toimia ja vaikuttaa suomalaisessa yhteiskunnassa. Yhdessä oman äidinkielen opetuksen kanssa suomi toisena kielenä -opetus vahvistaa oppilaan monikulttuurista identiteettiä ja rakentaa pohjaa toiminnalliselle kaksikielisuudelle. Suomea toisena kielenä oppivalle suomen kieli on sekä oppimisen kohde että sen väline koko kouluajan.

VUOSILUOKAT 3-5

Tavoitteet

Puheviestintä ja vuorovaikutustaidot

Oppilas

- ymmärtää normaalitempoista kasvokkaista puhetta
- selviää käytännön vuorovaikutustilanteissa koulussa ja koulun ulkopuolella
- osaa kompensoida puuttuvaa kielitaitoaan
- osaa keskustella

Lukeminen ja tekstinymmärtäminen

Oppilas

- lukee sujuvasti erilaisia tekstejä ja ymmärtää niiden sisältöä
- tarkkailee ja arvioi itseään lukijana

Tiedonhankintataidot

Oppilas

- opettelee etsimään tietoa taitotasolleen sopivista lähteistä
- oppii suhtautumaan löytämäänsä tietoon kriittisesti

Kirjoittaminen

Oppilas

- kirjoittaa sujuvasti pien- ja suuraakkosin sekä käsialakirjaimin
- kirjoittaa kuulemansa äänteen, tavun ja sanan
- osaa tavuttaa
- muodostaa lauseita ja virkkeitä
- osaa kirjoittaa sidosteista tekstiä
- oppii kirjoittamaan erilaisia tekstejä
- hallitsee kirjoitetun kielen rekisterin
- erottaa puhutun ja kirjoitetun kielen toisistaan
- kehittää taitoaan ilmaista itseään
- perustelee ja arvioi omia tuotoksiaan
- antaa palautetta toisten teksteistä

Sanasto

Oppilas

- ymmärtää eri aihepiirejä käsitteleviä tekstejä
- tunnistaa, ymmärtää ja osaa tuottaa eri aihepiirien sanastoa
- tuntee suomalaisen kulttuurin keskeistä sanastoa

Kielen rakenne ja kielitieto

Oppilas

- tutustuu puhutun ja kirjoitetun kielen eroihin
- hahmottaa keskeisimmät lausetyypit
- hahmottaa lauseen keskeisimmät jäsenet
- tuntee keskeisimmät tavat yhdistää lauseita

- osaa ryhmitellä sanoja eri perustein ja huomaa samankaltaisuuksia sanojen taivutuksessa
- tunnistaa, osaa muodostaa ja käyttää tärkeimpiä taivutusmuotoja
- tietää tärkeimpien taivutusmuotojen nimitykset
- tuntee ääntämisen ja kirjoittamisen säännöt

Kirjallisuus

Oppilas

- oppii ymmärtämään erilaisia tekstejä lukien ja kuunnellen
- lukee itsenäisesti
- oppii valitsemaan itselleen mieluista ja kielitasoltaan sopivaa luettavaa
- osaa eritellä lukemaansa ja näkemäänsä
- löytää tukea kirjallisuudesta sanastonsa ja ymmärtämyksensä kehittämisessä
- tutustuu kirjallisen ilmaisun eri muotoihin

Keskeiset sisällöt

Puheviestintä ja vuorovaikutustaidot

- suullinen ilmaisu erilaisissa viestintätilanteissa
- kertominen ja selostaminen: omien tarpeiden, tietojen, tunteiden ja mielipiteiden esittäminen ja perusteleminen
- pienimuotoiset suulliset esitykset
- asiointi esim. koulun kirjastossa, terveydenhoitajan luona
- tervehtiminen, puhutteleminen, esittäytyminen, kiittäminen, anteeksi pyytäminen, puhelinkäyttäytyminen
- selittäminen toisin sanoin
- kysymysten teko
- puheviestintästrategiat: keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen ja päättäminen
- mielipiteen ilmaiseminen
- kuulijan huomioonottaminen
- erilaiset kuunteluharjoitukset

Lukeminen ja tekstinymmärtäminen

- lukutaidon kehittäminen mekaanisesta sujuvaksi ja ymmärtäväksi
- erilaisiin lukutapoihin tutustuminen
- luetun ymmärtämistä parantavat strategiat: ennakointi, päättely, pääasioiden etsiminen tekstistä
- erilaisten tekstien ohjattu lukeminen

Tiedonhankintataidot

- erilaisten tietotekstien avaamisen harjoittelua esim. ajatus- tai käsitekartan avulla
- tiedonhaun vaiheiden harjoittelu ohjatusti
- kirjaston käyttö
- yksinkertaisia tiedonhakuja tietoverkosta
- harkitun tiedon käyttäminen suullisissa ja kirjallisissa esityksissä

Kirjoittaminen

- isot ja pienet kirjaimet

- välimerkkien käyttö
- äänteiden kesto
- vokaaliharmonia
- tavuttaminen, sanan jakaminen eri riveille
- itse tuotettu teksti: sanasto, rakenteet, aikamuodot, sidossanat, isot alkukirjaimet nimissä ja lauseiden alussa, lauseiden lopetusmerkit
- erilaisten tekstien laatiminen
- oikeinkirjoituksen perusasiat
- otsikointi ja kappalejako
- yleiskielen käytön harjoittelu
- kerronta ja suora lainaus
- tutun asian selostaminen ja kuvailu
- juonellisen kertomuksen laatiminen
- hankittujen tietojen koonti
- mielipiteen ilmaiseminen ja perustelu
- tarkoituksenmukainen tekstin tuottaminen esim. koevastauksissa
- tekstin muokkaaminen palautteen pohjalta

Sanasto

- sanavaraston kartuttaminen eri aihepiirien keskeisellä sanastolla ja käsitteillä
- ylä- ja alakäsitteet
- yhdyssanat, vastakohdat, synonyymit, riimisanat

Kielen rakenne ja kielitieto

- toteamuslause, kysymyslause (ko/kö-kysymys ja kysymyssanat) ja huudahduslause
- omistusrakenne
- välimerkit
- tavallisimmat konjuktio
- käsitteet pää- ja sivulause
- sanaluokat ja sanojen taivuttaminen
- tärkeimmät verbi- ja nominityypit
- subjekti ja predikaatti
- sanojen johtamisen alkeet
- sijamuotojen alkeet
- persoonamuodot
- aikamuodot (presens ja imperfekti, myönteinen ja kielteinen taivutus)
- aktiivin ja passiivin tunnistaminen

Kirjallisuus

- lukutaidon kehittäminen mekaanisesta sujuvaksi ja ymmärtäväksi
- runsas kirjallisuuteen tutustuminen lukien ja kuunnellen
- kirjaston käyttö
- ikäkauden ja kielitaidon mukaiset sadut, lorut, kertomukset, runot ja muu kaunokirjallisuus
- tekstien monipuolinen käsittely
- tekstien rakenteen tutkiminen: henkilöt, juoni, tapahtuma-aika ja -paikka jne.
- lukukokemuksen jakaminen muiden kanssa
- elokuva ja teatteri

- asiatekstin ja fiktiivisen tekstin ero

Arviointi

Suomea toisena kielenä opiskelevan oppilaan koulutyötä arvioidaan mahdollisimman pitkälti perusopetuksen yleisiä arviointiperiaatteita noudattaen. Oppilasta verrataan hänen omaan edistymiseensä, ei esimerkiksi aikaisemmin maahan muuttaneisiin oppilaisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielen osa-alueet. Oppilaan kielitaitoprofiili voi olla hyvin epätasainen.

Arvioinnissa on tärkeää, että eri opettajat tekevät yhteistyötä. Erityisen tärkeää yhteistyö on silloin, kun arvioidaan oppilaan siirtymistä opiskelemaan suomi äidinkielenä -oppimäärän mukaan. Oppilasta ohjataan myös itse arvioimaan taitojaan ja työskentelyään. Arviointi voi olla sanallista koko perusopetuksen ajan lukuun ottamatta päättöarviointia.

VUOSILUOKAT 6-9

6. vuosiluokka

Tiedonhallinta

Tavoitteet

Oppilaan tiedot ja taidot 3 – 5-luokilla käsitellyistä asioista varmentuvat. Hän ymmärtää, että suomi toisena kielenä -oppiaineessa käytetään erilaisia tietolähteitä. Oppilaalle kehittyvät valmiudet ymmärtää faktan ja fiktion ero.

Keskeiset sisällöt

- Esitelmiä, esittelyjä sekä kirjoitelmia laadittaessa tutustutaan tiedonhakuun erilaisista tietolähteistä.
- Verrataan alustavasti eri tietolähteiden luotettavuutta.

Vuorovaikutus

Tavoitteet

Oppilas harjaantuu kohtaamaan yhä useammanlaisia vuorovaikutustilanteita. Hän selviää käytännön puhetilanteista koulussa ja koulun ulkopuolella. Hän osaa tuoda esiin tietojaan ja kokemuksiaan.

Keskeiset sisällöt

- Opitaan ja kerrataan perusasioita vuorovaikutuksesta ja tekstien sisällöstä, rakenteesta ja ilmaisutavasta.
- Harjaannutaan kohtaamaan ristiriitatilanteita rakentavasti.

Kirjallisuus ja kulttuuri

Tavoitteet

Oppilas pystyy valitsemaan itselleen sopivaa kirjallisuutta ja lukemaan itsenäisesti. Hän kehittää kirjallisuuden avulla ymmärtämystään ja löytää kirjallisuudesta elämyksiä. Ymmärrys elokuvan, teatterin ja muiden kulttuuri-ilmiöiden merkityksestä kasvaa.

Keskeiset sisällöt

- Käsitellään ja esitellään oppilaiden ikäkaudelle luontevia teoksia yhdessä ja yksilöllisesti.
- Tutustutaan uuteen ja vanhaan kirjallisuuteen (esim. Seitsemän veljeksen sisältöön).
- Tutustutaan alustavasti kirjallisuuden historiaan, lajeihin ja merkkihenkilöihin.
- Kohdataan teatterin ja elokuvan maailma esimerkiksi keskustelujen, arviointien tekemisen ja vierailujen avulla.
- Oppilaalle kehittyvä sujuva, erittelevä ja ymmärtävä lukutaito.

Kielitieto**Tavoitteet**

Oppilaan tiedot ja taidot 3 – 5-luokilla opetetuista asioista varmentuvat. Oppilas pystyy ryhmittelemään sanoja merkityksen ja taivutuksen perusteella sekä tarkastelemaan sanoja ja lauseita toisiinsa liittyvinä rakenteellisina yksikköinä.

Keskeiset sisällöt

- Keskeisten oikeinkirjoitusseikkojen (mm. peruspilkkusäännöt, vuorosanojen merkitseminen) sekä pää- ja sivulauseiden kertaaminen ja varmentaminen.
- Suomen kielen vaiheisiin tutustuminen alustavasti.
- Maailman kielten ryhmittelyä alustavasti (esim. suomen ja ranskan kielen asema maailman kielikartalla).
- Sanaluokkien tarkastelua, sijamuotoihin tutustumista (lukuun ottamatta abessiivia, akkusatiivia, instruktiivia ja komitatiivia), verbien aikamuotojen opettelua sekä lauseenjäsennystä (predikaatti, subjekti ja objekti).

Tekstilajit ja kirjoittaminen**Tavoitteet**

Oppilas harjaantuu tuottamaan tilanteen vaatimaa tarkoituksenmukaista tekstiä niin kynällä kuin koneellakin. Hän ymmärtää, että on olemassa monenlaisia tekstilajeja. Hän ymmärtää myös, että hyvä suunnittelu ja muokkaaminen ovat tekstiä tuottaessa tärkeitä seikkoja. Oppilas kiinnittää erityistä huomiota suomen kielen kirjain-äänne-vastaavuuteen.

Keskeiset sisällöt

- Kirjoitetaan monenlaisia tekstejä, esimerkiksi mielikuvitukseen pohjautuvia kirjoitelmia, aiempaa enemmän asiatyylisiä kirjoituksia, kirja- ja elokuva-arvioiteja, mielipidekirjoituksia ja selostuksia.
- Opitaan tekstin jaksottaminen.
- Harjoitellaan tekstin ryhmittelyä ja rakentamista kokonaisuudeksi.

7. vuosiluokka**Tiedonhallinta****Tavoitteet**

Oppilas oppii käyttämään apunaan tietotekniikkaa ja erilaisia lähteitä. Hän osaa lukea itsenäisesti ja valita tarkoitukseensa sopivaa kirjallisuutta ja lähdemateriaalia.

Keskeiset sisällöt

- Harjoitellaan etsimään erityyppisiin töihin sopivaa tietoa erilaisista lähteistä, esimerkiksi tietoverkoista ja kirjastoista.
- Harjoitellaan muistiinpanojen tekemistä ja eri aineistojen ryhmittelyä ja tehdään tiedonhallintaa edellyttävä esitelmä, jossa käytetään teknisiä havainnollistamisvälineitä.

Vuorovaikutus

Tavoitteet

Oppilas kehittää viestintävalmiuttaan ja tilannetajuaan. Hän rohkaistuu käyttämään suomen kieltä eri viestintätilanteissa ja pystyy keskustelemaan rakentavasti.

Keskeiset sisällöt

- Viestintärohkeuden ja -valmiuden kehittämistä ja ilmaisutapojen harjoittamista esimerkiksi ilmaisutaidon keinoin.

Kirjallisuus ja kulttuuri

Tavoitteet

Oppilas kehittää lukutaitoaan ja monipuolistaa lukuharrastustaan. Hänen kirjallisuudentuntemuksensa syventyy. Oppilas saa käsityksen kirjojen mahdollisista tuottajista ja muokata mielikuvia. Oppilas saa taidekokemuksia ja -elämyksiä.

Keskeiset sisällöt

- Lukutaitoa monipuolistetaan ja lukutottumuksia laajennetaan.
- Tutustutaan alustavasti kirjallisuuden lajeihin: romaani, novelli, runo ja näytelmä.
- Käsitellään kaunokirjallisuuden rakenteita ja opitaan käsitteitä: henkilöt, juoni, kertoja, kerronnan keinot, tapahtuma-aika ja -paikka.
- Opetellaan merkityksen etsimistä ja teoksen tulkintaa.
- Tutustutaan myytteihin.
- Luku- ja elokuvakokemusten jakamista esimerkiksi keskustelemalla.
- Luetaan vähintään kolme teosta, joista yksi kaikille yhteinen.

Kielitieto

Tavoitteet

Oppilas oppii kehittämään kielellistä tietoisuuttaan ja kielentuntemustaan. Hän vahvistaa tietojensa kielen tilanteisesta vaihtelusta. Oppilas kartuttaa tietojensa oikeinkirjoituksesta.

Keskeiset sisällöt

- Suomen kielen vaihtelu tilanteen mukaan: kirjoitettu kieli, yleiskieli, yleispuhekieli
- Virkkeen, lauseen ja välimerkkien kertaaminen.
- Rektio
- Suomen kielen kuusi verbityyppiä alustavasti.

- Kerrataan eri tavat luokitella kieltä ja tarkastellaan sanojen tehtäviä ja merkitystä lauseissa.
- Kerrataan ja käsitellään: sanaluokat, sijamuodot (varsinkin nominatiivi, genetiivi ja partitiivi), tempukset sekä alustavasti subjekti, predikaatti ja objekti.
- Alkukirjaimet, yhdyssanat ja lukusanojen merkitseminen.

Tekstilajit ja kirjoittaminen

Tavoitteet

Oppilas tietää, että on olemassa runsaasti erilaisia tekstilajeja ja tunnistaa niistä tavallisimmat (esim. runo, uutinen, kertomus, romaani, päiväkirja, novelli, kirje). Hän harjoittelee käyttämään toisten tekstejä omien kirjallisten töidensä tukena kunnioittaen tekijänoikeuksia ja pyrkii arvioimaan myös tekstin luotettavuutta. Oppilas ymmärtää kirjallisten ja sähköisten tekstien merkityksen nyky-yhteiskunnassa ja omassa elinympäristössään. Hän pystyy tuottamaan tekstiä sekä käsin että tietotekniikkaa apuna käyttäen. Hän pyrkii käyttämään samaansa palautetta hyväkseen.

Keskeiset sisällöt

- Suunnitellaan ja kirjoitetaan elämyksellisiä ja fiktiivisiä sekä pohdiskelevia tekstejä kuten lukupäiväkirjaa, erilaisia kertomuksia ja ajatuksia erilaisista teoksista.
- Luetaan ja luodaan erilaisia tekstejä sekä tutustutaan niiden rakenteisiin.
- Harjoitellaan tekstin tiivistämistä ja opitaan lähteiden merkitsemisen perusasiat.

8. vuosiluokka

Tiedonhallinta

Tavoitteet

Oppilas tunnistaa omia oppimisstrategioitaan. Oppilas hallitsee lukustrategioista ainakin ennakoinnin, päättelämisen ja pääasioiden löytämisen. Hän opettelee tiedonhallintaa ja osaa kunnioittaa tekijänoikeuksia.

Keskeiset sisällöt

- Harjoitellaan ennakoivaa ja päättelävää lukemista erilaisten tekstien avulla.
- Harjoitellaan lähteiden luotettavuuden ja käyttökelpoisuuden arviointia esimerkiksi vertailemalla erilaisia mediatekstejä.
- Harjoitellaan lähdeviittausta.

Vuorovaikutus

Tavoitteet

Oppilas harjaantuu toimimaan puhujana, lukijana ja kirjoittajana tavoitteellisesti. Hän osaa kuunnella ja kommentoida muiden esityksiä ja töitä. Hän tunnistaa ja tekee puheessaan eron keskeisten puheen rekistereiden välillä.

Keskeiset sisällöt

- Harjoitellaan puhe-esityksen toimivan rakenteen laatimista sekä puheenvuoron ajoittamista ja mitoittamista.

- Opitaan valitsemaan sopiva kielimuoto ja antamaan palautetta sekä esittämään ja puolustamaan omia näkemyksiä.
- Monipuolistetaan omia ilmaisukeinoja esimerkiksi puheen tai puheenvuoron sekä mielipidekirjoituksen ja väittelyn avulla.
- Puuttuvan kielitaidon kompensoiminen esimerkiksi lähikäsitteitä käyttämällä tai selittämällä.

Kirjallisuus ja kulttuuri

Tavoitteet

Oppilas laajentaa ja syventää tietojaan kirjallisuuden lajeista. Hän oppii tuntemaan Euroopan kirjallisuuden klassikkoja. Oppilas kehittää kielitaitoaan ja kielellistä tietoisuuttaan lukemalla kirjallisuutta. Hänen näkemyksensä eri kulttuureista laajenee.

Keskeiset sisällöt

- Opitaan kaunokirjallisuuden päälaajat ja joitakin alalajeja, muun muassa romaanin eri lajeja, esimerkiksi tieteis-, kauhu-, seikkailu-, rakkaus- ja historiallinen romaani.
- Käsitellään runoja ja opitaan käsitteitä, muun muassa säkeistö, säe, rytmi, sointuisuus, puhuja.
- Opitaan erottamaan romanttinen ja realistinen tyyli.
- Tekstien erittelytaitoja kehitetään muun muassa novellin avulla ja tulkintataitoja syvennetään: aihe, juoni, henkilöt, aika ja paikka.
- Tarjotaan lukuelämyksiä ja kehitetään kirjallista makua.
- Luetaan 3-4 teosta, joista yksi on kaikille yhteinen.

Kielitieto

Tavoitteet

Oppilas laajentaa perustietoa suomen kielen rakenteista, tilanteiden mukaisesta vaihtelusta sekä kielestä järjestelmänä. Oppilas syventää kirjoittamisen normien tuntemustaan.

Keskeiset sisällöt

- Pää- ja sivulauseet ja lauseiden rinnastaminen sekä niiden käytön hallitseminen omassa tekstissä.
- Lauseenjäsenet ja modukset sekä niiden merkitys kielen järjestelmässä ja merkitys tekstissä.
- Oikeinkirjoituksen varmentamista, muun muassa lyhenteet, sijapäätteiden merkitseminen lukusanoihin ja vieraskielisiin nimiin.
- Kerrataan alkukirjainasioita ja yhteen ja erilleen kirjoittamista.
- Nominityypit
- Olennaisimmat sanansisäiset äännevaihtelutapaukset.

Tekstilajit ja kirjoittaminen

Tavoitteet

Oppilaan tekstilajien tuntemus syvenee. Hän oppii valitsemaan tekstilajin työnsä tavoitteen mukaan ja osaa käyttää kirjoittaessaan kirjoitetun kielen rekisteriä. Hän esittää

ajatuksia kirjallisesti ja tyyllisesti yhtenäisinä kokonaisuuksina. Hän kehittää taitoaan ilmaista mielipiteensä ja pystyy perustelemaan ne.

Keskeiset sisällöt

- Tutkitaan tekstejä niiden vaikuttavuuden kannalta.
- Tutustutaan erilaisiin argumentoiviin teksteihin ja kirjoitetaan niitä (mainos, arvostelu, mielipidekirjoitus).
- Harjoitellaan pohdiskelevan tekstin kirjoittamista esimerkiksi elokuva- tai teatterikokemuksen pohjalta.

9. vuosiluokka

Tiedonhallinta

Tavoitteet

Oppilas oppii työstämään poimimaansa tietoa ja vahvistamaan lähdeviitteiden käyttötaitoaan. Hän osaa hyödyntää myös sellaista tietoa, jota syntyy kokemuksen ja tekemisen kautta esimerkiksi työharjoitteluraportissa.

Keskeiset sisällöt

- Opitaan työstämään toisten tietoa omissa teksteissä ja valikoidaan omaan käyttötarkoitukseen sopivaa tietoa.
- Tiedonhallintataitoja kehitetään esimerkiksi kirjailijakansion ja tutkielman tekemisessä.
- Laaditaan raportti, jossa yhdistetään omia kokemuksia ja erilaisista lähteistä saatuja tietoja.

Vuorovaikutus

Tavoitteet

Oppilas pyrkii suojelemaan vuorovaikutukselle myönteistä ilmapiiriä. Hän kehittää edelleen viestintärohkeuttaan ja -varmuuttaan.

Keskeiset sisällöt

- Opetellaan yleispuhekielistä ja kohteliasta, kuulijan huomioon ottavaa ilmaisu- ja viestintätapaa.
- Esitellään oma kirjallisuustyö ja pidetään puheenvuoro luetusta teoksesta.
- Pidetään monipuolisia puheenvuoroja luokassa ja muissa viestintäympäristöissä.

Kirjallisuus ja kulttuuri

Tavoitteet

Opiskellaan Suomen kirjallisuuden päävaiheet. Tutustutaan eri aikakausien suomalaisiin kirjoihin ja teatteriin. Oppilas oppii lukemaan eri aikoina kirjoitettua suomea. Oppilas kehittää suhdettaan kieleen ja kirjallista makuaan. Oppilas osaa puhua kirjallisuudesta käyttämällä tärkeimpiä kirjallisuuden käsitteitä.

Keskeiset sisällöt

- Opiskellaan Kalevalaa ja kansanperinnettä.

- Käsitellään Suomen kirjallisuuden klassikoita ja tyypillisiä aihepiirejä.
- Jokainen oppilas perehtyy yhteen suomalaiseen kirjailijaan.
- Tutustutaan oman ajan kirjallisuuteen.
- Syvennetään tyyliuuntien tuntemusta ja tutustutaan perinteisen ja modernin eroon.

Kielitieto

Tavoitteet

Oppilaalla on käsitys suomen kielen asemasta muiden kielten ja sukukielten joukossa. Hän tutustuu suomen kielen ominaispiirteisiin ja sukukieliin. Oppilas tuntee suomen kirjakielen vaiheet ja hallitsee tärkeimmät kirjoitetun kielen normit. Hänellä on käsitys kielen alueellisesta vaihtelusta.

Keskeiset sisällöt

- Tarkastellaan suomen kielen ominaispiirteitä ja verrataan suomea sukukieliin ja muihin kieliin.
- Rektioasioiden sekä verbi- ja nimityyppien kertaaminen
- Opiskellaan tavallisimmat nominaalimuodot ja lauseenvastikkeet.
- Vahvistetaan oikeinkirjoitusnormien osaamista.

Tekstilajit ja kirjoittaminen

Tavoitteet

Tutustutaan kulttuurisesti tärkeisiin tekstilajeihin ja laajennetaan tietoja sähköisistä ja kirjallisista tekstilajeista ja niiden käyttötarkoituksesta. Perehdytään erilaisiin asiateksteihin. Kehitetään edelleen tekstin jäsentelyn taitoja.

Keskeiset sisällöt

- Tutkitaan erilaisia suullisen perinteen tekstilajeja.
- Suunnitellaan ja toteutetaan laajahko tutkielma.
- Kerrataan lähdemerkintöjen tekeminen ja syvennetään oman näkökulman etsimisen taitoja erilaisiin teksteihin.
- Tehdään raportti työelämään tutustumisesta.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITÉERIT ARVOSANALLE 8

Arvioinnissa otetaan huomioon kielitaidon kaikki osa-alueet. Päätösarvioinnissa on otettava huomioon, että oppilaan kielitaitoprofiili voi olla hyvinkin epätasainen.

Kielitaito

Kielen osaamisen taso luokalla 9 kielitaidon tasojen kuvausasteikon (Liite 11.1.) mukaan: B1.1–B1.2.

Kulttuuritaidot

Oppilas

- tuntee suomalaista yhteiskuntaa, kulttuuria ja suomalaisia tapoja
- ymmärtää monikielisuuden ja monikulttuurisuuden merkityksen ja arvostaa sitä
- ymmärtää ja osaa suhteuttaa suomalaisen kulttuurin arvoja omaan arvomaailmaansa.

Kielenopiskelutaidot

Oppilas

- on tottunut säännöllisesti käyttämään kielten opiskelussa tehokkaiksi todettuja työtapoja.

10.2. RUOTSI JA VIERAAT KIELET**Opiskelustrategiat**

Hyvän kielitaidon saavuttamiseksi oppilaita ohjataan omaksumaan kielten opiskelulle sopivia opiskelustrategioita. Tavoitteena on, että oppilas oppii

- käyttämään kielen opiskelun ja oppimisen kannalta tehokkaita työtapoja ja opiskelustrategioita
- käyttämään hyväkseen äidinkielessä ja muissa kielissä oppimaansa
- hyödyntämään tieto- ja viestintätekniikkaa tiedonhankinnassa ja viestinnässä
- tekemään pienimuotoisia ja vaativampia projektitöitä itsenäisesti tai ryhmässä
- arvioimaan omaa työskentelyään ja kielitaitonsa eri osa-alueita suhteessa tavoitteisiin ja tarvittaessa muuttamaan työskentelytapojaan.

Työtavat

Kielenopetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi käytetään vaihtelevasti mm. seuraavia työtapoja:

- suullisia harjoituksia parityönä tai suuremmissa ryhmissä
- pelejä ja leikkejä
- elaborointi- ja rakennetehtäviä
- kuullun- ja luetunymmärtämistehtäviä
- suullisia ja kirjallisia ryhmätöitä eri aiheista
- dramatisointia
- esitelmiä
- teatteri- tai elokuvanäytöksiä ja niiden analysointia
- kirjoitelmia
- videopätkien analysointia suullisesti tai kirjallisesti
- tietokoneavusteista opetusta
- yhteistoiminnallista opiskelua
- portfoliotyöskentelyä
- kaunokirjallisuuden analysointia
- itsenäistä opiskelua opettajan ohjauksessa tai ilman

Työtapojen valinnassa otetaan huomioon ryhmän mieltymykset ja taso niin, että oppilaille voidaan tarjota mielekkäitä tehtäviä oppitunnilla. Osan tehtävistä oppilas suorittaa kotona.

Arviointi

Perusopetuksen vuosiluokilla 5-6 englannin arviointi perustuu oppilaan osoittamaan harrastuneisuuteen, aktiivisuuteen ja osaamiseen oppitunneilla sekä lukuvuoden aikana suoritettuihin kirjallisiin kokeisiin.

Perusopetuksen vuosiluokilla 7-9 englannin, ruotsin ja saksan arviointi perustuu suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin, joista ilmenee oppilaan harrastuneisuus ja kyky ymmärtää ja tuottaa kieltä.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa työskentelyään ja tavoitteiden saavuttamista sekä antamaan palautetta ja arvioimaan toistensa työskentelyä.

Muutoin noudatetaan arvioinnin yleisiä perusteita, jotka on esitelty opetussuunnitelman yleisen osan luvussa kuusi.

10.2.1. RUOTSI

Perusopetuksen 7. vuosiluokalla alkava oppimäärä (B1-kieli)

Opetuksen tavoitteena on suulliseen vuorovaikutukseen painottuvan ruotsin kielen perustaidon saavuttaminen. Opetus edistää myös oppilaan kielenopiskelutaitojen ja kulttuurien välisen toimintakyvyn kehittymistä.

Aihekokonaisuudet ruotsin kielessä

Aihekokonaisuuksista Ihmisenä kasvaminen on teemana kaikilla vuosiluokilla 7-9. Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys ovat myös keskeisiä teemoja koko perusopetuksen oppimäärässä, jossa tutustutaan muihin pohjoismaihin, niiden asukkaisiin, tapoihin ja juhlaperinteisiin. Koulussa vietetään Lucian-päivää, jota varten sekä ala- että yläkoulun oppilaat valmistelevat yhteistyössä musiikin kanssa Lucia-kulkueen.

Aihekokonaisuudet Viestintä ja mediataito sekä Vastuu ympäristöstä ja kestävästä tulevaisuudesta kuuluvat 9. vuosiluokalla opiskeltaviin aihepiireihin.

Tavoitteet

Kielitaito

Oppilas oppii

- kertomaan perustietoja itsestään ja lähipiiristään sekä viestimään ruotsiksi arkipäivän tavanomaisissa puhetilanteissa tarvittaessa puhekumppanin apuun tukeutuen
- ymmärtämään jokapäiväisen elämän tapahtumia käsittelevää tekstiä tai puhetta tilanneyhteyden tukemana
- kirjoittamaan lyhyen viestin tutuissa, helposti ennakoitavissa arkisiin tarpeisiin ja kokemuksiin liittyvissä tilanteissa

Kulttuuritaidot

Oppilas oppii

- ymmärtämään suomenruotsalaista, ruotsalaista ja muuta pohjoismaista elämänmuotoa
- viestimään ruotsinkielisen kulttuurin edustajien kanssa jokapäiväisissä tilanteissa ruotsinkieliselle kulttuurille luontevalla tavalla

Keskeiset sisällöt

Viestintästrategiat

- kielellinen tai tilannevihjeisiin pohjautuva päättely viestin sisällön selvittämiseksi
- vuorovaikutustilanteessa saadun palautteen hyödyntäminen
- puuttuvan kielitaidon kompensointi likimääräisellä ilmaisulla
- joidenkin suulliselle vuorovaikutukselle ominaisten ilmausten, kuten puheenvuoron aloitukseen ja lopetukseen sekä puheenvuoron ottamiseen ja ylläpitämiseen sekä palautteen antamiseen liittyvien ilmausten käyttö

Aihepiirit ja rakenteet**7. vuosiluokka**

- itsestä ja perheestä kertominen, harrastukset, ruokailu, asuminen, vaateostoksilla, tien kysyminen ja neuvominen
- persoonapronominit, s-genetiivi ja omistussanat, lukusanoja, infinitiivi ja preesens, apuverbejä, en- ja ett-sanojen yksikkö ja monikko, prepositioita, adjektiiveja, imperatiivi, sanajärjestys

8. vuosiluokka

- koulusta ja opiskelusta kertominen, lomasta ja säästä keskustelu, ulkonäön kuvailu, matkustaminen, voinnista ja terveydestä kertominen, ravintolassa asiointi, kirjeen kirjoittaminen
- järjestysluvut, imperfekti, perfekti ja pluskvamperfekti, man-rakenne, sivulauseet, persoonapronominien objektimuodot, adjektiivien vertailu, adverbis

9. vuosiluokka

- 9-luokkalaisten elämää ja ajatuksia, ruokapöydässä, tv, kirjat ja lehdet, ympäristö, koulutus, ammatinvalinta ja työ, kansainvälisyys
- pronomineja, refleksiiviverbis, att+infinitiivi, futuuri, ammatin ilmaiseminen, adjektiivi ja substantiivi määräisessä muodossa

Alakoulussa ruotsia äidinkielenään opiskelleet oppilaat osallistuvat opetukseen yhdessä luokkatasonsa oppilaiden kanssa. Heille tarjotaan eriyttävää opiskelumateriaalia mahdollisuuksien mukaan. Arvioinnissa otetaan huomioon sekä menestyminen kokeissa että itsenäisesti suoritettavat tehtävät.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITÉERIT ARVOSANALLE 8**Kielitaito**

Kielen osaamisen taso 9. vuosiluokalla kielitaidon tasojen kuvausasteikon (Liite 11.1.) mukaan:

Kuullun ymmärtäminen:	A2.1 Peruskielitaidon alkuvaihe
Puhuminen:	A1.3 Toimiva alkeiskielitaito
Tekstin ymmärtäminen:	A2.1 Peruskielitaidon alkuvaihe
Kirjoittaminen:	A1.3 Toimiva alkeiskielitaito

Kulttuuritaidot

Oppilas tuntee suomenruotsalaisen ja ruotsalaisen sekä muiden pohjoismaisten elämänmuotojen ja kulttuurien keskinäisiä suhteita, eroja ja yhtäläisyyksiä. Oppilas tuntee maamme suomen- ja ruotsinkielisten asukkaiden arkipäivän vuorovaikutusmuotoja ja ymmärtää pohjoismaisen yhteistyön merkityksen.

Opiskelustrategiat

Oppilas käyttää säännöllisesti opiskelun ja oppimisen kannalta tehokkaita työtapoja. Oppilas on oivaltanut kielen opiskelussa välttämättömän sinnikkään viestinnällisen harjoittelun merkityksen.

10.2.2. RANSKA

CLASSE 3

Objectifs principaux

En classe 3, l'expression orale reste un objectif fondamental. Le professeur invite chaque élève à participer aux débats qui rythment la vie de la classe, ainsi qu'aux échanges qui construisent les apprentissages. Il s'agit pour le professeur de familiariser les élèves avec des situations de communication variées. Les élèves doivent acquérir une certaine aisance et prendre confiance en eux pour être plus autonomes et aborder le voyage en France de l'année suivante sans appréhension.

L'élève acquiert ainsi un vocabulaire plus riche et plus précis, gage d'une meilleure compréhension de ce qu'il entend et de ce qu'il lit.

Le perfectionnement de la lecture s'appuie sur des types de textes variés, qui peuvent être également un point de départ stimulant pour la production d'écrits.

En classe 3, l'élève devient capable d'une première réflexion sur la langue française, ce qui lui donne les moyens de mieux maîtriser son expression écrite.

Elle lui permet aussi de se comporter de façon de plus en plus responsable et active dans les situations d'apprentissage de la langue.

Compréhension de l'oral

La compréhension du langage oral se renforce grâce au bénéfice des multiples situations de communication qui structurent la vie de la classe et celle de l'école, mais aussi grâce à des séances visant explicitement le développement et la structuration de la langue française.

On multipliera donc les opportunités de pratiquer la langue dans des situations concrètes et variées.

Les élèves seront capables:

- d'identifier le sujet d'une discussion se déroulant en leur présence si l'échange est mené lentement et si l'on articule clairement
- reformuler les informations ponctuelles d'un discours oral

- de suivre le déroulement d'un récit court lu en classe
- de réaliser des actions déterminées par des consignes orales
- de comprendre des extraits audiovisuels (documents authentiques)

Compréhension de l'écrit

L'élève a autant besoin d'interroger des textes écrits que d'accroître ses capacités à identifier efficacement les sons particuliers du français. Le savoir-lire apparaît comme la synthèse de ces deux capacités. L'élève est à la fois un chercheur de code et un chercheur de sens.

L'apprentissage de la langue écrite est considéré comme un prolongement des acquisitions de la langue parlée.

Les activités de lecture et d'écriture sont toujours menées en parallèle, mais avec des formes distinctes, en vue de l'apprentissage de la langue écrite dans sa globalité. Il s'agit d'apprendre à lire et à écrire en même temps.

Les élèves seront capables:

- de lire et comprendre seuls les consignes ordinaires de l'activité scolaire
- d'utiliser un dictionnaire unilingue adapté à leur niveau
- de comprendre les énoncés de problèmes (repérer les mots inducteurs)
- de repérer les marqueurs spatiaux et temporels dans un texte
- de comprendre le sens littéral d'un récit en justifiant sa compréhension par l'identification des extraits de texte pertinents.
- de réaliser des actions déterminées par des consignes écrites (modes d'emploi, règle de jeux, recettes de cuisine, etc.)

Les activités de lecture et de recherche d'informations écrites diverses permettent aussi d'alimenter le travail d'expression orale.

Expression orale

La pratique de l'oral est quotidienne et prend appui sur des activités faisant appel à des compétences langagières différentes et complémentaires: exposés, résolutions collective de situations problèmes, débats.

L'intégralité du travail de questionnement et de recherche guidée mené en classe étant toujours proposé en français, les élèves prennent rapidement conscience des enjeux de l'apprentissage de la langue et des richesses qu'elle peut leur procurer.

Les élèves continuent de découvrir le plaisir de créer, d'imaginer, de s'exprimer dans une langue étrangère en réinvestissant continûment leurs acquis.

Au terme de l'année scolaire, les élèves sauront rapporter une information de base les concernant en tant qu'individus ou concernant leur entourage immédiat, ainsi que communiquer dans des situations de la vie quotidienne.

Les élèves seront capables de:

- reformuler les informations ponctuelles d'un discours oral et d'un texte écrit
- faire le bilan d'une activité en cours ou passée
- raconter un événement vécu (visite, spectacle, fête...) en utilisant une syntaxe correcte et un vocabulaire approprié.
- s'exprimer à partir de documents audiovisuels authentiques
- se présenter
- se décrire, décrire leur famille, leurs activités, leurs goûts
- exprimer un souhait
- exprimer une opinion
- exprimer leur bien-être
- s'exprimer sur leurs activités scolaires (en particulier pour formuler une demande d'aide)
- oraliser des textes (connus, sus par cœur ou lus) devant la classe.
- de reprendre leur discours suivant une tactique différente si il y a eu rupture de la communication

Expression de l'écrit

Parce que, dans les domaines de la langue et de la lecture, l'élève apprend autant en écrivant qu'en lisant, une place importante est accordée à la production d'écrits. L'élève est invité très régulièrement à découvrir des textes nouveaux mais aussi à en produire.

Les élèves sont placés devant des documents authentiques ou non et sont amenés à découvrir le sens même de la lecture et de l'écriture. Ils sont mis en situation de produire un texte avant d'être familiarisés avec l'orthographe.

Les élèves seront capables:

- d'écrire des textes en employant les marqueurs spatiaux et temporels
- d'écrire des textes poétiques
- d'écrire des structures employées à l'oral
- d'utiliser correctement les marques typographiques de la phrase (majuscules et points)
- d'écrire un dialogue au présent qui relate une situation du quotidien (à l'école, à l'infirmerie, au magasin)
- d'écrire des énoncés de problèmes
- de transcrire une énumération, en respectant les contraintes de ponctuation et de syntaxe
- de corriger leurs textes en utilisant des outils adaptés (grille de relecture, protocole orthographique)

CLASSE 4

Objectifs principaux

En classe 4 l'enseignement est essentiellement tourné vers l'échange scolaire avec une classe francophone. Cet échange représente une formidable opportunité d'utiliser le français en situation de communication réelle, tant à l'oral (échange), qu'à l'écrit (correspondance), avec d'autres individus que les enseignants francophones de l'élève.

Au cours de cet échange et de cette correspondance l'élève développe de façon efficace ses facultés de compréhension et d'expression en français ainsi qu'une analyse et une réflexion critique sur son univers familial et sur celui de son correspondant.

Il s'agit pour l'élève de pouvoir se débrouiller avec son correspondant en Finlande et en France (si l'échange se fait avec une classe française) dans les situations de la vie quotidienne (en famille, à l'école, pendant les activités proposées et lors des temps libres).

Compréhension de l'oral

Les élèves du LFF arrivent à comprendre le contenu principal d'un discours ou d'un texte traitant d'événements de la vie quotidienne reliés à des situations pratiques.

Dans le cadre de l'échange scolaire, les élèves seront amenés à découvrir la présence vivante de la langue française dans le pays: usages quotidiens, médias, noms de lieux ou objets spécifiques, manifestations culturelles.

L'écoute de cassettes audio ou le visionnement de cassettes vidéo des correspondants permet de se familiariser avec des réalités phonologiques et accentuelles de la langue française.

Les élèves sauront:

- comprendre le sens global d'extraits d'émissions de télévision
- s'appuyer sur la transcription d'un texte pour comprendre un discours oral

Compréhension de l'écrit

L'enseignement en classe 4 concernant va être l'occasion pour les élèves d'enrichir leurs possibilités d'information et de renforcer leurs acquis. A partir de lectures d'ouvrages de littérature de jeunesse (œuvres classiques représentatives de la culture populaire francophone ou productions contemporaines), les élèves découvrent progressivement le plaisir de lire par eux-mêmes.

L'observation réfléchie de la langue française (vocabulaire, grammaire, conjugaison, orthographe) conduit les élèves à examiner les productions écrites comme des objets qu'on peut décrire, et dont on peut définir les caractéristiques. Ils sont amenés à comparer des éléments linguistiques divers (textes, phrases, mots, sons, graphies...) pour en dégager de façon précise les ressemblances et les différences.

Les élèves sauront:

- lire couramment à voix haute
- comprendre les énoncés de problèmes
- retrouver des informations ponctuelles dans les textes documentaires
- utiliser un dictionnaire ou une encyclopédie pour rechercher des informations
- comprendre et expliciter le sens d'un texte en justifiant sa compréhension par l'identification des extraits de textes correspondants
- identifier les reprises anaphoriques : retrouver à quel substantif du texte renvoient les différents substituts

- repérer des connecteurs logiques simples dans un texte : interpréter correctement les différents mots de liaison d'un texte
- comprendre des comptes-rendus d'expérience et des problèmes et représenter la situation par des schémas

Expression orale

Les enseignements sont centrés autour de l'expression du vécu personnel; les élèves sauront formuler et expliciter leurs sentiments, leurs désirs et leurs opinions. Ils seront préparés à utiliser le français de la vie courante de manière autonome afin de pouvoir faire face aux situations rencontrées pendant l'échange avec les francophones. Afin de développer leur spontanéité, les exercices de mémorisation, de récitation et de reformulation systématique seront multipliés. Les élèves doivent acquérir une assurance minimale dans le maniement du français oral qui leur permettra de découvrir le plaisir de dialoguer avec un étranger francophone sans la médiation d'un adulte.

Les élèves sauront:

- exprimer et justifier leurs goûts
- exprimer leurs traits de caractère
- demander quelque chose, s'informer
- refuser/accepter
- exprimer leur bien-être
- exprimer une opinion et dire pourquoi ils aiment, pourquoi ils détestent quelque chose
- s'exprimer sur leur difficultés scolaires
- formuler dans leurs propres mots une lecture entendue, reformuler les informations ponctuelles d'un discours oral ou d'un texte
- prononcer un répertoire de mots et d'expressions pour être compris par un natif lors du voyage en France
- restituer des textes (en prose, versifiés ou théâtraux) parmi ceux qui auront été mémorisés

La maîtrise du langage oral reste un objectif fondamental et toutes les activités proposées lui accordent une place précise et participent à son développement. Elle fait l'objet d'évaluations régulières.

Expression écrite

Les élèves poursuivront l'apprentissage de la maîtrise de l'écrit. Ils découvriront son intérêt particulièrement pour organiser des connaissances, et pour manifester ce qui a été compris et acquis. Ces capacités se mettent en place à l'occasion de lectures diverses qui peuvent être le point de départ de projets d'écriture (contes, récits de vie, journal de voyage) ou d'expériences culturelles à l'école, mais encore à l'extérieur de celle-ci, et particulièrement à l'occasion du voyage scolaire.

Les élèves sauront:

- écrire des structures employées à l'oral
- écrire un texte pour exprimer leurs goûts ou leurs impressions
- rédiger leur autoportrait dans le cadre de la correspondance

- employer pertinemment les formules de salutations, d'introduction et de conclusion d'une lettre
- écrire des textes en employant les connecteurs logiques vus en classe
- relire de manière critique leurs propres textes
- tenir un journal de voyage rudimentaire

La géographie et les sciences servent aussi de support au développement des compétences écrites.

CLASSE 5

Objectifs principaux

Forts de leur expérience réelle avec des francophones, les élèves développent à ce niveau des compétences tournées vers la correction de l'expression tant orale qu'écrite.

C'est au niveau de cette classe que l'on se dirige vers la maîtrise des règles les plus fondamentales de la langue écrite, et que l'on devient capable de produire toutes sortes de textes mieux structurés.

Il s'agit également de perfectionner la lecture dans ses secteurs les plus divers (lecture suivie d'ouvrages complets, de fiches, de questionnaires, de journaux et de magazines).

La compréhension orale globale des élèves étant satisfaisante, il s'agit d'améliorer et d'enrichir l'expression orale dans sa double dimension (expression en continu, interaction orale). On privilégiera pour cela des méthodes ou des techniques motivantes: jeux de rôles, simulations globales, saynètes, voire théâtre.

Compréhension de l'oral

La compréhension orale se renforce dans l'exercice de multiples situations de communication qui structurent la vie de la classe et celle de l'école.

C'est en recourant au dialogue que le professeur construit progressivement une meilleure compréhension de l'oral.

Les images sous toutes leurs formes, fixes ou animées, sont fréquemment utilisées et permettent ainsi de formuler et de défendre son opinion.

L'interdisciplinarité favorise les situations pratiques (mathématiques, sciences, arts plastiques). Les élèves bénéficient pleinement de tous les échanges oraux qui ont lieu dans la classe.

La lecture d'un texte est indissociable de temps d'échanges oraux.

Les élèves sauront:

- comprendre les consignes du travail scolaire
- résumer un discours oral
- comprendre le sens spécifique d'extraits d'émission de télévision.

Compréhension de l'écrit

Aucun des aspects de la maîtrise du langage tant oral qu'écrit ne doit être négligé. Les élèves en fin de classe 5 sont parvenus, en ce qui concerne leur autonomie de lecteurs, à une première étape.

Le travail sur le sens du texte est en lien avec des activités d'apprentissage dans le domaine du fonctionnement de la langue (vocabulaire, grammaire, orthographe).

Une véritable articulation entre la reconnaissance de simples mots et la compréhension de textes de plus en plus complexes et de plus en plus variés est mise progressivement en place.

L'enseignement de la lecture et de l'écriture est rattaché aux activités et aux thèmes abordés dans les autres disciplines du même niveau. On lit des textes en français mais aussi en géographie, en sciences et en mathématiques.

Les élèves sauront:

- lire couramment à haute voix en respectant la ponctuation et l'intonation
- comprendre le sens littéral de différents types de texte
- effectuer les reprises anaphoriques
- repérer les connecteurs logiques
- effectuer des inférences pour comprendre le sens spécifique de récits et de textes divers
- lire un ouvrage complet (lecture suivie).

Expression orale

Tout au long de l'année de classe 5, les activités d'expression orales sont utilisées non seulement pour elles-mêmes mais aussi afin de faciliter l'accès à d'autres compétences. Ce travail sur l'oral permet de mettre en place une démarche collective d'approche des textes; elle aide les élèves à partager leurs lectures, à débattre, à mettre en valeur un texte en explicitant leur point de vue. Elle peut même conduire à une représentation d'un texte lu.

L'activité orale autour de l'écrit permet de travailler de nombreuses compétences, comme la capacité à s'exprimer à propos des textes, à raconter oralement de façon cohérente un texte donné, à défendre sa compréhension et son interprétation du texte, à lire de manière expressive.

Les élèves bénéficient pleinement des échanges oraux qui ont lieu dans la classe.

Les élèves sauront:

- proposer, accepter ou refuser
- exprimer une opinion, défendre son opinion
- faire varier l'intonation de la voix et placer l'accent phrastique correctement.

Expression de l'écrit

A l'issue de la classe 5, les élèves du LFF devront avoir acquis des compétences de base dans le domaine de l'écriture et de la rédaction.

Ils seront capables de copier un texte en le mettant correctement en page avec une écriture régulière et lisible.

Ils pourront rédiger à partir d'une liste ordonnée d'informations des textes à dominante narrative, explicative, descriptive ou injonctive seul ou à plusieurs dans le cadre d'un projet d'écriture et à partir d'outils élaborés en classe.

Les élèves sauront:

- écrire des structures employées à l'oral
- écrire un texte pour exprimer et défendre une opinion
- écrire un texte pour compléter ou finir une histoire
- élaborer et écrire un récit d'au moins 15 lignes, avec ou sans support, en respectant les contraintes syntaxiques
- corriger son texte en utilisant des outils adaptés (grille de relecture, protocole orthographique)
- améliorer son texte en tenant compte des remarques formulées par les camarades ou les professeurs
- utiliser un dictionnaire pour vérifier l'orthographe des mots.

CLASSE 6

En fin de classe 6, les élèves devront donc avoir été entraînés à maîtriser les compétences et connaissances suivantes:

Compétences linguistiques

Compréhension de l'oral

Les élèves du LFF doivent être capables de comprendre en fin de classe 6 des messages très variés (conversation, récit, bulletin d'information, message publicitaire, etc.) pourvu que ceux-ci soient exprimés dans une langue usuelle ne comportant aucune surcharge lexicale ou syntaxique et traitent de thèmes concrets.

On utilisera donc en cours tous les supports audiovisuels disponibles. On privilégiera les enregistrements authentiques de qualité et on veillera à ce que les séquences étudiées n'excèdent pas quelques minutes.

Les élèves affineront progressivement leurs capacités de compréhension globale et sélective, des messages en français. Le travail sur la perception de l'implicite ne sera pas oublié.

Les élèves s'entraîneront ainsi à:

- reconnaître les informations essentielles d'un message (lieu, moment, personnages, etc.)
- rechercher ou vérifier, à la demande, des informations précises
- percevoir la tonalité d'un message ou les intentions du ou des locuteurs.

Pour accéder au sens du message, les élèves doivent notamment être capable:

- d'identifier les différents types d'énoncés (déclaratifs, interrogatifs, injonctifs);

- de repérer des indices de cohérence (repères spatio-temporels, articulations logiques)
- d'inférer le sens de ce qui n'est pas connu à partir du contexte;
- de garder en mémoire les éléments-clés d'un message.

Compréhension de l'écrit

Les capacités requises pour la compréhension de l'oral sont, pour la plupart d'entre elles, également pertinentes pour l'écrit. La possibilité qu'offre le texte écrit d'opérer des lectures successives et récurrentes permet d'aller plus loin dans le domaine de l'inférence et de la reconnaissance du sens à partir des structures formelles.

Tout en acceptant que les textes proposés soient rédigés dans une langue plus élaborée que les documents retenus pour entraîner à la compréhension de l'oral, tout excès de difficulté lexicale ou grammaticale sera évité.

On s'efforcera ici encore de varier autant que possible les supports utilisés. On vérifiera ainsi que les élèves sont bien capables de localiser et de comprendre l'information spécifique contenue dans des documents très divers de la vie quotidienne (par exemple: prospectus, annonces, menus, horaires, règlement, mode d'emploi, etc.).

Les élèves poursuivront aussi le travail d'initiation à la lecture en continu d'œuvres littéraires simples, voire adaptées. Pour cette compétence, les évaluations se limiteront à des documents de longueur raisonnable (1 à 2 pages au maximum).

Qu'il s'agisse de compréhension globale, de compréhension sélective ou de compréhension de l'implicite, les élèves devront être capables de:

- repérer les mises en relief visuelles (pagination, caractères, ponctuation, etc ...);
- repérer les articulations logiques du langage (coordination, cause, but, conséquence en particulier);
- vérifier le sens de termes inconnus à partir des principaux procédés de formation des mots (composition, dérivation, préfixation, etc ...).

Les élèves devront par ailleurs savoir utiliser de manière autonome un manuel, un dictionnaire, une encyclopédie ou tout autre outil d'apprentissage et d'acquisition d'information.

Expression orale

Au terme de la classe 6, les élèves doivent être en mesure de formuler oralement un message simple dans la langue d'aujourd'hui telle qu'elle est pratiquée dans des situations courantes de communication. Ils pourront donc, dans des situations simples et quotidiennes, interagir avec des locuteurs francophones natifs sur des activités et des sujets familiers.

A cette fin, il doit avoir été entraîné à:

- reproduire un énoncé en respectant le rythme et le schéma intonatif (poème, dialogue, chanson, etc ...);
- restituer le contenu d'un dialogue ou d'un récit écrit ou oral avec les moyens dont il dispose, c'est-à-dire le reformuler en termes simples et intelligibles;

- mobiliser, à bon escient, sous forme d'énoncés brefs et intelligibles, les éléments de langage adaptés pour raconter un événement de la vie courante ou participer à un dialogue simple.

Ces activités d'expression orale supposent qu'il soit capable de:

- respecter les schémas intonatifs de base et prononcer correctement les phonèmes;
- s'exprimer avec une certaine aisance pour permettre l'intelligibilité du message;
- demander, si besoin est, l'aide adéquate et utiliser des stratégies de compensation, c'est-à-dire exprimer ce qu'il veut dire avec ce qu'il peut dire;
- contrôler son expression a posteriori en se reprenant;
- dépasser le seuil de simples réponses à des questions et d'interventions limitées à quelques mots, notamment en justifiant son point de vue;
- exprimer un même contenu de pensée de plusieurs manières différentes (reformulation).

Expression de l'écrit

Des quatre compétences linguistiques classiques, l'aptitude à l'expression écrite est la plus longue et la plus délicate à construire. Néanmoins, au terme de la classe 6, un élève du LFF doit être en mesure de rédiger un bref paragraphe cohérent de l'ordre de 10 à 15 lignes (commentaire d'image, lettre, brève notice, court récit, dialogue, etc.).

Les tâches d'expression écrite iront de la simple copie sans faute d'un énoncé ou d'un bref passage à la rédaction d'un paragraphe en relation avec un événement, un document écrit, visuel ou sonore, ou à l'imitation d'un modèle.

Pour y parvenir, l'élève aura été entraîné à:

- construire des énoncés simples: poser une question, répondre à une question, continuer une phrase, effectuer une transposition, etc...
- enchaîner des énoncés à l'aide des articulations logiques du langage.

Connaissances culturelles

La langue des jeunes

- Expressions courantes

L'espace français

- Les grandes villes françaises (Paris, Lyon, Marseille, Bordeaux, Lille, Nantes, Strasbourg)
- Le 14 juillet et la Révolution française (en liaison avec le programme d'histoire)
- La journée des Français, les repas
- Les vacances des Français

La musique

- L'influence de l'immigration sur la musique francophone actuelle
- La chanson traditionnelle

La poésie

- Poètes et poèmes des 19ème, 20ème et 21ème siècles

Les relations entre les jeunes

- L'amour et les relations entre garçons et filles (la Saint Valentin)

Les grandes figures populaires

- Les auteurs des ouvrages étudiés (vie, rôle et influence de l'écrivain et de son œuvre)
- Des héros littéraires (par ex. Jean Valjean, Quasimodo, d'Artagnan, Tartarin, le capitaine Nemo, le Chat botté, etc.)
- Les sportifs français célèbres
- Les chanteurs francophones

L'atelier « Théâtre » en classe 6

Développée comme annexe du cours de français, l'atelier théâtre constitue un outil exceptionnel pour intégrer l'apprentissage de la langue dans une activité originale, ludique et motivante, sans que l'apprenant ait toujours conscience de « travailler ». De plus, dans le contexte théâtral, la langue devient « effective ».

Objectifs

Cet apprentissage par le jeu théâtral vise à :

- aller plus loin dans l'acquisition de la langue par la pratique du vocabulaire, de la syntaxe, de la grammaire, de la prononciation.
- encourager les élèves à une pratique orale et permettre aux élèves (même les plus réservés) d'aller vers une communication plus aisée en ayant une approche différente du groupe auquel ils appartiennent.
- apprendre à l'élève à réagir dans des situations quotidiennes, par des jeux de rôles ou d'improvisation et lui faire prendre conscience de l'importance du travail sur les mots, l'expression, la gestuelle spécifique selon les situations.
- permettre une approche culturelle supplémentaire par l'étude et la mémorisation de textes simples ou de classiques adaptés.

L'élève apprendra ainsi à s'écouter et à écouter les autres, à développer son imagination, la rigueur, les différentes formes de langage.

Contenus

- Pratiques d'« échauffement » comme introduction à tous les cours (relaxation, respiration, occupation de l'espace, travail vocal).
- Exercices de prononciation, jeux de langues, exercices de diction.
- Exercices d'improvisation (situations inattendues).
- Jeux de rôles (création d'un personnage jeté ensuite dans une action).
- Mémorisation et mise en scène de saynètes, d'extraits de pièces de théâtre.

Atelier d'informatique en français en classe 6

Objectifs essentiels

- maîtriser les premières bases de la technologie informatique en français, et bénéficier d'une approche réfléchie des principales fonctions d'un ordinateur.
- faire comprendre aux élèves, dès la classe 6, l'importance et la gravité des informations véhiculées par les outils informatiques.
- produire, créer, modifier et exploiter un document à l'aide, par exemple, d'un logiciel de traitement de texte.
- chercher, se documenter au moyen d'un moyen multimédia (moteurs de recherche, cédérom, DVD-rom, site internet, base de données).
- communiquer au moyen d'une messagerie électronique (envoyer, présenter et relever des courriels).

A la fin de ce cours de 7 semaines, l'élève aura appris le lexique français de base en relation avec l'informatique.

Il saura écrire les lettres spécifiques de l'alphabet français (notamment tous les accents, le tréma et la cédille) en utilisant un clavier finlandais standard.

Il sera également en mesure de se servir d'un scanner ou d'un appareil photo numérique et d'exporter des images vers un programme spécifique.

Enfin, il pourra créer une présentation de base, faire un tableau, rédiger, manipuler et modifier un document.

CLASSE 7

Objectifs principaux

La classe 7, première année du collège, est une consolidation et un approfondissement des connaissances acquises au primaire. C'est aussi le début d'acquisitions nouvelles dans le domaine des savoirs linguistiques, communicatifs et culturels qui seront renforcées en classe 8 – en particulier lors de la préparation du voyage en France – puis en classe 9 – avec l'accent mis sur l'analyse du récit et les techniques de l'argumentation.

L'objectif essentiel de l'enseignement du français reste de doter les élèves d'un instrument de communication performant. C'est pourquoi les activités orales de compréhension et d'expression sont toujours déterminantes en classe 7. L'écrit acquiert cependant une place de plus en plus importante.

Les activités proposées s'inscriront dans une démarche qui cherchera à rendre les élèves les plus actifs possible et à leur permettre de participer à la construction de leur apprentissage. Depuis les dernières années du primaire, ceux-ci ont appris à réfléchir sur la langue qu'ils apprennent. Au fil de l'année de classe 7, ils prendront davantage conscience des mécanismes propres au français et pourront ainsi parvenir, dans l'esprit d'une démarche inductive, à systématiser et à ordonner leurs acquis.

Il est clair enfin que la communication dans une langue étrangère ne saurait être efficace sans la prise en compte de la dimension culturelle. C'est cette composante décisive qui doit être véritablement la marque des élèves du Lycée franco-finlandais, puisque ceux-ci ont la chance de bénéficier, pendant l'essentiel de leur scolarité, de la présence de professeurs francophones natifs en contact direct avec les différents espaces culturels

dont ils sont issus. En classe 7 et pendant tout le collège, on poursuivra donc le travail d'imprégnation culturelle engagée en primaire afin d'en approfondir les éléments déjà abordés et d'en élargir le champ.

Il s'agira d'une part, de donner pleinement accès à la réalité authentique d'un adolescent du même âge vivant en pays francophone. Apprendre à mieux connaître et mieux comprendre l'autre est un enjeu majeur dans l'optique de la préparation au projet d'échange de classe 8. On cherchera à impliquer les élèves dans des situations de communication motivées et motivantes au plus près de la réalité du monde francophone. La découverte et l'exploration des réalités culturelles ciblées seront menées dans le cadre d'activités permettant d'allier objectifs linguistiques et culturels.

D'autre part, le travail approfondi effectué sur le récit – et plus spécifiquement sur le récit policier, son espace particulier, ses personnages types et ses conventions – permettra de conjuguer efficacement étude de la langue écrite, réflexion sur la production de textes et enrichissement culturel.

Il s'agit donc d'une nouvelle étape dans l'apprentissage du français, avec pour objectifs principaux:

- l'amélioration de l'expression à l'écrit
- l'apprentissage des techniques du récit par le biais de l'étude du roman policier
- la connaissance de la diversité culturelle de la France
- l'apprentissage de la connaissance de soi (particulièrement en tant qu'apprenant)

Plus spécifiquement, les élèves devront pouvoir:

- s'exprimer à l'oral, pour donner leur opinion.
On privilégiera:
 - l'utilisation de tournures efficaces pour mettre en valeur son point de vue
 - le choix d'exemples appropriés
 - les discussions traitant de sujets de société (loisirs, sondages d'opinion des jeunes, etc.), la défense de son opinion
 - la rédaction de fiches de lecture avec le point de vue personnel
 - Les exposés oraux sur des thèmes abordés dans le manuel de classe
- analyser et produire des textes traitant de l'expression de soi.
On privilégiera:
 - l'analyse de textes simples autour du journal intime
Ils sauront:
 - distinguer le récit de l'analyse
 - utiliser convenablement les temps du discours
 - choisir les événements à raconter
 - identifier le scripteur, donner ses caractéristiques et ses motivations
 - l'analyse de textes simples autour du journal intime et du genre épistolaire
Ils sauront:
 - présenter formellement une lettre
 - utiliser les formules de début et de fin
 - repérer le destinataire et le destinataire
 - maîtriser les tonalités et les niveaux de langue

- l'étude du vocabulaire de la vie affective (avec reconnaissance des niveaux de langue)
 - la rédaction de lettres
 - la rédaction d'extraits de journaux intimes de personnages imaginaires
- analyser et produire des récits policiers ou relations de faits divers.
On privilégiera:
 - l'étude et la réécriture d'extraits de faits divers (titres, points de vue, style journalistique) ;
 - l'étude de la description (lieux et portraits) et du dialogue dans une narration ; leur insertion et leur place de constituant du récit avec les informations spécifiques qu'ils apportent ;
 - l'étude du vocabulaire du récit policier, de la ville, des professions et des métiers.
Ils sauront:
 - identifier les différents protagonistes et leur rôle dans l'intrigue
 - repérer les étapes de l'enquête
 - décrire avec précision les lieux (urbains) et les personnages dans leurs milieux socioprofessionnels
 - maîtriser les tonalités et les niveaux de langue
 - la rédaction (et la résolution) d'énigmes.
 - prendre des notes par écrit sur des documents informatifs simples
 - rassembler de manière autonome des informations pertinentes sur un sujet donné et les présenter clairement à l'oral
 - caractériser les spécificités des régions de métropole et des DOM-TOM (manifestations culturelles, espaces naturels, etc.)
 - reconnaître leurs points forts et définir leurs besoins spécifiques en terme de communication

Contenus

- voir le tableau ci-après en annexe.

CLASSE 8

Objectifs principaux

La classe 8 est une classe à projet centrée sur l'échange avec un établissement partenaire francophone.

Après une phase d'échanges et de découverte à distance, les élèves accueillent une classe et, plus spécifiquement, un correspondant et les prennent en charge pendant leur séjour. Réciproquement, ils se rendent en pays francophone pour approfondir leur connaissance des cultures francophones dans toutes leurs composantes (culturelles, historiques, géographiques, artistiques, sociales, scientifiques, économiques, etc.) ainsi que pour mieux faire connaître les richesses de la Finlande à leurs correspondants.

Il s'agit d'une nouvelle étape dans la maîtrise du français et la connaissance du monde francophone. Après l'échange de classe 4 dont l'enjeu essentiel était d'expérimenter des compétences élémentaires d'expression et de compréhension ne dépassant pas le cadre de la vie quotidienne, l'objectif apparaît beaucoup plus ambitieux car c'est avant tout l'autonomie des élèves qui sera recherchée.

Les élèves devront être capables de faire partager leurs sentiments et leurs connaissances ainsi que d'analyser leur expérience. L'échange sera le fil conducteur du travail de l'année. L'essentiel des cours visera à donner aux élèves les outils d'expression et de civilisation leur permettant de tirer le maximum de profit de la confrontation avec des adolescents étrangers.

Du point de vue méthodologique, ils devront pouvoir gérer progressivement des situations d'auto-apprentissage avant et pendant l'échange, puis être capables d'auto-évaluer leur expérience en manifestant une distance critique positive et enrichissante. L'expérience de l'échange sera aussi un temps d'éducation à la citoyenneté et à la tolérance, par la prise en compte et le respect des différences et des richesses des autres.

Plus spécifiquement, les élèves devront pouvoir:

- produire un exposé structuré et complet qui soit le fruit de recherches au moins en partie autonomes.

L'accent sera mis sur la recherche documentaire, le tri, l'analyse et la synthèse des informations recueillies. Les élèves sauront exploiter tout type de documents (textes littéraires ou de presse, ouvrages documentaires et encyclopédies, sites en ligne, etc.). Ils utiliseront les ressources des bibliothèques et de l'internet.

L'exposé pourra être présenté à l'oral ou à l'écrit.

- proposer une synthèse écrite ou orale rendant compte d'une expérience culturelle. Les élèves seront capables de faire un récit et une analyse critique par exemple d'une sortie au spectacle (théâtre, cinéma), d'une visite d'exposition ou de musée, d'une lecture. Cette compétence sera particulièrement sollicitée pendant les périodes d'échange (réception des francophones et voyage).
- réaliser seuls une interview. Les élèves sauront:
 - préparer des questions appropriées sur un sujet donné
 - organiser un questionnaire
 - prendre des contacts avec des interlocuteurs
 - mener un entretien
 - prendre efficacement des notes
 - mettre en forme leur entretien pour le présenter à autrui.
- tenir un journal à l'occasion de l'échange avec les francophones. Dans ce journal, les élèves montreront qu'ils savent:
 - prendre en notes leurs expériences
 - organiser un récit au jour le jour
 - se servir de notes pour analyser et approfondir leurs expériences.

Ce journal servira à anticiper les temps forts de l'échange:

- préparation des visites
- connaissance de soi et de son correspondant
- prise en compte de la dimension interculturelle.

Il aidera ensuite à faire un bilan personnel de l'expérience vécue.

- prendre la parole dans des conditions variées en adaptant leur discours à la situation. Le travail théâtral ou les jeux de rôles permettront outre une meilleure maîtrise de soi, la recherche des nuances expressives du français oral (diction & intonation) et la réflexion sur les conventions propres à l'oral. Les élèves seront capables de représenter un personnage y compris dans sa dimension culturelle.
- lire un récit de manière autonome et expliquer son mode d'organisation.

Contenus

- voir le tableau ci-après en annexe.

CLASSE 9

Objectifs principaux

Au niveau de la classe 9, l'enseignement du français franchit un nouveau palier déterminant. Les élèves possèdent maintenant une réelle maîtrise linguistique dans tout ce qui touche à la réalité quotidienne ; grâce au travail effectué depuis le primaire et suite à l'échange réalisé avec une classe francophone l'année précédente, ils sont au fait des pratiques sociales propres au monde francophone. Il leur manque désormais d'en approfondir l'arrière-plan culturel, aspect décisif de l'apprentissage d'une langue étrangère et qui va jouer un rôle crucial dans leur enrichissement intellectuel et humain.

En effet, la dimension imaginaire que l'on abordera plus systématiquement à travers la littérature, les arts, les légendes et les traditions permet d'ouvrir les élèves à des modes d'appréhension du monde et des autres différents. Le travail linguistique devient alors un outil privilégié de la compréhension de la diversité des points de vue et de la reconnaissance de valeurs communes fondamentales. Apprendre le français au LFF, ce doit être aussi apprendre à respecter l'autre dans sa différence, acquérir les sens du relatif et l'esprit de tolérance.

Les élèves devront donc être en mesure d'utiliser aisément et efficacement le français pour formuler:

- des idées (présentation et défense de leur point de vue à l'écrit comme à l'oral)
- des sentiments (sur des œuvres artistiques ou sous une forme artistique)

En fin de classe 9, les élèves du LFF devraient être devenus des lecteurs autonomes capables de rendre compte de manière organisée et cohérente de tout type de document écrit en français.

Ils devraient pouvoir produire à la demande des textes d'invention ou d'idées riches et structurés.

Plus spécifiquement, ils seront donc capables:

- d'intervenir dans un débat pour défendre leurs idées avec des arguments
Ils sauront donc:
 - formuler leurs idées de manière convaincante
 - présenter objectivement différents points de vue
 - s'opposer à un point de vue différent du leur
 - comprendre un texte d'idées et expliquer sa logique
 - produire un paragraphe argumentatif pour défendre leurs idées de manière cohérente

- de lire et commenter de manière autonome des œuvres diverses (présentées ou non sous forme d'extraits)
Ils sauront donc:
 - mener des recherches individuelles rigoureuses sur un auteur, sur une œuvre et son contexte
 - analyser des textes (littéraires ou non) afin de mettre en évidence la richesse de leur signification et les procédés utilisés par l'auteur afin de mettre en valeur son point de vue
 - commenter les mouvements narratifs dans un récit
 - expliquer le point de vue narratif d'une œuvre ou d'un extrait
 - rédiger une nouvelle complète en respectant des contraintes données et les caractéristiques traditionnelles d'un récit
 - lire, commenter, interpréter différentes formes poétiques
 - (ré)écrire (en les imitant ou en les parodiant) des poèmes à partir de modèles

En complément, un travail sur des articles de journaux divers permettra aux élèves:

 - d'approfondir leur connaissance de la presse francophone
 - d'affiner leur capacité à exploiter des journaux pour en tirer des informations spécifiques
 - de s'exercer au compte-rendu d'un ou plusieurs articles de presse (première approche de la synthèse de documents)

- d'exprimer des émotions à partir d'œuvres observées ou produites
Ils sauront donc:
 - analyser et commenter un dessin, un tableau
 - analyser et commenter un extrait vidéo (clip, documentaire, film, etc.)
 - être capable de donner vie à un personnage par la voix et les gestes

- de prendre la parole dans des conditions variées en adaptant leur discours à la situation.
Le travail théâtral ou les jeux de rôles permettront outre une meilleure maîtrise de soi, la recherche des nuances expressives du français oral (diction & intonation) et la réflexion sur les conventions propres à l'oral.
Les élèves seront capables de représenter un personnage y compris dans sa dimension culturelle.

- de lire un récit de manière autonome, d'expliquer son mode d'organisation et de mettre en évidence son sens global ainsi que le projet de l'auteur.

Contenus

- voir le tableau ci-après en annexe.

Évaluation du niveau terminal souhaité à la fin des études fondamentales**Compétences globales attendues en français**

A la fin de leurs études de français au collège, les élèves du Lycée franco-finlandais devraient être capables de:

- participer à une situation de dialogue à deux ou plusieurs personnes
- comprendre l'essentiel de messages oraux élaborés (notamment : débats, exposés, émissions radiophoniques ou télévisées, films de fiction ou documentaires) et écrits, dans une langue standard contemporaine
- effectuer un travail interprétatif qui, au-delà de l'explicite, visera une compréhension de l'implicite
- présenter, reformuler, expliquer ou commenter, de façon construite, par écrit ou par oral: des opinions et points de vue, des documents écrits ou oraux comportant une information ou un ensemble d'informations
- défendre différents points de vue et opinions, conduire une argumentation simple.

Compétences spécifiques de communication attendues en français**Compréhension de l'oral**

Les élèves maîtrisent des documents variés. Ils peuvent en repérer non seulement les points importants mais aussi quelques détails pertinents, en s'appuyant sur la plus grande autonomie qu'ils ont acquise. Ils sont capables de comprendre sans difficulté la langue orale standard. Si le document est long ou plus élaboré, ils commencent par une perception des données les plus immédiates, explicites et ponctuelles puis, par écoutes successives, construisent une compréhension plus globale, et enfin plus fine donnant accès à l'implicite.

L'interaction en cours est fréquente et leur donne la possibilité d'interroger le professeur ou leurs camarades pour faire éclaircir une problématique, faire préciser une phrase, une idée. Les élèves sont conscients de leurs propres difficultés et savent coopérer pour s'apporter au besoin une aide mutuelle. La sensibilisation à différents niveaux de langue offre les moyens de repérer rapidement qui parle et dans quel cadre, et d'en inférer les comportements langagiers et les types de discours.

Dans un contexte et sur un sujet connus, l'élève est capable de mettre en œuvre de façon plus ou moins consciente les différentes stratégies d'accès au sens qu'il a développées depuis les débuts de l'apprentissage du français en particulier:

- en repérant les éléments significatifs, en les mémorisant et en les mettant en relation
- en identifiant les types d'énoncé (déclaratif, interrogatif, injonctif) et de texte (dialogue, récit, description, information, argumentation), en repérant les indices de cohérence (repères spatio-temporels, articulations logiques)
- en identifiant le ou les énonciateurs et la situation d'énonciation.

Expression orale

Lors de discussions les élèves savent exploiter les moyens spécifiques de l'oral: reformulations, interrogations, appels au co-énonciateur, demandes d'explicitation. Le

vocabulaire est précis et s'enrichit à mesure que l'élève affine sa pensée. La spontanéité des échanges en classe est naturelle. L'élève s'est en effet constitué un vocabulaire actif y compris par la mémorisation systématique.

Dans le cadre d'une situation nouvelle mais relevant d'un domaine connu, l'élève sait mettre en œuvre de façon plus ou moins consciente les différentes stratégies qu'il a développées depuis les débuts de l'apprentissage du français pour produire du sens. Il est ainsi capable de:

- reproduire un énoncé ou un message en respectant les schémas accentuels et intonatifs et en réalisant correctement les phonèmes
- utiliser à bon escient les différents types d'énoncé (déclaratif, interrogatif, injonctif), avec une bonne correction phonétique et morpho-syntaxique, et produire un discours structuré à fonction descriptive, narrative, explicative, argumentative
- prendre et garder la parole en produisant un discours cohérent en réaction à une sollicitation
- prendre la parole en continu pour exposer, en temps limité, un sujet préparé
- participer à une conversation sur un sujet connu, en réagissant rapidement
- le cas échéant, demander à l'interlocuteur de fournir aide, explications ou précisions
- reformuler ce que dit l'interlocuteur de façon à assurer la compréhension mutuelle et à lever toute ambiguïté
- émettre des points de vue et appréciations personnels, exprimer des idées complexes, en apportant détails et justifications, réfuter le point de vue de l'interlocuteur
- contrôler son expression a posteriori en se reprenant
- recourir à des stratégies de compensation efficaces (reformulations, définitions, paraphrase).

Compréhension de l'écrit

Les élèves peuvent maîtriser des documents authentiques très divers et relativement longs. Ceux-ci peuvent susciter une réflexion approfondie et des échanges construits. Les élèves dominent des faits de langue variés et d'une relative complexité.

Si la langue standard reste la norme de référence, les élèves peuvent être toutefois confrontés à des documents très variés, dans leur forme, leur style (journalistique ou littéraire), ou leur niveau de langue (soutenu, familier). Ils peuvent donc relever des traits spécifiques, identifier le registre ou le type de d'écart par rapport à la norme présent dans le texte, s'interroger sur leur effet dans le document.

Les élèves sont susceptibles de rendre compte de documents qui, à l'image des 200 millions de locuteurs qui font la richesse de la francophonie, peuvent être également d'origines géographiques et culturelles très diverses. La variation porte sur le lexique, d'une part, mais aussi sur des traits phonologiques, morphologiques, ou syntaxiques, qui peuvent différer fortement au point de constituer parfois des sous-ensembles linguistiques. Même s'ils éprouvent parfois des difficultés particulières de compréhension, les élèves sont familiarisés avec la possibilité de cette variation qui fait la richesse du français.

Par ailleurs les élèves sont capables de mener à bien des lectures autonomes (cursives ou analytiques) de textes de plus en plus riches et longs. Ils peuvent effectuer des lectures analytiques de textes courts afin de pouvoir entrer dans la complexité d'un texte court, en

analyser et en interpréter les significations explicites et implicites. Ils ont aussi été exercés à la lecture cursive. Ils peuvent donc saisir l'essentiel du sens d'une œuvre intégrale (littéraire ou non) et y trouver du plaisir.

Enfin, les élèves manie régulièrement et efficacement des dictionnaires bilingue et monolingue ou des encyclopédies (sur papier ou électroniques).

Expression écrite

Les élèves savent produire des textes variés relevant aussi bien de la vie sociale que du domaine personnel. Ils sont capables d'organiser leurs énoncés afin qu'ils rendent compte fidèlement de leurs idées et de l'élaboration de celles-ci. Ils maîtrisent les outils essentiels propres à l'organisation chronologique et argumentative ainsi que les réaménagements grammaticaux spécifiques qu'ils nécessitent souvent. Ils peuvent organiser leur discours en paragraphes, voire en textes plus ou moins brefs autour d'un thème de réflexion donné. Les enchaînements sont cohérents, le vocabulaire suffisamment précis pour être parfaitement intelligible.

Relations avec les disciplines non linguistiques (DNL)

L'enseignement du français au Lycée franco-finlandais mobilise aussi des compétences et des savoirs partagés par d'autres disciplines dont certaines sont parfois enseignées en français, comme par exemple les mathématiques, l'histoire, la géographie, les arts plastiques, la physique, la chimie, l'informatique, la musique. En fin de collège, les élèves doivent être capables de percevoir les relations et les points de convergences existant entre le travail mené en cours de français et celui effectué en cours de DNL. Un élève accompli sait, en fin de classe 9, tirer profit de ces rapprochements pour être plus rapide et efficace dans ses apprentissages. Il est capable de mobiliser les connaissances abordées en cours de DNL pour mieux participer aux activités linguistiques. Inversement, l'éclairage apporté par le cours de langue sera pour lui un adjuvant précieux pour l'étude des notions ou des thèmes envisagés dans les autres matières proposées en français.

Pour chacun des savoirs et savoir-faire décrits ci-dessus et en se rapportant aux types de compétences communicatives définies par le *Cadre européen de référence pour les langues* affiné par la Direction nationale de l'enseignement finlandaise, le niveau moyen attendu sera le suivant:

- pour la compréhension orale: B.2.1
- pour l'expression orale: B.2.1
- pour la compréhension écrite: B.2.1
- pour l'expression écrite: B.1.2

ANNEXES

CLASSE 3

Usage de la langue Compétences à acquérir	Observation de la langue Compétences
Production orale O 1 Se présenter ... O 2 Se décrire, décrire sa famille, ses activités, ses goûts. <i>C'est le mien, c'est le tien</i> O 3 Exprimer un souhait (<i>puis-je avoir ?, est-ce que je peux avoir... ?</i>) <i>J'ai faim, soif...</i> O 4 Exprimer son opinion <i>C'est super, génial, extraordinaire, chouette.</i> <i>C'est nul, ce n'est pas bien / bon</i> <i>C'est vachement bien</i> O 5 Exprimer son bien être <i>Où as-tu mal ? Ca va ?... Ca ne va pas, ça va bien, ça va mal, comme ci comme ça.</i> O 6 Exprimer ses sentiments : <i>J'ai peur, chaud, froid, mal...</i> O 6 S'exprimer sur ses activités scolaires: formuler une demande d'aide. <i>dire que l'on ne comprend pas, dire pourquoi, exprimer sa démarche</i> O 7 Savoir prononcer un répertoire de mots et d'expressions pour être compris d'un professeur natif. O 8 Oraliser des textes (connus, sus par cœur ou lus) devant la classe pour en partager collectivement le plaisir et l'intérêt. Compréhension orale C 1 Comprendre les consignes du travail scolaire. C 2 Reformuler les informations ponctuelles d'un discours oral et d'un d'un texte écrit. C 3 Comprendre des extraits de film vidéo (documents audio authentiques). Compréhension écrite- lire L 1 Lire et comprendre seul les consignes ordinaires et l'activité scolaire. L 2 Comprendre les énoncés de problèmes (repérer les mots inducteurs). L 3 Repérer les marqueurs spatiaux et temporels dans un texte. L 4 Mémoriser des mots nouveaux pour maîtriser la compréhension globale. L 5 Comprendre le sens littéral d'un récit en justifiant sa compréhension par l'identification des extraits de texte correspondants Production écrite E 1 Ecrire des textes en employant les marqueurs spatiaux et temporels (voir liste indicative) <i>hier, aujourd'hui, demain, avec, toujours, très, beaucoup, maintenant, sous, entre à côté...</i> E 2 Ecrire des textes poétiques (A la manière de) E 3 Ecrire des structures employées à l'oral E 4 Ecrire un texte pour se présenter, parler de ses activités, de sa famille. <i>Je m'appelle, J'ai ...ans, Je suis, J'habite à / en, Je fais</i> E 5 Utiliser correctement les marques typographiques de la phrase (majuscules et points). E 6 Ecrire un dialogue au présent qui relate une situation du quotidien (à l'école, à l'infirmerie, au magasin...) E 7 Ecrire un texte pour décrire une image. E 8 Ecrire des énoncés de problèmes. E 9 Connaître les contraintes, ponctuation et coordination, pour transcrire une énumération. E 10 Corriger son texte en utilisant des outils adaptés (grille de relecture, protocole orthographique)	Syntaxe Placer la ponctuation (point/majuscule (. ! ?)) dans un texte qui en est dépourvu. Repérer les groupes Sujet / Verbe / Complément Repérer l'expression de l'affirmation / la négation Repérer les phrases interrogatives Repérer les pronoms sujets Repérer les groupes nominaux Identifier les composants du groupe nominal : - noms / employer aussi le terme de substantif - articles (tous) + possessifs - adjectifs Repérer le genre et le nombre des noms (en observant les accords dans le GN. avec le s) • Accord genre et nombre (+e, +s) • Accord Sujet/verbe Conjugaison Placer les verbes sur l'axe du temps Retrouver l'infinitif d'un verbe Savoir conjuguer le présent de <i>être, avoir, faire, dire, pouvoir, aller, voir</i> Repérer un verbe à un temps composé Employer le futur proche Orthographe Connaître l'écriture des sons spécifiques du français Homophones grammaticaux à identifier (en relation avec l'étude des verbes) : <i>a / à (en lien avec j'habite à), on / ont – son / sont – et / est</i> Mots invariables à orthographier correctement: <i>hier, aujourd'hui, demain, avec, toujours, jamais, très, beaucoup, peu, maintenant, sous, sur, entre, à côté, ici</i> Connaître l'orthographe : - les locutions interrogatives - les mots clefs et les expressions employés dans les supports utilisés dans le domaine de l'usage de la langue et en mathématiques (ajoute, il y a il reste ...) Lexique Connaître le lexique désignant : - les parties de la maison - le matériel de l'école - la famille

CLASSE 4	Usage de la langue	Observation de la langue
Compétences à acquérir		
Production orale O 1 Exprimer et justifier ses goûts : j'aime, je n'aime pas parce que...je préfère, je déteste parce que... O 2 Exprimer ses traits de caractère : je suis bavard, timide, gai,... O 3 Savoir demander quelque chose, s'informer est-ce que je peux avoir du/ de la/ un, une... O 4 Savoir refuser/accepter : non merci, oui merci, Est-ce que tu veux...?, Oui, je veux...il me donne +COD O 5 Exprimer son bien-être : J'ai mal au... Je suis fatigué, en forme... O 6 Exprimer une opinion et dire pourquoi on aime ou pourquoi on déteste. O 7 S'exprimer sur les activités scolaires O 8 Formuler dans ses propres mots une lecture entendue. Reformuler les informations ponctuelles d'un discours oral et d'un texte écrit. O 9 Savoir prononcer un répertoire de mots et d'expressions pour être compris par un natif lors du voyage en France. O 10 Être capable de restituer au moins 5 textes (de prose, de vers ou de théâtre) parmi ceux qui ont été mémorisés.		Syntaxe Transformer des phrases négatives (ne / ne pas), interrogatives (inversion du sujet, <i>est-ce que... ?</i>). Identifier les types de compléments (de phrase et de verbe) Repérer les expansions du groupe nominal: adjectif qualificatif & complément du nom. Connaître les composants du groupe nominal - articles contractés Conjugaison Connaître les dernières lettres possibles d'un verbe conjugué pour chaque personne Révision classe 3 + verbes <i>vouloir, venir, devoir, prendre, trouver, donner, falloir, parler, mettre, savoir, passer, regarder, aimer</i> au présent. Identifier les verbes à l'imparfait à l'écrit Conjuguer les verbes étudiés en classe 3 au passé composé
Compréhension orale C 1 Comprendre le sens global des extraits d'émissions de télévision, s'appuyer sur la transcription écrite d'un texte pour comprendre l'oral.		Etablir les règles d'accord:
Compréhension écrite L 1 Savoir lire couramment à voix haute. L 2 Comprendre les énoncés de problèmes. L 3 Retrouver des informations ponctuelles dans des textes documentaires (manuels de sciences, encyclopédie, sites internet). L 4 Utiliser un dictionnaire ou une encyclopédie pour rechercher une information. L 5 Comprendre le sens littéral d'un texte en justifiant sa compréhension par l'identification des extraits de texte correspondants L 6 Effectuer des inférences pour comprendre le sens spécifique d'un récit (informations qui ne sont pas explicites dans le texte.). L 7 Identifier les reprises anaphoriques : retrouver à quel substantif du texte renvoient les différents substituts (pronoms, substituts nominaux) L 8 Repérer les connecteurs logiques dans un texte : interpréter correctement les différents mots de liaison d'un texte L 9 Comprendre des comptes-rendus d'expérience et des problèmes et représenter la situation par des schémas.		auxiliaire <i>être</i> : accord du participe passé avec le sujet auxiliaire <i>avoir</i> : jamais d'accord du participe passé avec le sujet. Orthographe Repérer et réaliser les chaînes d'accords Accorder les noms (genre & nombre, connaître les formes du pluriel des noms) Accorder le sujet et le verbe Accorder les constituants du groupe nominal (déterminant, noms, adjectif) Les locutions interrogatives (complément de la classe 3) Homophones à identifier : <i>ou / où</i> Mots invariables à connaître : prépositions de lieu, <i>parce que, mais, d'abord, puis, ensuite, après, enfin, autrefois, depuis, encore, déjà, aussitôt, soudain</i>
Production écrite E 1 Écrire des structures employées à l'oral E 2 Savoir écrire un texte pour exprimer ses goûts et les justifier. E 3 Écrire son portrait dans le cadre de la correspondance E 4 Tenir un journal de voyage relatant les visites, les activités d'une journée et exprimant les impressions ressenties E 5 Écrire les formules de salutations, d'introduction et de conclusion d'une lettre. E 6 Écrire une lettre de remerciement E 7 Écrire des textes en employant les marqueurs logiques E 8 Apprendre à relire son texte. E 9 Utiliser un dictionnaire pour vérifier l'orthographe des mots. E 10 Corriger son texte en utilisant des outils adaptés (grille de relecture)		Savoir écrire: -les parties du corps -les mots clefs et les expressions employés dans les supports utilisés dans le domaine de l'usage de la langue, en sciences et en géographie Lexique Connaître le lexique désignant: - la famille (<i>les cousins</i>) - adjectifs sur les traits de caractère - la nourriture - les commerces - les pièces de la maison Utiliser le lexique spécifique des mathématiques, des sciences dans différentes situations

CLASSE 5

Usage de la langue	Observation de la langue
Compétences à acquérir	Compétences
Production orale O 1 Proposer, accepter ou refuser: <i>je veux, j'aimerais, je voudrais, j'ai envie de...</i> O 2 Exprimer une opinion, défendre son opinion: <i>je suis d'accord, je trouve que, tu as raison, tu as tort...</i> O 3 Varier l'intonation et placer l'accent phrastique correctement Compréhension orale C 1 Comprendre les consignes du travail scolaire C 2 Résumer un discours oral C 3 Comprendre le sens spécifique d'extraits d'émissions de télévision C 4 S'appuyer sur la transcription écrite d'un texte pour comprendre l'oral Compétences transversales: <u>En mathématiques:</u> participer à un débat et échanger des arguments à propos de la validité d'une solution formuler oralement, avec l'aide de l'enseignant, un raisonnement correct <u>En sciences:</u> formuler des questions pertinentes, participer à un débat argumenté Compréhension écrite- lire L 1 Savoir lire couramment à haute voix en respectant la ponctuation et l'intonation L 2 Comprendre le sens littéral de différents types de texte : travailler particulièrement les courts extraits de la presse destinée à la jeunesse L 3 Effectuer des inférences pour comprendre le sens spécifique de récits et de textes divers L 4 Identifier les reprises anaphoriques L 5 Repérer des connecteurs logiques L 6 Lire un ouvrage complet (lecture suivie) Production écrite E 1 Écrire des structures employées à l'oral E 2 Écrire un texte pour exprimer et défendre une opinion E 3 Écrire un texte pour compléter ou finir une histoire E 4 Élaborer et écrire un récit d'au moins 15 lignes, avec ou sans support, en respectant des contraintes syntaxiques déterminées (ponctuation, mots de liaison) E 5 Savoir résumer une histoire E 6 Savoir écrire un texte documentaire en s'appuyant sur un cadre précis E 7 Corriger son texte en utilisant des outils adaptés (grille de relecture, protocole orthographique) E 8 Améliorer son texte en tenant compte des remarques formulées par les camarades ou les professeurs E 9 Utiliser l'outil informatique E 10 Utiliser un dictionnaire pour vérifier l'orthographe des mots Compétences transversales: <u>En sciences:</u> rédiger avec l'aide du maître un compte-rendu d'expérience ou d'observation. <u>En géographie:</u> rédiger la légende d'un document géographique pouvoir rédiger une courte description d'un document géographique (paysage)	Syntaxe Transformer des phrases négatives: pas de / rien /jamais / plus / personne Produire des phrases interrogatives: pronom inversé - avec des compléments demandés - remplacer le COD par un pronom (au présent) Repérer les phrases attribut (phrase à verbe être et verbe d'état) Analyser une phrase indépendante Repérer les composants du groupe nominal - les déterminants - les articles partitifs - les adjectifs Conjugaison Connaître le présent de verbes: révision de classe 4 + <i>croire, demander, rester, répondre, entendre, penser, arriver, connaître, sentir, sembler</i> Conjuguer les verbes étudiés en classe 4 au passé composé Établir les règles d'accord: auxiliaire <i>être</i>: accord du participe passé avec le sujet auxiliaire <i>avoir</i>: jamais d'accord du participe passé avec le sujet. Connaître les désinences du futur simple Orthographe Connaître - le nombre des noms particuliers - les féminins particuliers - Accorde : le sujet et le verbe les constituants du groupe nominal (déterminant, noms, adjectif) - mots invariables Connaître les règles d'accord de l'attribut Connaître les mots invariables: <i>même, tout, bien, mieux, aussi, alors, longtemps, souvent, parfois, ainsi, moins, trop, tant, assez, loin, autour, ailleurs, presque, seulement</i> Lexique Connaître le lexique désignant: - la communication - la technologie et les médias - la géographie (pays et nationalités) - les produits alimentaires - les commerces (les courses) - le temps qui passe (autrefois, la semaine dernière...) - les directions
Difficultés spécifiques pour les élèves finnophones	
La négation Le genre	Arriver → en finnois + partitif

CLASSE 6

Usage de la langue		Observation de la langue	Etude de la culture et de la civilisation
Compétences		Compétences	Connaissances
Compréhension orale: écouter / comprendre O8 Travail systématique sur les consignes – analyse des tâches O9 Compréhension fine de courts dialogues et de courts extraits d’émissions de télévision O10 Comprendre globalement la langue orale utilisée dans les émissions de télévision, les publicités, des extraits	Production orale O1 Reformulation des consignes O2 Développer la capacité à réagir spontanément (jeux de rôles) O3 Parler de soi : de ses habitudes, de ses goûts, de ses projets dans le futur et évoquer des souvenirs O4 Décrire une ville O5 Exprimer son désaccord et son accord en le justifiant O6 Protester, se plaindre, manifester sa joie et son contentement O7 Réciter des poèmes, chanter des chansons françaises	Grammaire G1 Les classes de mots : verbes, noms, pronoms, adjectifs, articles, prépositions et adverbes sous forme de jeux G2 Les fonctions dans la phrase simple: complément de verbe, complément de phrase (temps, lieu, manière) G3 Pronoms COD et COI G4 Extension du groupe nominal : adjectifs, compléments du nom, relative (qui, que, où) G5 Phrase simple / phrase complexe : coordination & subordination G6 Emploi des prépositions : construction des groupes prépositionnels avec aller, venir (+ nom de pays), faire, jouer G7 la cause, la conséquence, le but G8 l’obligation G9 faire une proposition (ex: Si on allait au cinéma?) G10 l’hypothèse: si + présent G11 Utilisation du couple passé-composé / imparfait G12 Quelques emplois du subjonctif et du conditionnel présent G13 Accord du participe passé employé avec être et avoir Conjugaison C1 Formation de l’imparfait et du passé composé C2 Conjugaison des verbes pronominaux au présent de l’indicatif, à l’impératif et au passé composé C3 Morphologie du conditionnel et du subjonctif présent C4 Le futur simple Lexique V1 le sport V2 la famille V3 le caractère et la description physique V4 le corps et les mouvements V5 Internet et le téléphone V6 Les moments de la journée et les repas V7 Les sentiments V8 La météo	La langue des jeunes F1 Expressions courantes L’espace français F2 Les grandes villes françaises (Paris, Lyon, Marseille, Bordeaux, Lille, Nantes, Strasbourg) F3 Le 14 juillet et la Révolution française (en liaison avec le programme d’histoire) F4 La journée des Français, les repas F5 Les vacances des Français La musique F6 L’influence de l’immigration sur la musique francophone actuelle F7 La chanson traditionnelle La poésie F8 Poètes et poèmes des 19ème, 20ème et 21ème siècles Les relations entre les jeunes F9 L’amour et les relations entre garçons et filles (la Saint Valentin) Les grandes figures populaires F10 Les auteurs des ouvrages étudiés (vie, rôle et influence de l’écrivain et de son œuvre) F11 Des héros littéraires (par ex. Jean Valjean, Quasimodo, D’Artagnan, Tartarin, le capitaine Nemo, le Chat botté, etc.) F12 Les sportifs français célèbres F13 Les chanteurs francophones
Compréhension écrite, lire L1 Recherche d’informations dans les manuels scolaires (interdisciplinarité), dans les dictionnaires, dans les encyclopédies et les ressources en ligne L2 Travail sur la mise en page, l’iconographie et l’organisation textuelle en fonction du type de document L3 Comprendre les abréviations utilisées dans les dictionnaires L4 Savoir reconnaître et caractériser différents types de texte : narratif, descriptif, informatif et le dialogue L5 Étude de la structure du récit : maîtrise des principales étapes du schéma narratif (situation initiale, élément perturbateur, péripéties et situation finale) Auteurs suggérés: Pennac, Le Clezio, Perrault...	Production écrite E1 Rédiger des fiches documentaires sur un thème donné E2 Rédaction partielle d’un récit (élément du schéma narratif absent) E3 Rédiger des récits en tenant compte des étapes du schéma narratif (situation initiale, élément perturbateur, péripéties et situation finale) E4 Apprendre à relire sa production : grille de relecture, relecture différée, ponctuation, correction orthographique et syntaxique	Conjugaison C1 Formation de l’imparfait et du passé composé C2 Conjugaison des verbes pronominaux au présent de l’indicatif, à l’impératif et au passé composé C3 Morphologie du conditionnel et du subjonctif présent C4 Le futur simple Lexique V1 le sport V2 la famille V3 le caractère et la description physique V4 le corps et les mouvements V5 Internet et le téléphone V6 Les moments de la journée et les repas V7 Les sentiments V8 La météo	La langue des jeunes F1 Expressions courantes L’espace français F2 Les grandes villes françaises (Paris, Lyon, Marseille, Bordeaux, Lille, Nantes, Strasbourg) F3 Le 14 juillet et la Révolution française (en liaison avec le programme d’histoire) F4 La journée des Français, les repas F5 Les vacances des Français La musique F6 L’influence de l’immigration sur la musique francophone actuelle F7 La chanson traditionnelle La poésie F8 Poètes et poèmes des 19ème, 20ème et 21ème siècles Les relations entre les jeunes F9 L’amour et les relations entre garçons et filles (la Saint Valentin) Les grandes figures populaires F10 Les auteurs des ouvrages étudiés (vie, rôle et influence de l’écrivain et de son œuvre) F11 Des héros littéraires (par ex. Jean Valjean, Quasimodo, D’Artagnan, Tartarin, le capitaine Nemo, le Chat botté, etc.) F12 Les sportifs français célèbres F13 Les chanteurs francophones

CLASSE 7

Usage de la langue		Observation de la langue	Etude de la culture et de la civilisation
Compétences de communication		Compétences linguistiques	Connaissances culturelles
Compréhension orale	Production orale	Grammaire	Le temps et de l'espace
O1 Écoute de romans audios	O4 Résumé d'un article de presse	G1 La construction des verbes : transitif direct, transitif indirect / intransitif	F1 Les DOM-TOM
O2 Films policiers: par exemple les films de Maigret (<i>Maigret à Helsinki</i>)	O5 Compte-rendu d'un roman policier	G2 Emploi des pronoms : le, la, les, lui, leur, en, y	F2 Les cafés de Paris
O3 Prendre en notes les idées essentielles lors de la présentation orale d'un document	O6 Raconter une histoire à partir d'une bande dessinée	G3 L'impératif et les pronoms compléments	F3 Le respect de la nature
	O7 Jouer une scène de récit policier	G4 Les compléments circonstanciels (temps, lieu, manière, moyen)	F4 Les festivals en France
Compréhension écrite, lire	Production écrite	G5 Emploi des pronoms relatifs qui, que, dont, où	
L1 La lettre amicale et officielle: présentation formelle, caractérisation des interlocuteurs, tonalités et registres	E1 Écrire une lettre amicale	G6 Participe présent/ gérondif et adjectif verbal	Les loisirs
L2 Le journal intime: articulation du discours narratif-descriptif avec le discours explicatif (<i>Anne Franck</i> par ex.)	E2 Écrire un extrait de journal intime (réel ou fictif)	G7 Accord du participe passé avec être et avoir (COD placé devant le verbe)	F5 Les loisirs préférés des jeunes
L3 Le texte descriptif (lieux et portraits)	E3 Rédiger une fiche de lecture	G8 Subjonctif présent: il faut que, vouloir que, pour que, afin que, avant que	F6 Les jeunes et la lecture
L4 Le récit policier: construction du récit (scénarios et personnages types), procédés de dramatisation et de suspense, fonction des lieux et des objets, élaboration d'hypothèses de lecture. Lecture d'une œuvre (par ex. Leblanc, Simenon, etc. ou coll. <i>Policier Junior</i>)	E4 Écrire tout ou partie d'un récit policier comprenant le portrait d'un personnage et la description d'un lieu	G9 Conditionnel présent : souhait, proposition, hypothèse, une information non-confirmée	F7 La littérature fantastique
L5 Suivre des directives détaillées (par exemple : <i>le Cluedo</i>)	E5 Apprendre à relire ses productions écrites pour les améliorer (nominalisation, reprise anaphorique)	Conjugaison	F8 Les jeunes et l'aventure (sondage)
	E6 Prendre en notes les idées essentielles lors de la présentation orale d'un document	C1 Le passé simple	
		C2 Les temps composés du passé : passé composé, plus-que-parfait	
		C3 Rappel de la morphologie du conditionnel et du subjonctif présent	
		Lexique	
		V1 Les registres de langue : familier, courant, soutenu	
		V2 Le livre et la littérature	
		V3 Les crimes et les faits divers	
		V4 La vie affective	
		V5 Les professions et les métiers	

CLASSE 8

Usage de la langue	Observation de la langue	Culture et civilisation
Compétences de communication	Compétences linguistiques	Compétences culturelles
Production orale O1 Jouer une scène de théâtre O2 Jeux de rôle – conversation entre plusieurs personnes O3 Réaliser une interview O4 Exposé oral sur un texte littéraire français (récit, théâtre,...) O5 Exposé oral sur la région ou la ville du voyage scolaire O6 Exposé oral : présenter la Finlande O7 Compte-rendu d'une sortie ou d'une exposition (préparation écrite) Compréhension écrite, lecture L1 Le texte théâtral et ses spécificités L2 Le dialogue et les verbes introducteurs L3 La ponctuation expressive, les tonalités L4 L'interview dans la presse écrite L5 Le récit d'aventures: Verne, Dumas, Le Clézio,... L6 La forme des poèmes: formes fixes, métrique, poèmes en prose, calligrammes... Production écrite E1 Technique de l'interview E2 Préparer une interview E3 Le Compte-rendu d'un article, d'un film, d'un livre E4 Compte-rendu sous forme d'article informatif d'une sortie ou d'une exposition E5 Journal de voyage et différentes étapes a) avant le voyage b) durant le voyage c) après le voyage, avec synthèse	Lexique V1 Les registres de langue : les expressions courantes V2 Les champs lexicaux et leur valeur rhétorique V3 Acquisition du vocabulaire relatif aux compétences culturelles de la classe 8. Grammaire G1 La place des adjectifs et les changements de sens induits G2 Les pronoms : double pronominalisation, place après l'impératif, forme négative et forme affirmative G3 Les subordonnées complétives : cause, conséquence, hypothèse et but G4 Les subordonnées relatives (révision systématique) G5 Le discours rapporté : style direct & style indirect avec verbe introducteur au passé Conjugaison C1 Révision de tous les temps de l'indicatif C2 Emploi du subjonctif présent (choix du subjonctif ou de l'indicatif avec les verbes d'opinion et certaines locutions: <i>sans que, pour que, afin que, etc.</i>) Annexes: <i>Grammaire Progressive (niveau intermédiaire)</i> <i>Vocabulaire Progressif (niveau intermédiaire)</i>	Civilisation française: F1 Connaissance approfondie (culturelle, sociale, économique, historique, etc.) de la région française visitée F2 Le système scolaire: comparaison entre la France et la Finlande. F3 Les commerces F4 La cuisine (la tradition culinaire française) F5 Les restaurants et les cafés F6 Les moyens de transport

CLASSE 9

Usage de la langue	Observation de la langue	Culture et de la civilisation
Compétences de communication	Compétences linguistiques	Compétences culturelles
Ecoute, compréhension, expression orale O1 S'exprimer avec aisance pour commenter soit un texte soit une image (fixe, animée) O2 Synthétiser un document & formuler une opinion personnelle claire et organisée O3 Présenter les différents points de vue des participants dans un débat O4 Argumenter, défendre son point de vue, réfuter un point de vue opposé O5 Incarner un personnage en produisant un texte et une mise en espace Compréhension écrite, lecture L1 Texte argumentatif : repérer les thèses, les arguments, les exemples, expliquer l'organisation logique (circuit argumentatif) L2 Lire la presse francophone L3 Lire des nouvelles : étude littéraire de textes narratifs (commentaires de texte) L4 Lecture individuelle d'une œuvre narrative intégrale (roman, nouvelle, récit de vie) L5 La poésie : analyse formelle, les figures de rhétorique (par analogie, substitution, opposition, amplification) et leur interprétation Production écrite E1 Le texte argumentatif : soutenir une thèse à l'aide d'arguments, d'exemples, de raisonnements logiques E2 Synthèse écrite d'un article de presse E3 Ecrire des poèmes à partir d'un modèle proposé (imitation & parodie) E4 Développer les stratégies de relecture E5 Compte-rendu critique d'une sortie ou d'une visite culturelle	Etude de la langue V1 Orthographe courante: révision systématique des homophones V2 Acquisition du vocabulaire relatif aux compétences culturelles de la classe 9 Grammaire G1 La concordance des temps G2 La cohérence interne dans les textes. Utiliser le temps approprié (en particulier l'opposition entre imparfait et passé simple dans le récit au passé) G3 Le discours rapporté: passage du style direct au style indirect avec verbe introducteur au passé, discours indirect libre G4 Les subordonnées complétives, relatives, circonstancielles G5 Le choix de l'auxiliaire G6 L'accord du participe: en particulier, accords avec les verbes pronominaux G7 Les prépositions G8 Les emplois du subjonctif présent ; le subjonctif passé G9 La modalisation Annexes: Outils d'apprentissage: <i>Grammaire Progressive (niveau avancé)</i> <i>Vocabulaire Progressif (niveau avancé)</i>	L'évolution de la société française du 18ème siècle à nos jours: F1 Etude du contexte historique, social et politique des textes analysés en cours Les médias: F2 Découverte des caractéristiques des grands médias de presse et de télévision francophones L'espace francophone et sa diversité culturelle: F3 Approche synthétique d'un ensemble représentatif de pays francophones (aperçu culturel historique, social, économique, politique) F4 Présentation de la diversité des richesses du monde francophone (spécialement à l'occasion de la Semaine de la francophonie) sous forme de spectacle (voir P5), d'exposition, etc.

10.2.3. ENGLANTI

Englantia opiskellaan A2-kielenä perusopetuksen viidenneltä vuosiluokalta alkaen. A2-kieli on vapaaehtoinen vuosiluokilla 5-6 ja vuosiluokilla 7-9 sitä opiskellaan valinnaisena aineena.

VUOSILUOKAT 5-6

Oppilas oppii viestimään englanniksi hyvin konkreettisissa ja itselleen tutuissa tilanteissa aluksi pääsääntöisesti suullisesti ja vähitellen kirjallista viestintää lisäten. Pyritään siihen, että oppilas omaksuu hyviä ja vastuullisia kielenopiskelun tapoja. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja arvioimaan omaa työskentelyään sekä tarvittaessa tarkistamaan tavoitteitaan ja työskentelytapojaan.

Aihekokonaisuudet englannin kielessä

Aihekokonaisuudet Ihmisenä kasvaminen sekä Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys sisältyvät läpäisevänä teemana molempiin luokkatasoihin. Viestintä ja mediataito-aihekokonaisuus tulee esille 6. luokalla.

Tavoitteet

Kielitaito

Oppilas oppii

- kertomaan perustietoja itsestään ja lähipiiristään sekä viestimään kohdekielellä yksinkertaisissa arkipäivän puhetilanteissa tarvittaessa puhekumppanin apuun tukeutuen
- ymmärtämään arkielämää ja rutiininomaisia tapahtumia käsittelevän puheen tai tekstin keskeisimmän sisällön tilanneyhteyden tukemana
- kirjoittamaan lyhyen viestin tutuissa, helposti ennakoitavissa arkisiin tarpeisiin ja kokemuksiin liittyvissä tilanteissa.

Kulttuuritaidot

Oppilas oppii

- tuntemaan kohdekulttuuria ja tutustuu alustavasti kohdekultuurin ja suomalaisen kulttuurin yhtäläisyyksiin ja eroihin
- viestimään kohdekultuurin edustajien kanssa jokapäiväisissä tilanteissa kohdekultuurille luontevalla tavalla.

Opiskelustrategiat kohdassa 10.2.

Keskeiset sisällöt

Viestintästrategiat

- puheen ja kirjoitetun tekstin pääasioiden tunnistaminen
- rajatun tiedon löytäminen tekstistä ja puheesta
- omien viestien suunnittelu

- puhekuppanin apuun ja nonverbaaliseen viestintään tukeutuminen suullisessa vuorovaikutuksessa
- kirjallisiin apuneuvoihin tukeutuminen tekstin tuottamisessa ja tulkitsemisessä

Aihepiirit ja rakenteet

5. vuosiluokka

- jokapäiväinen elämä ja lähiympäristö, koti ja perhe, koulu ja ystävät, kalenteri, vuodenajat ja sää, kohteliaita ilmaisuja ja tapoja, englantilaisen kielialueen juhlapäiviä, pieniä viestejä ja tarinoita
- artikkelit, substantiivien yksikkö ja monikko, s-genetiivi, lukusanat, persoonapronominit, yleis- ja kestopreesens, väite- ja kysymyslauseet

6. vuosiluokka

- nuorten maailma, vapaa-aika ja harrastukset, luonto, kohteliaita ilmaisuja ja tapoja, asioimista julkisissa paikoissa, tutustumista englanninkielisiin maihin, viestejä ja tarinoita
- artikkelin käyttö, substantiivien monikko, s-genetiivi, perus- ja järjestysluvut, persoonapronominit, yleis- ja kestopreesens, yleis- ja kestoimperfekti, väite- ja kysymyslauseet, adjektiivin taivutus, there is/there are- rakenne

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 6. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Kielitaito

Kielen osaamisen taso 6. luokalla kielitaidon tasojen kuvausasteikon (Liite 11.1.) mukaan:

Kuullun ymmärtäminen:	A2.1 Peruskielitaidon alkuvaihe
Puhuminen:	A1.3 Toimiva alkeiskielitaito
Tekstin ymmärtäminen:	A2.1 Peruskielitaidon alkuvaihe
Kirjoittaminen:	A1.3 Toimiva alkeiskielitaito

Kulttuuritaidot

Oppilas

- tuntee oman ja kohdekielen kulttuurin keskeisimpiä sisältöjä, yhtäläisyyksiä ja eroja
- pystyy vuorovaikutukseen kohdekielen puhujien kanssa yksinkertaisissa arkipäivän tilanteissa.

Opiskelustrategiat

Oppilas

- käyttää luontevasti joitakin kielten opiskelun ja oppimisen kannalta tehokkaita työtapoja kuten pari- ja pienryhmäkeskustelua sekä oppi- ja sanakirjaa
- ymmärtää sinnikkään harjoittelun merkityksen ja on tottunut arvioimaan omaa työskentelyään.

VUOSILUOKAT 7 – 9

Oppilaan kielitaito laajenee vaativampiin sosiaalisiin tilanteisiin sekä harrastusten, palveluiden ja julkisen elämän alueelle. Kirjoitetun kielen osuus opetuksessa kasvaa.

Oppilaan taito toimia kohdekulttuurin edellyttämällä tavalla kasvaa ja hän hankkii lisää kielten opiskelulle ominaisia strategioita.

Aihekokonaisuudet englannin kielessä

Aihekokonaisuudet Ihmisenä kasvaminen sekä Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys sisältyvät läpäisevänä teemana kaikilla vuosiluokilla. Aihekokonaisuuksia Viestintä- ja mediataito sekä Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta käsitellään 9. vuosiluokalla. Aihekokonaisuus Turvallisuus ja liikenne tulee esille 8. vuosiluokalla.

Tavoitteet

Kielitaito

Oppilas oppii

- ymmärtämään pääajatuksia ja keskeisiä yksityiskohtia myös laajempaa yleistietoa sisältävästä kuullusta tai luetusta, selvästi jäsennetystä tekstistä
- selviytymään myös hieman vaativimmista epävirallisista keskustelutilanteista sekä kertomaan suullisesti tai kirjallisesti arkisista asioista, jotka sisältävät myös jonkin verran yksityiskohtia
- tiedostamaan joitakin keskeisiä eroja englannin kielen eri varianteista

Kulttuuritaidot

Oppilas oppii

- tuntemaan kohdekulttuuria ja ymmärtämään sitä omaa kulttuuritaustaansa vasten
- viestimään ja toimimaan kohdekulttuurissa hyväksyttävällä tavalla tavanomaisissa arkipäivän tilanteissa

Opiskelustrategiat kohdassa 10.2.

Keskeiset sisällöt

Viestintästrategiat

- kielellinen tai tilanneviihjeisiin perustuva päättely viestin sisällön selvittämiseksi
- vuorovaikutustilanteessa saadun palautteen hyödyntäminen
- puuttuvan kielitaidon kompensointi likimääräisellä ilmaisulla
- oman kielenkäytön tarkkailu
- joidenkin suulliselle vuorovaikutukselle ominaisten ilmausten, kuten puheenvuoron aloitukseen ja lopetukseen sekä puheenvuoron ottamiseen ja ylläpitämiseen ja palautteen antamiseen liittyvien ilmausten käyttö

Aihepiirit ja rakenteet

7. vuosiluokka

- minä ja muut, ystävät, perhe, tarinoita, koti ja asuminen, Brittein saariin tutustuminen
- perusaikamuodot, s-genetiivi/of-genetiivi, adjektiivien vertailu, substantiivien yksikkö ja monikko, persoonapronominit, muodollinen subjekti

8. vuosiluokka

- terveys, liikunta, koulumaailma, nuoret, nuorten ongelmat, Yhdysvaltoihin tutustuminen
- futuuri, I konditionaali, if-lauseet, vaillinaisia apuverbejä, relatiivipronominit, lisää artikkeleista

9. vuosiluokka

- TV, radio ja lehdistö, ympäristön suojele, Suomi-tietoutta, Australiaan ja Uuteen Seelantiin tutustuminen
- monikottomat substantiivit, paljoussanat, II konditionaali, passiivi, infinitiivi, ing-muoto, epäsuora kysymys

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Kielitaito

Kielen osaamisen taso 9. vuosiluokalla kielitaidon tasojen kuvausasteikon (Liite 11.1.) mukaan:

Kuullun ymmärtäminen:	B1.1 Toimiva peruskielitaito
Puhuminen:	A2.2 Kehittyvä peruskielitaito
Tekstin ymmärtäminen:	B1.1 Toimiva peruskielitaito
Kirjoittaminen:	A2.2 Kehittyvä peruskielitaito

Kulttuuritaidot

Oppilas tuntee kohdekielen kielialueen elämänmuotoa ja historiaa.

Opiskelustrategiat

Oppilas

- käyttää säännöllisesti kielten opiskelun ja oppimisen kannalta tehokkaita työtapoja
- on oivaltanut kielten opiskelussa välttämättömän viestinnällisen harjoittelun merkityksen

10.2.4. SAKSA

VUOSILUOKAT 8 - 9

Valinnaisen saksan kielen (B2) opiskelu toimii ponnahduslautana saksankielisessä ympäristössä ja saksankielisissä viestintätilanteissa toimimiselle. Pääpaino on puheviestinnällä kaikkein tavallisimmassa arkipäivän tilanteissa. Alkeet ovat perustana pitempiketoisille opinnoille toisen asteen koulutuksessa. Opetussuunnitelma on laadittu neljälle vuosiviikkotunnille.

Aihekokonaisuudet saksan kielessä

Ihmisenä kasvaminen

Oppilas oppii hyväksymään ja arvostamaan erilaisuutta ja ymmärtämään eri kulttuureista tulevia ihmisiä ja heidän tapojaan. Opiskelussa käytettävien työtapojen kautta opitaan sosiaalisia taitoja ja yhteistyötä. Pyritään ”hyvän kielten opiskelijan” ominaisuuksiin eli ilmaisemaan itseään luovasti ja rohkeasti virheitä pelkäämättä, mikä kehittää itsetuntoa.

Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Saksan kieleen ja saksalaisen kielialueen kulttuuriin tutustuessaan oppilaan oma kulttuuri-identiteetti vahvistuu, hänen huomatessaan eroja ja vastaavuuksia. Oppilas oppii kertomaan omasta elämästään ja elinpiiristään saksaksi. Kielitaidon ja kulttuurintuntemuksen myötä hän saa valmiuksia kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen ja kansainvälisyyteen.

Tavoitteet**Kielitaito**

Oppilas oppii

- kommunikoidaan puhekeskustelun tukemana kaikkein tavallisimmissa arkielämän tilanteissa kohdekulttuurille luonteenomaisella tavalla esim.
 - esittäytymään ja kyselemään kuulumisia
 - kertomaan itsestään ja perheestään
 - olemaan kohtelias ruokapöydässä
 - asioimaan esim. kahvilassa, vaatekaupassa ja matkatoimistossa
 - sopimaan tapaamisesta
 - puhumaan säästä
 - neuvomaan ja kysymään tietä
 - kertomaan Suomesta ja kotipaikastaan
- ymmärtämään arkielämää ja tavallisia tapahtumia käsitteleviä lyhyitä yksinkertaisia tekstejä tai puheen keskeisen sisällön
- tuottamaan vastaavanlaisista asioista lyhyitä suullisia ja kirjallisia viestejä

Kulttuuritaidot

Oppilas oppii

- ymmärtämään, että kulttuuritaidot ja tiedot kuuluvat olennaisena osana kielen opiskeluun
- kohteliasta kielenkäyttöä saksaa puhuvien ihmisten kanssa
- käyttämään saksalle tyypillisiä ilmauksia puheessaan
- saksaa puhuvien maiden maantietoa, historiaa ja kulttuuria
- arkielämän tapakulttuuria
- juhlia ja perinteitä

Oppimaan oppiminen

Oppilas

- oppii miettimään omaa työskentelyään ja sen tuloksellisuutta
- alkaa kiinnittää huomiota itselle sopiviin työskentely- ja opiskelutapoihin ja saa valmiuksia toimia hyvänä parityöskentelijänä
- omaksuu hyvän kielen oppijan piirteitä: ei pelkää virheiden tekemistä, osaa käyttää monipuolisia työtapoja, on aktiivinen ja tavoitteellinen ja ymmärtää kielen opiskelussa pitkäjännitteisen työskentelyn merkityksen.

Keskeiset sisällöt**Vuosiluokat 8 ja 9**

Viestintätaidot

Oppilas oppii kielitaidon kehitysvaiheeseen sopivat vastaanottamis-, tuottamis- ja vuorovaikutustaidot.

Itsearviointi

Oppilas oppii pohtimaan omaa osuuttaan oppimisprosessissa ja miettimään keinoja opiskelun tehostamiseksi ja oikeiden työtapojen löytämiseksi.

8. vuosiluokka**Aihepiirit**

Esittäytyminen, perheestä, harrastuksista ja kuulumisista kertominen, kohtelias pyytäminen ja tarjoaminen aamiaistilanteessa, omasta päivästä kertominen, säästä keskusteleminen, elokuva lipun ostaminen, kahvilassa asioiminen, saksankieliset maat.

Rakenteet

Numerot, verbin preesens, kieltosanat, modaaliapuverbit, substantiivin suku ja monikko, omistussanat mein/dein, se-sanan vastineet, myönteisen, kielteisen ja kysyvän päälauseen muodostus, akkusatiiviobjekti, persoonapronominin objektimuodot.

9. vuosiluokka**Aihepiirit**

Kaupassa asiointi, kulkuneuvoilla liikkuminen, pahoittelu, tien neuvominen, kylään kutsuminen, onnitteleminen, kodista kertominen, luonteenpiirteiden kuvaileminen, matkalipun ostaminen, hyvästeleminen, kotipaikkakunnan ja Suomen esitleminen, Itävaltaan ja Sveitsiin tutustuminen.

Rakenteet

8. vuosiluokan asioiden kertausta, datiiviobjekti, possessiivipronominit, perfekti, hatte ja war, man-rakenne, zum/zur/nach, sivulauseet.

Arviointi

Perusopetuksen vuosiluokilla 8-9 saksan kielen arviointi perustuu oppilaan osoittamaan aktiivisuuteen ja osaamiseen oppitunneilla sekä suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin, joista ilmenee oppilaan osoittama innostus opiskelua kohtaan, kielialueen kulttuurin tuntemus ja kyky ymmärtää ja tuottaa kieltä.

Kielitaito

Kielen osaamisen taso 9. vuosiluokalla kielitaidon tasojen kuvausasteikon (Liite 11.1.) mukaan:

Kuullun ymmärtämien: A1.2. Kehittyvä alkeiskielitaito – A1.3. Toimiva alkeiskielitaito

Puhuminen: A1.1. Kielitaidon alkeiden hallinta – A1.2. Kehittyvä alkeiskielitaito

Tekstin ymmärtäminen: A1.2. Kehittyvä alkeiskielitaito – A1.3. Toimiva alkeiskielitaito

Kirjoittaminen: A1.1. Kielitaidon alkeiden hallinta – A1.2. Kehittyvä alkeiskielitaito

Kulttuuritaidot

Oppilas tuntee keskeisiä saksankieliseen kulttuuriin liittyviä tapoja ja normeja, sekä

tietää, että ne pitää ottaa huomioon viestinnässä. Hän tietää keskeisiä asioita saksankielisen kielialueen kulttuurista ja maantieteestä.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Puheen ymmärtäminen

Oppilas ymmärtää keskeiset ajatukset tutuista aihepiireistä puhuttaessa ja ymmärtää riittävästi selviytyäkseen tavallisimmista arkielämän asiointi- ja vuorovaikutustilanteista (esim. kauppa, kahvila, esittäytyminen jne.).

Tekstin ymmärtäminen

Oppilas pystyy löytämään yksittäisen tiedon yksinkertaisista tuttuihin aihepiireihin, arkielämään ja arjen tapahtumiin liittyvistä teksteistä, postikorteista, säätiedotuksista ja kylteistä.

Puhuminen ja vuorovaikutus

Oppilas osaa suppean perusanaston, ääntäminen saattaa aiheuttaa ymmärtämisongelmia. Hän selviytyy opetuksessa esille tulleissa vuorovaikutustilanteissa, joissa puhekumppani voi auttaa.

Kirjoittaminen

Oppilas osaa kirjoittaa pieniä, hyvin yksinkertaisia ohjattuja tuotoksia tai vastata kysymyksiin lyhyin lausein tutuista aihepiireistä.

Kulttuuritaidot

Oppilas tuntee keskeisiä saksankieliseen kulttuuriin liittyviä tapoja ja normeja, sekä tietää, että ne pitää ottaa huomioon viestinnässä. Hän tietää keskeisiä asioita saksankielisen kielialueen kulttuurista ja maantieteestä.

10.3. MATEMATIIKKA, FYSIIKKA JA KEMIA

Aihekokonaisuudet matematiikassa, fysiikassa ja kemiassa

Ihmisenä kasvaminen	• opiskelutaitojen kehittäminen • pitkäjänteinen, tavoitteellinen itsensä kehittäminen • toisten huomioon ottaminen, oikeudet ja velvollisuudet ryhmässä, erilaisia yhteistoimintatapoja FY/KE: • oppilastyöt • ympäristökemia
Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys	• matematiikan ja luonnontieteiden historia • eri maiden mittajärjestelmät • ulkomaiset valuutat

Viestintä ja mediataito	• Netiketti (Internetin käyttäytymissäännöt) • tiedon haku Internetistä, tiedon kyseenalaistaminen • työselostusten/projektitöiden kirjoittaminen tekstinkäsittelyohjelman avulla • diagrammien piirtäminen • tiedon siirto • tilastollisten tunnuslukujen määrittäminen taulukkolaskentaohjelmalla (9MA)
Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys	• yritysvierailuja, oppilastyöt • kaupankäyntiin ja matkustamiseen liittyvät laskut • prosentti-, korko- ja lainalaskenta (9MA) • vaalimatematiikkaa
Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta	• koulun välineiden ja laitteiden vastuullinen käyttö • uusiutuvat energiavarat lämmön- ja sähkön tuottamisessa (9FY) • erilaisten voimalaitosten hyötyjen ja haittojen arviointi (9FY) • energian taloudellinen käyttö (9FY) • ydinenergian turvallinen käyttö (9FY) • palamistuotteiden ominaisuudet ja vaikutukset ympäristössä (7KE) • aineiden kiertoprosessit ja niiden aiheuttamat ilmiöt ympäristössä (8KE) • tuotteiden valmistus, käyttö, riittävyys ja kierrätettävyys (9KE)
Turvallisuus ja liikenne	• oikeiden ja turvallisten työtapojen omaksuminen • liikenneturvallisuuden fysikaalinen perusta (7FY) • sähkö- ja säteilyturvallisuus (9FY)
Ihminen ja teknologia	• Ilman fysiikkaa, kemiaa ja matematiikkaa ei ole teknologiaa. • laskimen käyttö • mittalaitteet ja niiden oikean käytön opettelu • sähkön merkitys teknologiassa (9FY) • sähkölaitteet ja sähköinen viestintä • sähkökemialliset ilmiöt ja niiden sovellukset (9KE)

10.3.1. MATEMATIIKKA

Matematiikan opetuksen tehtävänä on tarjota mahdollisuuksia matemaattisen ajattelun kehittämiseen ja matemaattisten käsitteiden sekä yleisimmin käytettyjen ratkaisumenetelmien oppimiseen. Opetuksen tulee kehittää oppilaan luovaa ja täsmällistä ajattelua, ja sen tulee ohjata oppilasta löytämään ja muokkaamaan ongelmia sekä etsimään ratkaisuja niihin. Matematiikan merkitys on nähtävä laajasti – se vaikuttaa oppilaan henkiseen kasvamiseen sekä edistää oppilaan tavoitteellista toimintaa ja sosiaalista vuorovaikutusta.

Matematiikan opetuksen on edettävä systemaattisesti, ja sen tulee luoda kestävä pohja matematiikan käsitteiden ja rakenteiden omaksumiselle. Konkreettisuus toimii tärkeänä apuvälineenä yhdistettäessä oppilaan kokemuksia ja ajattelujärjestelmiä matematiikan abstraktiin järjestelmään. Arkipäivän tilanteissa eteen tulevia ongelmia, joita on mahdollista ratkoa matemaattisen ajattelun tai toiminnan avulla, tulee hyödyntää

tehokkaasti. Tieto- ja viestintäteknikkaa tulee käyttää oppilaan oppimisprosessin tukemisessa.

Oikeanlainen oppimisympäristö tukee ja edistää oppilaan oppimista. Siksi on tärkeää, että matematiikan opetukseen käytettävässä luokkatilassa ovat oppimista tukevat opetus- ja havaintovälineet helposti saatavilla. Työskentely voi tapahtua myös luokkatilan ulkopuolella.

Matematiikka on kokonaisuus ja siksi sisältöjä ja tavoitteita on hankala jakaa tarkasti eri vuosiluokille. Aiemmin opitut asiat on hallittava uusia opiskeltaessa. Viimeisillä perusopetuksen vuosiluokilla pienetkin puutteet saattavat estää uusien asioiden oppimisen.

CLASSE 3

Objectifs

Les connaissances et les savoir-faire en classe 3 doivent contribuer au développement d'une pensée rationnelle. Cet impératif concerne aussi bien les connaissances que doivent acquérir les élèves que leur capacité à les mobiliser, de façon autonome, pour résoudre des problèmes.

La résolution de problèmes est au centre des activités mathématiques et permet de donner leur signification à toutes les connaissances qui y sont travaillées.

Les situations sur lesquelles portent les problèmes proposés sont issues de la vie de la classe, de la vie courante, de jeux, d'autres domaines de connaissances ou s'appuient sur des objets mathématiques. Elles sont présentées sous des formes variées: expérience concrète, description orale, support écrit.

Au travers de ces activités, le développement des capacités à chercher, raisonner, prouver, amorcé en classes 1 et 2, se poursuit. Pour cela, il est nécessaire de prendre en compte les démarches mises en œuvre par les élèves, les solutions personnelles qu'ils élaborent, leurs erreurs, leurs méthodes de travail, et de les exploiter dans des moments de débat. Les élèves apprennent progressivement à formuler de manière plus rigoureuse leurs raisonnements.

Dans les moments de réflexion collective et de débat qui suivent le traitement des situations, l'usage ordinaire de la langue orale et les formulations spontanées des élèves prévalent. Ils sont toutefois complétés par le recours à un lexique et à des formulations spécifiques, nécessaires à la rigueur du raisonnement. Une attention particulière doit être portée aux difficultés de lecture des énoncés que rencontrent de nombreux élèves afin, d'une part, de ne pas pénaliser les élèves dont l'autonomie face à l'écrit est insuffisante, d'autre part, de travailler les stratégies efficaces de lecture de ces types de textes.

Toute cette démarche prend bien entendu en compte le fait que nos élèves travaillent dans une langue qui est rarement leur langue maternelle. C'est pourquoi tout est mis en œuvre pour que l'enfant puisse travailler dans une ambiance où il se sent respecté par tous, encouragé, valorisé et en sécurité.

Contenus

Nombres et numération	• Nombres de 0 à 1 000 • Différentes écritures d'un même nombre • Interpréter le rôle de chaque chiffre d'un nombre • Comparaison d'entiers • Nombres de 2 000 à 5 000 • Écriture avec parenthèses • Nombres de 5 000 à 7 000 • Différentes écritures d'un nombre et utilisation des parenthèses • Nombres jusqu'à 10 000 • Décomposition de grands nombres • Valeurs des pièces et des billets
Activités numériques	• Connaître la table d'addition • Additionner les nombres entiers • Additions à trous • Relation entre la soustraction et l'addition • Calculs soustractifs • Technique de la soustraction • Table de multiplication jusqu'à 5 • Table de multiplication jusqu'à 10 • Multiplication par un nombre de deux chiffres • Activités de partage • Calculs additifs, soustractifs, multiplicatifs
Géométrie	• Reconnaître les polygones (carré, rectangle, triangle) • Reconnaître un angle droit • Technique de reproduction d'une figure • Gabarit • La symétrie • Décrire un polygone (côtés, angles, sommets) • Solides • Cercle
Mesure	• Utiliser la règle • Distinguer cm et mm • Masse (kg et g) • Calculs de longueur • L'heure • La durée

Résolution de problèmes	• Problèmes avec additions • Problèmes de comparaison et de combinaison • Problème de partage • Problème à étages

CLASSE 4

Objectifs

Les connaissances et savoir-faire développés en classe 4 doivent contribuer au développement d'une pensée rationnelle, à la formation du citoyen, et permettre de bénéficier au mieux de l'enseignement dispensé en classe 5 et dans les classes suivantes.

En classe 4, les élèves apprennent progressivement à formuler de manière plus rigoureuse leurs raisonnements.

La résolution de problèmes est au centre des activités mathématiques et permet de donner leur signification à toutes les connaissances qui y sont travaillées.

Une attention toute particulière doit continuer à être portée aux difficultés de lecture des énoncés et des consignes que rencontrent nos élèves puisque l'apprentissage se fait dans une autre langue que leur langue maternelle. Il est important de ne pas pénaliser les élèves dont l'autonomie face à l'écrit est encore insuffisante, mais aussi de faire travailler, en synergie avec le cours de français, les stratégies efficaces de lecture de ces types de textes.

Le renforcement des techniques opératoires, de l'addition, de la soustraction, de la multiplication mais aussi l'apprentissage de la division fournissent une occasion d'améliorer la compréhension de certaines propriétés des nombres et des opérations.

Le calcul mental sous toutes ses formes occupe la place principale et accompagne l'usage intelligent d'une calculatrice ordinaire.

Concernant le domaine de la géométrie, l'objectif principal est de permettre aux élèves d'améliorer leur « vision de l'espace » et de se familiariser avec quelques propriétés des figures planes et quelques solides.

Contenus

Nombres et numération	• Lire et écrire les nombres jusqu'à 1 000 • Produire des suites de nombres régulières • Connaître quelques doubles et moitiés • Connaître le nombre 1 000 • Associer désignations orales, littérales et chiffrées • Connaître les doubles et les moitiés de quelques nombres « clés » (10, 20, 50, 60, 100...) • Connaître les nombres jusqu'à 1 000 000

	• Comparer les nombres de plus de trois chiffres • Connaître les mots utiles pour désigner les nombres inférieurs à un million • Écrire des nombres donnés oralement • Ranger des nombres du plus petit au plus grand • Calculer mentalement les doubles et les moieties • Déterminer la signification des chiffres ou de groupes de chiffres en fonction de leur position • Connaître les relations entre 5, 10, 20, 50, 75, 100
Activités numériques	• Maîtriser la technique opératoire de l'addition • Calculer la somme et des compléments (en ligne et en colonne) • Calcul réfléchi (programmation sur Cap maths ou autres) • Comprendre le principe de la multiplication par un chiffre • Connaître la table de multiplication • Calculer des additions à trous • Élaborer une technique opératoire pour la soustraction • Réaliser des sommes d'argent en combinant les valeurs disponibles de pièces et de billets (addition, multiplication) • Comprendre et utiliser la technique opératoire de la multiplication • Calculer des différences • La division • Utiliser la calculatrice pour résoudre un problème à étapes • Utiliser la calculatrice pour traiter un problème avec parenthèses • La division
Géométrie	• Utilisation de la règle • Symétrie par rapport à une droite, axes de symétrie • Reconnaître et tracer des angles droits, utilisation de l'équerre • Parallèles • Décrire et construire des carrés, des rectangles, des triangles, des cercles • Utilisation du compas et de la règle • Périmètre et aire des rectangles • Comparer et tracer des polygones • Reconnaître et reproduire des volumes simples (empreintes et développement)
Mesures	• Mesures de longueurs • Utilisation du tableau de grandeurs • Mesures de masses • Mesures de contenances • Mesures de temps

Résolutions de problèmes	• S'organiser pour trouver toutes les décompositions d'un nombre à l'aide de nombres donnés • Lire des informations sur une carte • Faire des déductions à partir d'informations données • Résoudre des problèmes de partage équitables • Exploiter les informations fournies par un diagramme • Faire des déductions à propos de pesées • Lire des informations sur un plan (distances) • Résoudre un problème en s'organisant pour gérer des essais • Mettre en œuvre un raisonnement, dans une situation de proportionnalité • Élaborer une stratégie (contexte numérique) • Lire et compléter un diagramme en bâtons

CLASSE 5

Objectif

L'enseignement des mathématiques vise à développer le raisonnement et à cultiver chez l'élève les possibilités d'abstraction. Il apporte rigueur dans la pensée et justesse dans l'expression. Il fait acquérir des connaissances et des compétences dans les domaines de la numération et de la géométrie, tout en aidant l'élève à se forger des outils de travail. Il stimule l'imagination.

La résolution de problèmes est au centre des activités mathématiques et permet de donner leur signification à toutes les connaissances qui y sont travaillées : nombres entiers et décimaux, calcul avec ces nombres, approche des fractions, objets du plan et de l'espace et certaines de leurs propriétés, mesure de quelques grandeurs.

Au travers de ces activités, le développement des capacités à chercher, abstraire, raisonner, prouver, se poursuit. En classe 5, les élèves apprennent progressivement à formuler de manière plus rigoureuse leurs raisonnements, s'essaient à l'argumentation et à l'exercice de la preuve.

Dans les situations de résolution de problèmes, l'usage ordinaire de la langue orale et les formulations spontanées des élèves prévalent. Ils sont toutefois complétés par le recours à un lexique et à des formulations spécifiques, nécessaires à la rigueur du raisonnement. Une attention particulière doit être portée aux difficultés de lecture des énoncés que rencontrent de nombreux élèves afin, d'une part, de ne pas pénaliser les élèves dont l'autonomie face à l'écrit est insuffisante, d'autre part, de travailler les stratégies efficaces de lecture de ces types de textes.

L'apprentissage des techniques opératoires fournit une occasion de renforcer la compréhension de certaines propriétés des nombres et des opérations. Le calcul mental, sous toutes ses formes, occupe la place principale et accompagne l'usage intelligent d'une calculatrice ordinaire.

Les activités du domaine géométrique ne visent pas tant les connaissances formelles, que les connaissances fonctionnelles, utiles pour résoudre des problèmes dans l'espace ordinaire, dans celui de la feuille de papier ou sur l'écran d'ordinateur, en particulier des problèmes de comparaison, de reproduction, de construction, de description, de représentation d'objets géométriques ou de configurations spatiales.

Le choix des méthodes relève de la responsabilité des enseignants.

Dans l'étude d'un thème, trois phases sont à prévoir: la découverte, l'élève résout des problèmes permettant d'introduire une notion ou une technique. La phase d'application, où il s'agira de consolider des connaissances et savoir-faire, de contrôler des acquis et de les réinvestir dans des situations de la vie courante. Une phase consacrée aux problèmes de recherche dont l'intérêt réside souvent autant dans l'élaboration d'une méthode de résolution que dans la découverte d'un résultat.

Contenus

Nombres et numération	• Lire et écrire les nombres de 0 à un milliard en chiffres et en lettres • Faire la différence entre un chiffre et un nombre • Utiliser différentes écritures d'un même nombre (sous forme d'un polynôme, puissances de 10, parenthèses), et passer de l'une à l'autre • Comparer des décimaux (inférieur, supérieur) • Ordonner des décimaux (croissant, décroissant) • Encadrer un décimal et donner son approximation • Placer des fractions sur la droite numérique • Décomposer une fraction simple en partie entière et partie fractionnaire • Passer d'une écriture fractionnaire décimale à une écriture à virgule et à une écriture en pourcentage, et inversement • Additionner, soustraire et multiplier des fractions par un entier ou une autre fraction • Réduire des fractions au même dénominateur • Simplifier des fractions • Comparer deux fractions de même dénominateur
Activités numériques	• Tables de multiplication et techniques de calcul mental • Multiplier un décimal par 10, 100 et 1000 en décalant la virgule • Additionner plusieurs entiers, décimaux • Calculer la différence de deux entiers et décimaux • Multiplier un entier par un décimal • Multiplier un décimal par 10, 100, 1000 en décalant la virgule • Construire des tableaux proportionnels • Reconnaître une situation de proportionnalité

	• Diviser entre entiers (quotient, reste) • Diviser un décimal par un entier simple (2, 5, 10) • Introduction aux Statistiques et Probabilités.
Géométrie et mesure	• Résoudre des problèmes simples d'échelle (réduction, agrandissement) à partir d'exemples concrets (carte, plan) • Décrire un arc de cercle, une droite, un segment • Reconnaître et tracer des droites perpendiculaires et parallèles • Construire une figure avec un scénario donné • Comparer et trier des polygones avec des critères donnés • Construire le carré, le rectangle et le triangle équilatéral • Mesurer et nommer des angles • Symétrie axiale et ponctuelle • Décrire un solide • Utiliser un patron • Longueur. • Masse • Durée (heure, minute et seconde) • Aires • Périmètre et aire • Conversion d'unités • Caractéristiques du cercle (rayon, diamètre, corde et introduction au calcul de la circonférence)
Algèbre	• Introduction au calcul littéral • Introduction à la notion de suite numérique • Equations et inéquations simples ($x + 3 = 7$) sans la technique opératoire
Probabilité, Statistique et traitement de données	• Rechercher des informations • Trier des informations et trouver les valeurs typiques (médiane, maximale) • Introduction aux probabilités (lancé de dés, de pièces) • Lire des tableaux et des diagrammes simples • Notion de moyenne et calcul de la moyenne • Introduction des repères orthonormés et des coordonnées d'un point
Résolution de problèmes	• Identifier des contextes • Trier des informations • Poser des questions • Chercher des informations

	• Traiter des informations • Trouver des représentations • Formuler des énoncés, des réponses • Apprendre à justifier et à valider • Utiliser la proportionnalité

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 5. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Ajattelun ja työskentelyn taidot

Oppilas

- osoittaa matematiikkaan liittyvien käsitteiden ymmärtämistä käyttämällä niitä ongelman ratkaisussa ja esittämällä niitä monipuolisesti välineillä, kuvilla, symboleilla, sanoilla, lukujen avulla tai diagrammeilla
- pyrkii tietoisesti kohdistamaan tarkkaavaisuutensa havaintoja tehdessään; hän pystyy kommunikoimaan havainnoistaan ja ajatuksistaan monipuolisesti, toimimalla, puhumalla, kirjoittamalla ja symbolien avulla
- osaa kuvata reaali maailman tilanteita ja ilmiöitä matemaattisesti: vertailulla, luokittelulla, järjestämällä, konstruomalla ja mallintamalla
- osaa ryhmitellä tai luokitella annetun ja valitsemansa kriteerin perusteella sekä osaa etsiä yhteistä ominaisuutta; hän osaa erottaa laadullisen ja määrällisen ominaisuuden; hän osaa kuvata asia- ja esineryhmiä tehden niistä tosia ja epätosia väitteitä
- osaa esittää matemaattisia ongelmia uudessa muodossa; hän pystyy tulkitsemaan yksinkertaisen tekstin, kuvan tai tapahtuman ja tekemään suunnitelman ongelman ratkaisemiseksi
- osaa noudattaa sääntöjä.

Luvut, laskutoimitukset ja algebra

Oppilas

- ymmärtää kymmenjärjestelmän myös desimaalilukujen osalta ja osaa käyttää sitä varmasti; hän ymmärtää negatiivisen luvun ja murtoluvun käsitteet sekä osaa esittää niitä eri metodeilla
- osaa esittää laskutoimitukset kirjallisesti ja suullisesti ja tietää eri laskutoimitusten väliset yhteydet; hän osaa etukäteen arvioida tuloksen suuruusluokan ja tehtävän ratkaisemisen jälkeen tarkistaa laskun vaiheet sekä arvioida ratkaisun mielekkyyden
- osaa muodostaa ja jatkaa lukujonoja sekä esittää riippuvuuksia.

Geometria

Oppilas

- osaa muodostaa kuvioita annettuja ohjeita noudattaen; hän pystyy havaitsemaan yksinkertaisten geometrinen kuvioiden ominaisuuksia sekä tuntee tasokuvioiden käsitteiden muodostamaa rakennetta
- tunnistaa yhdenmuotoisuuden; oppilas osaa peilata suoran suhteen sekä suurentaa ja pienentää kuvioita annetussa suhteessa; hän tunnistaa suoran suhteen symmetriset kuviot
- ymmärtää mittaamisen periaatteen; hän osaa arvioida mittauskohteen suuruuden ja mittauksen tuloksen mielekkyyden sekä ilmoittaa mittaus tuloksen sopivalla mittayksiköllä
- osaa laskea suunnikkaiden ja kolmioiden pinta-aloja ja piirejä.

Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys

Oppilas

- osaa kerätä tietoja, järjestää, luokitella ja esittää niitä tilastoina; hän osaa lukea yksinkertaisia taulukoita ja diagrammeja
- osaa selvittää erilaisten tapausten ja vaihtoehtojen lukumäärän sekä osaa päätellä mahdollottoman ja varman tapauksen.

VUOSILUOKAT 6-9

Vuosiluokkien 6–9 matematiikan opetuksen ydintehtävänä on syventää matemaattisten käsitteiden ymmärtämistä ja tarjota riittävät perusvalmiudet. Perusvalmiuksiin kuuluvat arkipäivän matemaattisten ongelmien mallintaminen, matemaattisten ajattelumallien oppiminen sekä muistamisen, keskittymisen ja täsmällisen ilmaisun harjoittelu.

Työtavat

Matematiikan opetuksessa pyritään rakentamaan yhteyksiä eri oppiaineiden välille sekä käyttämään mahdollisimman monipuolisia ja vaihtelevia työtapoja. Kulloinkin sopivan työtavan valintaan vaikuttavat esimerkiksi oppilaiden kehitysvaihe, erilaisuus, luokkayhteisö ja -koko. Työtapoja voivat olla

- itsenäinen työskentely
- pari- ja ryhmätyöskentely
- opettajajohtoinen kyselevä opetus
- toiminnallinen lähestymistapa
- yhteistoiminnallinen työtap
- mallintaminen
- luokittelu
- projektityöt ja tutkielmat
- oppimispelit ja -leikit
- tietokoneavusteinen opetus

Oppimistilanne voi olla keskustelunomainen, kokeileva tai ongelmakeskeinen. Lähtökohtana on mahdollisimman usein konkreettinen, oppilaalle tuttu arkielämän tilanne. Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään mahdollisuuksien mukaan opiskelun tukena.

Arviointi

Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan jatkuva pitkäjänteinen työskentely, kotitehtävien huolellinen tekeminen, ahkeruus ja yritteliäisyys tuntityöskentelyssä, aktiivisuus oppimistilanteissa, omaehtoinen itsenäinen työskentely, työskentely ryhmissä, suullisen ja kirjallisen esityksen täsmällisyys sekä mahdolliset kirjalliset kokeet. Arviointiin vaikuttavat myös oppilaan asenne opiskeluun ja harrastuneisuus.

Oppilas arvioi säännöllisesti myös itse omaa edistymistään ja osaamisen tasoaan esimerkiksi opettajan kanssa käytävien keskustelujen avulla sekä itsearviointiin soveltuvilla lomakkeilla.

Tavoitteet

Oppilas oppii

- luottamaan itseensä ja ottamaan vastuun omasta oppimisestaan matematiikassa
- ymmärtämään matemaattisten käsitteiden ja sääntöjen merkityksen sekä näkemään matematiikan ja reaali maailman välisiä yhteyksiä
- laskutaitoja ja ratkaisemaan matemaattisia ongelmia
- loogista ja luovaa ajattelua
- soveltamaan erilaisia menetelmiä tiedon hankintaan ja käsittelyyn
- ilmaisemaan ajatuksensa yksiselitteisesti sekä perustelemaan toimintaansa ja päätelmiään
- esittämään kysymyksiä ja päätelmiä havaintojen perusteella
- näkemään säännönmukaisuuksia
- työskentelemään keskittyneesti ja pitkäjänteisesti sekä toimimaan ryhmässä.

Keskeiset sisällöt

Ajattelun taidot ja menetelmät

- loogista ajattelua vaativia toimintoja, kuten luokittelua, vertailua, järjestämistä, mittaamista, mallintamista, sääntöjen etsimistä sekä niiden esittämistä
- vertailussa tarvittavien käsitteiden tulkinta ja käyttö
- matemaattisten tekstien tulkinta ja tuottaminen
- todistamisen pohjustaminen: vääräksi osoittaminen, suora todistus
- kombinatoristen ongelmien ratkaisemista eri menetelmillä
- ajattelua tukevien piirrosten ja välineiden käyttöä
- matematiikan historiaa

6. vuosiluokka

Réflexions, raisonnements et méthodes	• Processus nécessaire à une réflexion logique tel que la classification, la comparaison, le rangement, l'organisation, la mesure, construction, la modélisation, recherche et présentations de règles et de relations. • Élément nécessaire à l'interprétation et à l'utilisation des comparaisons et relations. • Interprétation et production de textes mathématiques • Initiation à la démonstration, justification, raisonnement hypothèse • méthodes de raisonnement pour problèmes complexe • réflexion et raisonnement soutenue par des graphiques et autres moyens • Histoire des mathématiques. • Terminologie en français

Nombres et numérations	• Lire et écrire les grands nombres en chiffres et en lettres • Utiliser différentes écritures d'un même nombre (sous forme d'un polynôme, puissances de 10, parenthèses) • Comparaison, rangement, encadrement et approximation de nombres décimaux • Placer des fractions sur la droite numérique • Décomposer une fraction simple en partie entière et partie fractionnaire • Passer d'une écriture fractionnaire décimale à une écriture à virgule et à une écriture en pourcentage, et inversement
Activités numériques	• Multiplier un décimal par 10, 100 et 1000 en décalant la virgule • Additionner plusieurs entiers, décimaux • Calculer la différence de deux entiers et décimaux • Multiplier un entier par un décimal • Diviser entre entiers (quotient, reste) • Diviser un décimal par un entier simple • Additionner, soustraire et multiplier des fractions par un entier ou une autre fraction • Réduire des fractions au même dénominateur • Simplifier des fractions • Comparer deux fractions
Algèbre	• Introduction au calcul littéral • Introduction à la notion de suite numérique • Equations et inéquations simples ($x + 3 = 7$) sans la technique opératoire
Géométrie	• Résoudre des problèmes simples d'échelle (réduction, agrandissement) à partir d'exemples concrets (carte, plan) • Décrire un arc de cercle, une droite, un segment • Reconnaître et tracer des droites perpendiculaires et parallèles • Construire une figure avec un scénario donné • Comparer et trier des polygones avec des critères donnés • Construire le carré, le rectangle et le triangle équilatéral • Mesurer et nommer des angles • Symétrie axiale et ponctuelle • Décrire un solide • Utiliser un patron • Périmètre et aire • Notion de volume d'un solide, le cube • Caractéristiques du cercle • Introduction au calcul de la circonférence
Mesures	• Mesurer et nommer des angles • Mesure de longueur, masse, capacité et durée • Conversion d'unités • Mesure d'aires • Introduction à la mesure du volume du cube et du pavé droit

Probabilités, statistiques et traitement de données	• Rechercher des informations • Trier des informations et trouver les valeurs typiques (médiane, maximale) • Introduction aux probabilités • Lire des tableaux et des diagrammes simples • Notion de moyenne et calcul de la moyenne • Introduction des repères orthonormés et des coordonnées d'un point
Résolution de problèmes	• Identifier des contextes • Trier des informations • Poser des questions • Chercher des informations • Traiter des informations • Trouver des représentations • Formuler des énoncés, des réponses • Apprendre à justifier et à valider • Utiliser la proportionnalité • Construire des tableaux proportionnels • Reconnaître une situation de proportionnalité

7. vuosiluokka

Luvut ja laskutoimitukset

- lukujoukot: luonnolliset luvut, kokonaisluvut, rationaaliluvut, reaalityluvut
- lukujen pyöristäminen sekä laskimen käyttö
- päässälaskuja, ongelmanratkaisua
- kerrataan laskujärjestys ja lausekkeiden sieventäminen
- kerrataan murtolukujen supistaminen ja laventaminen sekä desimaalityluvun esittäminen murtolukuna
- kerrataan prosenttikäsite
- vastaluku, itseisarvo, käänteisluku
- negatiivisilla luvuilla laskeminen
- kerrataan desimaalityluvuilla kertominen ja jakaminen sekä murtoluvuilla kertominen
- murtoluvuilla jakaminen
- potenssi, eksponenttina kokonaisluku
- neliöjuuri, laskutoimituksia neliöjuurilla

Algebra

- muuttuja-käsite, lausekkeen arvon laskeminen
- potenssilauseke ja sen sieventäminen

Funktiot

- kerrataan lukuparin esittäminen koordinaatistossa

Geometria

- kulmat, kulmien välisiä yhteyksiä
- geometrista piirtämistä
- kolmioihin ja nelikulmioihin liittyviä käsitteitä

- säännölliset monikulmiot
- ympyrä ja siihen liittyviä käsitteitä
- kappaleiden nimeäminen ja luokittelu
- yhtenevyys
- yhtenevyyskuvauksia: peilaukset, kierto ja siirto tasossa

8. vuosiluokka

Luvut ja laskutoimitukset

- alkuluku, luvun jakaminen alkutekijöihin, lukujen jaollisuussääntöjä
- suhde ja verrannollisuus
- pyöristäminen ja arviointi sekä laskimen käyttö
- päässä laskuja, ongelmanratkaisua

Algebra

- polynomien käsite, polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolasku
- lukujonojen tutkimista ja muodostamista
- yhtälö, epäyhtälö, määrittelyjoukko, ratkaisujoukko
- ensimmäisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- vaillinaisen toisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- verranto
- suoraan ja kääntäen verrannollisuus
- opittujen taitojen soveltaminen sanallisten tehtävien ratkaisemisessa

Geometria

- tasokuvioiden pinta-alan laskeminen
- Pythagoraan lause
- ympyrän kehän pituus ja pinta-ala
- yhdenmuotoisuus

9. vuosiluokka

Luvut ja laskutoimitukset

- prosenttilasku, korkolasku
- pyöristäminen ja arviointi sekä laskimen käyttö
- päässä laskuja, ongelmanratkaisua

Algebra

- yhtälöpari ja sen ratkaiseminen algebrallisesti ja graafisesti
- sanallisten tehtävien ratkaiseminen yhtälöparin avulla

Funktiot

- riippuvuuden havaitseminen ja sen esittäminen muuttujien avulla
- funktion käsite
- yksinkertaisten funktioiden tulkitseminen ja niiden kuvaajien piirtäminen koordinaatistoon
- funktion kuvaajan tutkimista: funktion nollakohta, suurin ja pienin arvo, kasvaminen ja väheneminen

- lineaarinen funktio
- suoraan ja kääntäen verrannollisuus

Geometria

- trigonometriaa ja suorakulmaisen kolmion osien ratkaiseminen
- kappaleiden nimeäminen ja luokittelu
- kappaleen tilavuuden ja pinta-alan laskeminen

Tilastot ja todennäköisyys

- tietojen kerääminen, muuntaminen ja esittäminen käyttökelpoisessa muodossa
- diagrammien tulkinta
- frekvenssi ja suhteellinen frekvenssi
- keskiarvon, tyyppiarvon ja mediaanin määrittäminen
- hajonnan käsite
- todennäköisyyden käsite

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Ajattelun taidot ja menetelmät

Oppilas

- huomaa eri tapauksien yhtäläisyydet ja säännönmukaisuudet
- osaa käyttää puheessaan loogisia elementtejä kuten ja, tai, jos niin, ei, on olemassa, ei ole olemassa
- osaa päätellä yksinkertaisten väitelauseiden totuusarvon
- osaa muuntaa yksinkertaisen tekstimuodossa olevan ongelman matemaattiseen esitysmuotoon ja tehdä suunnitelman ongelman ratkaisemiseksi, ratkaista sen ja tarkistaa tuloksen oikeellisuuden
- osaa käyttää luokittelua matemaattisten ongelmien ratkaisuisissa
- osaa esittää järjestelmällisesti mahdolliset ratkaisuvaihtoehdot taulukkoa, puu-, polku- tai muuta diagrammia käyttäen.

Luvut ja laskutoimitukset

Oppilas osaa

- arvioida mahdollista tulosta sekä laatia suunnitelman laskun ratkaisemisesta ja hänellä on luotettava peruslaskutaito
- korottaa luvun potenssiin, jonka eksponenttina on luonnollinen luku ja pystyy jakamaan luvun alkutekijöihinsä.
- ratkaista tehtäviä, joissa tarvitaan neliöjuurta
- käyttää verrantoa, prosenttilaskua ja muita laskutoimituksia arkielämässä eteen tulevien ongelmien ratkaisemisessa.

Algebra

Oppilas osaa

- ratkaista ensimmäisen asteen yhtälön
- sieventää yksinkertaisia algebrallisia lausekkeita
- potenssien laskutoimitukset
- muodostaa yksinkertaisesta arkielämään liittyvästä ongelmasta yhtälön ja ratkaista sen algebrallisesti tai päättelemällä

- käyttää yhtälöparia yksinkertaisten ongelmien ratkaisemiseen
- arvioida tuloksen järkevyyttä sekä tarkastaa ratkaisunsa eri vaiheet.

Funktiot

Oppilas

- osaa määrittää pisteen koordinaatit koordinaatistosta
- osaa laatia taulukon lukupareista annetun säännön mukaan
- osaa etsiä lineaarisen funktion nollakohdan
- osaa jatkaa lukujonoa annetun säännön mukaan ja pystyy kertomaan sanallisesti yleisen säännön annetun lukujonon muodostumisesta
- tietää suoran yhtälön kulmakertoimen ja vakion merkityksen; hän osaa määrittää kahden suoran leikkauspisteen piirtämällä.

Geometria

Oppilas osaa

- tunnistaa eri geometriset muodot ja tuntee niiden ominaisuudet
- soveltaa oppimiansa piirin, pinta-alan ja tilavuuden laskutapoja
- käyttää harppia ja viivoitinta yksinkertaisten geometrinen konstruktioiden tekemiseen
- löytää yhdenmuotoisia ja yhteneviä sekä symmetrisiä kuvioita ja pystyy soveltamaan tätä taitoa kolmioiden ja nelikulmioiden ominaisuuksien tutkimisessa
- soveltaa kahden kulman välisiä yhteyksiä yksinkertaisissa tilanteissa
- käyttää Pythagoraan lausetta ja trigonometriaa suorakulmaisen kolmion osien ratkaisemiseen
- suorittaa mittauksia ja niihin liittyviä laskelmia sekä muuntaa tavanomaisimpia mittayksiköitä.

Todennäköisyys ja tilastot

Oppilas osaa

- määrittää mahdollisten tapausten lukumäärän ja järjestää yksinkertaisen empiirisen tutkimuksen todennäköisyydestä; hän ymmärtää todennäköisyyden ja satunnaisuuden merkityksen arkielämän tilanteissa
- lukea erilaisia taulukoita ja diagrammeja ja määrittää annetusta aineistosta frekvenssit, keskiarvon, mediaanin ja tyyppiä.

10.3.2. FYSIIKKA JA KEMIA

VUOSILUOKAT 5-6

Objectifs

L'enseignement des sciences et de la technologie à l'école s'appuie sur les connaissances, les savoir-faire et les expériences de l'élève, concernant les objets de la nature, la matière et les phénomènes qu'il a observé dans sa vie quotidienne.

L'enseignant s'appuie donc sur les représentations propres des élèves, et doit faire évoluer ces représentations pour permettre la construction des savoir-faire, des connaissances et des repères culturels prévus par les programmes.

L'enseignant sélectionne une situation de départ qui doit focaliser la curiosité des élèves et créer un intérêt pour l'étude des sciences physiques. Cela déclenche leurs questions et leur permet d'exprimer leurs idées préalables.

L'enseignement des sciences physiques doit aider l'élève à créer un environnement sécurisant, lui apprendre à en tenir compte et à réagir avec responsabilité face à cet environnement.

L'enseignement des sciences physiques doit intégrer des connaissances sur la sécurité et la santé.

Les compétences et les connaissances sont construites dans le cadre d'une méthode qui permet d'articuler questionnement sur le monde et démarche d'investigation. Cette démarche peut recourir à diverses formes de travail.

L'élève apprend à:

- planifier (rechercher par exemple le protocole expérimental) et réaliser des expériences simples, dans lesquelles on fait par exemple apparaître les relations entre différentes grandeurs physiques.
- faire des observations et des mesures, et être capable d'évaluer leur précision (avec l'ordre de grandeur par exemple ou en tenant compte de l'appareil ou de la méthode de mesure).
- pouvoir tirer des conclusions de ces observations et mesures (trouver des explications concernant les phénomènes de base et les propriétés des objets intervenant dans ces phénomènes).
- Effectuer des recherches sur des documents.
- savoir transposer ses connaissances aux phénomènes observés dans la vie quotidienne.
- travailler et agir en toute sécurité pour soi-même et son environnement, respecter les règles et les consignes.
- reconnaître certaines substances toxiques et connaître leur nocivité.
- comprendre l'importance de la physique et de la chimie pour appréhender le monde actuel, et être intéressé par leur étude.

La séquence didactique comporte le plus souvent un travail en petits groupes qui donne l'occasion de développer des attitudes d'écoute, de respect, de coopération. L'activité des élèves est la règle. Des moments de synthèse opérés par le maître n'en sont pas moins indispensables pour donner tout leur sens aux pratiques expérimentales et en dégager les enseignements.

Le renforcement de la maîtrise du langage et de la langue française est un aspect essentiel. Le questionnement et les échanges, la comparaison des résultats obtenus, leur confrontation aux savoirs établis sont autant d'occasions de découvrir les modalités d'un débat réglé visant à produire des connaissances. Tout au long du cycle, les élèves tiennent un carnet d'expériences et d'observations. L'élaboration d'écrits permet de soutenir la réflexion et d'introduire rigueur et précision. L'élève écrit pour lui-même ses observations ou ses expériences. Il écrit aussi pour mettre en forme les résultats acquis (texte de statut scientifique) et les communiquer (texte de statut documentaire). Après avoir été confrontés à la critique de la classe et à celle, décisive, du maître, ces écrits validés prennent le statut de savoirs.

Une initiation à la lecture documentaire en sciences est mise en œuvre lorsque les élèves rencontrent un nouveau type d'écrit scientifique: fiche technique, compte rendu d'expérience, texte explicatif, texte argumentatif, tableau de chiffres...

Programme

	CLASSE 5	CLASSE 6
ELECTRICITE	• connaissances de différentes sources de courant (piles, accumulateurs, dynamo, secteur ...). • existence de courant continu et alternatif. • consignes de sécurité avec le courant électrique.	• transformations d'énergie électrique en chaleur, lumière et mouvement, et réversibilité de ces transformations. • consignes de sécurité avec le courant électrique. • situation géographique des réserves d'énergie, et connaître les différentes transformations en électricité et en chaleur.
MECANIQUE	• structure du cosmos. • introduction aux notions d'interaction entre deux objets et de force (système Terre-Lune). • introduction à différents mouvements (mouvements des planètes et d'autres objets de l'espace). • mouvements de la Terre et de la Lune, et phénomènes en résultant (jour et nuit, interaction Terre-Lune et marées, saisons, climats).	• introduction aux notions d'interaction entre deux objets et de force et inventaire de quelques forces (gravité, frottement). • introduction aux mouvements rectilignes et circulaires, uniformes et accélérés. • mouvements du système Terre-Lune-Soleil et conséquences (éclipses et phases de la Lune). • conséquences des forces sur le mouvement et l'équilibre. • notion de sécurité pour éviter les accidents (rôle de la force de frottement).
LA MATIERE AUTOUR DE NOUS	• connaissance de la couche atmosphérique. • cycle de l'eau. • propriétés de l'eau. • solutions aqueuses (salées, acide, ...). • éléments naturels sur la Terre et différentes classifications (gaz, solide, liquide, métaux, non-métaux, ...). • règles de sécurité par rapport aux matières toxiques.	• qualité de l'air. • recyclage de l'eau. • éléments de l'environnement de vie immédiat de l'élève. • découverte de l'origine et du recyclage des matières, ainsi que de leurs propriétés. • règles de sécurité par rapport aux matières toxiques.

Competences devant être acquises en fin de cycle

Capacités d'investigations en sciences physiques

L'élève

- sait planifier et faire des recherches simples, par exemple des expériences sur la dissolution de matières solides dans un liquide.
- sait faire des observations et des mesures avec ses différents sens (toucher, visuel, auditif), et différents instruments ; doit savoir mettre en relation le phénomène observé et les lois physiques qui le décrivent, par exemple le mouvement, la chaleur et leurs propriétés.
- doit savoir utiliser des principes simples, des grandeurs et leurs unités ; pouvoir représenter, décrire, classer des objets ou phénomènes selon leurs propriétés.
- doit savoir exploiter et tirer des conclusions de ses observations, mesures et expériences ; sait présenter ses résultats sous forme de tableau, de graphe, et est capable d'expliquer les phénomènes de base ; pouvoir mettre en relation les propriétés d'un objet et les conséquences sur le phénomène observé (importance de la masse d'un objet sur le mouvement, au démarrage ou à l'arrêt par exemple).
- sait collecter des informations et peut évaluer ses connaissances par rapport à ses connaissances antérieures, son travail de recherche et ses discussions avec les autres.
- sait travailler en toute sécurité pour lui soi-même et son environnement, et sait respecter les consignes de sécurité.

Electricité

L'élève

- connaît les différentes sources de courant, et sait que l'électricité est utilisée pour transférer de l'énergie et obtenir après transformation de la lumière, un mouvement, de la chaleur.
- sait que l'électricité et la chaleur peuvent être obtenus à partir de sources d'énergie ; sait classer ces sources d'énergie en énergies renouvelables ou non.

Mécanique

L'élève

- sait que quand un objet est en interaction avec d'autres objets il peut en résulter une force : la gravité par exemple, ou les frottements dans l'air et dans l'eau qui peuvent modifier le mouvement (vitesse, direction, ...).
- sait reconnaître l'interaction entre la Terre, la Lune et le Soleil, et les différents phénomènes liés à leurs mouvements (éclipses, saisons, marées) ; connaît la structure du cosmos et du système solaire, et sait interpréter les observations du système solaire.
- sait reconnaître les mouvements rectilignes, circulaires, uniformes et accélérés.
- sait appliquer ses savoir-faire en les transposant dans des situations de la vie quotidienne ; sait évaluer des situations dangereuses (dans le trafic routier par exemple).

La matière autour de nous

L'élève

- connaît la structure de la couche atmosphérique ; comprend l'influence néfaste de certains produits chimiques sur cette couche ; comprend l'importance de la garder en bon état pour la vie, et de la protéger.
- connaît les propriétés de l'eau ; connaît le cycle de l'eau ; connaît les phénomènes d'évaporation, de condensation, de solidification de l'eau ; sait comment purifier une eau ; sait ce qu'on fait des eaux usagées ; sait ce qu'est une solution.
- sait classer certains éléments naturels présents sur Terre d'un point de vue des propriétés physiques et chimiques ; sait séparer ces éléments par différents procédés ; connaît les éléments de son environnement et les utilise en toute sécurité ; sait faire des recherches sur les propriétés de ces éléments (acidité ...).
- Possède des informations sur les matières nocives et comprend les effets néfastes de leur utilisation.

10.3.2.1. FYSIIKKA**VUOSILUOKAT 7-9**

Fysiikan opetuksen tehtävänä on laajentaa oppilaan fysiikan tietämystä ja käsitystä fysikaalisen tiedon luonteesta sekä lisätä kokeellisen tiedonhankinnan taitoja. Opetuksen tulee olla innostavaa ja mielekästä ja sen tulee lähteä niistä tiedoista, taidoista ja kokemuksista, jotka oppilaat ovat aikaisemmin saavuttaneet. Lähtökohtana ovat ympäristön kappaleista, aineista ja ilmiöistä tehdyt havainnot ja kokeelliset tutkimukset, joista siirrytään kohti fysiikan peruskäsitteitä ja lakeja. Kokeellisuuden kautta oppilas tutustuu fysiikan luonteeseen ja omaksuu luonnontieteellisiä käsitteitä, periaatteita ja malleja, kehittää kokeellisen työskentelyn, yhteistyön ja käden taitoja.

Opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin elämän eri tilanteissa. Opetus antaa oppilaille valmiuksia keskustella ja kirjoittaa fysiikan ja teknologian alaan kuuluvista asioista ja ilmiöistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä auttaa häntä ymmärtämään fysiikan ja teknologian merkityksen jokapäiväisessä elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa.

Arviointi

Oppilasta arvioidaan yleisten arviointiperusteiden mukaisesti. Arvioinnissa otetaan huomioon mahdolliset kirjalliset kokeet, projektityöt, tutkimustehtävät, oppilaan työskentelytaidot, kotitehtävien huolellinen tekeminen sekä aktiivisuus oppimistilanteissa. Kokeellisen työskentelyn arviointiin liittyvät myös

- oppilaan oppimaan oppimisen taitojen arviointi
- työturvallisuuden huomioiminen
- vastuullisuus työnteossa
- yhteistyökyvyt
- hankittujen tietojen esittäminen, tulkinta ja soveltaminen
- tietolähteiden ja tietotekniikan hyväksikäyttö

Keskeiset tavoitteet

Oppilas oppii

- työskentelemään ja tutkimaan luonnonilmiöitä turvallisesti ja yhdessä toisten kanssa
- luonnon tutkimisen taitoja, kuten kysymysten tekemistä ja ongelmien hahmottamista
- havaintojen, mittausten ja päätelmien tekemistä, vertailua ja luokittelua, hypoteesin esittämistä ja sen testaamista sekä tulosten käsittelyä, esittämistä ja tulkitsemista myös viestintä- ja tietotekniikkaa käyttäen
- suunnittelemaan ja tekemään luonnontieteellisen tutkimuksen, jossa vakioidaan ja varioidaan luonnonilmiöissä vaikuttavia muuttujia ja selvitetään muuttujien välisiä riippuvuuksia
- muodostamaan yksinkertaisia malleja ja käyttämään niitä ilmiöiden selittämisessä sekä tekemään yleistyksiä ja arvioimaan tutkimusprosessin ja tulosten luotettavuutta
- käyttämään tarkoituksenmukaisia käsitteitä, suureita ja yksiköitä kuvatessaan fyysisiä ilmiöitä ja teknologiaan kuuluvia asioita
- käyttämään erilaisia graafisia ja algebrallisia malleja ilmiöiden selittämisessä, ennusteiden tekemisessä ja ongelmanratkaisussa
- tuntemaan luonnonilmiöitä ja prosesseja ja niissä tapahtuvia energiamuutoksia, erilaisia luonnon rakenteita ja rakenneosien vuorovaikutuksia sekä ymmärtämään ilmiöiden syy- ja seuraussuhteita
- arvioimaan eri lähteistä hankkimansa tiedon luotettavuutta

Opiskelun luonne ja opetuksen lähtökohtia

Fysiikan opetukseen kuuluu oleellisesti kokeellinen ja tutkiva lähestymistapa. Tämän vuoksi fysiikan aineluokka tulee säilyttää asianmukaisesti varustettuna. Välineistön tulee olla laadukasta ja riittävää, jotta jokainen opiskelija voi saada henkilökohtaisen kontaktin luonnontieteelliseen tutkimukseen. Samasta syystä ryhmäkoot on pyrittävä pitämään riittävän pieninä.

Opetuksen kokeellisuus tarkoittaa nojautumista ympäristöstä kokeellisesti hankittuun tietoon. Havaintoja, mittauksia, kokeita ja kokeellista tutkimusta käytetään lähtökohtana. Kokeellisuus voi olla omakohtaista toimintaa, laboratoriotyöskentelyä, demonstraatioita, opintokäyntejä, audiovisuaalisten välineiden tai kerronnan avulla tapahtuvaa toimintaa. Opiskelussa käytetään mahdollisuuksien mukaan ulkopuolisia asiantuntijoita. Oppilaat voivat myös tehdä vierailuja paikallisiin yrityksiin sekä oppilaitoksiin, joissa annetaan fysiikan opetusta.

Fysiikan opetus tukee kokonaisuuksien hahmottamista yli oppiainerajojen (mm. kemia, biologia, kotitalous, maantiede).

Tavoitteet ja keskeiset sisällöt

7. ja 8. vuosiluokka

Competences devant être acquises en fin de cycle

Ondes et lumières

L'élève

- Sait reconnaître des phénomènes vibratoires et comprend les notions de périodes, fréquences et longueurs d'ondes à travers des exemples simple.

- Comprend que le son est un phénomène vibratoire dont la vitesse varie selon le milieu de propagation.
- Connaît les échelles d'intensité sonore et les nuisances sonores et apprend ainsi à protéger son système auditif.
- Connaît les propriétés de la lumière tel que son déplacement rectiligne et les phénomènes d'ombres.
- À compris les différentes interactions de la lumière avec la matière tel que la réflexion, diffusion, réfraction, absorption ainsi que les phénomènes ou applications qui en découlent.
- Sait qu'il existe d'autres lumières non visibles telles que l'infra rouge et l'ultra violet et comprend la nécessité pour la santé de se protéger de ses deux rayonnements.

Mouvement et force

L'élève

- Sait différencier les mouvements, rectilignes, circulaires et quelconques. Il connaît le mouvement uniforme et le mouvement accéléré.
- Est capable de calculer la vitesse et l'accélération et tracer ou interpréter des graphes relatifs à ces deux mouvements.
- Connaît les quatre formes d'interaction et ainsi que la grandeur caractéristique de celles-ci : la force.
- A appris la différence entre la masse et le poids et connaît la force de gravité ainsi que ses caractéristiques : sens, direction, intensité et point d'application.
- Sait trouver graphiquement la résultante de deux ou plusieurs forces
- Comprend la notion de densité d'un objet et sait la calculer ou trouver cette grandeur à partir de table.
- Comprend le sens du frottement et sait l'appliquer au freinage d'un véhicule
- Comprend des phénomènes tels que l'inertie, la résistance de l'air et sait les quantifier.

Energie calorifique

L'élève

- Comprend la notion de température et sait mesurer cette grandeur.
- Comprend l'implication de la température sur le phénomène de dilatation d'un objet.
- Comprend la notion d'énergie calorifique et sait calculer ou retrouver la valeur d'une propriété physique de la matière : la capacité calorifique
- Connaît les différents états de la matière ainsi que le sens des points de fusion et d'ébullition.
- Connaît le principe de conservation et de répartition de la chaleur.
- Sait comment est transférer l'énergie calorifique.
- Sait comment à partir d'une source d'énergie par transformation on obtient de l'électricité et de la chaleur.

Mouvement et énergie

L'élève

- Connaît la différence entre l'énergie potentielle et cinétique et il sait les calculer
- Comprend que le travail transforme une forme d'énergie en une autre et sait calculer le travail d'une force
- Comprend la notion de puissance et sait utiliser la relation avec le travail et le temps.

- Comprend le fonctionnement de machines simple ainsi que les les forces qui entrent en jeu
- Connaît le centre de gravité et comprend son importance pour l'équilibre d'un objet.
- Connaît l'interaction dans un autre milieu : l'eau ainsi que le calcul des grandeurs qui la décrivent c'est à dire les forces de pression et de poussée.

Programme

CLASSE 7	CLASSE 8
Ondes et lumière • Vibrations et mouvement ondulatoire • Le son et l'intensité sonore • Spectre sonore et son inaudibles • Propriété de la lumière : Propagation rectiligne, ombres et pénombres • Interaction de la lumière avec la matière: Réflexion, diffusion, réfraction, absorption • Instruments optiques • Spectre et lumières non visibles • La couleur: origine, synthèses additives et soustractives	Energie calorifique • Energie et chaleur • Capacité calorifique • Chaleur et changement d'état • Points de fusion et d'ébullition • Dilatation de la matière • Conservation de l'énergie • Modes de transfert de chaleur • Transformation de l'énergie en électricité ou chaleur
Mouvement et force I • Mouvement uniforme • Mouvement accéléré • Interactions et forces • Masse, poids, force de gravité • Etude d'une interaction de contact: le frottement • Freinage d'un véhicule et sécurité routière	Mouvement et force II • Etude d'un mouvement : la chute libre • Propriété de la matière : la densité • Pression et poussé
	Mouvement et énergie • Energie cinétique et énergie potentielle • Conservation de l'énergie mécanique • Travail et transformation d'une énergie • Puissance, machines simples • Centre de gravité et notion d'équilibre

9. vuosiluokka

Sähkö ja radioaktiivisuus

Tutustutaan sähköön liittyviin peruskäsitteisiin, mittaustekniikkaan, sähkön tuotantoon ja sähköturvallisuuteen sekä sähkön taloudelliseen käyttöön kotona.

Lisäksi perehdytään luonnon rakenteisiin ja mittasuhteisiin, tutustutaan ytimen rakenteeseen ja ydintä koossa pitäviin vuorovaikutuksiin, radioaktiivisen hajoamisen tuottamiin säteilylajeihin, niiden hyötykäyttöön ja haittoihin sekä säteilyltä suojautumiseen.

Tavoitteet

Oppilas

- osaa sähkölaitteiden turvallisen ja taloudellisen käytön sekä oppii laskemaan sähkön käyttökustannuksia
- ymmärtää varauksen, jännitteen, sähkövirran ja resistanssin väliset yhteydet suljetussa virtapiirissä
- osaa tulkita ja tehdä kytkentäkaavioita sekä tehdä ennusteita virtapiirin toiminnasta
- tuntee sovelluksia, esimerkiksi sähkölaitteet ja sähköinen viestintä
- tuntee sähkön tuottamisen periaatteet sekä muuntajan toiminnan ja merkityksen
- osaa selittää energian muuntumisen voimalaitoksissa sekä arvioida erilaisten voimalaitosten hyötyjä ja haittoja
- tuntee säteilylajit ja niiden vaikutuksia
- erottaa vaarattomat säteilyt vaarallisista
- tutustuu säteilyn hyötyihin ja haittoihin ja tietää säteilyltä suojautumisen menetelmät
- hahmottaa luonnon rakenneosasten ketjun alkeishiukkasista galakseihin

Keskeiset sisällöt

Sähkö

- sähköiset ja magneettiset voimat kappaleiden välillä
- suljettu ja avoin tasavirtapiiri
- jännite, virran kulku, tehon tuotto ja kulutus virtapiirissä
- Ohmin laki kokeellisena lakina, resistiivisyys
- rinnan ja sarjaan kytkettyjen vastusten vaikutus sähkövirtaan tasavirtapiireissä
- sähkömagneettinen induktio, vaihtovirran tuotto ja muuntaja
- voimalaitosten rakenne ja energian muutokset voimalaitoksen eri vaiheissa

Luonnon rakenteet

- ytimen rakenne ja ydinvuorovaikutukset
- radioaktiivinen hajoaminen, fissio ja fuusio
- ionisoiva säteily ja sen vaikutukset elolliseen luontoon
- säteilyltä suojautuminen ja säteilyn hyötykäyttö

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Luonnon tutkimisen taidot

Oppilas

- osaa työskennellä turvallisesti, ohjeita noudattaen ja yhdessä toisten kanssa
- osaa tehdä luonnontieteellisen tutkimuksen annetun ohjeen mukaan sekä suunnitella yksinkertaisia kokeita, sopia työnjaosta ja tehtävistä sekä osaa asettaa tavoitteita tai päämääriä yhdessä muiden oppilaiden kanssa
- osaa laatia pienimuotoisia tutkimusselostuksia, esittää tulokset esimerkiksi taulukkojen ja graafien avulla sekä tulkita niitä

- osaa tehdä kontrolloidun kokeen ja arvioida koejärjestelyn toimivuutta sekä tulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä
- tietää, että fysiikka on perusluonnontiede ja että fysiikan tietoja ja kokeellista tiedonhankintamenetelmää käytetään muissa luonnontieteissä ja tekniikassa.

Liike ja voima

Oppilas

- osaa tutkia erilaisia vuorovaikutus- ja liikeilmiöitä sekä käyttää niitä kuvaavia suureita, kuten aika, matka, nopeus, kiihtyvyys ja voima
- osaa tehdä graafisia esityksiä esimerkiksi tasaisen ja kiihtyvän liikkeen mittaustuloksista sekä tulkita niitä sekä käyttää tasaisen liikkeen mallia liikettä koskevien ennusteiden tekemiseen ja keskinopeuden yhtälöä matkan tai ajan arviointiin ja laskemiseen
- ymmärtää yksinkertaisten mekaanisten koneiden, esimerkiksi vivun, toimintaperiaatteen ja tietää mekaanisten koneiden ja erilaisten rakenteiden sovelluksia
- osaa käyttää kappaleiden ja aineiden ominaisuuksia kuvaavia suureita ja osaa selittää niiden avulla havaitsemiaan ilmiöitä, esimerkiksi vertailla aineiden tiheyksiä ja selittää tiheyden avulla erilaisia ilmiöitä, kuten kellumisen ja kuumailmapallon toiminnan
- tuntee työn ja energian välisen yhteyden
- ymmärtää liikenneturvallisuutta koskevien määräysten fysikaalisen perustan.

Värähdys- ja aaltoliike

Oppilas

- tunnistaa aaltoliikkeitä ja niille luonteenomaisia ilmiöitä, esimerkiksi aaltoliikkeen synnyn, etenemisen, vastaanottamisen, heijastumisen ja taittumisen
- tunnistaa erilaisia jaksollisia ilmiöitä ja värähtelijöitä ympäristöstään ja niille ominaisia ilmiöitä sekä osaa luonnehtia kyseessä olevia ilmiöitä niitä kuvaavien suureiden avulla
- osaa tutkia valon heijastumista ja taittumista sekä selittää valonsädettä mallina käyttäen erilaisia näkemiseen liittyviä ilmiöitä ja peilien ja linssien toimintaa
- ymmärtää äänen ja valon merkityksen ihmisen ja yhteiskunnan kannalta, esimerkiksi melu ja siltä suojautuminen sekä valo tiedonsiirrossa.

Lämpö

Oppilas

- tunnistaa ympäristöstä lämmön siirtymiseen ja varastoitumiseen liittyviä ilmiöitä ja osaa tulkita niitä
- osaa luonnehtia lämpöopin perusilmiöitä, kuten lämpölaajenemista ja kappaleen lämpenemistä, niitä kuvaavien suureiden ja kokeellisten lakien avulla
- osaa käyttää lämpenemisen, olomuodon muutosten ja lämpölaajenemisen lakeja tarkastellessaan ja selittäessään ympäristössään tapahtuvia lämpöilmiöitä.

Sähkö

Oppilas

- osaa sähkölaitteiden ja lämpöä tuottavien laitteiden turvallisen ja taloudellisen käytön periaatteet sekä osaa arvioida ja laskea eritehoisten sähkölaitteiden käyttökustannuksia

- ymmärtää jännitteen ja sähkövirran välisen yhteyden suljetussa virtapiirissä ja vastuksien vaikutuksen sähkövirran suuruuteen sekä osaa tehdä ennusteita virtapiirin toiminnasta ja käyttää kytkentäkaaviota virtapiirin mallina
- tuntee sovelluksia kuten sähkölaitteet ja sähköinen viestintä
- tuntee sähköön tuotantoon ja siirtoon liittyviä prosesseja kuten muuntajan toiminta, osaa selittää energian muuntumisen voimalaitoksessa sekä arvioida erilaisten voimalaitosten hyötyjä ja haittoja.

Luonnon rakenteet

Oppilas

- tuntee säteilylajit ja säteilyn vaikutuksia, pystyy erottamaan vaaralliset säteilylajit vaarattomista ja osaa suojautua säteilyltä
- hahmottaa rakenneosien ketjun ja mittasuhteita alkeishiukkasista galakseihin ja osaa havainnollistaa näitä rakenteita ja järjestelmiä sopivilla malleilla
- osaa käyttää keskusteluissaan keskeisiä fysiikan käsitteitä muun muassa energia, vuorovaikutus ja säteily
- ymmärtää energian säilymisen periaatteen sekä osaa antaa esimerkkejä energian muuntumisesta erilaisissa prosesseissa, kuten puun palamisessa ja kiven putoamisessa.

10.3.2.2. KEMIA

VUOSILUOKAT 7-9

Kemian opetuksen tehtävänä vuosiluokilla 7–9 on laajentaa oppilaan tietämystä kemiasta ja kemiallisen tiedon luonteesta sekä ohjata luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan ja tietojen käyttämiseen elämän eri tilanteissa. Opetus antaa oppilaalle persoonallisuuden kehittymisen ja nykyaikaisen maailmankuvan muodostamisen kannalta välttämättömiä aineksia ja se auttaa ymmärtämään kemian ja teknologian merkityksen jokapäiväisessä elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa. Kemian opetuksen tulee antaa oppilaalle valmiuksia tehdä jokapäiväisiä valintoja ja keskustella erityisesti energian tuotantoon, ympäristöön ja teollisuuteen liittyvistä asioista ja ohjata oppilasta ottamaan vastuuta ympäristöstään.

Opetuksen tulee olla innostavaa ja mielekästä ja sen tulee lähteä siltä menetelmälliseltä ja tiedolliselta tasolta, jonka oppilaat ovat jo aikaisemmissa opinnoissaan saavuttaneet. Opetus tukeutuu kokeelliseen ja tutkivaan lähestymistapaan, jossa lähtökohtana on elinympäristöön liittyvien aineiden ja ilmiöiden havaitseminen ja tutkiminen. Tästä edetään ilmiöiden tulkitsemiseen, selittämiseen ja kuvaamiseen sekä aineen rakenteen ja kemiallisten reaktioiden mallintamiseen kemian merkkikielellä. Kokeellisuuden tulee auttaa oppilasta hahmottamaan luonnontieteiden luonnetta ja omaksumaan uusia luonnontieteellisiä käsitteitä, periaatteita ja malleja, kehittää käden taitoja, kokeellisen työskentelyn ja yhteistyön taitoja sekä innostaa oppilasta kemian opiskeluun.

Opetuksen kokeellisuus tarkoittaa nojautumista ympäristöstä kokeellisesti hankittuun tietoon. Kokeellisuus voi olla omakohtaista toimintaa, laboratoriotyöskentelyä, demonstraatioita, opintokäyntejä, audiovisuaalisten välineiden käyttöä tai kerronnan avulla tapahtuvaa toimintaa.

Opetus tukee kokonaisuuksien hahmottamista yli oppiainerajojen (mm. fysiikka, biologia, kotitalous, maantiede).

Tavoitteet

Oppilas oppii

- työskentelemään turvallisesti ja vastuullisesti yhdessä toisten kanssa
- oppii lukemaan ohjeita ja toimimaan niiden mukaan
- käyttämään luonnontieteellisen tiedonhankinnan kannalta tyypillisiä tutkimusmenetelmiä (erityisesti kokeellisuus), myös tieto- ja viestintätekniikkaa, sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta ja merkitystä
- tekemään luonnontieteellisen tutkimuksen, laatimaan työselostuksen, sekä tulkitsemaan ja esittämään tuloksia ja johtopäätöksiä
- aineiden kiertokulkuun ja tuotteiden elinkaareen liittyviä prosesseja sekä niiden merkityksen luonnolle ja ympäristölle
- tuntemaan aineiden ominaisuuksia kuvaavia fysikaalisia ja kemiallisia käsitteitä ja käyttämään niitä
- aineen rakennetta ja kemiallisia sidoksia kuvaavia käsitteitä ja malleja
- kuvailemaan ja mallintamaan kemiallisia reaktioita reaktioyhtälöiden avulla
- soveltamaan omia tietojaan käytännön tilanteissa ja valinnoissa
- tuntemaan kemian ilmiöiden ja sovellusten merkityksen sekä ihmiselle että yhteiskunnalle.

Keskeiset sisällöt

7. vuosiluokka

Kemiaa tutkimaan

- tuotteiden turvallinen käyttö, turvallinen liikkuminen ja tapaturmien ehkäiseminen
- aineiden luokittelu sekä aineiden erotusmenetelmiä

Aine ja reaktio

- aine koostuu atomeista
- alkuaineiden ja yhdisteiden merkitseminen kemiallisten merkkien avulla
- kemiallinen reaktio ja yhdiste
- kemiallisen reaktion nopeus
- yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkitseminen
- aineiden paloherkkyys, palamisreaktio, sen kuvaaminen kemian merkkikielellä sekä palamistuotteiden ominaisuudet ja vaikutukset ympäristössä, paloturvallisuus

Ilma ja vesi

- ilmakehän aineet ja niiden merkitys ihmiselle ja luonnon tasapainolle
- ilmakehän ympäristöongelmat
- vesi ja veden ominaisuuksia
- vesien puhdistus

8. vuosiluokka

Aineiden kemiaa

- alkuaineiden ja yhdisteiden ominaisuuksien ja rakenteiden selittäminen atomimallin tai jaksollisen järjestelmän avulla
- kemiallinen sidos
- aineiden happamuus ja emäksisyys sekä näiden ominaisuuksien tutkiminen
- suolanmuodostus
- luonnon happamoituminen

Elollinen luonto ja yhteiskunta

- energialähteet, fotosynteesi ja palaminen
- hiilivedyt, öljynjalostusteollisuus ja sen tuotteita
- orgaanisten yhdisteiden hapettumisreaktioita ja reaktiotuotteita, kuten alkoholit ja karboksyylihapot sekä niiden ominaisuudet ja käyttö
- hiilihydraatit, valkuaisaineet, rasvat, niiden koostumus ja merkitys ravintoaineina sekä teollisuuden raaka-aineina

9. vuosiluokka

Metallien kemiaa

- malmista metalliksi
- metallien ominaisuudet ja reaktiokyky
- metallien jännitesarja
- sähkökemiallisia ilmiöitä
- elektrolyysi ja sähköpari

Tuotteiden elinkaari

- elinkaariarviointi
- puusta paperiksi
- öljystä muoviksi
- pesu- ja kosmeettiset aineet
- tekstiilikuidut ja niiden pesu

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITÉERIT ARVOSANALLE 8

Oppilas

- osaa työskennellä annetun ohjeen mukaan turvallisesti yksin ja ryhmässä
- osaa tehdä yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita, esimerkiksi kokeen, jossa tutkitaan aineen palamista, palamistuotteen liukenemistä veteen ja syntyneen vesiliuoksen happamuutta
- osaa esittää kokeidensa tulokset ja tulkita niitä
- tuntee aineiden kiertoprosesseja ja niiden aiheuttamia ilmiöitä luonnossa ja ympäristössä, esimerkiksi hiilen kiertokulku, kasvihuoneilmiö ja happamoituminen
- tuntee kemian ilmiöiden ja sovellusten merkityksen ihmiselle ja yhteiskunnalle, esimerkiksi fotosynteesin merkityksen elollisen luonnon energiavarannolle sekä korroosion ja korroosiolta suojaamisen merkityksen rakentamisessa ja metalliteollisuudessa
- tuntee ympäristöön vaikuttavia aineita, niiden lähteitä, leviämistapoja ja vaikutuksia ihmisen ja luonnon hyvinvointiin, esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden palamistuotteita ja raskasmetalleja

- tuntee teollisuuden eri aloja kuten metalli- ja puunjalostusteollisuus sekä niiden tuotteita ja niiden merkityksen jokapäiväisessä elämässä
- osaa tulkita tavaraselosteita, selittää tuotteen elinkaaren ja osaa tehdä valintoja kuluttujana
- osaa käyttää oikeita käsitteitä kuvaillessaan aineiden ominaisuuksia ja kemiallisia ilmiöitä, esimerkiksi happamuutta, sähkönjohtokykyä ja olomuodon muutoksia
- osaa tutkia aineiden ominaisuuksia ja käyttää tuloksia alkuaineiden ja yhdisteiden luokittelussa, tunnistamisessa ja erottamisessa, esimerkiksi epäjalot ja jalot metallit
- osaa kuvata atomia, kemiallisia sidoksia ja yhdisteitä asianmukaisia malleja käyttäen
- osaa tulkita yksinkertaisia reaktioyhtälöitä ja kirjoittaa esimerkiksi hiilen palamisreaktion yhtälön
- osaa tehdä päätelmiä aineen reaktioherkkyydestä atomin uloimman elektronikuoren rakenteen tai alkuaineen paikan perusteella jaksollisessa järjestelmässä

10.4. YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO

SCIENCES: biologie, physique-technologie, géographie en classes 3 & 4

L'enseignement des sciences expérimentales et de la géographie a pour objectif la connaissance, la compréhension et la représentation rationnelle du monde environnant, du vivant et de la matière. Il met à profit la curiosité des élèves, permet de la satisfaire, éveille et développe leur intérêt pour la nature.

L'enseignant privilégie les démarches d'investigation de type OHERIC (Observation, Hypothèse, Expérimentation, Résultats, Interprétation, Conclusion) conçue et réalisée par les élèves. L'enseignant exploite une situation de départ qui focalise la curiosité des élèves, encourage leurs questions et fait apparaître leurs idées préalables. Il incite à une formulation précise. Il amène à sélectionner les questions qui déboucheront sur des hypothèses. Des moments de synthèse opérés par le maître donnent sens aux pratiques expérimentales, permettent de dégager les enseignements et d'organiser les connaissances et conduisent à de nouvelles connaissances.

Le cours comporte des sorties autour de l'école ou dans des milieux étudiés, du travail en petits groupes qui développe chez l'élève des attitudes d'écoute, de respect et de coopération. La recherche documentaire auprès de sources variées s'inscrit elle aussi dans une démarche d'investigation.

L'enseignement des sciences expérimentales et de la géographie contribue de façon originale à la formation des élèves, il fait apparaître l'action des hommes ainsi que les bienfaits de la science. Il familiarise l'élève à des choix simples visant au progrès durable. Il le prépare à s'orienter dans des sociétés où la technologie joue un rôle majeur.

Objectifs

L'élève apprend à

- connaître son proche environnement, son quartier

- faire des observations, des recherches dans la nature, dans son milieu environnant et auprès de différentes sources d'information
- expérimenter, réaliser des expériences simples
- comprendre la dépendance des êtres vivants envers leur milieu
- protéger la nature et agir en vue d'un développement durable
- utiliser les concepts qui permettent de décrire et d'expliquer le milieu et les phénomènes qui s'y passent
- utiliser les différentes représentations de la Terre
- présenter son pays
- mieux se connaître et respecter les autres et leurs cultures

Contenus

Classe 3

- Êtres vivants et milieux de vie:
 - les stades du développement des plantes
 - la reproduction des mammifères
 - la chaîne alimentaire des animaux
- Le milieu environnant, la région, le monde habité par l'homme
 - le quartier (soit celui de l'école, soit celui de l'élève)
 - la représentation par plan, carte, planisphère
 - l'origine géographique des aliments
 - la notion de relief
 - l'alternance du jour et de la nuit, le mouvement apparent du Soleil
 - la météorologie
 - la région d'Helsinki, la Finlande (étudiée en classe 3 en finnois)
- Les phénomènes physiques, la matière
 - les phénomènes liés à la lumière, la protection de la vue
 - les phénomènes liés à la chaleur (changements d'état...)
 - la mise en évidence de l'air, ses propriétés
 - le poids, les balances
 - initiation au magnétisme

Classe 4

- Les êtres vivants et leur milieu de vie
 - l'adaptation des animaux de Finlande au milieu et au climat
 - les modes de reproduction des ovipares et des vivipares
 - les grands ensembles de végétaux : initiation à une classification
 - l'éducation à la santé : premiers secours
- Le milieu environnant, le quartier, le pays, le monde
 - la durée du jour et de la nuit (en Finlande, en France)
 - l'initiation à la notion d'échelle, le planisphère physique
 - le continent européen et l'Union Européenne

- l'initiation à la géographie de la France, et de la région d'Helsinki
- les paysages naturels et les paysages transformés par l'homme
- Les phénomènes physiques
 - l'initiation à l'électricité avec réalisation d'un jeu électrique
 - les principes élémentaires de sécurité électrique
 - les phénomènes liés au son (source, transmission, protection de l'ouïe)

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 4. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Luonnon tutkimisen taidot

Oppilas

- osaa tehdä havaintoja eri aisteilla sekä osaa kohdistaa huomionsa havaintojen teon kohteen olennaisiin piirteisiin
- osaa kuvailla, vertailla ja luokitella kappaleita ja eliöitä sekä ilmiöitä niiden erilaisten ominaisuuksien perusteella
- osaa tehdä ohjatusti yksinkertaisia tutkimuksia, jotka kohdistuvat luontoon, luonnon ilmiöihin ja rakennettuun ympäristöön
- osaa käyttää erilaisia tietolähteitä ja vertailla eri tavoin hankkimaansa tietoa
- osaa ilmaista luonnosta ja rakennetusta ympäristöstä hankkimaansa tietoa puhuen, kirjoittaen ja piirtäen.

Eliöt ja ympäristöt

Oppilas

- ymmärtää kuinka elollinen ja eloton luonto eroavat toisistaan ja osaa kuvata eri elinympäristöjen kuten pihan, puiston, metsän, niityn ja pellon piirteitä sekä tunnistaa niiden tavallisimpia eliölajeja; oppilas osaa antaa esimerkkejä selkärangattomista ja selkärangattomista eläimistä
- tuntee vuodenaikojen vaihtelun piirteet ja osaa kuvata kuinka eliöt ovat sopeutuneet eri vuodenaikoihin ja erityisesti Suomen talveen
- tietää mistä ruoka-aineet ovat peräisin ja missä ruoka tuotetaan
- osaa kuvata luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön eroja, osoittaa kiinnostusta ja vastuullisuutta niitä kohtaan sekä osaa arvioida ympäristön kauneutta, monimuotoisuutta ja viihtyisyyttä
- ymmärtää kartan ilmaisutavan sekä osaa käyttää kartanluvussa apuna ilmansuuntia, karttamerkkien selitystä ja janamittakaavaa ja osaa laatia yksinkertaisen kartan koulun pihasta ja omasta lähiympäristöstään
- osaa kuvata kotiseutunsa ja oman maakuntansa luonnonoloja ja ihmisen toimintaa
- oppilas osaa hahmottaa Suomea, Pohjoismaita ja muita lähialueita sekä ymmärtää näiden alueiden maisemallisen rikkauden
- ymmärtää kotiseutunsa osana Suomea ja Suomen osana Pohjoismaita sekä ymmärtää maapallon ihmisen elinpaikkana.

Ympäristön aineita ja ilmiöitä

Oppilas

- osaa käyttää keskeisiä käsitteitä ja hahmottaa käsitteitä kokonaisuuksina
- osaa käyttää yksinkertaisia tutkimusvälineitä, kuten kelloa, pituusmittoja, lämpömittaria ja luuppia, sekä käyttää havaintojen teossa myös itse tehtyjä välineitä

- osaa selittää yksinkertaisten laitteiden, kuten vivun, pyörän, jousen, toimintaa sekä osaa tutkia erilaisten rakenteiden lujuutta
- osaa rakentaa yksinkertaisen virtapiirin pariston, lampun ja johtimien avulla sekä tuntee kodissa käytettäviä sähkölaitteita; hän ymmärtää, että sähkön käyttöön liittyy vaaroja ja osaa käyttää sähkölaitteita turvallisesti
- tuntee erilaisia valon, äänen ja lämmön lähteitä sekä tunnistaa ja osaa tutkia valoon, ääneen ja lämpöön liittyviä ilmiöitä kuten äänen eteneminen, valon eteneminen ja heijastuminen sekä lämmön siirtyminen ja lämmittäminen
- tuntee näön ja kuulon suojeluun sekä palovammojen ehkäisyyn liittyviä toimenpiteitä ja osaa toimia niiden mukaisesti
- osaa tutkia ilman ja veden ominaisuuksia, veden olomuodon muutoksia ja osaa kuvailla veden kiertokulkua luonnossa
- ymmärtää aineen muuttumisen toiseksi aineiksi esimerkiksi kynttilän tai puun palaessa sekä tuntee herkästi syttyviä aineita ja osaa käyttää alkusammutusvälineitä
- tuntee erilaisten aineiden ja materiaalien ominaisuuksia ja käyttötarkoituksia ja tietää, että kotona voi olla vahingollisia aineita, kuten lääkkeitä, pesu- ja puhdistusaineita sekä liuottimia, tupakka- ja alkoholituotteita
- osaa lajitella jätteitä, ei roskaa ympäristöä sekä osaa säästää vettä, sähköä ja lämpöä.

Ihminen ja terveys

Oppilas

- osaa kuvata kasvun ja kehityksen sekä elämänsä eri vaiheita, osaa nimetä ihmisen tärkeimmät ruumiinosat ja keskeisiä elintoimintoja
- tuntee terveyttä edistäviä arkikäytäntöjä ja tottumuksia: vuorokausirytmii, riittävä uni ja lepo, ravinto, säännöllinen ruokaileminen, päivittäinen liikunta, oikeat työskentelyasennot koulussa ja kotona, ryhti, suun terveys, hygienia, pukeutuminen
- osaa perussäännöt ryhmässä toimimisesta ja kohteliaasta käytöksestä; hän osaa tunnistaa ja nimetä erilaisia tunteita ja tietää, että tunteiden ilmaisua voidaan säädellä
- osaa kuvata tavallisimpia lasten sairauksia, niiden oireita ja itsehoitoa; hän tietää lääkkeiden käytön perussääntöjä; hän osaa yksinkertaisia ensiaputaitoja sekä osaa hälyttää ja hakea apua tarvittaessa.

Turvallisuus

Oppilas

- osaa kuvata erilaisia kiusaamisen ja väkivallan tunnuspiirteitä; hän tietää yksilön oikeuden fyysiseen koskemattomuuteen sekä tunnistaa hyväksytyt ja ei-toivotun kosketuksen erot; hän tietää, miten tarvittaessa voi hakea apua itselleen, ja tietää, ketkä auttavat koulussa ja lähiyhteisössä
- tietää ikäkautensa mukaisesti, mikä on luvallista toimintaa ja mikä ei
- tietää ja tunnistaa turvallisuutta uhkaavia vaaratekijöitä lähiympäristössä ja liikuttaessa liikenteessä, vesillä tai jäällä; hän tuntee jalankulkijana ja pyöräilijänä keskeiset liikennesäännöt ja ymmärtää, miksi sovittuja ohjeita ja sääntöjä pitää noudattaa.

10.5. BIOLOGIA JA MAANTIETO

Aihekokonaisuudet biologiassa ja maantiedossa

Ihmisenä kasvaminen

Perusopetuksen vuosiluokilla 5 ja 6 aihekokonaisuus liittyy ihmisen rakenteen, elintoimintojen, kasvun, kehityksen ja terveyden opiskeluun. Samalla opitaan, että seksuaalisen kehityksen nopeus vaihtelee yksilöittäin paljon. Vuosiluokilla 7-9 tutustutaan ihmisen evoluutioon, yksilön ominaisuuksien kehittymiseen, perimän ja ympäristön merkitykseen sekä seksuaalisuuteen ja lisääntymiseen.

Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Perusopetuksen vuosiluokilla 5 ja 6 opiskellaan perusmaantietoa ja ihmisen toimintaa osana luonnonoloja ja maailmaa esimerkkialueina Afrikka ja Aasia. Vuosiluokilla 7-9 opiskellaan Amerikan, Euroopan ja Suomen karttatietoja sekä vertaillaan luonnonoloja ja kulttuureja: Suomesta tutustutaan myös väestöön, vähemmistökulttuureihin, rakennettuun ja perinnemaisemaan sekä tutkitaan pienimuotoisesti lähiympäristöä ja omaa kuntaa.

Viestintä ja mediataito

Perusopetuksen aikana tulkitaan karttoja, tilastoja, diagrammeja, kuvia ja sähköisiä viestimiä sekä laaditaan ikäkaudesta riippuen erityyppisiä diagrammeja ja esityksiä.

Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjäyys

Vuosiluokilla 7-9 opiskellaan oman ympäristökäyttäytymisen perusteita ja seurauksia.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta

Perusopetuksen vuosiluokilla 5 ja 6 tutkitaan erilaisia elinympäristöjä (esim. puisto) ja tunnistetaan niiden peruslajistoa, erityisesti kasveja, lintuja ja nisäkkäitä. Opintoihin kuuluvat lisäksi tutustuminen ympäristön käyttöön sekä elintarvikkeiden tuottamiseen ja alkuperään. Luonnosta opiskellaan myös sen monimuotoisuutta sekä jokamiehen oikeuksia ja velvollisuuksia. Maantieteessä kohteena on ihminen osana elinympäristöään ja hänen vaikutuksensa siihen. Eläin-, luonnon- ja ympäristönsuojelun merkitys tuodaan esille.

Vuosiluokilla 7 – 9 tunnistetaan kotiseudun keskeisiä eliölajeja ja kerätään ohjatusti kasveja. Ekosysteemitasolla tutkitaan niiden rakennetta ja toimintaa sekä yhtä ekosysteemiä omakohtaisesti. Metsäekosysteemeissä erityisaiheena on niiden monimuotoisuus. Ihmisen toimissa kohteena ovat metsänhoito ja kasvinviljely. Kestävään kehitykseen paneudutaan ekologian pohjalta ja ympäristönsuojeluun sekä sisällön että tavoitteiden kannalta. Elinympäristöstä tutkitaan sen tilaa ja ympäristömuutoksia. Lisäksi tarkastellaan oman lähiympäristön (luonto, rakennettu ja sosiaalinen ympäristö) tilaa parantavia toimia ja etsitään tapoja vaikuttaa oman elinympäristön suunnitteluun ja kehitykseen. Pohditaan paikallisia ja maailmanlaajuisia ympäristö- ja kehityskysymyksiä sekä ongelmien ratkaisua. Erityisaiheena ovat Itämeren alueen ympäristökysymykset ja yleisemmin ihminen luonnonvarojen kuluttajana.

Turvallisuus ja liikenne

Perusopetuksessa etsitään vaikutuskeinoja oman ympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen.

VUOSILUOKAT 5–6

Biologian opetuksessa tutkitaan elämää ja sen ilmiöitä. Opetus järjestetään siten, että oppilas oppii tunnistamaan eliölajeja, ymmärtämään eliöiden ja niiden elinympäristöjen

välistä vuorovaikutusta sekä arvostamaan ja vaalimaan luonnon monimuotoisuutta. Biologian opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta tuntemaan myös itseään ihmisenä ja osana luontoa. Ulkona tapahtuvassa opetuksessa oppilaan tulee saada myönteisiä elämyksiä ja kokemuksia luonnosta sekä oppia havainnoimaan ympäristöä. Biologian opetuksen tulee perustua tutkivaan oppimiseen. Opetusta toteutetaan sekä maastossa että luokkahuoneessa.

Maantiedon opetuksessa tarkastellaan maapalloa ja sen erilaisia alueita. Opetuksen tulee auttaa oppilasta ymmärtämään luonnon ja ihmisen toimintaan liittyviä ilmiöitä ja niiden välistä vuorovaikutusta eri alueilla. Maantiedon opetuksen tavoitteena on laajentaa oppilaan maailmankuvaa kotimaasta Eurooppaan ja muualle maailmaan. Opetus järjestetään siten, että oppilas saa käsityksen luonnonympäristöjen ja kulttuuriympäristöjen rikkaudesta eri puolilla maapalloa ja oppii arvostamaan niitä. Maantiedon opetuksen tulee luoda pohjaa kansojen ja kulttuurien väliselle suvaitsevaisuudelle ja kansainvälisyydelle.

Vuosiluokilla 5–6 biologian ja maantiedon opetukseen integroidaan myös terveystiedon opetusta. Terveystiedon opetuksen tavoitteena on, että oppilas oppii ymmärtämään omaa kasvuaan ja kehitystään fyysisenä, psyykkisenä ja sosiaalisena prosessina sekä ihmisen ja hänen ympäristönsä välisenä vuorovaikutuksena.

Biologian ja maantiedon opetuksen tulee painottaa vastuullisuutta, luonnon suojelua ja elinympäristöjen vaalimista sekä tukea oppilaan kasvua aktiiviseksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi.

Tavoitteet

Oppilas oppii

- tuntemaan eliölajeja, niiden rakennetta ja elämää sekä eliölajien sopeutumista elinympäristöihinsä
- hahmottamaan eliökunnan kokonaisuuden ja luokittelemaan eliöitä
- liikkumaan lähiluonnossa sekä havainnoimaan ja tutkimaan sitä
- ymmärtämään, että ihminen on ravinnontuotannossaan riippuvainen muusta luonnosta
- kehittämään ympäristölukutaitoaan, toimimaan ympäristöystävällisesti, huolehtimaan lähiympäristöstään ja suojelemaan luontoa
- perusasiat ihmisen rakenteesta ja elintoiminnoista
- arvostamaan erilaista kasvunopeutta, tunnistamaan murrosiän tunnuspiirteitä sekä ymmärtämään ihmisen seksuaalisuutta
- pohtimaan kasvuun, kehitykseen, ihmisten erilaisuuteen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen liittyviä kysymyksiä
- ottamaan vastuuta omista teoistaan sekä ottamaan huomioon toiset ihmiset
- laatimaan ja tulkitsemaan karttoja sekä käyttämään tilastoja, diagrammeja, kuvia ja sähköisiä viestimiä maantieteellisen tiedon lähteinä
- hahmottamaan maailmankartan ja tuntemaan sen keskeisen nimistön
- ymmärtämään ihmisen toiminnan riippuvuutta ympäristön tarjoamista mahdollisuuksista maapallolla

- perehtyy Euroopan maantietoon ja maapallon muihin alueisiin (Afrikka ja Aasia) sekä oppii arvostamaan ja suhtautumaan myönteisesti vieraisiin maihin, niiden kansoihin ja kulttuureihin

Classe 5

L'enseignement de la biologie et de la géographie vise à la connaissance et à la compréhension du monde.

L'enseignement de la biologie s'intéresse à la vie dans sa diversité et dans son unité. A l'aide de l'observation, de l'investigation et de l'analyse, l'élève apprend à construire peu à peu une représentation rationnelle du vivant. Il apprend à reconnaître les espèces, à comprendre le lien entre les organismes et leur milieu et à perpétuer la richesse de la nature. Il apprend aussi à mieux se connaître lui-même en tant que personne et élément de la nature. Les sorties sur le terrain lui permettent d'observer et de découvrir scientifiquement le proche environnement ou le milieu particulier étudié et de renforcer son intérêt pour la nature.

L'enseignement de la géographie en classe 5 aura pour objectif d'élargir la perception que les élèves ont du monde, de les sensibiliser à la richesse environnementale et culturelle de celui-ci. On veillera à mettre en relief les interactions entre le milieu et l'homme.

En classe 5, au Lycée franco-finlandais on privilégiera l'étude de l'Afrique, celle-ci, au-delà de la place qu'elle occupe au sein du monde francophone, se prêtant particulièrement à l'étude du lien entre climat et végétation. Le jumelage du lycée avec une école de Guinée permet aux élèves de découvrir d'autres cultures à travers la correspondance et les actions entreprises de part et d'autre.

L'enseignement de la biologie et celui de la géographie se complètent en aidant l'élève à acquérir les repères fondamentaux et à situer les phénomènes traités par ces matières.

Ces deux disciplines se rencontrent aussi, chacune avec leur approche spécifique, autour des problèmes d'environnement.

La connaissance du monde dans sa diversité et ses évolutions permet à l'élève de mieux comprendre le monde et d'agir sur lui en citoyen responsable, respectueux des autres cultures.

Contenus

Biologie

Les êtres vivants et leur milieu de vie

- étude de milieux de vie (ex: le parc, les champs...), les chaînes alimentaires
- reproduction animale et végétale
- origine des aliments et leur production

Éducation à l'environnement et à sa protection

- approche écologique à partir de l'environnement proche
- importance de la diversité du monde vivant

Le corps humain

- structure du corps humain
- mouvements corporels (fonctionnement des articulations et des muscles)
- fonctions de nutrition (digestion, respiration et circulation)
- puberté, reproduction et éducation à la sexualité
- conséquences de nos comportements notamment alimentaires

Géographie**Se repérer sur la Terre**

- les repères du géographe
- lecture de cartes

Climat et végétation

- répartition de la chaleur sur la Terre
- zones climatiques et végétation
- répartition de la population

L'Europe (pas d'étude systématique)

- localisation
- exemples variés de paysages, de reliefs et de climats
- conséquences de l'action des hommes sur le paysage

L'Afrique (étude thématique)

- on insistera sur la diversité culturelle

Évaluation

L'évaluation porte de manière équilibrée sur les connaissances et sur les compétences méthodologiques. Elle prend des formes variées (par exemple, réponse rédigée ou orale, dessin scientifique, tableau complété, activité pratique à effectuer) pour tenir compte de la diversité des compétences développées et des profils différents des élèves.

6. vuosiluokka**Keskeiset sisällöt****Biologia****Eliöt ja niiden elinympäristöt**

- lähialueiden keskeisten eliölajien tunnistaminen ja niiden elinympäristöjen tutkiminen
- ohjattu kasvien keruu ja niiden kokeellinen tutkiminen
- eläinten ja kasvien lisääntyminen
- eliökunnan synty ja kehitys
- eliökunnan järjestelmä
- ravintoketjut ja sen häiriöt
- lajien, erityisesti eläintensuojelun ja luonnonsuojelun merkitys ja keinot

Luonnon monimuotoisuus

- luonnon monimuotoisuuden merkitys sekä jokamiehen oikeudet ja velvollisuudet

Maantieto**Maa – ihmisen kotiplaneetta**

- maapallon endogeeniset ja eksogeeniset prosessit
- teollistuminen maapallolla
- kaupungistuminen maapallolla
- maapallon väestönkasvu
- Aasian maantietoa temaattisesti

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 6. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ**Luonnon tutkimisen taidot**

Oppilas

- osaa liikkua luonnossa sekä havainnoida ja tutkia luontoa
- osaa kuvata tekemiään yksinkertaisia luontoon ja muuhun ympäristöön liittyviä tutkimuksia sekä selostaa niiden tuloksia
- tunnistaa yleisimpiä kasvilajeja ja osaa kerätä lähiympäristön kasveja ohjeiden mukaisesti.

Eliöt ja elinympäristöt

Oppilas

- tuntee eri selkärangaisryhmät ja tunnistaa lähiympäristön yleisimmät nisäkkäät ja linnut sekä osaa kertoa esimerkkejä eläinten sopeutumisesta ympäristöönsä
- tietää, että vihreät kasvit valmistavat itse oman ravintonsa yhteyttämisen avulla
- osaa selittää ravintoketjun pääperiaatteet jonkin esimerkin avulla
- ymmärtää ja osaa antaa esimerkkejä siitä, miksi ja miten ihminen on riippuvainen luonnosta ja osaa selvittää peruselintarvikkeiden tuottamisen
- osaa antaa esimerkkejä siitä, miten lähiluontoa ja asuinympäristöä voidaan vaalia ja suojella.

Ihmisen rakenne, elintoiminnot, kasvu, kehitys ja terveys

Oppilas

- osaa kuvata perusasioita ihmisen rakenteesta ja elintoiminnoista
- osaa tarkastella omaan kasvuunsa ja kehitykseensä liittyviä muutoksia, osaa selittää murrosiän ja seksuaalisen kehityksen muutoksia tytöillä ja pojilla sekä antaa esimerkkejä niiden yksilöllisestä ilmenemisestä
- osaa antaa esimerkkejä siitä, miten tunteiden ilmaisua voidaan säädellä, ja siitä, miten asioita voidaan tarkastella myös muiden ihmisten näkökulmasta, sekä osaa esimerkein kuvata tunneilmaisuuksiin liittyvää ihmisten erilaisuutta
- tietää ikäkauteensa liittyvät oikeutensa ja vastuunsa.

Karttataidot

Oppilas

- osaa etsiä kartastosta tutkimiaan paikkoja, käyttää kartanluvussa hyväkseen karttamerkkejä ja mittakaavoja sekä osaa tulkita erilaisia karttoja

- osaa tulkita tilastoja, diagrammeja, kuvia, ja sähköisten viestimien välittämää tietoa sekä osaa kriittisesti arvioida eri tietolähteitä
- osaa itse laatia yksinkertaisia karttoja ja diagrammeja.

Eurooppa osana maailmaa

Oppilas

- tietää pääpiirteissään Euroopan valtiot ja niiden pääkaupungit sekä osaa kuvata luonnonolojen vaihtelua ja ihmisen toimintaa Euroopassa.

Ihmisten elämän ja elinympäristöjen monimuotoisuus maapallolla

Oppilas

- tietää maailmankartan keskeisen nimistön, kuten maanosat, valtameret, suurimmat vuoristot sekä sademetsä- ja aavikkoalueet
- tietää, että maapallolla on erilaisia ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeitä ja osaa kertoa esimerkkejä siitä, miten ilmasto-olot, kuten lämpötila ja sademäärä, vaikuttavat ihmisen toimintaan, erityisesti maatalouteen ja asumiseen eri vyöhykkeillä sekä osaa kuvata ihmisten elämää erilaisissa ympäristöissä
- osaa kertoa esimerkkejä eri alueilta siitä, miten ihmisen toiminta, kuten kaupunkien ja teollisuuden rakentaminen, liikalaiduntaminen ja polttopuun kerääminen ovat aiheuttaneet muutoksia ympäristössä
- osaa tunnistaa oman kulttuurin ja vieraiden kulttuurien piirteitä.

10.5.1. BIOLOGIA

VUOSILUOKAT 7-9

Biologian opetuksessa tutkitaan elämää, sen ilmiöitä ja edellytyksiä. Opetuksen tulee kehittää oppilaan luonnontuntemusta ja ohjata ymmärtämään luonnon perusilmiöitä. Tavoitteena on, että oppilaat tutustuvat myös evoluutioon, ekologian perusteisiin ja ihmisen rakenteeseen ja elintoimintoihin. Biologian opetuksessa oppilasta ohjataan kiinnittämään huomiota ihmisen ja muun luonnon välisiin vuorovaikutussuhteisiin sekä korostetaan ihmisen vastuuta luonnon monimuotoisuuden suojelussa.

Biologian opetuksen tulee perustua tutkivaan oppimiseen ja kehittää oppilaan luonnontieteellistä ajattelua. Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaille valmiudet havainnoida ja tutkia luontoa sekä hyödyntää biologisen tiedon haussa myös tietoteknisiä mahdollisuuksia. Opetus järjestetään siten, että oppilaat saavat myönteisiä elämyksiä ja kokemuksia luonnossa opiskelusta, oppilaiden ympäristötietoisuus kehittyy ja halu vaalia elinympäristöjä ja elämän eri muotoja kasvaa.

Tavoitteet

Oppilas oppii

- käyttämään biologialle ominaisia käsitteitä sekä tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmiä
- kuvaamaan elämän perusilmiöitä
- tunnistamaan eliölajeja ja arvostamaan luonnon monimuotoisuutta sekä suhtautumaan myönteisesti sen vaalimiseen

- hahmottamaan ekosysteemien rakennetta ja toimintaa
- tuntemaan kasvien kasvattamisen ja viljelyn periaatteita sekä kiinnostuu kasvien kasvattamisesta
- tuntemaan ihmisen perusrakenteen ja keskeiset elintoiminnot sekä ymmärtämään seksuaalisuuden biologisen perustan
- tuntemaan perinnöllisyyteen liittyviä keskeisiä käsitteitä
- tunnistamaan kotiseudun ympäristömuutoksia, pohtimaan niiden syitä ja esittämään ongelmien ratkaisumahdollisuuksia
- ymmärtämään ympäristönsuojelun keskeiset tavoitteet ja luonnonvarojen kestävän käytön periaatteet.

Keskeiset sisällöt

7. vuosiluokka

Luonto ja ekosysteemit

- vesiekosysteemin rakenteen ja toiminnan tutkiminen, esimerkkinä Itämeri
- yhden ekosysteemin omakohtainen tutkiminen
- vesiluonnon monimuotoisuus
- ohjattu kasvien keruu

8. vuosiluokka

Eliöt ja ekosysteemit

- solun rakenne ja toiminta
- metsäekosysteemin tutkiminen
- metsänhoitoon ja kasvinviljelyyn tutustuminen
- metsäluonnon monimuotoisuus

9. vuosiluokka

Ihminen ja evoluutio

- ihmisen rakenne ja keskeiset elintoiminnot
- ihmisen seksuaalisuus ja lisääntyminen
- perimän ja ympäristön merkitys ihmisen ominaisuuksien kehittymisessä
- ihmisen biologinen ja kulttuurinen evoluutio
- bioteknologia ja lääketiede

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITERIT ARVOSANALLE 8

Biologian tutkimustaidot

Oppilas osaa

- käyttää mikroskooppia näytteitä tutkiessaan
- työskennellä maastossa ja laboratoriossa annettujen ohjeiden mukaan sekä osaa kerätä kasveja ohjeiden mukaisesti
- toteuttaa itsenäisesti pienimuotoisia tutkimuksia.

Luonto ja ekosysteemit

Oppilas osaa

- jaotella eliöitä pääryhmittäin keskeisten tuntomerkkien avulla ja osaa tunnistaa lähiluonnon kasvi-, eläin- ja sienilajeja
- kuvata ekosysteemin perusrakenteen ja toiminnan
- nimetä ja kuvata metsä- ja järvityyppejä
- tehdä pienimuotoisia metsä-, vesi- tai suoekosysteemiin liittyviä tutkimuksia
- selostaa perusasioita metsänhoidosta ja kasvinviljelystä
- kuvata esimerkein luonnon monimuotoisuutta, osaa perustella sen merkitystä ekologisen kestävyyden kannalta sekä tuntee metsien kestävän käytön periaatteet.

Elämä ja evoluutio

Oppilas osaa

- kuvata pääpiirteet kasvi- ja eläinsolun rakenteesta
- selostaa fotosynteesin ja kuvata sen merkityksen eliökunnan kannalta
- kuvata kasvien, eläinten, sienten ja mikrobien lisääntymistä
- selostaa evoluution peruspiirteet ja ihmisen evoluution vaiheet
- jäsentää eliökunnan pääryhmiin ja perustella ryhmittelyn.

Ihminen

Oppilas osaa

- kuvata ihmisen tärkeimpien kudosten, elinten ja elimistöjen rakenteen ja toiminnan pääpiirteet
- selvittää seksuaalisuuden erilaisia ilmenemismuotoja
- selostaa pääpiirteissään sukupuolisolujen synnyn, yhdynnän, hedelmöityksen, raskauden kulun ja synnytyksen
- käyttää periytymiseen liittyviä keskeisiä käsitteitä.

Yhteinen ympäristö

Oppilas osaa

- kuvata ekologisesti kestävästä kehityksestä sekä luonnon monimuotoisuuden säilymisen ja ympäristösuojelun merkitystä
- tehdä pienimuotoisia tutkimuksia oman elinympäristönsä tilasta
- kertoa esimerkkejä kotiseutunsa luonnonympäristön muuttumisesta ja osaa antaa esimerkkejä siitä, millä tavalla voi itse toimia kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

10.5.2. MAANTIETO

VUOSILUOKAT 7–9

Maantiedon tehtävänä on antaa ainekset maapallonlaajuisen maailmankuvan muodostamiseen ja taata yleissivistys niin ihmisen kuin luonnon alueellisista järjestelmistä. Oppiaineessa tutkitaan maapalloa ja sen erilaisia alueita sekä alueellisia ilmiöitä. Maantiedon opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan kykyä tarkastella luonnonympäristöä, rakennettua ympäristöä ja sosiaalista ympäristöä sekä ihmisen ja ympäristön välistä vuorovaikutusta paikallistasolta globaalille tasolle saakka. Opetuksen tulee ohjata oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia maailmassa ja arvioimaan niiden vaikutusta luontoon ja ihmisen toimintaan.

Maantiedon opetus järjestetään siten, että oppilaiden kulttuurien tuntemus lisääntyy ja kyky ymmärtää ihmisten elämän ja elinympäristöjen erilaisuutta eri puolilla maailmaa kehittyy. Maantiedon opetuksen tulee toimia siltana luonnontieteellisen ja yhteiskuntatieteellisen ajattelun välillä. Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilaita pohtimaan maapallolla esiintyvien luonnontieteellisten, kulttuuristen, sosiaalisten ja taloudellisten ilmiöiden syy- ja seuraussuhteita. Maantiedon opetuksen tulee tukea oppilaiden kasvua aktiivisiksi ja kestäväan elämäntapaan sitoutuneiksi kansalaisiksi. Opetuksen tulee luoda pohjaa kansojen ja kulttuurien väliselle suvaitsevudelle ja kansainvälisyydelle.

Tavoitteet

Oppilas oppii

- käyttämään ja tulkitsemaan fyysisiä karttoja ja teemakarttoja sekä käyttämään muita maantieteellisiä tietolähteitä, kuten diagrammeja, tilastoja, ilmakuvia, satelliittikuvia, valokuvia, kirjallisuutta, uutislähteitä sekä sähköisiä viestimiä
- määrittelemään alueiden sijainnin ja paikkojen väliset etäisyydet
- ymmärtämään planetaarisuuden vaikutuksia maapallolla
- ymmärtämään maanpintaa muokkaavien tekijöiden vaikutuksen maisemassa
- ymmärtämään luonnon ja ihmisen toiminnan vuorovaikutusta Suomessa, Euroopassa ja muualla maailmassa sekä oppii tietämään syitä, jotka ohjaavat ihmisen toimintojen sijoittumista
- tunnistamaan eri kulttuurien piirteitä, ja oppii suhtautumaan myönteisesti vieraisiin maihin ja niiden kansoihin sekä erilaisten kulttuurien edustajiin
- tuntemaan ja arvostamaan Suomen luonnonympäristöä ja rakennettua ympäristöä sekä oppii hahmottamaan oman alueellisen identiteettinsä
- tietämään, miten Suomessa kansalainen voi vaikuttaa oman elinympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen
- ymmärtämään ja arvioimaan uutistietoa esimerkiksi maailmanlaajuisista ympäristö- ja kehityskysymyksistä sekä oppii toimimaan itse kestäväan kehityksen mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

Yhteinen ympäristö

- ympäristö- ja kehityskysymykset paikallisesti ja maailmanlaajuisesti sekä ongelmien ratkaisumahdollisuuksien pohtiminen
- ihminen luonnonvarojen kuluttajana

7. vuosiluokka

Pohjois- ja Etelä Amerikan maanosat

- Amerikan luonnonmaantiede: ilmastot, kasvillisuusvyöhykkeet, vesistöt ja pinnanmuodot
- Amerikan väestö: alkuperä, alueellinen jakautuminen ja kehitys
- Amerikan talous: luonnonvarat ja niiden hyödyntäminen
- Amerikan alueelliset kehityserot
- Amerikan ympäristö ja sen tulevaisuus: luonnonvarojen riittävyys ja ympäristön tilan muutokset
- Amerikan maantieteellinen perusnimistö

8. vuosiluokka

Eurooppa

- Eurooppa maanosana: rajat ja vertailu muihin maanosiin
- Euroopan luonnonmaantieteelliset perusteet: pinnanmuodot, ilmasto, kasvillisuusvyöhykkeet
- Euroopan väestö: alueellinen jakautuminen ja kehitys
- Euroopan talous: luonnonvarat ja niiden hyödyntäminen, alueelliset erot ja EU
- Euroopan ympäristön tila: keskeisimmät ympäristöongelmat, niiden syyt ja ongelmien ratkaiseminen
- Euroopan maantieteellinen tarkastelu osana maailmaa ja Euroopan tulevaisuus
- Vertaileva aluemaantieteellinen tutkimus kahdesta eurooppalaisesta valtiosta
- Ranskan aluemaantieteen perusteet

9. vuosiluokka

Suomi maailmassa

- Suomen karttakuva ja maisema
- luonnon ja ihmisen toiminnan vuorovaikutus Suomen eri alueilla sekä rakennettu ympäristö ja perinnemaisemat
- Suomen väestö ja sen vähemmistökulttuurit
- Itämeren alueen ympäristöongelmat
- vaikuttamismahdollisuudet oman ympäristön suunnittelussa ja kehittämisessä
- Suomi osana maailmaa
- oman lähiympäristön tai kotikunnan pienimuotoinen tutkiminen: luonnonympäristö, rakennettu ympäristö ja sosiaalinen ympäristö

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Maantieteelliset taidot

Oppilas osaa

- etsiä kartoista ja kartastoista tutkimiaan paikkoja sekä osaa käyttää hyväksi karttamerkkejä ja kartan mittakaavaa
- tulkita fyysisiä karttoja, teemakarttoja, valokuvia ja tilastoja sekä osaa käyttää hyväksi uutislähteitä ja tietoverkoissa olevaa tietoa
- havainnollistaa maantieteellistä tietoa karttojen ja piirrosten avulla
- vertailla eri alueiden ilmastodiagrammeja ja väestöpyramideja sekä laatia itse ilmastodiagrammin tilastotietojen perusteella.

Maailman jäsentäminen

Oppilas osaa

- hahmottaa ja jäsentää maailmaa sekä tunnistaa eri maanosien luonnon- ja kulttuurimaantieteelliset peruspiirteet
- soveltaa oppimaansa maantieteellistä tietoa eri lähteistä saamiensa ajankohtaisten uutistietojen analysointiin ja osaa sijoittaa uutisten tapahtumapaikat maailmankartalle.

Euroopan jäsentäminen

Oppilas osaa

- kuvata Euroopan eri alueiden luonnonoloja ja ihmisen toimintaa sekä ymmärtää Euroopan maisemallisen ja kulttuurisen rikkauden
- vertailla Eurooppaa muihin maanosiin ja ymmärtää, että Eurooppa on vuorovaikutuksessa muiden maailman alueiden kanssa.

Suomen jäsentäminen

Oppilas osaa

- selostaa, miten Suomen luonnonmaisemat ovat muotoutuneet ja miten luonnonolot ovat vaikuttaneet ihmisen toimintaan Suomen eri alueilla
- kuvata ja analysoida asutuksen ja elinkeinoelämän alueellisia piirteitä ja sijoittumista Suomessa
- analysoida Suomen rakennetun ympäristön piirteitä ja tuntee, mitä ovat arvokkaat kulttuuri- ja perinnemaisemat
- osaa selostaa, miten jokainen kansalainen voi vaikuttaa Suomessa oman elinympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen
- suunnitella ja toteuttaa pieniä kotiseutunsa luonnonympäristöön ja rakennettuun ympäristöön liittyviä tutkimuksia
- tunnistaa oman kulttuurin piirteitä sekä tuntee Suomen ja lähialueiden vähemmistökulttuurit
- kuvata sitä, miten Suomi on vuorovaikutuksessa omien lähialueidensa sekä Euroopan ja koko maailman kanssa.

Yhteinen ympäristö

Oppilas osaa

- selostaa lyhyesti, mitä ovat keskeiset maailmanlaajuiset ympäristö- ja kehitysongelmat, kuten kasvihuoneilmiön voimistuminen, otsonikato, aavikoituminen, elinympäristöjen saastuminen, väestönkasvu sekä köyhyys- ja nälkäongelma
- kuvata Itämeren alueen ympäristöongelmia ja niiden syitä sekä osaa esittää keinoja parantaa Itämeren alueen ympäristön tilaa
- kuvata, mitkä ovat hänen omat vaikutusmahdollisuutensa ympäristön tilan parantamiseksi ja tietää keinoja, joiden avulla keskeisiä maailmanlaajuisia ympäristö- ja kehityskysymyksiä voidaan ratkaista.

10.6. HISTORIA JA YHTEISKUNTAOPPI

Aihekokonaisuudet historiassa ja yhteiskuntaopissa

Ihmisenä kasvaminen

Aihekokonaisuuden keskeisenä sisältönä on oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, tavoitteellinen itsensä kehittäminen sekä toisten huomioon ottaminen, oikeudet, velvollisuudet ja vastuut ryhmässä.

Perusopetuksen luokilla 5-6 ja 7-8 käsitellään demokratian syntyä, orjuuden käsitettä eri aikana ja eri yhteiskunnissa. Perusopetuksen luokilla 7-8 käsitellään kansalaisyhteiskunnan syntymistä ja murenemistä.

Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Aihekokonaisuuden tavoitteena on, että oppilas oppii tuntemaan ja arvostamaan omaa henkistä ja aineellista kulttuuriperintöään ja näkemään suomalaisen kulttuuri-identiteetin osana alkuperäistä, pohjoismaista ja eurooppalaista kulttuuria, ymmärtämään oman kulttuurinsa juuria ja monimuotoisuutta sekä näkemään oman sukupolvensa aikaisempien sukupolvien elämäntavan jatkajana ja kehittäjänä.

Helsingin ranskalais-suomalaisen koulun luonne on monikielinen ja -kulttuurinen. Kansainvälisyys on osa koulun arkipäivää. Historian opetuksen keskeinen sisältö sekä perusopetuksessa että lukiossa on kulttuurien tuntemus ja kansainvälisyys.

Viestintä ja mediataito

Tiedonhankinta ja tiedon kriittinen arviointi ovat historian ja yhteiskuntaopin perustaitoja, joita harjoitetaan perusopetuksen viidennestä luokasta aina lukion kursseihin saakka oppilaan oman kehitystason edellytysten mukaan.

Osallistuva kansalaisuus

Aihekokonaisuuden sisältöalueet liittyvät historiaan oppiaineena muun muassa niiltä osin, että oppilas muodostaa oman kriittisen mielipiteensä erilaista asiantuntijuutta hyödyntäen. Keskeisissä sisällöissä historian opetuksen kulmakiviä ovat demokratian merkitys yhteisössä ja yhteiskunnassa sekä erilaiset osallistumis- ja vaikuttamiskeinot kansalaisyhteiskunnassa. Perusopetuksen yhdeksännellä vuosiluokalla käsitellään kansalaisen osallistumismahdollisuuksia Euroopan unionissa.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta

Perusopetuksen luokilla 7-9 käsitellään sekä historian että yhteiskuntaopin opetuksessa teollistumista ja talouskasvua (saavutuksia ja haittoja), hyvinvointia, maailman globalisoitumista ja jakautumista.

Turvallisuus ja liikenne

Turvallisuus ymmärretään laajana käsitteenä perusopetuksen yhdeksännen luokan yhteiskuntaopin sisällöissä. Siellä käsitellään muun muassa turvallisuuspolitiikkaa, maanpuolustusta ja sisäistä turvallisuutta (esimerkiksi poliisin toiminta ja oikeuslaitos).

Ihminen ja teknologia

Perusopetuksen 7. luokan historianopetuksen keskeisin aihealue on teollistuminen, jonka yhteydessä käsitellään paitsi ihmisen keksintöjä ja niiden soveltamista myös teknologian kehittymistä. Samaa aihetta käsitellään 1900-luvun ja 2000-luvun osalta perusopetuksen 8. luokan opetuksessa. Aihekokonaisuutta voidaan hyödyntää sekä perusopetuksen että lukion teemaopetuksessa siten, että käsiteltäväksi aihealueeksi valitaan teknologian kehitys ja kehitykseen vaikuttavia tekijöitä eri kulttuureissa, eri elämänalueilla eri aikakausina.

10.6.1. HISTORIA

Historian opetuksen tehtävänä on ohjata oppilasta kasvamaan vastuulliseksi toimijaksi, joka osaa käsitellä oman ajan ja menneisyyden ilmiöitä kriittisesti. Oppilasta ohjataan ymmärtämään, että oma kulttuuri ja muut kulttuurit ovat historiallisen kehitysprosessin tulosta. Opetuksessa käsitellään yleisen historian lisäksi Suomen ja Ranskan historiaa.

Opetuksen tehtävänä on antaa oppilaalle aineksia rakentaa identiteettiään, perehtyä ajan käsitteeseen ja ymmärtää ihmisen toimintaa sekä henkisen ja aineellisen työn arvoa.

Historian opetuksessa käytetään monipuolisia ja vaihtelevia työtapoja. Opetusta täydennetään mahdollisuuksien mukaan vierailukäynneillä esimerkiksi museoissa ja näyttelyissä.

VUOSILUOKAT 5-6

Perusopetuksen vuosiluokkien 5 ja 6 historianopetuksen tehtävänä on perehdyttää oppilas historiallisen tiedon luonteeseen, sen hankkimiseen ja peruskäsitteisiin sekä omiin juuriinsa ja eräisiin historian merkittäviksi muodostuneisiin tapahtumiin ja ilmiöihin esihistoriasta Ranskan suureen vallankumoukseen saakka. Perusteissa määriteltyjen sisältöjen opetuksessa korostetaan historian toiminnallisuutta ja oppilaan kykyä eläytyä menneisyyteen.

Tavoitteet

Oppilas oppii

- ymmärtämään, että historian tiedot ovat historioitsijoiden tulkintoja, jotka saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä
- ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin ja käyttämään oikein käsitteitä esihistoria, historia, vanha aika, keskiaika, uusi aika
- tunnistamaan muutoksia oman perheen tai kotiseudun historiassa ja kuvailemaan muutoksia, joiden on katsottu vaikuttaneen oleellisesti ihmisten elämään, kuten maanviljelyn syntyä
- tunnistamaan esimerkkien avulla jatkuvuuden historiassa
- esittämään muutoksille syitä.

Keskeiset sisällöt

Perusopetuksen viidennellä luokalla käsitellään oppilaan omia juuria ja kotiseutuhistoriaa, esihistoria ja ensimmäiset korkeakulttuurit sekä Suomen historia aina 1800-luvun alkuun asti. Perusopetuksen kuudennella luokalla historian opetus alkaa Eurooppalaisen sivilisaation synnystä ja opiskelussa edetään aina Ranskan suureen vallankumoukseen asti.

5. vuosiluokka

Omat juuret ja historiallinen tieto

- oman perheen ja kotiseudun historia
- muistelujen, kirjoitusten, esineiden, kuvien ja rakennetun ympäristön merkityksien tulkitseminen

Esihistoriallinen ja historiallinen aika sekä ensimmäiset korkeakulttuurit

- kiviakauden ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset pronssin ja raudan keksimisen seurauksena
- maanviljelyn aloittamisen, valtioiden synnyn ja kirjoitustaidon keksimisen vaikutukset ihmisten elämään

Suomi Ruotsin valtakunnan osana

- elämää kuninkaan alamaisina ja suurvallan asukkaina
- suomalaisen kulttuurin muotoutuminen

6. vuosiluokka**Eurooppalaisen sivilisaation synty**

- antiikin Ateenan ja Rooman yhteiskunta ja kulttuuri
- antiikin heijastuminen tähän päivään

Keskiaika

- uskontojen vaikutukset ihmisten elämään ja ihmisten eriarvoinen yhteiskunnallinen asema
- Suomen liittäminen osaksi Ruotsia

Uuden ajan murros

- eurooppalaisen ihmisen maailmankuvan ja arvojen muutokset keskiajan ja uuden ajan taitteessa: renessanssi taiteessa, reformaatio uskonnossa, maailmankuvan avartuminen tieteessä

Vapauden aate voittaa alaa

- Ranskan suuren vallankumouksen vaikutukset

Lisäksi yksi seuraavista teemoista, jonka kehitystä tarkastellaan esihistorialliselta ajalta 1800-luvulle saakka:

- a) jokin Euroopan ulkopuolinen korkeakulttuuri
- b) kaupankäynnin kehitys
- c) kulttuurin kehitys
- d) liikkumis- ja kuljetusvälineiden kehitys
- e) väestössä tapahtuneet muutokset

Opettaja voi halutessaan käsitellä esimerkiksi yhden teemoista viidennen luokan aikana ja toisen perusopetuksen kuudennen luokan yhteydessä. Käsiteltävät teemat vaihtuvat vuosittain.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 6. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ**Tiedon hankkiminen menneisyydestä**

Oppilas

- osaa erottaa faktan mielipiteestä
- osaa erottaa toisistaan lähteen ja siitä tehdyn tulkinnan.

Historian ilmiöiden ymmärtäminen

Oppilas

- tietää, että menneisyyttä voi jaotella eri aikakausiin (kronologia) ja pystyy nimeämään yhteiskunnille ja aikakausille ominaisia piirteitä.
- tunnistaa ilmiöiden jatkuvuuden eri aikakaudesta toiseen ja ymmärtää, ettei muutos ole sama kuin edistys eikä se myöskään merkitse samaa eri ihmisten ja ryhmien näkökulmasta.

- osaa eläytyä menneen ajan ihmisen asemaan: hän osaa selittää, miksi eri aikakausien ihmiset ajattelivat ja toimivat eri tavoin sekä tuntee syy- ja seuraussuhteen merkityksen.

Historiallisen tiedon käyttäminen

Oppilas

- osaa esittää käsiteltävästä asiasta kertomuksen siten, että hän selittää tapahtuman tai ilmiön joidenkin toimijoiden kannalta
- tietää, että jotkut asiat voidaan tulkita eri tavoin, ja hän pystyy selittämään, miksi niin tapahtuu.

VUOSILUOKAT 7-8

Historian opetuksen tehtävänä vuosiluokilla 7–8 on syventää oppilaan käsitystä historian tiedon luonteesta ja vahvistaa oppilaan omaa identiteettiä sekä perehdyttää hänet muihin kulttuureihin ja niiden vaikutuksiin.

Tavoitteet

Oppilas oppii

- hankkimaan ja käyttämään historiallista tietoa myös omasta perheestään, suvustaan ja kotiseudustaan
- käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun mielipiteensä niiden pohjalta
- ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin
- selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksiperiä ja vaikutuksia
- arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja käyttäen apuna historiallista muutosta koskevaa tietoa.

Keskeiset sisällöt

7. vuosiluokka

Elämää 1800-luvulla ja kansallisuusaate

- elämää 1800-luvun Suomessa
- 1800-luvun alun keskeiset valtiolliset muutokset ja kansallisuusaatteen vaikutukset Euroopassa
- kulttuuri kansallisuusaatteen heijastajana Suomessa

Teollinen vallankumous

- teollistuminen ja sen vaikutukset ihmisten elämään
- kaupungistuminen

Murrosten aika Suomessa

- sääty-yhteiskunnan mureneminen
- Suomen venäläistäminen ja sen vastustus

Suurvaltojen kilpailusta ensimmäiseen maailmansotaan seurauksineen

- imperialismi ja sen vaikutukset Euroopan suurvalloille ja siirtomaille
- ensimmäinen maailmansota, sen syyt ja seuraukset

- Venäjän keisarikunnan luhistumisen syyt ja vuoden 1917 vallankumoukset
- Suomen itsenäistyminen ja sisällissota

8. vuosiluokka

Laman ja totalitarismin aika

- maailmantalouden romahtaminen ja sen vaikutukset Eurooppaan
- elämää demokratioissa ja diktatuureissa

Toisen maailmansodan aika

- toinen maailmansota, sen syyt ja seuraukset
- Suomi toisessa maailmansodassa ja sodasta selviäminen

Suomi 1950-luvulta nykypäivään

- elinkeinorakenteen muutos ja sen vaikutukset ihmisten elämään
- suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen

Idän ja lännen ristiriidoista etelän ja pohjoisen vastakkainasetteluun

- kylmä sota
- maailman jakautuminen köyhiin ja rikkaisiin valtioihin ja siitä aiheutuvat ongelmat

Elämää 1900-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa

- länsimaisen kulutusyhteiskunnan synty ja sen vaikutukset ihmisten elämään ja ympäristöön
- tiedonvälityksen kehitys

Lisäksi yksi seuraavista teemoista, jonka kehitystä tarkastellaan 1800-luvulta nykyaikaan saakka:

- a) jokin Euroopan ulkopuolinen kulttuuri
- b) tasa-arvoisuuden kehitys
- c) kulttuurin kehitys
- d) teknologian kehitys, esimerkiksi liikkumis- ja kuljetusvälineiden kehitys
- e) Euroopan hajaannuksesta sen yhdistymiseen

Opettaja voi halutessaan käsitellä yhden teeman seitsemännen luokan aikana ja toisen perusopetuksen kahdeksannen luokan yhteydessä. Käsiteltävä teema vaihtuu vuosittain.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Tiedon hankkiminen menneisyydestä

Oppilas

- osaa erotella asiaa selittävät tekijät vähemmän tärkeistä
- pystyy lukemaan erilaisia lähteitä ja tulkitsemaan niitä
- osaa etsiä historiallista tietoa eri lähteistä

Historian ilmiöiden ymmärtäminen

Oppilas

- kykenee sijoittamaan opiskelemansa tapahtumat ajallisiin yhteyksiinsä ja niiden avulla aikajärjestykseen.

- osaa selittää, miksi jollain elämänalueella toimittiin ennen toisin kuin nykyään.
- osaa esittää historiallisille tapahtumille syitä ja seurauksia.

Historiallisen tiedon käyttäminen

Oppilas

- pystyy vastaamaan menneisyyttä koskeviin kysymyksiin käyttämällä eri lähteistä, myös nykyteknologian avulla saamaansa informaatiota
- pystyy muodostamaan tapahtumista ja ilmiöistä omia perusteltuja käsityksiä ja arvioimaan niitä.

10.6.2. YHTEISKUNTAOPPI

Yhteiskuntaopin opetuksen tehtävänä on ohjata oppilasta kasvamaan yhteiskunnan aktiiviseksi ja vastuulliseksi toimijaksi. Yhteiskuntaoppia opetetaan perusopetuksen 9. vuosiluokalla. Yhteiskuntaopin opetuksen tulee antaa perustiedot ja -taidot yhteiskunnan rakenteesta ja toiminnasta sekä kansalaisen vaikutusmahdollisuuksista. Näiden tietojen ja taitojen hankkimiseksi oppilaan tulee hallita yhteiskunnallisen päätöksenteon ja talouden keskeisiä käsitteitä. Opetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan kasvua suvaitseväiseksi ja demokraattiseksi kansalaiseksi ja antaa hänelle kokemuksia yhteiskunnallisesta toimimisesta ja demokraattisesta vaikuttamisesta.

Tavoitteet

Oppilas

- saa käsityksen yhteiskunnallisen tiedon luonteesta
- oppii hankkimaan ja soveltamaan yhteiskuntaa ja talouselämää käsittelevää informaatiota kriittisesti ja toimimaan aktiivisena vaikuttajana
- oppii tuntemaan julkiset palvelut
- saa valmiuksia työnteon kunnioittamiseen
- oppii yrittäjyyden perusteet ja ymmärtää yrittäjyyden merkityksen yhteiskunnan hyvinvoinnin tekijänä
- oppii ymmärtämään yhteiskunnallisten päätösten vaikutuksia kansalaisten elämään
- kiinnostuu yhteiskunnallisesta osallistumisesta ja vaikuttamisesta
- oppii tarkastelemaan ja kehittämään osaamistaan vastuullisena kuluttajana ja yhteiskunnallisena toimijana
- tuntee tekojensa oikeudelliset seuraamukset

Keskeiset sisällöt

Aihealueina ovat suomalainen ja ranskalainen yhteiskunta ja talouselämä sekä Euroopan unioni.

Yksilö yhteisön jäsenenä

- perhe, erityyppiset yhteisöt sekä vähemmistö- ja osakulttuurit
- yksilön mahdollisuudet toimia kotikunnassa, oman valtion kansalaisena, Pohjoismaissa ja EU:ssa

Yksilön hyvinvointi

- hyvinvointiyhteiskunnan eri ulottuvuudet

- tasa-arvo ja kestävä kehitys sekä muut keinot hyvinvoinnin edistämiseksi

Vaikuttaminen ja päätöksenteko

- kansalaisten vaikutusmahdollisuudet
- demokratia, vaalit ja äänestäminen
- politiikan ja hallinnon toimijat kunnallisella, valtakunnallisella ja EU-tasolla
- media ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Kansalaisen turvallisuus

- oikeusjärjestelmä, yksilön oikeudet ja velvollisuudet sekä oikeudellinen vastuu
- liikenneturvallisuus
- turvallisuuspolitiikka: ulkopoliittikka, maanpuolustus

Taloudenpito

- yksityisen taloudenpidon periaatteet
- työnteko ja yrittäjyys

Kansantalous

- yksilö ja kotitaloudet kuluttajina ja talouden toimijoina
- ulkomaankaupan ja globaalitalouden merkitys

Talouspolitiikka

- talouden suhdannevaihtelut, työttömyys ja inflaatio sekä niiden vaikutukset yksityistalouksiin
- julkinen talous ja verotus

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Yhteiskunnallisen tiedon hankkiminen ja käyttäminen

Oppilas

- kykenee tulkitsemaan kriittisesti median välittämiä tietoja, tilastoja ja graafisia esityksiä
- pystyy perustelemaan käsityksiään yhteiskunnallisista asioista
- osaa vertailla yhteiskunnallisen päätöksenteon ja taloudellisten ratkaisujen eri vaihtoehtoja ja niiden seurauksia.

Yhteiskunnallisen tiedon ymmärtäminen

Oppilas

- ymmärtää, että yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja taloudellisissa ratkaisuissa on olemassa useita vaihtoehtoja
- ymmärtää yhteiskunnallisen ja taloudellisen toiminnan eettisiä kysymyksiä.
- hallitsee yhteiskunnallisen päätöksenteon ja talouden keskeisiä käsitteitä

10.7. USKONTO

Uskonnon opetuksessa tarkastellaan elämän uskonnollista ja eettistä ulottuvuutta oppilaan oman kasvun ja identiteetin näkökulmasta sekä laajempaan yhteiskunnallisena ilmiönä. Uskontoa käsitellään yhtenä inhimillisen kulttuurin vaikuttavana pohjavirtana.

Uskonnon opetuksessa korostetaan oman uskonnon tuntemista sekä valmiutta kohdata muita uskontoja ja katsomuksia, etenkin suomalaisessa yhteiskunnassa vaikuttavia katsomusperinteitä. Muita uskontoja tarkastellaan niiden omista lähtökohdista käsin.

Uskonnon opetuksen tehtävänä on tarjota oppilaalle tietoja, taitoja ja kokemuksia, joista hän saa aineksia identiteetin ja maailmankatsomuksen rakentamiseen. Opetus antaa valmiuksia kohdata uskonnollinen ja eettinen ulottuvuus omassa ja yhteisön elämässä. Opetuksen tavoite on uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys.

Opetuksen tavoitteena on

- perehdyttää omaan uskontoon
- perehdyttää suomalaiseen katsomusperinteeseen
- tutustuttaa muihin uskontoihin
- kasvattaa kunnioittamaan eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä
- auttaa ymmärtämään uskontojen kulttuurista ja inhimillistä merkitystä
- kasvattaa eettisyyteen ja auttaa ymmärtämään uskonnon eettistä ulottuvuutta.

Uskonnon opetuksen keskeisiä työtapoja ovat havaintojen tekeminen ja ilmaisu, tiedonhaku- ja tuottamistehtävät, kerronta, opetuskeskustelu, pohdinta, perustelu, tutkivat projektit sekä opitun soveltaminen eri tavoin.

Uskonnon opetus liittyy keskeisimmin valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa määriteltäisiin aihekokonaisuuksiin Ihmisenä kasvaminen sekä Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys.

10.7.1. EVANKELIS-LUTERILAINEN USKONTO

Aihekokonaisuudet evankelis-luterilaisessa uskonnossa

Ihmisenä kasvaminen

Kokonaisuus on uskonnon opetuksen keskeinen tavoite; uskonnon opetuksen kautta tuetaan oppilaan maailmankuvan rakentumista ja hänen persoonallisuutensa kehitystä.

Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Uskonnon opetuksessa tulee esiin uskonnon rooli yhtenä osana kulttuuria; kansainvälisyys tulee esiin esimerkiksi käsiteltäessä kristittyjen yhteyttä eri maissa, lähetystyötä ja ekumeniaa.

Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys

Uskonnon opetuksessa esitellään, kuinka oppilas voi osallistua ja vaikuttaa seurakunnan toimintaan niin lapsena, nuorena kuin aikuisenakin.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta

Vastuullisuus on hyvin keskeinen asiakokonaisuus uskonnon opetuksessa; kuinka ihminen yksin ja yhteisön jäsenenä toimii ”luomakunnan viljelijänä ja varjelijana”.

Turvallisuus ja liikenne

Uskonnessa on keskeistä ’kultainen sääntö’, jolla on merkitystä niin liikenne- kuin muunkin turvallisuuden suhteen.

Ihminen ja teknologia

Teknologia – ihmiskunnan siunaus ja kirous; suuri kysymys, jota myös uskonnon opetuksessa käsitellään.

VUOSILUOKAT 3-5**Tavoitteet****Oppilas**

- oppii luottamusta elämään ja itseensä, kohtaamaan rohkeasti tulevaisuuden, ymmärtämään pyhän ulottuvuuden sekä näkemään uskonnon vaikutuksen omassa ja muiden elämässä
- tutustuu Uuteen testamenttiin, Jeesuksen elämään ja opetukseen
- tutustuu Vanhan testamentin keskeisiin kertomuksiin
- ymmärtää kirkkovuoden ja Jeesuksen elämänkaaren välisen yhteyden
- tutustuu luterilaiseen kirkkoon ja seurakunnan toimintaan
- tutustuu muihin kristillisiin kirkkoihin ja ympäröiviin uskonnollisiin ja ei-uskonnollisiin katsomuksiin
- oppii eettisten asioiden pohdintaa, omien tunteiden ja kokemusten jakamista sekä kristillisen etiikan soveltamista

Keskeiset sisällöt

Seuraavia sisältöalueita käsitellään kaikilla luokka-asteilla, suluissa mainituilla luokka-asteilla painotetusti.

Luottamus ja turvallisuus

- oppilaiden kokemuksista ja elämäntilanteista nousevia elämään ja kuolemaan liittyviä asioita (3-5)
- Jumala Isänä ja Luojana sekä Jeesuksen opetukset Jumalan huolenpidosta (3-5)
- Herran siunaus (3)
- rukous kristityn elämässä (3-5)

Arvokas ja ainutlaatuinen elämä

- minun juureni; perheen ja suvun arvoja ja perinteitä (3-5)
- toisen ihmisen ja luonnon kunnioitus, valintojen tekeminen ja vastuullisuus (3-5)
- teemaan liittyviä Raamatun kertomuksia (3-5)
- suvaitsevaisuus, alustava tutustuminen niihin kirkkoihin, uskontoihin ja vähemmistöihin, jotka liittyvät oppilaiden elämään (4)

Raamatun kertomuksia ja opetuksia

- Vanha testamentti: patriarkkakertomukset, Egyptistä Luvattuun maahan (3)
- Vanha testamentti: alkukertomukset, tuomarien ja kuninkaiden aika (4)
- Uusi testamentti: Jeesuksen elämä ja opetukset (4,5)
- Uusi testamentti: Isä meidän–rukous (4)

Eettisyyteen kasvaminen

- ihmisen arvo erityisesti luomisen näkökulmasta (4)

- kultainen sääntö, rakkauden kaksoiskäsky (4)
- kymmenen käskyä (5)
- yhdessä elämisen kysymykset ja oikeudenmukaisuus (3-5)

Luterilaisen kirkon elämä

- seurakunta oppilaan elämässä (4)
- kirkko- ja kalenterivuoden juhlia ja niihin liittyviä kristillisiä sisältöjä ja tapoja (3,4)
- luterilaisen kirkon käsitys Jumalasta, armosta, pelastuksesta ja Raamatusta (5)
- seurakunnan keskeisiä toimintoja, kuten jumalanpalvelus, kirkolliset toimitukset, diakonia sekä toiminta seurakunnan jäsenenä (4)
- kristilliset symbolit kirkossa ja oppilaan ympäristössä, kirkkotaide sekä virsiä ja muita hengellisiä lauluja (3-5)

Oppilaita ympäröivä uskonnollinen maailma

- oppilaiden kohtaamat uskonnot ja kirkot Suomessa ja maailmalla (4)
- juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä ja erilaisia piirteitä (4)

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 5. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilas tuntee keskeiset asiat Raamatusta ja Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta ja osaa käyttää oppimaansa lisätiedon hankkimiseen

Oppilas

- tuntee Raamatun keskeisiä kertomuksia
- tuntee Suomen evankelis-luterilaisen kirkon peruspiirteet
- tietää Suomen evankelis-luterilaisen kuuluvan kirkkojen suureen perheeseen ja tuntee myös muita kristillisiä kirkkoja ja yhteisöjä

Oppilas hahmottaa uskontoa ilmiönä

Oppilas

- ymmärtää uskonnollisen kielenkäytön luonnetta
- tunnistaa uskonnollisia symboleja, käsitteitä ja kielikuvia
- näkee uskonnon vaikutuksia omassa elämässään ja lähiympäristössään

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- hahmottaa alustavasti uskon ja tiedon perusluonnetta
- osaa tarkastella itselleen läheisiä elämänkysymyksiä
- pystyy ikäkauttansa vastaavasti hahmottamaan omaa maailmankatsomustaan

Oppilas osaa toimia eettisesti vastuullisella tavalla

Oppilas

- kykenee eettiseen pohdintaan
- tunnistaa moraaliseen päätöksentekoon vaikuttavia tekijöitä ja ottaa niitä huomioon omassa elämässään

VUOSILUOKAT 6-9

Opetuksen ydintehtävänä vuosiluokilla 6-9 on syventää ja laajentaa oppilaan ymmärtämystä oman uskonnon ja muiden uskontojen luonteesta ja merkityksestä. Näin tuetaan oppilaan oman maailmankatsomuksen ja eettisen näkemyksen rakentumista.

Tavoitteet

Oppilas

- tiedostaa maailmankatsomuksensa rakentumiseen vaikuttavia tekijöitä
- ymmärtää uskonnon ja siihen sisältyvän pyhyiden ulottuvuuden merkitystä ihmisen ja yhteisön elämässä
- perehtyy Raamattuun inhimillisenä ja pyhänä kirjakokoelmana
- perehtyy kristinuskoon, sen syntyyn ja kehitykseen sekä sen merkitykseen ihmisen ja yhteiskunnan elämässä
- perehtyy luterilaiseen kirkkoon ja sen uskonkäsitykseen
- tutustuu keskeisiin maailmanuskontoihin pääpiirteissään
- osaa kunnioittaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä
- tuntee eettisen ajattelun peruskäsitteitä ja kristillisen etiikan perusteita sekä osaa soveltaa näitä eettiseen pohdintaansa ja toimintaansa

Keskeiset sisällöt

6. vuosiluokka

- keskeiset asiat kristinuskon synnystä ja kehityksestä
- luterilaisuuden synty sekä alustava tutustuminen muihin kristillisiin kirkkokuntiin
- yleiskuva Suomen luterilaisesta kirkosta sekä alustavasti muusta uskontotilanteesta
- alustava tutustuminen muihin suuriin maailmanuskontoihin
- eettisten kysymysten pohdintaa oppilaiden kehitystasoon sopivalla tavalla

7. vuosiluokka

- keskeisten maailmanuskontojen levinneisyys, kokosuhteet ja uskonnollisen elämän pääpiirteet
- uskonnon ulottuvuudet ja vaikutukset yksilöön, yhteisöön ja kulttuuriin

8. vuosiluokka

- kristinuskon synty ja kehitysvaiheet (täydentäen ja syventäen 6. luokalla opetettua)
- kristilliset kirkkokunnat, niiden levinneisyys sekä elämän ja uskon pääpiirteet, ekumenia
- kirkkorakennus ja sen symboliikka
- kristillinen usko, sen inhimillinen ja yhteiskunnallinen merkitys, erityisesti luterilainen usko
- yleiskuva Suomen uskontotilanteesta, erityisesti luterilaisesta kirkosta

9. vuosiluokka

- Raamatun synnyn pääpiirteet sekä Raamatun tulkinta ja käyttö
- Vanhan ja Uuden testamentin sisällön pääpiirteet ja niiden merkitys

- Raamatun kulttuurivaikutuksia
- eettisten normien, periaatteiden ja arvojen tunnistaminen, pohtiminen ja soveltaminen
- kristillinen ihmiskäsitys ja kristillisen etiikan peruspainotukset
- ihminen oman elämänsä, yhteiskunnan ja ympäristön muokkaajana

Edellä mainittujen lisäksi kaikkien luokka-asteiden 6-9 opetukseen sisältyy maailman-katsomuksellista pohdintaa:

- elämän merkitys ja rajallisuus
- uskon ja tiedon suhde

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITEERIT ARVOSANALLE 8

Oppilas kykenee hankkimaan syventävää tietoa kristinuskosta ja evankelis-luterilaisesta kirkosta

Oppilas

- tuntee Raamatun keskeisen sisällön
- tuntee kristinuskon syntytahtumat ja hallitsee kristillisten kirkkojen muotoutumisen keskeiset vaiheet
- tuntee Suomen kirkon historiaa ja ymmärtää suomalaisen luterilaisuuden perusluonteen
- ymmärtää suomalaista uskonnollisuutta ja katsomusperinnettä

Oppilas ymmärtää uskontoa ilmiönä

Oppilas

- ymmärtää uskonnollista ajattelua sekä uskonnollisen kokemuksen ja käyttäytymisen luonnetta
- tunnistaa uskontojen vaikutuksia suomalaisessa ja eurooppalaisessa kulttuurissa
- tuntee maailmanuskontojen keskeiset piirteet
- arvostaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- tuntee uskon ja tiedon perusluonteen sekä niiden keskinäisen suhteen
- hahmottaa omaan maailmankatsomukseensa vaikuttavia tekijöitä
- kykenee keskustelemaan olemassaolon perimmäisistä kysymyksistä

Oppilas osaa toimia eettisesti vastuullisella tavalla

Oppilas

- kykenee vastuulliseen eettiseen pohdintaan
- tunnistaa omien valintojensa ja tekojensa seurauksia

10.7.2. ORTODOKSINEN USKONTO

Ortodoksisessa uskonnonopetuksessa keskeistä on oppilaan ortodoksisen identiteetin vahvistaminen ja ylläpitäminen. Oppilasta autetaan ymmärtämään uskonnon merkitystä hänelle itselleen sekä näkemään uskonnon vaikutuksia yhteiskunnassa ja kulttuurissa. Lisäksi opetuksessa pyritään uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen saavuttamiseen.

3. vuosiluokka

Tavoitteet

Oppilas

- tutustuu Vanhan testamentin kertomuksiin
- osaa pohtia omaan elämäänsä liittyviä eettisiä kysymyksiä
- kunnioittaa Jumalan luomistyötä
- ymmärtää kertomusten kautta Jumalan johdatuksen ja suojeluksen elämässä

Keskeiset sisällöt

- Maailman luominen, syntiinlankeemus, Kain ja Abel
- Nooa, Aabraham, Iisak, Jaakob, Joosef, Mooses
- Erämaavaellus, saapuminen luvattuun maahan
- 10 käskyä, rakkauden kaksoiskäsky

4. vuosiluokka

Tavoitteet

Oppilas

- perehtyy evankeliumien kertomuksiin ja niiden sanomaan
- tutustuu evankeliumien syntyyn ja kirjoittajiin
- oppii pohtimaan evankeliumeista nousevia eettisiä kysymyksiä
- tutustuu muihin kristillisiin kirkkoihin

Keskeiset sisällöt

- Jeesuksen elämänvaiheet, Jeesuksen opetuksia ja ihmetekoja
- kärsimyshistoria, ylösnousemus ja uusi elämä
- evankelistat
- UT:n ajan historia
- luterilainen ja katolinen kirkko

5. vuosiluokka

Tavoitteet

Oppilas

- perehtyy liturgiaan ja ortodoksiseen kristillisyyteen
- tuntee ortodoksisen uskonopin keskeisiä peruskäsitteitä
- tutustuu muihin uskontoihin

Keskeiset sisällöt

- liturgia, liturginen elämä
- ortodoksinen perinne maailmassa
- luostarien toimintaa
- ortodoksinen ihmiskäsitys
- Pyhä Kolminaisuus ja persoonien erityispiirteet
- kirkkovuoden rakenne
- juutalaisuus ja islam

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 5. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ**Oppilas tuntee keskeiset asiat ortodoksisuudesta**

Oppilas

- tuntee liturgiajumalanpalveluksen merkityksen osana ortodoksikristityn elämää
- tuntee pääpiirteissään ortodoksisen kirkkovuoden paasto- ja juhlaperinteen sekä kykenee seuraamaan kirkkovuotta omassa elämässään
- tuntee ortodoksista ihmisenäkemyksiä sekä ortodoksisen kristillisyyden muita peruskäsitteitä ja pystyy soveltamaan niitä omassa elämässään.

Oppilas tuntee Raamatun keskeisiä kertomuksia

Oppilas

- tuntee pääpiirtein Vanhan ja Uuden testamentin erilaisen luonteen
- tuntee Kristuksen opetuksia, elämänvaiheet ja kirkon synnyn
- osaa pohtia Raamatun kertomusten kautta sekä omasta elämästään nousevia eettisiä kysymyksiä ja osaa ottaa niitä huomioon omassa elämässään.

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- tuntee ortodoksisen uskonopin keskeisiä peruskäsitteitä
- tuntee ortodoksista traditiota osana ortodoksikristityn elämää
- pystyy käyttämään oppimaansa ortodoksisen identiteetin vahvistamiseksi
- kykenee vahvistamaan ortodoksista identiteettiään.

Oppilas tuntee oman uskonnon sekä lähiympäristön uskontoja

Oppilas

- tuntee ortodoksisen kirkon erityispiirteitä
- tunnistaa oman perheensä uskonnollisen taustan
- tuntee oman kotiseurakuntansa toimintaa
- tuntee lähiympäristössään olevia muita kristillisiä kirkkoja ja yhteisöjä.

6. vuosiluokka**Tavoitteet**

Oppilas

- tuntee kuninkaiden ja profeettojen ajan VT:ssa
- tutustuu apostolisen ajan kirkkoon
- tuntee sakramentit

Keskeiset sisällöt

- profeetat
- kuninkaiden aika
- Psalmi
- Apostolien teot
- sakramentit
- kirkkotieto

7. vuosiluokka

Tavoitteet

Oppilas

- tutustuu ortodoksisen kirkon historiaan apostolisesta ajasta nykypäivään
- perehtyy Raamattuun pyhänä ja inhimillisenä kirjakoelmana

Keskeiset sisällöt

- Raamatun synty ja sisältö
- Raamattu pyhänä kirjana
- kristinuskon synnyn ja kehityksen keskeiset tapahtumat
- kirkkokunnat sekä ekumenia

8. vuosiluokka**Tavoitteet**

Oppilas

- tuntee Suomen ortodoksisen kirkon historiaa ja nykypäivää
- tutustuu maailmanuskontoihin pääpiirteissään

Keskeiset sisällöt

- Suomen ortodoksisen kirkon historia ja hallinto
- maailmanuskonnot
- Suomen uskonnollisen tilanteen kehitys

9. vuosiluokka**Tavoitteet**

Oppilas

- tiedostaa maailmankatsomuksensa rakentumiseen vaikuttavia tekijöitä sekä ymmärtää uskonnon ja katsomuksen merkityksen ihmisen ja yhteisön elämässä
- tuntee eettisen ajattelun peruskäsitteitä ja ortodoksisen etiikan perusteita sekä osaa soveltaa näitä eettisessä pohdinnassaan ja toiminnassaan
- osaa arvostaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä

Keskeiset sisällöt

- uskonopin ja ortodoksisen etiikan keskeiset kohdat
- sakramentit

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITÉERIT ARVOSANALLE 8**Oppilas kykenee hankkimaan tietoa ortodoksisesta uskosta**

Oppilas

- tuntee ortodoksisen kirkkovuoden paasto- ja juhlaperinteen sekä kykenee seuraamaan ortodoksista kirkkovuotta
- tuntee ortodoksisen jumalanpalvelusperinteen
- on muodostanut itselleen yleiskuvan kirkon opista
- tuntee sakramentit sekä muita pyhiä toimituksia ja tuntee niiden merkityksen
- tuntee kirkon eettistä opetusta ja osaa soveltaa sitä omaan elämäänsä.

Oppilas tuntee Raamatun synnyn ja keskeisen sisällön

Oppilas

- tuntee Raamatun sisäisen rakenteen
- ymmärtää Raamatun pelastusilmoituksen
- ymmärtää Raamatun osana kirkon Traditiota
- tuntee Raamatun käytön kristityn jokapäiväisessä elämässä ja tunnistaa eri kirjojen liturgisen käyttöyhteyden.

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- tietää kristillisen kirkon synnyn, leviämisen ja sen jakaantumisen syyt
- osaa sijoittaa Suomen ortodoksisen kirkon osaksi maailmanlaajuisia kirkkoja
- tuntee Suomen ortodoksisen kirkon vaiheet ja niiden vaikutuksen nykyhetkeen
- tuntee oman seurakunnan toimintaa
- tuntee kirkollisia järjestöjä ja niiden toimintaa
- tuntee Suomen ortodoksisen kirkon hallintoa.

Oppilas tuntee maailmanuskontoja

Oppilas

- ymmärtää uskonnon merkityksen ihmiselle
- tunnistaa suuret maailmanuskonnot
- osaa arvostaa eri tavalla uskovia ja ajattelevia ihmisiä.

10.7.3. KATOLINEN USKONTO

Katolisen uskonnon lähtökohta on tukea oppilaan kasvamista eheäksi persoonaksi sekä vahvistaa hänen katolista identiteettiään. Oppilasta autetaan ymmärtämään uskonnon merkitystä hänelle itselleen sekä näkemään uskonnon vaikutuksia yhteiskunnassa ja kulttuurissa. Oppilasta autetaan kohtaamaan ja hyväksymään erilaisia kansoja, tapoja ja kulttuureja sekä omassa hiippakunnassaan että ympäröivässä yhteiskunnassa ja maailmassa. Lisäksi opetuksessa pyritään uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen saavuttamiseen. Mahdollisuuksien mukaan oppilaalle järjestetään tilaisuuksia tutustua seurakuntansa kirkkoon ja elämään sekä luostareihin ja hiippakunnan keskuksiin.

VUOSILUOKAT 3-5**3. vuosiluokka****Tavoitteet**

Oppilas

- tutustuu omaan seurakuntaansa ja sen elämään
- tutustuu syvemmin pyhän messun viettoon sekä joihinkin sakramentteihin
- oppii lisää Jeesuksen elämästä ja hänen kohtaamistaan ihmisistä sekä hänen opetuksestaan
- tuntee oman suojeluspyhimyksensä sekä seurakuntansa nimikkopyhän
- tietää omastatunnosta
- tutustuu 10 käskyyn, rakkauden käskyyn ja kirkon käskyihin.

Keskeiset sisällöt

Avainsana: KASVAMINEN.

Kirkon jäsenenä

- Oman seurakunnan elämän ja liturgian tunteminen syvenee.
- Oppilas kohtaa papin ja alkaa hahmottaa hänen tehtävänsä.
- Oppilas alkaa opetella ekumeenista ajattelua.

Kirkon liturgisesta elämästä ja rukouksista

- Messun rakenteen tunteminen ja vastausten osaaminen.
- Eukaristian ja parannuksen sakramentteihin ja papiksi vihkimiseen tutustuminen.
- Apostoliseen uskontunnustukseen tutustuminen.

Raamattu pyhänä kirjana

- Neitsyt Marian vierailu Elisabetin luona.
- Johannes Kastajan syntymä.
- *Jeesuksen kutsu* opetuslapsilleen ja muille seuraajilleen; *ihmisten kohtaamisia*: Kaanan häät, nälkäisten ruokkiminen, ylösnousseen ilmestymisiä; *opetuskertomuksia*: laupias samarialainen, armahtava isä.

Kirkkovuosi

- Suurten juhla-aikojen syventelyä.
- Oppilaan oma suojeleuspyhimys ja oman seurakunnan nimikkopyhä.

Moraalinen kasvaminen

- Omantunnon tutkisteleamiseen tutustuminen ja parannuksen tekemisen pohtiminen.
- Käskyt moraalisen kasvamisen perustana.

4. vuosiluokka**Tavoitteet**

Oppilas

- tutustuu oman hiippakunnan syntyyn ja vaiheisiin
- syventää tietojaan sakramenteista ja niiden raamatullisista juurista sekä tutustuu ruusukon ja ristintien hartauksiin
- tutustuu Jumalan kansan historiaan Vanhassa ja Uudessa testamentissa
- alkaa hahmottaa kirkkovuoden rakennetta sekä tutustuu Neitsyt Marian ja apostolien juhliin
- tutkii Raamatun esimerkkejä hyvän ja pahan kysymyksistä
- tutustuu juutalaisiin ja muslimeihin, jotka myös ovat ”Abrahamin lapsia”.

Keskeiset sisällöt

Avainsana: TUNTEMINEN

Kirkon jäsenenä

- Omaan hiippakuntaan tutustuminen: kristinuskon tulo ja vakiintuminen Suomeen, katolisen kirkon varhaisia vaiheita Suomessa.
- Nykyisen Helsingin katolisen hiippakunnan synty ja rakenne.

Kirkon liturgisesta elämästä ja rukouksista

- Sakramenttien raamatullisista juurista.
- Ruusukorukoukseen ja ristintien hartaudet.

Raamattu pyhänä kirjana

- Israelin kansan vaiheita: patriarkat, Egyptin pakkotyö ja siitä vapautuminen, kuninkaita ja profeettoja.
- *Jeesuksen toiminta*: kaste, julistus Jumalan valtakunnasta, sairaiden parantamisia; Jeesus ja Pietari.
- Kirkon synty ja apostolien toimintaa.

Kirkkovuosi

- Kirkkovuoden rakenteen hahmottaminen.
- Neitsyt Marian ja apostolien juhlapäiviä.

Moraalinen kasvaminen

- Raamatun esimerkkejä hyvän ja pahan kysymyksistä: fariseus ja publikaani, sairaiden parantaminen sapattina, Jeesuksen kuolema; kuningas Daavidin taisteluja.

Ympäröivä uskonnollinen maailma

- Juutalaisuus ja islam suhteessa kristinuskoon.

5. vuosiluokka**Tavoitteet****Oppilas**

- laajentaa näkemystään katolisesta kirkosta maailmankirkkona
- tutustuu liittymisen sakramentin liturgioihin ja historiaan (kaste, vahvistus ja eukaristia) sekä syventää tietojaan parannuksen sakramentista
- tutustuu syvemmin vanhan ja uuden liiton merkitykseen ja tehtävään
- syventää tietouttaan kirkkovuodesta
- tutustuu pyhimykseksi julistamiseen ja hiippakunnan pyhimyskalenteriin
- tutkii synnin olemusta ja lajeja ja ihmisen kutsumusta pyhyyteen
- tietää ortodoksisen ja luterilaisen kirkon elämästä ja ekumeniasta.

Keskeiset sisällöt

Avainsana: LIITTYMINEN

Kirkon jäsenenä

- Oma hiippakunta osana maailmankirkkoa.
- Katolisen kirkon suhteesta muihin kristittyihin.

Kirkon liturgisesta elämästä ja rukouksista

- Liittymisen liturgioita ja niiden historiaa: kaste, vahvistus, eukaristia sekä parannuksen sakramentin syventelyä
- hiippakunnan pyhimyskalenteri.

Raamattu pyhänä kirjana

- Ihmisen luominen ja syntiinlankeemus.
- Vanhan testamentin liiton kansa: Nooa, Abraham, Mooses, kuninkaita, profeettoja.
- Uuden testamentin liiton kansa: Jeesuksen opetusta, apostolien toimintaa ja alkuseurakunnan elämää, apostoli Paavali.

Kirkkovuosi

- Kirkon liturgisen vuoden täydentyminen.

Moraalinen kasvaminen

- Synnin olemuksesta ja lajeista.

Ympäröivä uskonnollinen maailma

- Ortodoksisen ja luterilaisen kirkon elämää Suomessa.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 5. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilas tuntee keskeiset asiat katolisesta uskosta ja kirkosta

Oppilas

- tietää, että hän on katolilainen ja kuuluu katoliseen kirkkoon
- tuntee oman seurakuntansa elämää, osaa sijoittaa seurakuntansa osaksi hiippakuntaa ja maailmankirkkoa
- tuntee pyhän messun
- tietää sakramentit ja keskeisiä rukouksia.

Oppilas tuntee Raamatun keskeisiä henkilöitä ja tapahtumia

Oppilas

- tuntee Jeesuksen elämänvaiheet, opetuksen pääkohtia sekä ihmetekoja
- tietää vanhan ja uuden liiton käsitteet ja päähenkilöt
- tuntee Raamatun perusrakenteen ja osaa etsiä Raamatun kohdat.

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- tuntee kirkkovuoden rakenteen, suuret juhla-ajat ja niiden valmistusajat
- tietää, miten hänen tulisi elää katolilaisena
- tietää pyhimysten merkityksestä kirkossa ja katolilaisen elämässä.

Oppilas tietää oman uskontonsa sekä lähiympäristönsä uskontoja

Oppilas

- tietää oman perheensä ja sukunsa uskonnollisen taustan
- tuntee oman perheensä kirkkoa tai kirkkoja
- tietää, mitä uskontoja ja elämännäkemyksiä hänen ympäristössään esiintyy.

VUOSILUOKAT 6-9

Katolisen uskonnon opetuksen ydintehtävänä vuosiluokilla 6-9 on auttaa oppilasta hänen oman uskonnollisen perinteensä ymmärtämisen syventämisessä ja laajentamisessa sekä ohjata häntä muiden uskontojen luonteen ja merkityksen lisääntyvään tuntemiseen ja siten tukea oppilaan oman maailmankatsomuksen ja moraalisen näkemyksen rakentumista.

Työtavat

Katolisen uskonnon vuosiluokkien 6-9 opetukselle ominaisia työtapoja ovat

- opetuskeskustelu
- Raamatun ja kirkollisten kirjojen tutkiminen ja niihin liittyvät tehtävät
- ryhmätyöt
- esitelmät ja referaatit
- musiikin kuunteleminen ja toteuttaminen mahdollisuuksien mukaan
- kirkolliseen ja uskonnolliseen taiteeseen tutustuminen
- vierailut kirkollisiin ja muihin näyttelyihin ja tapahtumiin

6. vuosiluokka

Tavoitteet

Oppilas

- tutustuu hengellisen elämän kehitykseen katolisessa kirkossa Suomessa
- tutustuu katolisen kirkon historian päätapahtumiin Suomessa
- tutkii katolisen kirkon suhdetta ekumeeniseen ajatteluun eri aikoina
- tutustuu uskonvapauden kehitykseen Suomessa
- tutustuu kirkkorakennukseen ja kirkolliseen taiteeseen
- tutustuu kirkolliseen musiikkiin ja sen kehitykseen.

Keskeiset sisällöt

Avainsana: JUURTUMINEN

Liturgia ja uskonoppi

- messujen ja kirkollisten toimitusten kehitystä Suomessa.
- hartauksien ja perinteisten rukousten kehitystä Suomessa
- kirkkorakennus ja kirkollinen taide
- kirkollinen musiikki.

Kirkon historiaa

- kirkon historiaa Suomessa.
- uskonnonvapaus Suomessa.
- pyhiinvaelluksia Suomessa ja muualla.

Muut kristityt ja ekumeeninen liike

- katolisen kirkon ja muiden kristittyjen kohtaaminen eri aikoina.

Maailmanuskonnot

- uskonnonvapauden vaikutus uskontojen asemaan Suomessa.

7. vuosiluokka

Tavoitteet

Oppilas

- tutkii kirkon elämää eri aikoina ja rakentaa itselleen näkemystä kirkon historiasta ja sen merkityksestä.

- tutustuu suuriin uskontoihin pääpiirteissään; tietää kirkon käymästä dialogista uskontojen kanssa.

Keskeiset sisällöt

Avainsana: KOHTAAMINEN

Kirkon historiaa

- kirkon historian päätapahtumia ja linjauksia.
- kirkon liturgisen vuoden kehitystä eri aikoina.
- kirkon ja yhteiskunnan suhteista ja vuorovaikutuksesta.

Maailmanuskonnot

- juutalaisuuden, islamin ja Intian uskontojen syntyä ja elämää pääpiirteissään sekä niiden kulttuurista vaikutusta.
- uskontojen välisen dialogin perusteita: Assisin rauhanrukoukset, dialogi Suomessa

8. vuosiluokka

Tavoitteet

Oppilas

- täydentää Raamatun ja Tradition tuntemustaan
- täydentää tietämystään uskon ja kristillisen elämän perusasioista
- tutustuu uskonnolliseen kirjallisuuteen.

Keskeiset sisällöt

Avainsana: SISÄISTÄMINEN

Raamattu

- Raamatun synty ja rakenne.
- Vanhan testamentin tuntemuksen täydentämistä: alkukertomukset, profeettoja.
- Uuden testamentin tuntemuksen täydentämistä: Markuksen evankeliumi ja kirjeitä.
- Raamatun ja Tradition suhde sekä Raamatun käyttö.

Liturgia ja uskonoppi

- kokonaiskuvan saaminen sakramenteista.
- uskonopin keskeisten kohtien hahmottaminen: Kolmiyhteinen Jumala, spiritualiteetti, kuolema ja iankaikkinen elämä.

Kirjallisuus

- kirkollisen ja uskonnollisen kirjallisuuden eri lajeja
- yhden kirjan lukeminen ja referoiminen.

9. vuosiluokka

Tavoitteet

Oppilas

- laajentaa ja syventää näkemystään moraalista ja sen merkityksestä.
- tarkastelee muita kirkkoja ja kristillisiä yhteisöjä ja opettelee kohtaamaan niiden jäseniä ekumenian hengessä.

Keskeiset sisällöt

Avainsana: ELÄMINEN

Moraaliopetus

- käskyjen ja hyveiden tuntemus.
- kirkon opetus synnistä ja sen olemuksen pohdintaa yksilön, kirkon ja yhteiskunnan kannalta.
- seksuaalisuuteen, avioliittoon ja perheeseen liittyviä moraalikysymyksiä.

Muut kristityt ja ekumeeninen liike

- ekumenian periaatteiden tuntemusta.
- Suomen ekumeenisen neuvoston toimintaan tutustumista.
- Suomessa toimivien kristillisten kirkkojen ja yhteisön tuntemusta pääpiirteissään.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITEERIT ARVOSANALLE 8**Oppilas tuntee omat juurensa katolisessa kirkossa Suomessa**

Oppilas

- tuntee pääpiirteissään katolisen kirkon historiaa Suomessa
- tietää Suomessa toimivat ja toimineet luostarit ja sääntökunnat
- osaa pohtia uskonnonvapauteen kuuluvia asioita.

Oppilaalla on valmius hankkia syventävää tietoa katolisesta uskosta

Oppilas

- on muodostanut itselleen yleiskuvan kirkon opista ja elämästä
- tuntee katolisen kirkkovuoden kehitystä ja historiaa sekä pyhiinvaellusperinnettä
- tietää Raamatun ja kirkon käskyt ja osaa hahmottaa niiden mukaista elämää.

Oppilas tuntee Raamatun ja Tradition synnyn ja keskeisen sisällön

Oppilas

- tietää Raamatun, Tradition ja opetusviran suhteesta
- tuntee Vanhan ja Uuden testamentin sisältöä ja kirjoittajia
- tuntee Markuksen evankeliumin pääpiirteissään.

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- tuntee katolisen kirkon vaiheet pääpiirteissään Suomessa ja maailmassa
- tuntee kirkollista taidetta, musiikkia ja kirjallisuutta
- tuntee ekumeenisen liikkeen tarkoituksen ja ekumeniaa Suomessa.

Oppilas tuntee maailmanuskontoja

Oppilas

- ymmärtää uskonnon merkityksen ihmiselle
- tunnistaa suuret maailmanuskonnot
- tuntee uskontojen välisen dialogin periaatteita.

10.7.4. ISLAMIN USKONTO

Islamin opetuksessa keskeistä on Allahin ykseyden ja profeetta Muhammadin seuraamisen merkityksen opettaminen ja sitä kautta muslimin identiteetin vahvistaminen ja ylläpitäminen vähemmistöasemassa. Opetuksessa korostetaan islamin maailmanlaajuisuutta. Oppilasta autetaan ymmärtämään uskonnon merkitystä hänelle itselleen sekä näkemään uskontojen näkökulmia ja vaikutuksia yhteiskunnassa, jotta hän osaisi tulla toimeen muiden ihmisten kanssa. Opetuksessa pyritään uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen saavuttamiseen.

VUOSILUOKAT 3-5

Tavoitteet

Oppilas

- Perehtyy Koraanin keskeisiin opetuksiin ja muihin lukuihin: esim. an-Nasr, al-Kāfirun, al-Kauthar, al-Mā'un ja Quraish.
- Oppii uskonnon pilarit.
- Oppii islamin viisi peruspilaria.
- Oppii tarkemmin kolme ensimmäistä pilaria: uskontunnustus, rukous ja paasto.
- Oppii lisää käyttäytymistapoja.
- Tutustuu profeetta Muhammadin elämän pääpiirteisiin.
- Saa lisää esimerkkejä profeettojen elämästä. Mikä on heidän yhteinen ja keskeinen tehtävänsä.
- Tutustuu profeetta Muhammadin Haditheihin.
- Tutustuu alustavasti suuriin maailmanuskontoihin.
- Oppii halal ja haram- käsitteet.
- Oppii esimerkkejä halalista ja haramista.

Keskeiset sisällöt

- Islamin viisi peruspilaria yleisesti (uskontunnustus, rukoussäännöt, almujen anto, paasto, pyhiinvaellus)
- Rukoussäännöt:
 - tärkeys
 - merkitykset
 - historia
 - vaikutus
 - ehdot
 - harjoittaminen
- Uskon pilarit (arkan al-imān)
 - usko Allahiin
 - usko enkeleihin
 - usko pyhiin kirjoihin
 - usko profeettoihin
 - usko viimeiseen päivään
 - usko sallimukseen (al-Qadar)
- Koraanin opetuksiin tutustuminen: lyhyet suurat: an-Nasr, al-Kāfirun, al-Kauthar, al-Mā'un ja Quraish
- Profeetta Muhammadin elämäkerta

- profeetta Muhammadin lapsuus ja nuoruus
- Islamin alkuvaiheita Mekassa
- profeetta Muhammadin muutto Mekasta Medinaan (Al-Hijra) ja islamilaisen valtion perustaminen
- perimätiedon opetukset (5-10 lyhyttä hadithia)
- Hyvä ja arvokas käyttäytyminen
 - vastuullisuus
 - toisten ihmisten huomioonottaminen, vanhempien kunnioittaminen, köyhien ja heikkojen auttaminen, vieraanvaraisuus, ystävällisyys
 - rehellisyys
 - oppimisen kunnioittaminen
 - uskonnolliset lausumat eri tilanteissa
- Sallittu ja kielletty Islamissa (Halal – Haram)
 - ruoka
 - juomat
 - päihteen
 - uhkapeli
- Oppilaita ympäröivä uskonnollinen maailma:
 - islamin, juutalaisuuden ja kristinuskon yhteisiä ja erilaisia piirteitä
- Elämää islamilaisessa uskonnollisessa yhteiskunnassa:
 - islamilaisen kalenterin tärkeimmät tapahtumat
 - islamin uskonnollisia juhlia esim. pyhiinvaelluksen päättymisjuhla (uhrijuhla 'Id al-Adha), paaston päättymisen juhla ('Id al-Fitr). Juhliin liittyviä sisältöjä ja tapoja
 - perjantairukous
- Profeettojen Ismail, Ishāk, Yākup ja Yusuf elämäkerrat

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 5. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilas tuntee keskeiset asiat Koraanista ja islamista siten, että voi käyttää oppimaansa tiedon hankkimiseen

Oppilas

- tuntee Koraanin lyhyitä lukuja ja profeetta Muhammedin opetuksia
- tietää islamin peruspilarit
- ymmärtää pääpiirteissään islamin synty tapahtumat
- tuntee jumalanpalvelemisen (Ibadan) merkityksen osana muslimin elämää
- tuntee islamin uskonnollisia juhlia ja niiden sisältöjä ja tapoja

Oppilas alkaa hahmottaa uskontoa ilmiönä

Oppilas

- ymmärtää uskonnollisen kielenkäytön luonnetta
- tunnistaa uskonnollisia symboleja, käsitteitä ja kielikuvia
- näkee uskontojen vaikutuksia omassa elämässään ja lähiympäristössään.

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- hahmottaa alustavasti uskonnon ja tiedon perusluonnetta
- osaa tarkastella itselleen läheisiä elämänsymptomeja

- pystyy ikäkauttansa vastaavasti hahmottamaan omaa maailmankatsomustaan

Oppilas osaa toimia eettisesti vastuullisella tavalla

Oppilas

- kykenee eettiseen pohdintaan
- tunnistaa moraaliseen päätöksentekoon vaikuttavia tekijöitä ja ottaa niitä huomioon omassa elämässään.

VUOSILUOKAT 6-9

Tavoitteet

Oppilas

- oppii näkemään uskonnon vaikutuksen omassa ja muiden elämässä
- vahvistaa ja syventää identiteettiään muslimina
- tutustuu laajemmin islamin opetukseen
- tutustuu keskeisiin maailmanuskontoihin pääpiirteissään
- osaa arvostaa itseään vähemmistön edustajana sekä kunnioittaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä
- tuntee islamin moraalioopin perusteet ja osaa soveltaa näitä eettiseen pohdintaansa
- tuntee Suomen uskontotilanteen ja sen juuret

Keskeiset sisällöt

- Suomen uskontotilanne ja sen juuret
- Islamin näkökulma. Islam ja itsenäinen ajattelu: Islam rohkaisee ihmistä käyttämään omaa järkeään (Islamissa ei ole papistoa)
- Syvät tiedot viidestä pilarista
- Koraani: al-Fil, al-Humaza, al-Takāthur, al-Qāri'a, al-Ādjāti-suurat, Ayat al-Kursi, selitykset ja merkitykset
- Islamilainen yhteiskunta profeetta Muhammadin kuolemaan asti
- Profeetan opetukset (hadith) koskien yhdyskunnan kiinnevoimaa ja muslimien velvollisuus toivoa hyvää muille. Muslimien suhtautumista erilaisiin ajatuksiin ja ihmisryhmiin.
 - aikomus (niyya) (hadith)
 - hyvän tekeminen (al-ihsān) (hadith)
 - toden puhuminen (al-sidq) (hadith)
 - maailman loppu (al-kiyama) (hadith)
 - äitien asema (hadith)
- Profeetta Muhammadin neljä tärkeintä seuraajaa: (Abu Bakr, Omar Bin Al-Khattab, Osman Bin Affaan, Ali Bin Abi Taaleb)
- Islam ja perhe (avioliitto)
- Naisen asema islamissa
- Islam ja talouselämä
- Islamilainen yhteiskunta (islamilainen umma)
- Hyvät islamin arvot Koraanista ja sunnasta
- Ihmisen velvollisuudet Jumalan (Allahin) luomakuntaa kohtaan, kunnioitus kaikkia resursseja kohtaan riippumatta omistajasta (kaikki kuuluu lopulta Jumalalle)
- Tutustuminen maailmanuskontoihin. Keskeisten maailmanuskontojen levinneisyys ja kokosuhteet ja uskonnolliset elämänpiirteet.

- Islam ja taide (sallittu/kielletty)

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Oppilas kykenee hankkimaan syventävää tietoa islamista

Oppilas

- tuntee Koraanin keskeistä sisältöä ja profeetta Muhammedin opetuksia
- tuntee islamin syntytahtumat ja hallitsee islamin uskonnon muotoutumisen keskeisiä vaiheita
- tuntee islamin opin ja elämän keskeisiä asioita
- tietää suomalaisesta uskonnollisuudesta ja katsomusperinteestä

Oppilas ymmärtää uskontoa ilmiönä

Oppilas

- ymmärtää uskonnollista ajattelua sekä uskonnollisen kokemuksen ja käyttäytymisen luonnetta
- tunnistaa uskontojen vaikutuksia Suomessa ja maailmassa
- tuntee maailmanuskontojen keskeisiä piirteitä
- arvostaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä.

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- tuntee uskon ja tiedon perusluonteen sekä niiden keskinäisen suhteen
- hahmottaa oman maailmankatsomukseensa vaikuttavia tekijöitä
- kykenee keskustelemaan olemassaolon perimmäisistä kysymyksistä.

Oppilas osaa toimia eettisesti vastuullisella tavalla

Oppilas

- kykenee vastuulliseen eettiseen pohdintaan
- tunnistaa omien valintojensa ja tekojensa seurauksia.

10.8. ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

VUOSILUOKAT 3-5

Aihekokonaisuudet elämänskatsomustiedossa

Perusopetuksen elämänskatsomustiedon opetuksessa aihekokonaisuudet kulkevat läpäisevänä teemana läpi koko kouluajan.

Elämänskatsomustiedon oppisisällöt sisältävät kaikki aihekokonaisuudet ja niiden tarkka erittely eri luokkatasoille on mahdollista. Elämänskatsomustiedon pyrkimyksenä on kasvattaa nuoresta itsestään ja muista vastuun kantava yksilö, joka tietää omat kulttuuriset juurensa ja on perehtynyt myös kansainvälisiin kysymyksiin, ideologioihin, muihin yhteiskuntiin ja kulttuureihin. Hän on tietoinen kestävä kehityksen merkityksestä niin omassa lähiympäristössään kuin maailmanlaajuisestikin. Viestintä- ja mediataitoja kehitetään harjoituksin ja tehtävin, seuraamalla medioita analyttisesti ja kriittisesti. Esitelmät, näytelmät jne. kehittävät mm. oppilaan viestintätaitoja.

Tavoitteet

Tavoitteena on edistää oppilaan pyrkimystä

- etsiä ja rakentaa identiteettiään ja elämänkatsomustaan ja sen myötä oppia hahmottamaan kokonaisuuksia, kasvaa kohtaamaan epävarmuutta ja kehittää taitojaan ilmaista itseään
- kehittää arvostelukykyään ja kykyään eettiseen toimintaan ja oppia huomaamaan kohtaamiensa arkipäivän tilanteiden eettiset ulottuvuudet ja käyttämään eettisen ajattelun taitoja ja katsomuksellista harkintaa
- tutustua ihmisoikeuksien, suvaitsevaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja kestävän kehityksen periaatteisiin ja oppia kantamaan vastuuta itsestään, toisista ihmisistä, yhteisöstä ja luonnosta
- tutustua lähiympäristönsä katsomuksiin ja kulttuureihin

Keskeiset sisällöt

Kutakin aihepiiriä voidaan ja tulee käsitellä kaikilla luokka-asteilla. Niitä painotetaan kuitenkin seuraavalla tavalla:

3. vuosiluokka

Ihmissuhteet ja moraalinen kasvu

- toisen kohtaaminen ja hänen asemaansa asettautuminen
- ystävyuden sisältö ja merkitys elämässä

Itsetuntemus ja kulttuuri-identiteetti

- kuka olen ja mitä osaan, elämänvaiheet ja toiveet
- erilaisia elämäntapoja

Yhteisö ja ihmisoikeudet

- yhteiselämän perusteita, sääntö, sopimus, lupaus, luottamus, rehellisyys, kultainen sääntö
- lasten oikeudet, oikeus ja velvollisuus

Ihminen ja maailma

- elämän erilaisia muotoja, syntymä, elämä ja kuolema luonnossa

4. vuosiluokka

Ihmissuhteet ja moraalinen kasvu

- hyvä, oikea ja väärä, oikean ja väärän erottaminen, ihmisen hyvyys
- oikeudenmukaisuus ja sen toteutuminen jokapäiväisessä elämässä, rikkaus ja köyhyys maailmassa

Itsetuntemus ja kulttuuri-identiteetti

- suomalainen kulttuuri ja suomalaiset kulttuurivähemmistöt
- maailman kulttuuriperintö

Yhteisö ja ihmisoikeudet

- tasa-arvo ja rauha, demokratia
- tulevaisuuden maailma

Ihminen ja maailma

- ympäristö ja luonto, eloton ja elävä, kauneus luonnossa

5. vuosiluokka**Ihmissuhteet ja moraalinen kasvu**

- ajattelun vapaus, uskonnon- ja elämäkatsomuksen vapaus, suvaitsevaisuus ja syrjintä
- hyvä elämä, arvo ja normi, vastuu ja vapaus elämässä

Itsetuntemus ja kulttuuri-identiteetti

- erilaisia elämäntapoja, suvaitsevaisuus ja monikulttuurisuus
- elämäkatsomus, uskomus, luulo, tieto ja ymmärrys, erilaisia elämän- ja maailmankatsomuksia

Yhteisö ja ihmisoikeudet

- etiikan perusteita, teon moraalinen oikeutus, teon tarkoitus ja seuraus
- oman elämän eettisiä ongelmia ja niiden ratkaisuja

Ihminen ja maailma

- elämän synty ja kehitys, kertomuksia maailman synnystä, maa ja maailmankaikkeus
- luonnon tulevaisuus ja kestävä kehitys, erilaiset aikakäsitykset ja niiden merkitys, maailmanperintö ja ympäristö

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 5. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ**Ihmissuhteet ja moraalinen kasvu**

Oppilas

- kykenee arvioimaan erilaisten tilanteiden moraalisia vaatimuksia ja teon moraalista oikeutusta
- ymmärtää tekevänsä väärin toimiessaan vastoin omaksumiaan periaatteita
- kykenee tutkimaan moraalisia ongelmia yhdessä muiden kanssa ja hyväksyy erilaisten toimintalähtökohtien olemassaolon
- ymmärtää, että konflikteihin on löydettävissä väkivallattomia ratkaisuja

Itsetuntemus ja kulttuuri-identiteetti

Oppilas

- tunnistaa katsomuksellisia kysymyksiä
- osaa käyttää oppiaineen keskeisiä käsitteitä (esim. elämäkatsomus, kulttuuri, vähemmistö)
- rohkenee esittää omia näkemyksiään ja ymmärtää, että niitä tulee perustella
- pystyy hahmottamaan katsomusvapauden merkityksen omassa elämässään
- osaa hahmottaa suomalaisuuden osana maailman kulttuurista monimuotoisuutta

Yhteisö ja ihmisoikeudet

Oppilas

- tuntee ihmisoikeuksien, suvaitsevaisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita
- ymmärtää yhteisten sääntöjen merkityksen
- ymmärtää yhteisöllisen vastuullisuuden ja sen, että yksilö kuuluu erilaisiin yhteisöihin

Ihminen ja maailma**Oppilas**

- tuntee erilaisia maailmaa ja ihmisen paikkaa koskevia selityksiä
- ymmärtää luonnon ja ympäristön tärkeyden ihmiselle
- osaa toimia luontoa kunnioittaen ja on omaksunut kestävän kehityksen periaatteita

VUOSILUOKAT 6-9

Opetuksen ydintehtävänä on syventää oppilaan omaa elämäkatsomusta ja maailmankuvaa koskevaa ymmärrystä. Erilaisista katsomuksista ja uskonnoista opiskellaan perustiedot sekä oppilaan kasvua vastuulliseksi ja aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi tuetaan.

Tavoitteet

Tavoitteena on edistää oppilaan pyrkimystä

- etsiä ja rakentaa identiteettiään ja elämäkatsomustaan ja oppia samalla hahmottamaan kokonaisuuksia sekä kasvaa kohtaamaan epävarmuutta ja kehittää taitojaan ilmaista itseään ja elämäkatsomustaan
- kehittää arvostelukykyään ja kykyään eettiseen toimintaan ja oppia huomaamaan kohtaamiensa arkipäivän tilanteiden eettiset ulottuvuudet ja käyttämään eettisen ajattelun taitoja ja katsomuksellista harkintaa
- omaksua ja sisäistää ihmisoikeuksien, suvaitsevaisuuden, maailman laajuisen oikeudenmukaisuuden ja kestävän kehityksen periaatteita ja oppia kantamaan vastuuta itsestään, toisista ihmisistä, yhteiskunnasta ja luonnosta
- laajentaa katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään ja oppia tuntemaan eri kulttuureissa tärkeitä pidettyjä arvoja, uskomusjärjestelmiä ja elämäkatsomuksellisia ratkaisuja sekä niiden taustoja ja välittymistä sekä oppia arvioimaan tieteiden vaikutusta elämäntapaamme

Keskeiset sisällöt

Opintokokonaisuudet sisältävät syventäviä aineksia luokilla 1-5 käsitellyistä aihepiireistä (ihmissuhteista ja moraalista kasvusta, itsetuntemuksesta ja kulttuuri-identiteetistä, yhteisöstä ja ihmisoikeuksista sekä ihmisestä ja maailmasta); jokaista kokonaisuutta voidaan käsitellä kaikilla luokka-asteilla 6-9.

Kansalaisuus ja hyvä yhteiskunta (erityisesti luokilla 8 ja 9)

- yhteiskuntateorian perusteet, demokratia (painotetusti luokalla 9)
- politiikka, toimiminen kansalaisena, kestävä kehitys (painotetusti luokalla 8)

Katsomusten maailma

- katsomusten historiaa, katsomusvapaus (painotetusti luokalla 8)

- maailmankuva, maailmankatsomus ja elämänkatsomus (painotetusti luokalla 9)
- tieto ja tutkimus, luonnollinen ja yliluonnollinen (painotetusti luokalla 6)
- uskonto ja uskonnottomuus, oma elämänkatsomus (painotetusti luokalla 7)

Kulttuuri (erityisesti luokilla 6 ja 7)

- kulttuurin tutkimus, kulttuuri ja luonto (painotetusti luokalla 7)
- kulttuuri ja yhteisö, suomalainen kulttuuri, suvaitsevaisuus (painotetusti luokalla 6)
- käsityksiä ihmisen ja luonnon suhteesta (painotetusti luokalla 7)

Etiikka ja hyvä elämä (erityisesti luokilla 8 ja 9)

- etiikan pääsuuntia ja peruskysymyksiä, nuoren moraalinen kasvu (painotetusti luokalla 9)
- ihmisoikeusetiikka, ympäristöetiikka (painotetusti luokalla 9)
- monikulttuurisuus eettisenä kysymyksenä (painotetusti luokalla 8)

Tulevaisuus

- tulevaisuuden tutkiminen (painotetusti luokalla 9)
- luonnon ja yhteiskunnan tulevaisuus, maailmanperintö (painotetusti luokalla 8)
- minun tulevaisuuteni, toimiminen tulevaisuuden hyväksi (painotetusti luokalla 6)

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSSANALLE 8**Ihmissuhteet ja moraalinen kasvu**

Oppilas

- osaa nähdä yhteyden arvovalintojen ja hyvän elämän välillä
- tunnistaa etiikan perusnäkökulmia kuten teon tahallisuuden, tekijän tarkoituksen, teon seurauksien huomioon ottamisen, vastuun ja oikeuksien näkökulmat
- kykenee tunnistamaan moraalidilemmasta eettisen näkökulman ja esittämään siihen eettisen ratkaisun
- kykenee havainnoimaan eettisiä ulottuvuuksia arkipäivästä, taiteesta, mediasta tai muilta elämän alueilta ja kykenee perustelemaan eron eettisesti kehittyneemmän ja kehittymättömämmän arvion välillä

Itsetuntemus ja kulttuuri-identiteetti

Oppilas

- tunnistaa ja osaa nimetä keskeisten maailmankatsomusten ja kulttuurien olennaisia piirteitä ja kehityskulkuja
- kykenee suhteuttamaan erilaisia kulttuurisia käsitteitä ja symboleja eri katsomusperinteisiin
- ymmärtää sekulaarin ja uskonnollisen katsomuksen eron
- osaa käyttää oppimiaan kulttuuriin liittyviä käsitteitä ja kykenee hankkimaan tietoa erilaisista katsomuksista

Yhteisö ja ihmisoikeudet

Oppilas

- tuntee ihmis- ja kansalaisoikeuksien pääpiirteet sekä kykenee selittämään niiden eron
- hahmottaa yksilön eettisen näkökulman suhteessa yhteisöön
- pystyy perustelemaan oikeuksien ja velvollisuuksien keskinäisen riippuvuuden
- tuntee vaihtoehtoisia ja vastakkaisia yhteiskunnallisia näkemyksiä

- tunnistaa ihmis- ja kansalaisoikeuksien loukkauksia ja osaa arvioida erilaisten tasa-arvo- ja oikeusvaatimusten perusteita
- tuntee nyky-yhteiskunnan ongelmia ja pystyy esittämään sekä optimistisia että pessimistisiä näkemyksiä tulevaisuudesta

Ihminen ja maailma

Oppilas

- ymmärtää kestäväen kehityksen periaatteita
- tuntee ympäristöetiikan lähtökohtia
- osaa arvioida yksilön eettistä näkökulmaa suhteessa ympäristöön
- ymmärtää yhteiskunnallisten ratkaisujen pitkän tähtäimen vaikutuksia

10.9. TERVEYSTIETO

VUOSILUOKAT 6-9

Terveystiedon opetus on perustaltaan monitieteistä. terveystiedon opetuksen tarkoitus on edistää oppilaiden terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista. Opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden tiedollisia, sosiaalisia, tunteiden säätelyä ohjaavia, toiminnallisia ja eettisiä valmiuksia.

Opetuksen lähtökohtana on terveyden ymmärtäminen fyysiseksi, psyykkiseksi ja sosiaalisesti toimintakyvyksi. Opetuksessa kehitetään tietoja ja taitoja terveydestä, elämäntavasta, terveystottumuksista ja sairauksista sekä kehitetään valmiuksia ottaa vastuuta ja toimia oman sekä toisten terveyden edistämiseksi.

Terveystieto on oppiaineena oppilaslähtöinen, toiminnallisuutta ja osallistuvuutta tukeva. Opetuksen lähtökohtana on lapsen ja nuoren arki, kasvu ja kehitys sekä ihmisen elämäntietä.

Terveystietoa opetetaan vuosiluokilla 3-4 osana ympäristö- ja luonnontiede -oppiaineryhmää ja vuosiluokalla 5 osana biologia/maantieto ja fysiikka/kemiaa. Vuosiluokilla 6-9 terveystietoa opetetaan itsenäisenä oppiaineena.

Aihekokonaisuudet terveystiedossa

Ihmisenä kasvaminen

Terveystiedossa pyritään tukemaan oppilaan terveyttä edistäviä ja elämäntietä kehittäviä valintoja. terveystieto käsittelee kaikkia terveen elämän osa-alueita.

Viestintä- ja mediataito

Terveystiedossa pyritään kiinnittämään huomiota terveyslukutaitoon. Terveys on erittäin laaja ja monitahoinen kokonaisuus, oppilasta ohjataan kriittiseen terveystiedon lukutaitoon eri viestintävälineissä.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta

Terveystiedossa oppilasta ohjataan vastuulliseen kulutuskäyttäytymiseen ja hyvinvointiin huomioiden henkinen hyvinvointi, terveelliset ja energiaa säästävät ravintotottumukset

sekä fyysisen aktiivisuuden muodot. Oppilasta ohjataan elinikäiseen vastuulliseen terveyskäyttäytymiseen.

Turvallisuus ja liikenne

Terveystiedossa käsitellään suojautumista päihteiltä ja onnettomuuksilta omassa elinympäristössä. Oppilaalle opetetaan muut huomioitavaa liikennekäyttäytymistä, keskeisiä liikennesääntöjä ja erilaisten liikenneympäristöjen sekä niiden turvallisuusnäkökohtien tuntemista.

Tavoitteet

Oppilas oppii

- tuntemaan ihmisen kasvun, kehityksen ja elämänkulun tunnuspiirteitä
- ymmärtämään nuoruuden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä
- ymmärtämään yhteisöllisyyden ja ihmissuhteiden merkityksen
- kuvaamaan ja arvioimaan terveyttä edistäviä ja sairauksia aiheuttavia keskeisiä tekijöitä sekä tunnistamaan terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä valintoja
- käyttämään terveyteen ja sairauteen liittyviä käsitteitä

Keskeiset sisällöt

6. vuosiluokka

Kasvu ja kehitys

- ihmisen elämänkulku
- fyysinen ja psyykinen kehitys
- omasta terveydestä huolehtiminen

Terveys arkielämän valintatilanteissa

- ravitsemukselliset tarpeet
- päihteet
- tavallisimmat tartuntataudit ja -sairaudet
- liikunta terveyden edistäjänä

Voimavarat ja selviytymisen taidot

- henkilökohtaiset voimavarat
- kehityksen ja elämänkulun muutokset

7. vuosiluokka

Kasvu ja kehitys

- ihmisen elämänkulku
- murrosiän fyysiset muutokset
- psyykinen kasvu ja kehitys: itsetuntemus ja mielenterveys
- sosiaalinen kasvu ja kehitys: yksilöllisyys, erilaisuus ja yhteisöllisyys

Terveys arkielämän valintatilanteissa

- ristiriitatilanteet

Voimavarat ja selviytymisen taidot

- vuorovaikutustaidot
- kehityksen ja elämäntilanteiden muutokset

8. vuosiluokka**Terveys arkielämän valintatilanteissa**

- seksuaaliterveys
- liikenneturvallisuus ja -käyttäytyminen

Voimavarat ja selviytymisen taidot

- kehityksen ja elämäntilanteiden muutokset

Terveys, yhteiskunta ja kulttuuri

- liikennekulttuurin pelisäännöt

9. vuosiluokka**Terveys arkielämän valintatilanteissa**

- päihteet
- ravinnon merkitys
- terveyttä edistävä liikunta

Voimavarat ja selviytymisen taidot

- kehityksen ja elämäntilanteiden muutokset
- henkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen
- ensiapu

Terveys, yhteiskunta ja kulttuuri

- kansantaudit
- ympäristö ja terveys
- lasten ja nuorten oikeuksia, toiminnan rajoituksia ja seuraamuksia koskeva lainsäädäntö
- keskeiset lasten ja nuorten terveydenhuoltopalvelut

Arviointi

Arvioinnin perusteet selvitetään oppilaille opintokokonaisuuden alussa. Arviointiin vaikuttavat oppilaiden osallistuminen tuntityöskentelyyn ja siinä osoitettu aktiivisuus sekä kirjalliset ja suulliset esitykset. Arvioinnin osana on myös loppukoe/-kokeet, jonka muoto on joko oppikirjaan perustuva kuulustelu tai aineistotyyppinen, osittain kotityönä suoritettava tehtävä. Arvosana annetaan numerona.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITERIT ARVOSANALLE 8**Kasvu ja kehitys****Oppilas**

- tietää elämäntilanteeseen liittyviä tapahtumia ja osaa tarkastella niitä terveyden näkökulmasta

- osaa selittää fyysiseen kasvuun ja kehitykseen sekä ihmisen hyvinvointiin liittyvien tekijöiden merkityksen
- osaa kuvata ystävyyssuhteiden ja hyvien vuorovaikutustaitojen merkityksen ihmisen psyykkiselle hyvinvoinnille
- osaa pohtia nuorten ongelmatilanteiden syitä ja seurauksia sekä kuvata niiden mahdollisia ratkaisuja
- tietää, miten voi hoitaa itseään ja terveyttään

Terveys arkielämän valintatilanteissa

Oppilas

- ymmärtää terveellisen ravinnon merkityksen
- osaa kuvata ja pohtia päihde- ja vaikuteaineiden käyttöön liittyvää riippuvuutta ja terveysriskejä sekä käytön syitä ja seurauksia ja antaa perustellen esimerkkejä keinoista välttää niiden käyttöä
- tunnistaa kiusaamisen ja muun väkivallan tunnuspiirteitä ja osaa tuottaa käytännön esimerkkejä väkivallan ehkäisemisestä ja rakentavasta kommunikaatiosta
- tietää seksuaaliterveyden perusteita, tietää raskauden ehkäisyn merkityksen ja menetelmiä sekä osaa pohtia ja perustella vastuullista seksuaalikäyttäytymistä
- osaa nimetä yleisimpiä tartuntatauteja ja muita sairauksia ja kuvata esimerkein niiden ehkäisyä pääpiirteissään
- tietää liikenneturvallisuuden pääperiaatteita ja osaa kuvata miten erilaisissa vaara- ja onnettomuustilanteissa toimitaan ja annetaan ensiapua

Voimavarat ja selviytymisen taidot

Oppilas

- osaa tunnistaa ja ilmaista erilaisia tunteita ja kuvata niiden syitä sekä antaa esimerkkejä siitä, miten tunteisiin perustuvaa käyttäytymistä voidaan säädellä
- osaa pohtia elämäntapavalintojen merkitystä terveydelle ja perustella tai näyttää esimerkein arkielämän terveyttä edistäviä valintoja
- osaa käyttää keskeisiä terveyteen ja sairauteen liittyviä käsitteitä

Terveys, yhteiskunta ja kulttuuri

Oppilas

- tietää tavallisimmat kansantaudit ja niiden riskitekijöitä
- osaa kuvata ympäristön terveyttä ja turvallisuutta ja antaa esimerkkejä niistä edistävistä keinoista omassa lähiympäristössään
- tietää oman koulun ja kunnan keskeisiä terveys- ja hyvinvointipalveluja ja osaa käyttää niitä
- osaa kuvata keskeisiä lasten ja nuorten oikeuksia, toiminnan rajoituksia ja seuraamuksia koskevaa lainsäädäntöä

10.10. MUSIIKKI

Musiikin opetuksen perusteena on auttaa oppilasta löytämään musiikin alueelta kiinnostuksen kohteensa sekä rohkaista oppilasta musiikilliseen toimintaan, antaa hänelle musiikillisia ilmaisuvälineitä ja tukea hänen kokonaisvaltaista kasvuaan. Opetuksen tehtävänä on myös saattaa oppilas ymmärtämään, että musiikki on aika- ja paikkasidonnaista. Se on erilaista eri aikoina, eri kulttuureissa ja yhteiskunnissa, ja sillä

on erilainen merkitys eri ihmisille. Opetuksessa tulee ottaa huomioon, että musiikin ymmärtämisen ja käsitteellistämisen perustana ovat musisoinnin ja musiikin kuuntelun yhteydessä saadut merkitykselliset kokemukset. Musiikin opetus antaa välineitä oppilaan oman musiikillisen identiteetin muodostumiseen prosessissa, jonka tavoitteena on rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista erilaisiin musiikkeihin. Musiikillisia taitoja kehitetään pitkäjänteisellä, kertaamiseen perustuvalla harjoittelulla. Yhdessä musisoiminen kehittää sosiaalisia taitoja, kuten vastuullisuutta, rakentavaa kriittisyyttä sekä taidollisen ja kulttuurillisen erilaisuuden hyväksymistä ja arvostamista. Oppilaan kokonaisvaltaisen ilmaisun kehittymistä tulee tukea myös etsimällä yhteyksiä muihin oppiaineisiin. Musiikin opetuksessa sovelletaan teknologian ja median tarjoamia mahdollisuuksia.

Yleistä

Musiikin opetuksen tehtävänä on rohkaista oppilasta musiikilliseen toimintaan ja tukea kokonaisvaltaista kasvua. Musiikin ja muiden oppiaineiden välinen integraatio tukee tätä kasvuprosessia. Yhteismusisointi kehittää mm. sosiaalisuutta ja vastuullisuutta. Opetuksen tehtävänä on myös saada oppilas ymmärtämään ja arvostamaan kulttuurisesti ja ajallisesti erilaista musiikkia, lähtien liikkeelle oman lähialueen rikkaasta musiikkikulttuurista ja edeten Suomen ja koko maailman musiikkiin.

Oppimisympäristö

Musiikinopetukseen soveltuva oppimisympäristö on turvallinen ja miellyttävä, joka kannustaa oppimaan. Ihanteellinen opiskeluympäristö antaa tilaa tekemiselle ja liikkumiselle.

Työskentelytavat

Työtavat musiikin opetuksessa tähtäävät siihen, että jokainen oppilas voi omista lähtökohdistaan käsin nauttia musiikillisesta ilmaisusta. Musiikkia voidaan tehdä yksin ja yhdessä.

Musiikkitiedon opettaminen ei ole pelkästään teoria-aineiden opettelua vaan musiikkitietoa opetellaan myös liikkumalla, omaa kehoa käyttämällä, lorujen ja leikkien avulla.

Kuuntelu on keskeinen osa musiikkikasvatusta. Sen avulla harjoitetaan keskittymistä ja rentoutumista. Kuuntelun avulla ohjataan myös ääniympäristön havainnointiin ja musiikin kuuntelun arviointiin.

Laulamisessa painotetaan laulamisen iloa ja ohjataan oman äänen terveeseen käyttöön. Jokaiselle oppilaalle tarjotaan mahdollisuus soittamiseen omien kykyjensä mukaisesti. Onnistumisen elämykset luovat tietä harrastuneisuudelle.

Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan nykyteknologiaa ja medioita.

Aihekokonaisuudet musiikissa

Musiikissa aihekokonaisuudet nivoutuvat luontevasti sekä perus- että lukio-opetukseen. Ne sisältyvät läpäisevänä teemana musiikinopetukseen kaikilla asteilla.

Ihmisenä kasvaminen

Yhteissoitossa ja -laulussa sekä laululeikeissä opitaan toimimaan ryhmässä ja yhteisön jäsenenä. Ryhmätyöskentelyssä oppilas oppii arvostamaan sekä omaa että muiden musiikillista kehitystä. Musiikin kautta koetut elämykset vahvistavat oppilaan tunne-elämää. Musiikintunneilla kasvatetaan oppilaita pitkäjänteiseen työskentelyyn harjoiteltaessa esityksiä koulun juhliin ym. tilaisuuksiin. Esiintymisten tavoitteena on antaa onnistumisen elämyksiä ja esiintymiskokemuksia.

Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Musiikinopetuksessa tutustutaan suomalaiseen kulttuuriin ja musiikkiperinteeseen sekä opitaan suomalaista juhlakulttuuria. Perusopetuksen ja lukio-opetuksen aikana tutustutaan monipuolisesti myös muihin musiikkikulttuureihin ja -tyyleihin (esim. kansanmusiikki, kevyt musiikki ja klassinen musiikki).

Viestintä ja mediataito

Musiikinopetuksessa kiinnitetään huomiota musiikin käyttöön erilaisissa viestintävälineissä ja -tilanteissa sekä median rooliin ja vaikutukseen nykypäivän musiikkielämässä ja mielikuvien luomisessa (esim. musiikkivideot, piratismi, kaupallinen musiikki ja Popstars).

Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjäyys

Oppilasta ohjataan tiedostamaan musiikin erilaisia taustatekijöitä tavoitteena se, että oppilas osaa suhtautua kriittisesti nykypäivän musiikkikulttuuriin. Lisäksi osallistuva kansalaisuus tulee esille kiinnittämällä huomiota tekijänoikeuksiin ja vastuullisuuteen musiikin kuluttajana. Oppilaille kerrotaan erilaisista musiikin ammateista.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä kehityksestä

Oppilaita ohjataan käyttämään vastuullisesti ja huolellisesti musiikin materiaaleja (kirjat, soittimet ym.), koulun yhteistä omaisuutta. Heitä opetetaan kiinnittämään huomiota ääniympäristöön ja erityisesti kuulonhuoltoon.

Turvallisuus ja liikenne

Kuulonhuolto on tärkeä osa myös turvallisuuskasvatusta. Oppilaita opastetaan käyttämään äänentoistolaitteita turvallisesti. Liikennekasvatusta annetaan myös laulujen muodossa.

Ihminen ja teknologia

Teknologiaa käytetään musiikinopetuksessa mm. hyödyntämällä vastuullisesti ja kriittisesti internetiä tiedonhankinnassa (mm. esitelmät). Musiikintunneilla tutustutaan mahdollisuuksien mukaan tietokone-musiikkiin ja musiikkiteknologiaan (laitteet, ohjelmat).

VUOSILUOKAT 3-4

Vuosiluokilla 3-4 musiikin opetuksessa on keskeistä oppilaiden musiikillisen ilmaisun kehittäminen leikinomaisessa ja kokonaisvaltaisessa toiminnassa. Opetuksen tulee antaa

oppilaalle kokemuksia monenlaisista äänimaailmoista ja musiikeista sekä rohkaista häntä ilmaisemaan ja toteuttamaan omia mielikuviaan.

Tavoitteet

Laulu

Oppilas

- oppii luontevan laulutavan
- osaa joitakin kulttuuriperinteisesti keskeisiä lauluja
- rohkenee käyttämään ääntään tarkoituksenmukaisesti erilaisissa tilanteissa
- osaa laulaa ryhmässä muita kuunnellen

Soitto

Oppilas

- osaa soittaa helppoja soittotehtäviä rytmi- ja melodiasoittimella yhdessä muiden kanssa
- rohkenee tuottaa pieniä sävellyksiä

Kuuntelu

Oppilas

- kuuntelee keskittyneesti ja osaa rentoutua kuunnellessaan
- osallistuu aktiivisesti kuunteluharjoitteiden tekemiseen
- tutustuu johonkin suomalaiseen säveltäjään ja kansanmusiikkiin

Musiikkiliikunta

Oppilas

- löytää musiikin perussykkeen ja pystyy säilyttämään sen liikkeessään
- rohkenee liikkumaan musiikin mukaan ja osallistumaan harjoituksiin sekä keksimään ja tuottamaan omia liikkeitä

Musiikkitieto

Oppilas

- löytää käsiteltyjä teoria-asioita kuulemastaan musiikista

Keskeiset sisällöt

3. vuosiluokka

Laulu

- luonteva äänenkäyttö ja laulutapa
 - ääni- ja hengitysharjoitukset
- lauluohjelmisto
 - ikäkauteen sopivia lauluja, laululeikkejä, kaanoneja ja vuorolauluja
 - vuoden kulkuun liittyviä lauluja ja yhteisiä juhlalauluja, joista osa ulkoa
 - lauluvalinnoissa painopiste suomalaisilla ja pohjoismaisilla lauluilla
- äänikokeilut
 - erilaisten äänien tuottaminen

Soitto

- oma ilmaisu
 - rytmiset ja melodiset aiheet keksinnän aineksina
- yhteismusisointi
- säestystehtävät
- käytettävät soittimet:
 - kehosoittimet
 - rytmisoittimet
 - melodiasoittimet, mahdollisuuksien mukaan esim. nokkahuilu, 5-kielinen kannel tai laattasoittimet

Kuuntelu

- toiminnallinen kuuntelu
- kuunnellaan eri aikakausien ja tyyllilajien musiikkia
- erityispainotuksena suomalainen ja pohjoismainen musiikki
- elämysten, omien mielikuvien ja kokemusten kuvailu
- rentoutuminen ja keskittyminen

Musiikkiliikunta

- perussyketajun kehittäminen
- musiikillisten peruselementtien vahvistaminen leikin, improvisoinnin ja esim. tanssin avulla

Musiikkitieto

- tutustuu musiikkitiedon osuudessa eriteltyihin teoria-asioihin (katso taulukko musiikkitiedon osa-alueista vuosiluokilla 3-9)

4. vuosiluokka

Laulu

- luonteva äänenkäyttö ja laulutapa
 - ääni- ja hengitysharjoitukset
- lauluohjelmisto
 - ikäkauteen sopivia lauluja, laululeikkejä, kaanoneja ja vuorolauluja
 - vuoden kulkuun liittyviä lauluja ja yhteisiä juhlalauluja, joista osa ulkoa
 - ranskalaisia lauluja oppilasvaihtoprojektin tarpeet huomioiden
- äänikokeilut
 - erilaisten äänien tuottaminen

Soitto

- oma ilmaisu
 - rytmiset ja melodiset aiheet keksinnän aineksina
- yhteismusisointi
- säestystehtävät
- käytettävät soittimet:
 - kehosoittimet
 - rytmisoittimet
 - melodiasoittimet, mahdollisuuksien mukaan esim. nokkahuilu, 5-kielinen kannel tai laattasoittimet

Kuuntelu

- toiminnallinen kuuntelu
- kuunnellaan eri aikakausien ja tyyllilajien musiikkia
- erityispainotuksena suomalainen ja ranskalainen musiikki
- elämysten, omien mielikuvien ja kokemusten kuvailu
- rentoutuminen ja keskittyminen

Musiikkiliikunta

- perussyketajun kehittäminen
- musiikillisten peruselementtien vahvistaminen leikin, improvisoinnin ja esim. tanssin avulla

Musiikkitieto

- tutustuu musiikkitiedon osuudessa eriteltyihin teoria-asioihin (katso taulukko musiikkitiedon osa-alueista vuosiluokilla 3-9)

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 4. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ**Oppilas**

- osaa käyttää ääntään niin, että hän pystyy osallistumaan yksiaäniseen yhteislauluun
- hahmottaa musiikin perussykkeen niin, että pystyy osallistumaan soittamisen harjoitteluun ja yhteissoittoon
- hallitsee lauluohjelmistoa, josta osan ulkoa
- osaa yksin ja ryhmän jäsenenä ääntä, liikettä, rytmiä tai melodiaa käyttäen keksiä omia musiikillisia ratkaisuja esimerkiksi kaiku-, kysymys/vastaus- ja soolo/tutti-harjoituksissa
- tunnistaa kuulemaansa musiikkia ja osaa ilmaista kuuntelukokemustaan verbaalisesti, kuvallisesti tai liikkeen avulla
- osaa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä ottaen huomioon muut ryhmän jäsenet.

VUOSILUOKAT 5-9

5.-9. -luokkien musiikin opetuksessa jäsennetään musiikillista maailmaa ja musiikillisia kokemuksia sekä opitaan käyttämään musiikin käsitteitä ja merkintöjä kuuntelun ja musisoinnin yhteydessä.

5. ja 6. vuosiluokka**Tavoitteet****Laulu****Oppilas**

- osaa käyttää lauluääntään luontevasti
- osaa joitakin ikäkaudelle sopivia ja kulttuuriperinteisesti keskeisiä lauluja
- osaa laulaa ryhmässä muita kuunnellen

Soitto

Oppilas

- osaa soittaa helppoja soittotehtäviä yhdessä muiden kanssa (esim. rytmi-, melodia-, keho- tai bändisoittimella)

Kuuntelu**Oppilas**

- kuuntelee keskittyneesti ja rentoutuu kuunnellessaan
- osallistuu aktiivisesti kuunteluharjoitteiden tekemiseen
- tutustuu eri aikakausiin ja tyylilajeihin

Musiikkiliikunta**Oppilas**

- harjaantuu perussykkeen löytämisessä ja säilyttää sen liikkeessään
- liikkuu musiikin mukaan ja osallistuu harjoituksiin sekä tuottaa omia liikkeitä

Musiikkitieto**Oppilas**

- löytää käsiteltyjä teoria-asioita kuulemastaan musiikista

Keskeiset sisällöt**5. vuosiluokka****Laulu**

- luonteva äänenkäyttö ja laulutapa
 - tehdään monipuolisia ääni- ja hengitysharjoituksia
- lauluohjelmisto
 - harjoitellaan ikäkaudelle sopivia lauluja sekä laululeikkejä, kaanoneita ja vuorolauluja
 - harjoitellaan vuoden kulkuun liittyviä lauluja ja yhteisiä juhlalauluja
 - harjoitellaan ranskalaisia lauluja
- äänikokeilut
 - tuotetaan erilaisia ääniä
 - kokeillaan moniäänisyyttä

Soitto

- oma ilmaisu
 - käytetään rytmisiä ja melodisia aiheita keksinnän aineksina
- yhteismusisointi
- säestystehtävät
- käytettävät soittimet:
 - kehosoittimet
 - rytmisoittimet
 - melodiasoittimet
 - bändisoittimet: opetellaan muutamia sointuja kitaralla ja tutustutaan myös bassoon ja rumpuihin

Kuuntelu

- toiminnallinen kuuntelu
- kuunnellaan eri aikakausien ja tyyllilajien musiikkia
- kuvaillaan elämyksiä, omia mielikuvia ja kokemuksia
- rentoudutaan ja harjoitellaan keskittymistä
- tutustutaan orkesterisoittimiin
- ohjataan kriittiseen kuunteluun

Musiikkiliikunta

- kehitetään perussyketajua
- vahvistetaan musiikillisia peruselementtejä
- tanssitaan eri maiden kansantansseja

Musiikkitieto

- tutustutaan musiikkitiedon osuudessa eriteltyihin teoria-asioihin (katso taulukko musiikkitiedon osa-alueista vuosiluokilla 3-9)

6. vuosiluokka

Laulu

- luonteva äänenkäyttö ja laulutapa
 - tehdään monipuolisia ääni- ja hengitysharjoituksia
- lauluohjelmisto
 - harjoitellaan ikäkaudelle sopivia lauluja sekä laululeikkejä, kaanoneita ja vuorolauluja
 - harjoitellaan vuoden kulkuun liittyviä lauluja ja yhteisiä juhlalauluja
 - harjoitellaan ranskalaisia lauluja
- äänikokeilut
 - tuotetaan erilaisia ääniä
 - kokeillaan moniäänisyyttä

Soitto

- oma ilmaisu
 - käytetään rytmisiä ja melodisia aiheita keksinnän aineksina
- yhteismusisointi
- säestystehtävät
- käytettävät soittimet:
 - kehosoittimet
 - rytmisoittimet
 - melodiasoittimet
 - bändisoittimet: jatketaan kitaransoiton opiskelua ja tutustutaan myös kosketinsoittimiin, bassoon ja rumpuihin

Kuuntelu

- toiminnallinen kuuntelu
- kuunnellaan eri aikakausien ja tyyllilajien musiikkia
- kuvaillaan elämyksiä, omia mielikuvia ja kokemuksia
- rentoudutaan ja harjoitellaan keskittymistä
- tutustutaan maailmanmusiikkiin

- ohjataan kriittiseen kuunteluun

Musiikkiliikunta

- kehitetään perussyketajua
- vahvistetaan musiikillisia peruselementtejä
- tanssitaan eri maiden kansantansseja

Musiikkitieto

- tutustutaan musiikkitiedon osuudessa eriteltyihin teoria-asioihin (katso taulukko musiikkitiedon osa-alueista vuosiluokilla 3-9)

7. vuosiluokka

Tavoitteet

Laulu

Oppilas

- osaa käyttää ääntään terveellä ja luontevalla tavalla
- osaa joitakin kulttuuriperinteisesti keskeisiä lauluja
- osaa laulaa ryhmässä muita kuunnellen

Soitto

Oppilas

- osaa soittaa helppoja soittotehtäviä bändisoittimilla
- kykenee yhteismusisointiin koulu- tai bändisoittimilla

Kuuntelu

Oppilas

- kuuntelee keskittyneesti
- omaksuu hyviä kuuntelutottumuksia ja osaa kuunnella kriittisesti
- tutustuu eri aikakausiin ja tyyliin

Musiikkiliikunta

Oppilas

- harjaantuu edelleen perussykkeen löytämisessä ja säilyttää sen liikkeessään
- liikkuu musiikin mukaan ja osallistuu harjoituksiin ja tuottaa omia liikkeitä

Musiikkitieto

Oppilas

- löytää käsiteltyjä teoria-asioita kuulemastaan musiikista

Keskeiset sisällöt

Laulu

- luonteva äänenkäyttö ja laulutapa
 - totutellaan oman äänen terveeseen ja luontevaan käyttöön
 - yhdessä laulamalla tuetaan laulamisen iloa
 - otetaan huomioon äänenmurros

- lauletaan 2- ja 3- äänistä ohjelmistoa
- lauletaan ranskalaisia lauluja

Soitto

- opetellaan kaikkien bändisoittimien perustaidot
 - kitara, basso, rummut, kosketinsoittimet
- soitetaan helppoja sointumerkkejä kitaralla ja kosketinsoittimilla sekä beat-komppi rummuilla
- harjoitellaan komppilapuista soittamista
- rytmisoittimet
- kehosoitimet
- melodiasoitimet

Kuuntelu

- tutustutaan eri aikakausien ja tyylien musiikkiin sekä pohjoismaiseen ja eurooppalaiseen musiikkikulttuuriin
- tutustutaan eri maanosien musiikkikulttuureihin
- kuuntelun avulla pyritään muiden kulttuurien arvostamiseen ja suvaitsevaisuuden lisäämiseen

Musiikkiliikunta

- kehitetään perussyketajua
- vahvistetaan musiikillisia peruselementtejä

Musiikkitieto

- tutustutaan musiikkitiedon osuudessa eriteltyihin teoria-asioihin (katso taulukko musiikkitiedon osa-alueista vuosiluokilla 3-9)

8. vuosiluokka

Tavoitteet

Laulu

Oppilas

- osaa käyttää ääntään terveellä ja luontevalla tavalla
- osaa joitakin kulttuuriperinteisesti keskeisiä lauluja
- osaa laulaa ryhmässä muita kuunnellen

Soitto

Oppilas

- osaa soittaa helppoja soittotehtäviä bändisoittimilla
- kykenee yhteismusisointiin koulu- tai bändisoittimilla

Kuuntelu

Oppilas

- kuuntelee keskittyneesti
- omaksuu hyviä kuuntelutottumuksia ja osaa kuunnella kriittisesti
- tutustuu eri aikakausiin ja tyyliin
- tutustuu eri maanosien musiikkikulttuureihin

Musiikkiliikunta

Oppilas

- harjaantuu edelleen perussykkeen löytämisessä ja säilyttää sen liikkeessään
- liikkuu musiikin mukaan

Musiikkitieto

Oppilas

- löytää käsiteltyjä teoria-asioita kuulemastaan musiikista
- oppii hahmottamaan länsimaisen taidemusiikin historian eri aikakaudet
- oppii tuntemaan ranskalaista musiikkia
- oppii tuntemaan eri maanosien musiikkikulttuureja

Keskeiset sisällöt**Laulu**

- luonteva äänenkäyttö ja laulutapa
 - totutellaan oman äänen terveeseen ja luontevaan käyttöön
 - yhdessä laulamalla tuetaan laulamisen iloa
 - lauletaan 2- ja 3-äänistä ohjelmistoa
 - lauletaan ranskalaisia lauluja

Soitto

- jatketaan kaikkien bändisoittimien perustaitojen kartuttamista
 - kitara, basso, rummut, kosketinsoittimet
- opitaan uusia kitarasointuja
- soitetaan komppilapuista
- rytmisoittimet
- melodiasoittimet
- kehosoittimet

Kuuntelu

- tutustutaan länsimaisen taidemusiikin historian eri aikakausiin
- tutustutaan ranskalaiseen musiikkiin
- tutustutaan eri maanosien musiikkikulttuureihin

Musiikkiliikunta

- kehitetään perussyketajua
- vahvistetaan musiikillisia elementtejä
- opitaan historiallisia tansseja sekä tansseja muista musiikkikulttuureista

Musiikkitieto

- tutustutaan musiikkitiedon osuudessa eriteltyihin teoria-asioihin (katso taulukko musiikkitiedon osa-alueista vuosiluokilla 3-9)

9. vuosiluokka

Musiikki on yhdeksännellä vuosiluokalla vaihtoehtoinen kuvataiteen kanssa.

Tavoitteet**Laulu**

Oppilas

- osaa käyttää ääntään terveellä ja luontevalla tavalla
- osaa muutamia kulttuuriperinteisesti keskeisiä lauluja
- osaa laulaa ryhmässä muita kuunnellen

Soitto

Oppilas

- osaa soittaa vaikeahkojakin soittotehtäviä bändisoittimilla
- kykenee yhteismusisointiin koulu- tai bändisoittimilla

Kuuntelu

Oppilas

- kuuntelee keskittyneesti
- omaksuu hyviä kuuntelutottumuksia ja kuuntelee kriittisesti
- tutustuu erityisesti kevyen musiikin eri aikakausiin ja tyyliin
- tutustuu eri maanosien musiikkikulttuureihin

Musiikkiliikunta

Oppilas

- harjaantuu edelleen perussyketajun kehittämisessä ja säilyttää sen liikkeessään
- liikkuu musiikin mukaan

Musiikkitieto

Oppilas

- löytää käsiteltyjä teoria-asioita kuulemastaan musiikista
- oppii hahmottamaan kevyen musiikin eri aikakaudet ja tyylit
- oppii tuntemaan eri maanosien musiikkikulttuureja

Keskeiset sisällöt**Laulu**

- luonteva äänenkäyttö ja laulutapa
 - totutellaan oman äänen terveeseen ja luontevaan äänenkäyttöön
 - lauletaan 2-3-äänisiä lauluja
 - lauletaan ranskalaisia lauluja
 - yhdessä laulamalla tuetaan laulamisen iloa

Soitto

- jatketaan kaikkien bändisoittimien perustaitojen kartuttamista
 - kitara, basso, rummut, kosketinsoittimet
- opitaan uusia sointuja kitaralla tai kosketinsoittimilla
- soitetaan komppilapuista
- rytmisoittimet
- melodiasoittimet
- kehosoittimet

Kuuntelu

- tutustutaan kevyen musiikin eri aikakausiin ja tyyleihin
- tutustutaan muiden maanosien musiikkikulttuureihin

Musiikkiliikunta

- kehitetään perussyketajua
- vahvistetaan musiikillisia elementtejä

Musiikkitieto

- tutustutaan musiikkitiedon osuudessa eriteltyihin teoria-asioihin (katso taulukko musiikkitiedon osa-alueista vuosiluokilla 3-9)

MUSIIKKITIEDON OSA-ALUEET ERI VUOSILUOKILLA

	DYNAMIIKKA	SOINTIVÄRI	RYTMI, TEMPO	MELODIA	HARMONIA	MUOTO
3-4	crescendo-diminuendo, pp, p, f	tunnistetaan kuuntelemalla tavallisimmat orkesterisoitimet	iskusävel, tahti, tahtilajit: 2/4, 4/4, 3/4 nuottien aika-arvot ja niitä vastaavat tauot, pisteellinen nuotti, yhdyskaari, kertausmerkit	nuottiviivasto, nuottinimet ja paikat viivastolla G-avainta käyttäen c1-d2	pentatoninen asteikko, tunnistetaan kuulonvaraisesti duuri ja molli sekä niiden kolmisoinnut	kaanon, alkusoitto, välisoitto, loppusoitto, AB-muoto, ABA-muoto
5-6	dynaamiset vaihtelut musiikissa ja keskeistä sanastoa, äänen sähköinen vahvistaminen	lauluäänen luokittelu, orkesterin soitinryhmät	humppa, valssi, perusbeat, suffle, 5/4, 6/8	ylennysmerkki, alennusmerkki, duuri- ja molliasteikko, C-am	sointutehot I-IV-V	teema ja muunnelma, blues-kaava
7-9	kerrataan ja syvennetään aikaisempia sisältöjä					
	dynamiikan perusmerkintätaavat	lauluäänen luokittelu, orkesterin soitinryhmät	tasajakoinen, kolmijakoinen, säestystapoja rummuilla: humppa, valssi, beat, suffle	ylennysmerkki, alennusmerkki, duuri- ja molliasteikko, nuottiviivasto, nuottinimet ja paikat F- ja G-avainta käyttäen c-d2	intervallit priimistä oktaaviin laulaen, duuri ja molli soittaen, esim. kitarasoinnut D-dm, E-em, A-am	muotorakenteet: AB, ABA, AABA, INTRO, CODA, sinfonia, konsertto, blues-kaava

VALINNAISET MUSIIKIN KURSSIT

Valinnaisia kursseja tarjotaan 8. ja 9. vuosiluokalla. Kurssit ovat yhden vuosiviikkotunnin laajuisia.

BÄNDI 1**Tavoitteet****Oppilas**

- ymmärtää bändisoittimien ja PA-laitteiston toimintaperiaatteet
- valmistelee työpajatoiminnan muodossa pienissä ryhmissä 3-4 erityylistä kappaletta, joista vähintään yksi olisi tarkoitus esittää jossain koulun tilaisuudessa

- tiedostaa, että bändityöskentely on ryhmätoimintaa, jonka onnistumisen takaa kaikkien bändin jäsenten vastuullinen työskentely asian hyväksi
- iloitsee ja nauttii soittamisesta, laulamisesta ja yhteismusisoinnista
- saa esiintymiskokemusta

Keskeiset sisällöt

- valmistellaan pienissä bändeissä 3-4 erityylistä kappaletta, joista vähintään yksi esitetään koulun tilaisuudessa
- työskentely tapahtuu oppituntien aikana, mutta oppilaalla on mahdollisuus harjoitella musiikkitiloissa myös varsinaisen kouluajan jälkeen

BÄNDI 2

Tavoitteet

Oppilas

- katso bändi 1
- kykenee entistä itsenäisempään työskentelyyn
- tekee mahdollisuuksien mukaan yhdessä bändinsä kanssa sovituksia valitsemistaan kappaleista
- iloitsee ja nauttii soittamisesta, laulamisesta ja yhteismusisoinnista

Keskeiset sisällöt

- valmistellaan pienissä bändeissä vähintään 3 kappaletta, joista osa esitetään koulun jossakin tilaisuudessa
- työskentely tapahtuu oppituntien aikana, mutta oppilaalla on mahdollisuus harjoitella koulun musiikkitiloissa varsinaisen kouluajan jälkeen.

ENSEMBLE-LAULUKURSSI

Tavoitteet

Oppilas

- rohkaistuu laulamaan ja käyttämään omaa ääntään terveellä ja luonnollisella tavalla
- laulaa 2-4-äänisiä lauluja pienessä ryhmässä
- ymmärtää PA-laitteiden toimintaperiaatteet
- esiintyy koulun eri tilaisuuksissa ja saa esiintymiskokemusta

Keskeiset sisällöt

- valmistellaan pienessä ryhmässä 3-4 erityylistä laulua, jotka ovat yleensä 2-4-äänisiä
- pidetään yllä laulamisen iloa
- etsitään myös laulullista ilmaisua
- hiotaan kappaleet esityskuntoon
- harjoitellaan mikrofonin käyttöä
- esiinnytään koulun eri tilaisuuksissa

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITÉERIT ARVOSANALLE 8

Oppilas

- osallistuu yhteislauluun ja osaa laulaa rytmisesti oikein sekä melodialinjan suuntaisesti

- hallitsee jonkin rytm-, melodia- tai sointusoittimen perustekniikan niin, että pystyy osallistumaan yhteissoittoon
- osaa kuunnella musiikkia ja tehdä siitä havaintoja sekä esittää perusteltuja näkemyksiä kuulemastaan
- osaa kuunnella sekä omaa että muiden tuottamaa musiikkia niin, että pystyy musisoimaan yhdessä muiden kanssa
- tunnistaa ja osaa erottaa eri musiikin lajeja ja eri aikakausien ja kulttuurien musiikkia
- tuntee keskeistä suomalaista musiikkia ja musiikkielämää
- osaa käyttää musiikin käsitteitä musisoinnin ja musiikin kuuntelun yhteydessä
- osaa käyttää musiikin elementtejä rakennusaineina omien musiikillisten ideoidensa ja ajatustensa kehittämisessä ja toteutuksessa

10.11. KUVATAIDE

Perusopetuksen kuvataiteessa tutkitaan visuaalisen kulttuurin eri ilmenemismuotoja ympäristössä. Oppilas saa monipuoliset valmiudet ilmaista itseään kuvin ja häntä autetaan löytämään henkilökohtainen suhde taiteeseen.

Oppimistilanteet tukevat oppilaiden mahdollisuuksia yhdessä työskentelyyn ja vuorovaikutukseen sekä yhteisiin taide-elämyksiin. Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan mielikuvitusta ja edistää luovan ongelman ratkaisun ja tutkivan oppimisen taitoja. Oppilaan oma työskentely, työprosessin tallentaminen ja arviointi yhdessä toisten kanssa kehittävät ymmärrystä kuvataiteen prosesseista ja tukevat kuvallisen ajattelun ja esteettisen ja eettisen tietoisuuden kehittymistä sekä taiteellista oppimista.

Opetuksessa hyödynnetään pääkaupunkiseudun monipuolista taidetarjontaa; arkkitehtuuria ja muuta kuvakulttuuria sekä ranskalaiseen kulttuuriin liittyvää kuva-aineistoa ja tietoa. Koulu mahdollistaa oppilaille opintokäyntejä ja/tai kutsuu asiantuntijavieraita tunneille kertomaan taiteilijan ja suunnittelijan työstä.

Opetukselle on ominaista oppilaskeskeisyys ja toiminnallisuus. Käsiteltävät aihepiirit kytketään oppilaalle itselleen merkityksellisiin kokemuksiin, sisältöihin ja omaan ympäristöön. Opetuksessa hyödynnetään tietotekniikan luovaa visuaalista käyttöä. Työprosessin tallentamisessa käytetään apuna työkirjan ja työpäiväkirjan yhdistelmää (esim. vihko, mappi, kansio), johon oppilas tekee luonnoksia, harjoituksia ja muistiinpanoja sekä arvioi omia kuvallisia töitään.

Kuvataiteen opetus jakaantuu seuraaviin sisältöalueisiin:

- Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu
- Taiteentuntemus ja kulttuurinen osaaminen
- Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu
- Media ja kuvaviestintä

Aihekokonaisuudet kuvataiteessa

Kuvataiteen opetuksessa erityisesti Ihmisenä kasvaminen, Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys sekä Viestintä ja mediataito kuuluvat keskeisiin aihekokonaisuuksiin. Kuvataide opettaa oppilasta tuntemaan ja ilmaisemaan itseään. Kielestä riippumaton

visuaalinen ilmaisu on uusi keino kasvattaa kansainvälisyyteen ja oman, toisten kulttuuria kunnioittavan kulttuuri-identiteetin muovautumiseen. Kuvataide edistää viestinnän ja median yhä lisääntyvän visuaalistumisen ymmärtämistä.

Omaan ympäristöön, kaupungin arkkitehtuuriin ja luontoon tutustuminen liittyvät kuvataideopetuksessa kulttuuri-identiteetin kehittämisen ja kestäväen kehityksen teemoihin. Yrittäjyyden aiheita kuvataiteessa käsitellään silloin, kun tutustutaan taiteilijan, suunnittelijan tai taidekäsityöläisen ammatteihin.

VUOSILUOKAT 3-4

Tavoitteet

Oppilas oppii

- kuvallisessa ilmaisussa tarvittavia taitoja ja tietoja: havaintojen tekoa, mielikuvien prosessointia, kuvittelun, keksimisen ja luovan ongelmanratkaisun taitoja, esteettisten valintojen tekoa ja niiden perustelua sekä omien tavoitteiden asettelua
- kuvan tekemisen ja tilan rakentamisen taitoja ja materiaalien tuntemusta
- tarkastelemaan omia ja toisten tekemiä kuvia ja keskustelemaan niistä harjoitellen kuvataiteen peruskäsitteiden käyttöä sekä arvostamaan erilaisia näkemyksiä taiteesta ja kuvallisesta viestinnästä
- tuntemaan oman kulttuurinsa ja omassa kokemuspiirissään olevien vieraiden kulttuurien kuvallista perinnettä, nykytaidetta, suomalaista rakennusperinnettä sekä lähiympäristönsä tärkeitä rakennuksia ja luonnonympäristöjä, arkkitehtuuria ja muotoilua
- arvioimaan ympäristönsä esteettisiä arvoja, viihtyisyyttä ja toimivuutta
- tarkastelemaan eri viestintävälineiden ja viestien merkitystä omassa elämässään
- kuvallisen viestinnän välineiden käyttöä ja ymmärtämään todellisen ja kuvitteellisen maailman eroja

3. vuosiluokka

Tavoitteiden painoalueet

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

Oppilas

- harjoittelee luovaa ilmaisua ja erilaisia ilmaisutapoja
- harjoittelee tarkkaa havainnointia
- opettelee tekemään työn loppuun pitkäjänteisesti ja huolellisesti, oppii valmiin työn tunnistamista ja oman työn arviointia

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas

- tutustuu taiteeseen ja taidemaailmaan monipuolisesti, oppii luokittelemaan taideteoksia tekniikan ja ilmaisumuodon mukaan
- saa valmiuksia lisätä tietoisuutta omasta ja muista kulttuureista

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas

- tutustuu kolmiulotteisen suunnittelun ja työstämisen alkeisiin
- kehittää kykyään havainnoida ympäristöään ja oppii ilmaisemaan ympäristökokemuksiaan taiteen keinoin
- tarkastelee lähiympäristöä sekä esteettisestä että ekologisesta näkökulmasta
- materiaalien ja rakenteiden yhdistelemisen tuntemuksen lisääminen

Media ja kuvaviestintä

Oppilas

- katselee ja tarkastelee erilaisia käyttökuvia, tv-ohjelmia, animaatiovideoita, harjoittelee erilaisten viestien valikointia ja oppii pohtimaan valintojaan
- oppii liikkuvan kuvan periaatteita
- tutustuu sähköiseen ja painettuun viestintään
- tutustuu mahdollisuuksien mukaan tietokoneen piirustusohjelmaan ja oppii tietokonegrafiikan alkeita

Keskeiset sisällöt

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

- harjoitustyöt, joissa oppilas saa kehittää omaa persoonallista tyyliään ilmaista asioita kuvin
- sommittelun elementit: viiva, tila, väri ja muoto
- tarkkaa havainnointia tukevat harjoitukset
- projektiluonteiset harjoitustehtävät, monipuolista pitkäjänteistä teematyöskentelyä

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

- eri kulttuurien taidekuvien tarkastelun ja tulkinnan harjoituksia
- harjoitukset, joissa opitaan taidekuvien luokittelua tekotavan, tyylin ja aikakauden mukaan
- museo- tai taidenäyttelykäynti mahdollisuuksien mukaan

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

- ympäristökokemukset taiteellisen työskentelyn lähtökohtana
- käsitteet ”esteettinen” ja ”ekologinen” ja niiden käytön harjoittelu keskustelussa erilaisia ympäristöjä ja tuotteita tutkittaessa
- materiaalien ja rakenteiden tutkiminen, esim. lujuuden, kestävyuden tavoite suunnittelussa

Media ja kuvaviestintä

- lapsille suunnatun mainonnan tarkastelua
- animaatiotekniikoiden tunnistaminen ja liikkuvaan kuvaan tutustuminen, esimerkiksi piirros- tai muovailuvaha-animaatioon
- tutustuminen internetin tietokantojen hyödyntämisen mahdollisuuksiin tiedon hankinnassa kuvataiteesta, viestinnästä ja kuvan käsittelyssä
- mediapäiväkirjan pitäminen lyhyen jakson ajan
- tekstin ja kuvien yhdistäminen

4. vuosiluokka

Tavoitteiden painoalueet

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

Oppilas

- syventää ja laajentaa tietojaan kuvataiteen eri osa-alueilla
- kehittyy työnsä suunnittelussa ja viimeistelyssä, harjaantuu pitkäjänteiseen työskentelyyn
- oppii kuvailmaisun tekniikoita ja välineiden käyttöä

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas

- tarkastelee erilaisia taidekuvia ja käyttää niitä omien töiden virikkeenä
- tutustuu vaihto-oppilasmatkan yhteydessä paikalliseen taidetarjontaan
- tutustuu taiteilijan, suunnittelijan tai taidekäsityöläisen työhön
- tekee opintokäynnin galleriaan tai museoon

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas

- oppii tekemään havaintoja ympäristöstään esteettisestä ja ekologisesta näkökulmasta sekä tuomaan niitä esiin kuvailmaisun keinoin
- tutustuu lähiympäristönsä ja vaihto-oppilasmatkakohteen arkkitehtuuriin ja suunnitteluun
- harjoittelee muodon yhdistämistä sitä ympäröivään tilaan
- tutustuu teolliseen muotoiluun esineitä tutkimalla ja oppii suunnittelun työvaiheita

Media ja kuvaviestintä

Oppilas

- harjoittelee audiovisuaalista viestintää; kuvan, sanan ja äänen yhdistämistä satuja ja tarinoita tai pieniä esityksiä valmistamalla esim. varjoteatterin keinoin
- perehtyy kuvan ja tekstin yhdistämiseen tietokoneella ja käsin sekä harjoittelee kirjainmuotojen antamia ilmaisullisia mahdollisuuksia
- tutustuu viestinnän tehokeinoihin videoinnin tai digitaalisen kuvankäsittelyn yhteydessä
- oppii käyttämään digitaalista kameraa
- oppii hyödyntämään edellä mainittuja opittuja taitoja kanssakäymisessä vaihto-oppilaan kanssa

Keskeiset sisällöt**Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu**

- monipuolinen työskentely eri tekniikoita käyttäen, varjostamisen harjoittelu, maalaamisen ja värityksen eron tunnistaminen ja eri välineiden ja materiaalien käytön harjaantuminen
- vastuun ottaminen työskentelystä, ohjeiden ja palautteen huomioiminen työn viimeistelyssä, oman työskentelyprosessin tallentaminen ja hyödyntäminen arvioinnissa
- harjoitukset, joissa itse etsitään ideaan sopivaa toteutustapaa ja tekniikkaa
- sommittelun elementit: tasapaino, jännite, rytmi, viiva, tila, liike, aika, väri (vasta- ja välivärit, värioppiin syvällisemmin paneutumista) ja muoto

- valöörit, valot ja varjot, väreillä vaikuttaminen, värin energian löytäminen, maalauksen ilo, (Goethen värioppia, kokeiluja)

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

- ajan ja kulttuuripiirteiden tunnistamisen harjoittelua taidekuvia tarkastelemalla
- Suomen kultakauden mestareita, esimerkkejä eri aikakausien taiteesta ja nykytaiteesta
- tutustuminen taidekuviin, jotka liittyvät vaihto-oppilasmatkaan
- taiteen eri ammatteihin tutustuminen
- opintokäynti tai taiteilijavierailu
- näyttelyn suunnittelu, töiden esillepano ja mahdollisesti avajaisten järjestäminen ja siitä tiedottaminen

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

- erilaisten rakennettujen ja luonnonympäristöjen vertailu ja esteettisten piirteiden erottelu sekä oman ajattelun ilmaisu kuvin
- ekologinen ajattelu, kestävä kehitys ympäristö- ja esinesuunnittelussa
- oman kaupunginosan ja vaihto-oppilasmatkakohteen rakennusten ja tyylipiirteiden havainnointia
- harjoitukset joissa esineen, huonekalun tai rakennuksen pienoismalli suunnitellaan määrättyyn tilaan ja tarpeeseen

Media ja kuvaviestintä

- videokameraan tutustuminen ja kuvaamisen harjoittelu itse tehdyn käsikirjoituksen pohjalta
- lapsille suunnattujen julkaisujen ulkoasun kriittinen tarkastelu, typografiaan ja oman tekstin ja kuvituksen yhdistäminen tietokoneella ja käsin
- digitaalisia efektejä videokuvauksessa ja kuvankäsittelyssä
- esimerkkejä mainoskuvista joissa on käytetty kuvamanipulointia
- kuvakerronnan alkeisiin tutustuminen (lähikuva ja yleiskuva, kuvan ja tekstin yhdistäminen) mm. sarjakuvia esimerkkinä käyttäen, kuvan rajauksen harjoittelu videokuvauksen ja valokuvauksen yhteydessä
- digitaalisen kameran käytön harjoittelu

Työtavat

- toiminnalliset työtavat
- luova ongelmanratkaisu
- kuvallinen ja sanallinen ilmaisu
- tiedonhankinta- ja kirjalliset tehtävät, myös kotitehtävät
- kokonaisvaltainen ilmaisu

Arviointi

- monipuolinen arviointi: kiinnostuksen herääminen taiteeseen, kuvataiteen eri osa-alueiden huomioiminen arvioinnissa, havainnointi, itseilmaisun rohkeus ja omaperäisyys
- työskentelytaidot, harjoitustyöt, tiedot, taidot ja ideat
- oppilaan itsearviointitaitojen kehittyminen: omien taitojen ja ajatusten arvostaminen ja arviointi, työn aloittaminen ja loppuunsaattaminen

- kasvunkansio / luonnoskirja tai -vihko arvioinnin välineenä

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 4. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilas

- osaa antaa kuvallisen muodon ajatuksilleen, tunteilleen ja mielikuvillean sekä muuntaa havaintojaan kuviksi
- osaa sommittelun perusteita kuvan tekemisessä ja tilan rakentamisessa sekä ymmärtää materiaalin ominaisuuksia
- osaa käyttää keskeisiä välineitä ja tekniikoita omassa kuvan tekemisessään sekä käyttää luonnostelua työskentelynsä apuna
- osaa huolehtia työvälineistä ja materiaaleista
- osaa taltioida työskentelyprosessiaan ja käyttää sitä itsearvioinnissaan
- osaa keskustella omista ja toisten tekemistä kuvista sekä perustella omia taidemieltymyksiään ja käyttää kuvataiteen peruskäsitteitä
- tietää, mitä taiteilijat tekevät, tuntee joidenkin suomalaisten ja ranskalaisten taiteilijoiden teoksia sekä omassa kokemuspiirissään olevien vieraiden kulttuurien visuaalista ilmaisua
- osaa toimia museossa ja taidenäyttelyssä sekä taiteen parissa eri yhteyksissä
- osaa ohjatusti käyttää tietolähteinä taideteoksia, ympäristön kuvia, luonnon ja rakennettua ympäristöä, kirjoja, lehtiä, museoita, gallerioita ja tietoverkkoa
- tunnistaa ja arvioida esteettisiä ja eettisiä arvoja omassa lähiympäristössä ja koulussa
- tietää, mitä muotoilijat ja arkkitehdit tekevät, ja tuntee joitakin arkkitehtien ja muotoilijoiden töitä
- osaa arvioida omaa median käyttöään, tehdä omia valintoja ja perustella näkökantojaan
- osaa havaita ja arvioida todellisen ja kuvitteellisen maailman eroja
- osaa käyttää joitakin kuvaviestinnän välineitä
- osaa työskennellä yksin ja vuorovaikutuksessa muiden kanssa

VUOSILUOKAT 5-9

Tavoitteet

Oppilas oppii

- tuntemaan kuvataiteen ja kuvaviestien keskeisiä ilmaisutapoja, materiaaleja, tekniikoita ja työvälineitä ja oppii käyttämään niitä tarkoituksenmukaisesti omassa ilmaisussaan
- nauttimaan omien ajatustensa, havaintojensa, mielikuviansa ja tunteidensa ilmaisemisesta kuvallisesti sekä ymmärtämään taiteen tapoja käsitellä elämän erilaisia ilmiöitä
- ymmärtämään taiteellisen prosessin ominaislaatua taltioidessaan oman työskentelynsä kulkua
- arvioimaan omaa ja toisten kuvallista ilmaisua ja työtapoja, kuten sisällöllisiä, kuvallisia ja teknisiä ratkaisuja sekä käyttämään kuvataiteen keskeisiä käsitteitä
- hyödyntämään kulttuuripalveluja ja sähköisiä viestimiä oman työskentelyn, tiedon hankinnan ja elämysten lähteinä
- tuntemaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja ja käyttämään keskeisiä kuvaviestinnän välineitä omien ajatustensa ilmaisemiseen mediassa

- tarkastelemaan ja arvioimaan taidetta, kuvaviestintää ja ympäristöä esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta
- työskentelemään itsenäisesti ja yhteisön jäsenenä kuvataiteen projekteissa

5. vuosiluokka

Tavoitteiden painoalueet

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

Oppilas

- harjoittelee välineiden, materiaalien ja tekniikoiden monipuolista käyttöä ja pystyy valitsemaan itselleen tarkoituksenmukaisen työtavan ja välineen
- uskaltaa ilmaista itseään kuvin; harjoittelee käyttämään mielikuvitustaan, kokemuksiaan, tunteitaan ja aistejaan apuna työprosessissa ja tarkastelee niiden käytön toteutumista

Taiteentuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas

- tutustuu suomalaiseen ja eri kulttuurien kuvamaailmaan
- oppii esittävän ja abstraktin, realistisen ja surrealistisen taiteen käsitteet
- tarkastelee taidekuvaa aikaperspektiivissä
- pohtii omaa taidekäsitystään

Kuvaviestintä ja mediakasvatus

Oppilas

- oppii tarkastelemaan medioiden merkitystä omassa elämässään ja ympäristössään
- tulkitsee visuaalisia viestejä ja tarkastelee niitä kriittisesti
- harjoittelee kuvaviestinnän välineiden käyttöä

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas

- ymmärtää, mitä muotoilulla tarkoitetaan ja ymmärtää tuotesuunnittelun työvaiheet pääpiirteittäin
- oppii tuntemaan joitakin tärkeitä lähiympäristön merkittäviä rakennuksia ja niiden suunnittelijoita ja tutustuu arkkitehtuurin ilmaisukeinoihin, tyylipiirteisiin ja perinteisiin
- oppii havainnoimaan taidetta ympäristössään ja pohtii, mikä on taidetta. Oppilas pohtii omaa taidekäsitystään ja ympäristön estetiikkaa eli sitä mikä ympäristössä on kaunista, mikä rumaa.

Keskeiset sisällöt

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

- harjoitustehtävät, joissa oppilas itse valitsee idealleen sopivimman tavan toteuttaa työn
- prosessin tallentamisen ja arvioinnin harjoittaminen, taiteellisen oppimisprosessin eri vaiheiden sisäistäminen (kuvallisen ajattelun syventäminen)
- sommittelun keinot; tasapaino, jännite, rytmi, muoto, viiva, väri, tila, aika, liike (peittävyys, etuala/taka-ala, lähellä iso, kaukana pieni)

- ihmisen mittasuhteet

Taiteentuntemus ja kulttuurinen osaaminen

- esittävän ja ei-esittävän taiteen rajat ja lähtökohdat, esimerkkejä eri tavoin realistisesta taiteesta ja surrealismin mahdollisuudet
- saman aiheen käsittely taiteessa eri aikakausina esihistoriasta keskiajalle
- pohdintaa ja keskustelua erilaisista taidekäsitteistä
- julkisiin veistoksiin tutustuminen paikan päällä tai internetin kautta

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

- tuotesuunnittelun työvaiheet tarpeesta tai ideasta mainonnan kohteeksi
- yksi merkittävä rakennus, sen arkkitehtuurin ilmaisukeinot, tyylipiirteet ja perinne tarkastelun kohteena
- julkiset veistokset, niiden sijoittelu, tyyli ja merkitys keskustelun lähtökohtana, eri näkökulmat mielipidettä muodostettaessa julkisesta taiteesta
- Helsingin keskustan rakennusperintöä tarkastelun kohteena

Kuvaviestintä ja mediakasvatus

- medioiden merkityksen kartoittaminen omassa elämässä
- elokuvan tulkinnan harjoittelu, lajityypit, kuvakerronnan keinot ja trendit nuorten elokuvissa
- kuvankäsittely tietokoneella mahdollisuuksien mukaan
- valokuvausta (muotokuvausta) järjestelmäkameralla, digitaalikameralla
- valokuvauskameran toiminnan periaate (esim. järjestelmäkamera tai camera obscura)

6. vuosiluokka

Tavoitteiden painoalueet

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

Oppilas

- osaa itsenäisesti valita sopivimmat välineet, materiaalit ja tekniikat työhönsä sekä käyttää niitä monipuolisesti
- käyttää kokemuksiaan, mielikuvitustaan, tunteitaan ja aistejaan apuna työprosessissa ja osaa arvioida ja arvostaa niiden käyttöä
- syvennetään kuvataiteen käsitteitä ja menetelmiä kuten värioppi, sommittelu, grafiikka ja perspektiivi sekä harjoitellaan kuvan rakentamisen keinoja
- luottamus omiin taitoihin ja kykyyn löytää itselle sopiva kuvailmaisun tapa ja tekniikka

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas

- oppii tarkastelemaan ja arvioimaan taidetta esteettisestä sekä eettisestä näkökulmasta.
- osaa ilmaista perustellen mielipiteensä erilaisista kuvista
- osaa käyttää kuvataiteen peruskäsitteitä keskustelussa ja arvioinnissa
- tutustuu joihinkin (Euroopan/maailman) taiteen merkkiteoksiin

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas

- osaa tarkastella ja arvioida luonnon ja rakennetun ympäristön vuorovaikutusta ottaen huomioon esteettiset, eettiset ja ekologiset näkökulmat
- pohtii omia mahdollisuuksiaan vaikuttaa elinympäristöönsä
- tuntee ja tunnistaa joitakin taidehistoriallisesti tärkeitä rakennuksia lähiympäristöstään ja kykenee löytämään niistä tietyn aikakauden tai tyylin erityispiirteitä
- oppii hahmottamaan kestävän kehityksen suunnittelun lähtökohtana sekä tutustuu esineisiin, jotka kehitys on tehnyt tarpeettomiksi ja tarpeellisiksi
- tutustuu tuotteen elin- ja kehityskaareen
- osaa esittää muotoiluun ja arkkitehtuuriin liittyviä ideoitaan pienoismallin avulla

Kuvaviestintä ja mediakasvatus

Oppilas

- oppii käyttämään ohjatusti eri kuvaviestinnän välineitä
- tutustuu kuvaviestinnän tapoihin kuvata eri ilmiöitä ja oppii tarkastelemaan niitä kriittisesti
- tutustuu symbolien ja merkkien merkitykseen

Keskeiset sisällöt

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

- itsenäisemmän työskentelyn harjoittelu, tehtävät joissa pohditaan tekniikan, työn koon ja ilmaisutavan suhdetta työn ideaan
- tehtäviä, joissa käytetään kuvataiteen tyylejä ja kuvasymboliikkaa
- mahdollisuus työskennellä monipuolisesti eri välineitä, materiaaleja ja tekniikoita käyttäen
- erilaiset lähtökohdat kuvallisessa ilmaisussa; tunteet, eri aistihavainnot, mielikuvat, muistikuvat, elämykset ja kokemukset
- yhden pakopisteen kuva sekä väriperspektiivi havaintoon liittyen tilaa kuvattaessa kaksiulotteisella pinnalla

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

- taidekuvien tarkastelun kohteena ja työskentelyn lähtökohtana ovat keskeisimmät tyyliuunnat, esim. renessanssi ja aihealueet kuten muotokuva, maisema ja asetelma
- eri aikakausien taideteosten symboliikkaan tutustuminen
- kuvataiteen käsitteiden käytön harjoittelua keskustelussa ja arvioinnissa.
- tutustutaan johonkin Helsingissä näytteillä olevaan ajankohtaiseen näyttelyyn mahdollisuuksien mukaan

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

- keskustelua ja ympäristösuunnitelmien tekoa tuttuun lähiympäristöön (esim. voiko tehdasalue olla kaunis, mihin ei saisi rakentaa, kuinka luontoa säästetään, viihtyisän asuinympäristön ehdot)
- Helsingin keskustan tärkeimpien rakennusten arkkitehtuurin tutkiminen, esim. Empire
- tarpeiden, materiaalien ja muodin vaikutus esinesuunnitteluun, tutuiksi käsitteet: elin- ja kehityskaari
- esineiden ja laitteiden tarkastelu kestävän kehityksen näkökulmasta, esim. energian kulutusta vähentävien tai vaihtoehtoenergialla toimivien laitteiden ideointia

- monipuoliset ongelmaratkaisutehtävät, joissa idea esitetään luonnoksina, pienoismallina ja laaditaan kirjallisia perusteluita omille ratkaisuilleen

Kuvaviestintä ja mediakasvatus

- oppilaan omien tarinoiden tekoa ja niiden kuvaamista digi- tai videokameralla
- mainonnan kriittinen tarkastelu (symbolit ja tuotemerkit)
- erilaisten kuvien luokittelua, esim. valokuvan eri käyttötarkoitukset
- tutustuminen pimiötyöskentelyyn

Työtavat

- toiminnalliset työtavat
- retket, opintokäynnit
- työskentely itsenäisesti ja ryhmässä
- luova ongelmanratkaisu
- tutkiva oppiminen
- opetuskeskustelu
- kuvallinen ja kokonaisvaltainen ilmaisu
- tarkka havainnointi

Arviointi 6. vuosiluokan päättyessä

Arvioinnin kohteena ovat oppilaan työskentelytaidot, tiedot taiteesta, ympäristöstä ja mediasta, kuvallisen ilmaisun taidot ja ideat sekä oppilaan itsearviointitaidot.

Arviointi on monipuolista ja siinä kiinnitetään huomiota oppilaan kiinnostuksen heräämiseen taiteeseen, esteettisen havainnoinnin rikkauteen ja itseilmaisun rohkeuteen ja omaperäisyyteen. Arvioinnin kohteena ovat oppilaan erilaiset kuvalliset tuotokset, kuvallinen ja sanallinen työskentely ja oman toiminnan arviointi.

Arviointi kohdistuu kuvataiteen opetuksen neljän sisältöalueen taitojen ja tietojen omaksumiseen sekä esteettisen näkemyksen ja persoonallisen ilmaisutavan kehittämiseen.

Kuvallisen ilmaisun ja ajattelun alueella arvioidaan oppilaan kykyä käyttää värejä ja kuvan sommittelua ja kuvallisia peruselementtejä sekä tilan rakentamista omassa ilmaisussaan. Arvioidaan oppilaan kykyä ilmaista havaintojaan, mielikuviaan ja ajatuksiaan.

Taiteen tuntemuksen ja kulttuurisen osaamisen alueella arvioidaan oppilaan taiteen ja kulttuurin tuntemusta, tietoja suomalaisista taiteilijoista ja nykytaiteesta sekä joistakin oppilaalle vieraista kulttuureista. Arvioinnin kohteena on myös oppilaan kyky tarkastella taideteoksia ja olla kiinnostunut taiteen ilmiöistä ja keskustella taideteoksista ja tulkita kuvallisesti taidetta.

Ympäristöestetiikan, arkkitehtuurin ja muotoilun alueella arvioidaan oppilaan tietämystä oman lähiympäristönsä ja Helsingin arkkitehtuurista sekä kykyä tarkastella lähiympäristönsä rakennuksia, maisemaa ja esineitä esteettiseltä, eettiseltä ja ekologiselta

kannalta. Arvioinnin kohteena ovat myös oppilaan kyvyt kuvata ja rakentaa tilaa, hahmottaa kolmiulotteista muotoa ja käyttää erilaisia materiaaleja työskentelyssään.

Median ja kuvaviestinnän alueella arvioidaan oppilaan kykyä havainnoida, tulkita ja arvioida itselleen tärkeitä kuvallisia medioita. Arvioinnin kohteena ovat oppilaan omat kuvalliset tuotokset; sarjakuvat, valokuvat, digitaaliset kuvat ja liikkuvat kuvat, kuvan ja tekstin yhdistäminen sekä oppilaan kyvyt pohtia ja perustella näkemyksiään median välittämistä visuaalisista viesteistä.

Itsearvioinnin kykyjä arvioidessa kohteena ovat oppilaiden tuottamat kasvunkansiot, työkirjat tai portfolioit, joihin oppilas on tallentanut omaa kuvallista työskentelyprosessiaan.

Työskentelytaitojen arvioinnissa kohteena ovat oppilaan omien ja muiden taitojen ja ajatusten arvostaminen ja arviointi sekä kuvallisen työskentelyprosessin ymmärtäminen. Arvioidaan oppilaan taitoja kehittää ideaa, luonnostella ja saattaa työnsä loppuun sekä oppilaan kykyä huolehtia ja käyttää asianmukaisesti työskentelymateriaaleja ja välineitä.

7. vuosiluokka

Tavoitteiden painoalueet

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

Oppilas tekijänä

- oppii monipuolisesti kuvailmaisun mahdollisuuksia ja eri kuvailmaisun alueiden rohkeaa yhdistämistä
- löytää itselleen sopivat kuvalliset ilmaisukeinot
- oppii työskentelemään yksin ja yhteistoiminnallisesti

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas eläytyjänä

- tutustuu Helsingin taidetarjontaan
- tutustuu joihinkin suomalaisen taiteen kultakauden taiteilijoihin ja heidän teoksiinsa ja eurooppalaisten taiteilijoiden esimerkin vaikutukseen suomalaistaiteilijoihin ja taiteeseen
- osaa hyödyntää internetin mahdollisuuksia työskentelyssään
- oppii arvioimaan ja analysoimaan kriittisesti taide- ja käyttökuva

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas tutkijana

- tutustuu lähialueen ja Helsingin keskustan arkkitehtuuriin, sen tyylipiirteisiin ja perinteisiin
- havainnoi arkkitehtuuria ja erilaisia tiloja elämyksinä
- tutustuu esinemaailmaan omakohtaisen kokemuksen kautta
- dokumentoi luonnon ja rakennetun ympäristön vuorovaikutusta

Media ja kuvaviestintä

Oppilas muokkaajana

- tutustuu elokuvan lajeihin, tv:n ohjelmatyyppeihin, tv-formaatteihin, mainoksiin, animaatioon ja peleihin.
- tunnistaa kuvaviestinnän keinot tiedottaa, vaikuttaa ja manipuloida
- tutustuu uuden informaatioteknologian tarjoamiin mahdollisuuksiin viestinnässä ja kuvien käsittelyssä

Keskeiset sisällöt

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

Oppilas

- kokeilee kuvailmaisun keskeisiä menetelmiä ja yhdistelee niitä luovasti; piirustus, grafiikka, maalaus, valokuva, digitaalinen kuva, keramiikka, kuvanveisto
- hyödyntää värimaailman ja valöörien vuorovaikutuksen sekä sommittelun elementtejä
- käyttää lähdeaineistoa hyväkseen työskentelyssään
- dokumentoi työprosessinsa ja työnsä tulokset

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas

- käy Helsingin taidemuseossa ja/tai galleriassa, ymmärtää museoiden erot
- käyttää internetin taidepalvelumahdollisuuksia
- analysoi taidekuvia, ymmärtää, kritisoi ja perustelee tulkintojaan

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas

- tutustuu Helsingin arkkitehtuurin tyylipiirteisiin
- lähestyy esinemaailmaa omakohtaisen kokemuksen pohjalta eri materiaaleja käyttämällä
- luo suhteen tilaan ja arkkitehtuuriin simuloimalla rakentamista eri menetelmin
- etsii esimerkkejä tilan kuvaamisesta eri kuvalähteistä

Media ja kuvaviestintä

Oppilas

- käyttää filmikameraa, digitaalista valokuvakameraa ja videokameraa
- kokeilee ja oppii elokuvan lajeja ja television ohjelmatyyppejä
- tarkastelee kriittisesti erilaisia kuvia mediassa
- tutustuu digitaaliseen kuvankäsittelyyn ja editointiin
- tutustuu graafiseen suunnitteluun, esim. typografiaan ja taittoon

8. vuosiluokka

Tavoitteiden painoalueet

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

Oppilas tekijänä

- oppii monipuolisesti kuvailmaisun mahdollisuuksia ja eri kuvailmaisun alueiden rohkeaa yhdistämistä
- löytää itselleen sopivat kuvalliset ilmaisukeinot
- oppii työskentelemään yksin ja yhteistoiminnallisesti

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas eläytyjänä

- tutustuu lähiympäristön ja mahdollisesti vaihto-oppilas-matkakohteen taidetarjontaan
- tutustuu moderniin taiteeseen (joihinkin tyyliuuntiin kuten -ismit) ja nykyaikaisen taiteen eri ilmiöihin
- osaa hyödyntää internetin mahdollisuuksia työskentelyssään
- oppii arvioimaan ja analysoimaan kriittisesti taide- ja käyttökuva

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas tutkijana

- tutustuu Helsingin seudun arkkitehtuuriin ja mahdollisesti vaihto-oppilasmatkakohteen arkkitehtuuriin ja paikalliseen muotoiluun
- havainnoi ympäristön ominaispiirteitä ja arkkitehtuurin tyyliuuntia
- lähestyy ympäristöä ja esinemaailmaa ekologisesta näkökulmasta

Media ja kuvaviestintä

Oppilas muokkaajana

- tutustuu kuvallisen viestinnän, esim. sarjakuvan keskeisiin keinoihin
- tutustuu elokuvaan, tv:n formaatteihin, mainoksiin, animaatioon, peleihin ja tunnistaa niiden kuvaviestinnällisiä keinoja; tiedottaa, vaikuttaa ja manipuloida
- tutustuu uuden informaatioteknologian tarjoamiin mahdollisuuksiin viestinnässä ja kuvien käsittelyssä

Keskeiset sisällöt**Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu**

Oppilas

- kokeilee kuvailmaisun keskeisiä menetelmiä ja yhdistelee niitä luovasti: piirustus, grafiikka, maalaus, valokuva, digitaalinen kuva, keramiikka, kuvanveisto
- tutustuu ja kokeilee tilataidetta, käsitetaidetta sekä sommittelun elementtejä
- jatkaa tilan kuvaamisen keinoja eri menetelmin
- käyttää lähdeaineistoa hyväkseen työskentelyssään
- dokumentoi työprosessinsa ja työnsä tulokset

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas

- käy Helsingin taidemuseossa ja/tai galleriassa ja tietää tärkeimpien museoiden sijainnin
- käy vaihto-oppilasmatkallaan jossakin taidekohteessa
- käyttää internetin taidepalvelumahdollisuuksia
- analysoi taidekuvia, ymmärtää, kritisoi ja perustelee tulkintojaan

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas

- tutustuu arkkitehtuurin tyyliuuntiin ja tunnistaa joitakin tyyliä vaihtomatka-kohteensa arkkitehtuurissa
- tutustuu joihinkin suomalaisiin merkittäviin arkkitehteihin ja muotoilijoihin
- syventää käsitystään muotoiluprosessin kulusta

- lähestyy esinemaailmaa omakohtaisen kokemuksen pohjalta eri materiaaleja käyttämällä
- luo suhteen tilaan ja arkkitehtuuriin simuloimalla rakentamista eri menetelmin
- tarkastelee lähialuetta valokuvaamalla, piirtäen, maalaten tai videokuvaamalla

Media ja kuvaviestintä

Oppilas

- käyttää filmikameraa, digitaalista kameraa ja videokameraa
- kokeilee ja oppii elokuvan lajeja ja television ohjelmatyyppejä
- luo typografisia kokonaisuuksia eri kuvaviestinnän keinoja hyödyntäen
- esittää oman tarinan jollakin kuvakerronnan keinolla (esim. kuvitus, sarjakuva, liikkuva kuva)
- tutustuu digitaaliseen kuvankäsittelyyn ja editointiin

9. vuosiluokka

Kuvataide on yhdeksännellä vuosiluokalla vaihtoehtoinen musiikin kanssa.

Tavoitteiden painoalueet

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

Oppilas tekijänä

- oppii soveltamaan aikaisemmin opittuja tekniikoita kuvailmaisussaan ja tutustuu kuvan tekemiseen taiteellisin keinoin ja tekniikoin
- tutkii itse toteuttaen eri tekniikoin kuvien merkityksiä ja sisältöjä
- oppii työskentelemään pitkäjänteisesti, prosessoiden ja ryhmässä

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas eläytyjänä

- syvennyttään suomalaiseen taiteeseen ja sen yhteyksiin muualla tehtyyn taiteeseen
- eri aikakausien ja kulttuurien taidekuvien ja teosten tarkastelua visuaalisen viestinnän osatekijänä

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas tutkijana

- tutustuu suomalaiseen rakennusperinteeseen ja löytää siitä kansainvälisiä vaikutuksia
- tutustuu joihinkin kansainvälisesti tunnettuihin arkkitehteihin ja muotoilijoihin
- oppii tunnistamaan arkiympäristön esineiden rooleja ja merkityksiä esineiden viestivässä arvomaailmassa
- pohtii rakennusten ja esineiden esteettisyyttä ja eettisiä näkökohtia

Media ja kuvaviestintä

Oppilas muokkaajana

- tutustuu graafiseen suunnitteluun ja kuvien tulkintaan sekä tunnistaa niiden sisältöjä myös sanallisesti
- tutustuu yhden tai useamman kuvan sekä liikkuvan kuvan merkitykseen viestinnässä
- ymmärtää elokuvan visuaalisia keinoja ja koodeja
- tutustuu elokuvakielen ja kerronnan keskeisiin asioihin

Keskeiset sisällöt

Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu

Oppilas

- oppii yhdistämään eri tekniikoita omassa kuvailmaisussaan
- oppii tekemään teoksia taiteellisin menetelmin, esim. akvarelli, akryyli, pastelli jne.
- kokeilee eri kuvasisältöjen (esim. sommittelu, muoto, värit jne.) muuntamisen vaikutusta kuvan sisältöön ja merkitykseen

Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen

Oppilas

- tutustuu syventyen lähinnä Suomen taiteen kultakauten ja samanaikaisiin virtauksiin muualla
- oppii hyödyntämään tietämystään eri aikakausien ja kulttuurien teoksista ja tyylipiirteistä omassa työskentelyssään
- tekee mahdollisuuksien mukaan vierailun Ateneumiin

Ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu

Oppilas

- tutustuu suomalaiseen ympäristö-, rakennus- ja muotoiluperinteeseen
- tutkii teoksissa kansanperinteen välittymistä ja säilymistä sukupolvelta toiselle
- tutustuu arkiympäristön esineiden rooleihin ja merkitykseen ja esteettisyyteen sekä niiden viestivään arvomaailmaan
- tekee oman teoksen liittyen suunnitteluun ja muotoiluun (esim. tuotteen suunnittelu, mittakaava, eri projektiot jne.)
- tutustuu ko. alueen ammatteihin ja koulutukseen
- mahdollisuuksien mukaan vierailu Helsingin Design-museoon tai vastaavaan kohteeseen

Media ja kuvaviestintä

Oppilas

- tutustuu rakennuksiin ja esineisiin liittyviin viesteihin ja merkityksiin eri tietolähteiden avulla
- tutustuu markkinointiin ja mainontaan sekä siihen liittyvään graafiseen suunnitteluun ja pohtii siihen liittyvää etiikkaa
- tekee jollakin menetelmällä yhden kuvan ja kuvasarjan rinnastuksia tai elokuvaa sekä pohtii niiden erilaisia viestintätapoja
- tunnistaa elokuvan ”kieltä”, elokuvan kuvallista ilmaisua
- tutustuu ko. aihealueen ammatteihin ja koulutukseen

VALINNAISET KUVATAITEEN KURSSIT

Valinnaisia kursseja tarjotaan 8. ja 9. vuosiluokalla. Kurssit ovat yhden vuosiviikkotunnin laajuisia.

PIIRUSTUS- JA MAALAUSKURSSI (PI-MA)

Tavoitteiden painoalue

Oppilas

- oppii uusia kuvailmaisun keinoja ja tekniikoita sekä soveltamaan jo opittua työskentelyssään
- oppii soveltamaan sommittelun ja väriopin keinoja luovasti työskentelyssään
- tutustuu piirros- ja maalaustekniikoihin sekä taiteen tyyliin esimerkkien avulla ja oppii soveltamaan niitä omassa työskentelyssään

Keskeiset sisällöt

Oppilas

- kokeilee luovasti kuvailmaisun keskeisiä menetelmiä ja yhdistelee niitä luovasti
- syventyy piirtämiseen ja maalaamiseen
- kokeilee eri piirtimiä ja värejä erilaisille pinnoille ja tutkii niiden visuaalista merkitystä
- kokoaa portfolion omista töistään ja arvioi omaa työskentelyään ja muiden taideteoksia

KUVA- JA VÄRIKURSSI (KU-VA)

Tavoitteiden painoalue

Oppilas

- oppii uusia kuvailmaisun tekniikoita ja soveltamaan jo opittuja työskentelyssään
- oppii soveltamaan monipuolisesti väriopin, sommittelun ja kuvan lukemisen keskeisiä keinoja omassa ilmaisussaan
- oppii käyttämään lähdeaineistoa ja työskentelemään prosessin omaisesti
- kokoaa portfolion töistään ja arvioi omia ja toisten taideteoksia

Keskeiset sisällöt

Oppilas

- kokeilee luovasti kuvailmaisun keskeisiä menetelmiä ja yhdistelee niitä eri tavoin
- syventyy sommittelun keinoihin ja väri-ilmaisuun
- tutustuu kuvataiteeseen teemallisesti ja käyttää valmista kuva-aineistoa työskentelyssään
- tutustuu joihinkin modernin taiteen tyyliin ja taiteilijoihin

KUVANVEISTO- JA RAKENTELUKURSSI (KU-RA)

Tavoitteiden painoalue

Oppilas

- oppii uusia menetelmiä ja veistoksellisia tekniikoita luodessaan kolmiulotteisuutta
- tutustuu veisto- ja tilataiteeseen sekä illusoriseen tilaan lähinnä esimerkkien ja omien kokeilujen kautta
- kehittää omaa muoto- ja tilataiteen sekä kehittää materiaalituntemustaan

Keskeiset sisällöt

Oppilas

- tutustuu eri materiaaleihin ja käyttää niitä luovasti toteuttaessaan veistoksia ja tilateoksia; esim. erilaiset kierrätysmateriaalit, savet, puu, pahvit, paperit, massat jne.
- harjoittaa konkreettisesti tilan tekemistä ja aistimusta tilasta
- tutustuu veistotaiteeseen lähiympäristössä tai mahdollisesti näyttelyssä tai internetin kautta ja arvioi teosten esteettisyyttä ja ekologista merkitystä

VALOKUVAUS- JA PIMIÖTYÖSKENTELEYKURSSI (VA-PI)**Tavoitteiden painoalue**

Oppilas

- tutustuu valokuvaukseen taiteellisen ilmaisun ja viestinnän välineenä
- oppii valokuvan kuvailmaisullisia ja viestinnällisiä keinoja
- tutustuu valokuvan historiaan ja sen merkitykseen dokumenttina
- tutustuu valokuvauksen välineistöön ja materiaaleihin sekä teknologiaan

Keskeiset sisällöt

Oppilas

- oppii käyttämään kuvaa viestinnällisesti ja ilmaisemaan kuvien välityksellä omia havaintojaan, tunteitaan jne.
- oppii kuvaamaan erilaisia kuvia eri välineillä ja vedostamaan mustavalkoisia valokuvia sekä digikuvien kuvankäsittelyä
- oppii jonkin verran valokuvauksen historiaa
- oppii työskentelemään pitkäjänteisesti ja ryhmässä

ELOKUVATYÖPAJA 1 (EL-KU)**Tavoitteiden painoalue**

Oppilas

- tutustuu elokuvan lajeihin ja oman tekemisen kautta elokuvan ilmaisukeinoihin
- oppii käyttämään elokuvan työskentelyssä tarvittavaa välineistöä ja muuta audiovisuaaliseen työskentelyyn tarvittavaa välineistöä
- tutustuu jonkin verran elokuvan historiaan
- kehittää ryhmätyö- ja pitkäjännitteisen työskentelyn taitojaan

Keskeiset sisällöt

Oppilas

- oppii toteuttamaan elokuvan kuvakerrontaa ja audiovisuaalisia keinoja tuotoksissaan
- oppii käyttämään elokuvakameraa ja kuvaukseen liittyvää muuta välineistöä
- oppii jonkin verran elokuvan historiaa
- tekee mahdollisuuksien mukaan vierailun johonkin elokuvan tekemiseen liittyvään kohteeseen
- kehittää omia ilmaisutaitojaan ja oppii työskentelemään ryhmässä ja pitkäjänteisesti

Kuvataiteen valinnaisia kursseja tarjotaan vuosittain vaihdellen.**Työtavat**

- erilaisia kuvailmaisun taitoja opiskellaan toiminnallisilla työtavoilla ja koetaan itse taiteellisen työskentelyn eri vaiheet
- vahvistetaan kykyä itsenäiseen ja tavoitteelliseen työskentelyyn sekä muiden kanssa yhdessä toimimiseen
- näyttely- ja museokäynnit, asiantuntijavierailut
- kuvailmaisun ongelmalähtöisessä työskentelyssä oppilasta ohjataan yhdistelemään hänelle tuttuja tietoja ja taitoja uudella tavalla. Opettaja johdattelee oppilaat itsenäiseen tiedonkeruuseen, -käsittelyyn ja luovaan työskentelyyn sekä oman työn

esittelyyn ja arviointiin. Ongelmalähtöinen työskentely sopii erityisesti muotoilu- ja arkkitehtuuri tehtäviin.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Oppilas osaa

- ilmaista itseään kuvallisin keinoin
- käyttää kuvan rakentamisen keinoja ja kuvataiteen ja kuvallisen median keskeisiä materiaaleja ja työskentelytekniikoita
- valita työskentelyssään tavoitteisiinsa sopivimpia materiaaleja ja tekniikoita
- selostaa kuvan tekemisen prosessia luonnoksista valmiisiin töihin
- tunnistaa keskeisiä kuvataiteen ilmiöitä ja sijoittaa niitä ajalliseen ja kulttuuriseen yhteyteen
- tarkastella ja tulkita taiteen viestinnän kuvia
- hyödyntää taiteilijavierailuja, näyttely- ja museokäyntejä ja internetin kulttuuripalveluja
- erottaa, arvioida ja arvottaa erilaisten ympäristöjen ja esineitten esteettisiä ja ekologisia ominaisuuksia
- tuntee suunnittelu- ja muotoiluprosessin eri vaiheet ja osaa soveltaa niitä työskentelyssään
- tunnistaa kulttuuri- ja tyylipiirteitä arkkitehtuurissa ja esineissä
- kuvaviestinnän ja mediateknologian perusteita: valokuvausta tai videokuvausta ja digitaalista kuvan käsittelyä ja graafista suunnittelua
- analysoida mediaesitysten sisältöjä, rakennetta ja visuaalista toteutusta
- osaa havainnoida ja arvioida omaa oppimistaan ja hyödyntää muilta saatua palautetta omassa työskentelyssään
- osaa taltioida työskentelyprosessiaan ja käyttää sitä hyödykseen itsearviointissa
- pystyy tehtävän mukaisesti sekä itsenäiseen työskentelyyn että vuorovaikutteiseen yhteistyöhön muiden kanssa
- osaa ohjatusti käyttää taideteoksia, ympäristön kuvia, luonnon- ja rakennettua ympäristöä, kirjoja, lehtiä, museoita, gallerioita ja tietoverkkoa tietojen ja elämysten lähteinä

10.12. KÄSITYÖ

Käsityö, tekninen työ ja tekstiilityö muodostavat oppiainekokonaisuuden, jonka tehtävänä on antaa käsityöhön liittyvää yleissivistystä ja kehittää työnteko-, suunnittelu- ja kädentaitoja sekä tuottaa oppilaalle iloa ja tyydytystä tekemästään työstä. Käsityön arvoperustana on eettiset, ekologiset, esteettiset ja taloudelliset arvot, tekemisen arvostus, turvallinen työskentely, vastuuntunto, toisen huomioonottaminen sekä oppilaan monipuolinen kehitys.

Käsityössä oppiminen perustuu tuottamistoimintaan, jolloin pyritään prosessiin, jossa alkuidean synnyn ja lopputulokseen pääsemisen välissä tapahtuu kasvua luovuudessa, ajattelussa ja itsetunnon kehityksessä. Käsityötuotteiden suunnittelussa kiinnitetään huomioita niiden toimivuuteen, esteettisyyteen ja tarkoituksenmukaisuuteen. Suunnitellessaan, valmistaessaan ja valitessaan käsityön tuotteita oppilas oppii soveltamaan teoreettista tietoa käytännön työhön. Oppilasta ohjataan havaitsemaan

ratkaisuja vaativia ongelmia ja ratkaisuja niihin sekä käyttämään tekniikan antamia mahdollisuuksia tuotteen suunnittelussa ja valmistuksessa. Opetus toteutetaan oppilaan kehitysvaihetta vastaavin aihepiirein tutkien, kokeillen ja keksien ja oppien kohti kokonaisen käsityöprosessin hallintaa. Oppiaineen pyrkimyksenä on toteuttaa kestävän kehityksen periaatteita ja kehittää oppilaan valmiuksia selviytyä muuttuvassa maailmassa.

Aihekokonaisuudet käsityössä

Seuraavat aihekokonaisuudet näkyvät keskeisesti käsityön opetuksessa ja opiskelussa.

Ihmisenä kasvaminen

Oppilas kehittää tekemisen kautta omaa oppimistyyliään toteuttaessaan pitkäjänteistä ja tavoitteellista prosessia. Käsityöprosessin aikana oppilaan luovuus kehittyy, hänen itsetuntemuksensa kasvaa ja hän kokee iloa ja tyydytystä työstään. Työskentelyssä kiinnitetään huomiota yhteistoiminnallisuuteen, vastuun ottamiseen omasta ja ryhmän toiminnasta. Oppilasta ohjataan arvostamaan omaa ja toisten työtä. Toimiessaan innovatiivisesti ja pitkäjänteisesti päämäärän saavuttamiseksi, oppilas muodostaa kuvaa omasta osaamisestaan.

Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Oppilas tutustuu Suomen ja muiden maiden käsityöperinteeseen ja muotokieleeseen.

Viestintä ja mediataito

Oppilas kehittyy käyttämään erilaisia työtapoja työskentelynsä ideoinnissa, suunnittelussa ja arvioinnissa. Oppilas harjaantuu ohjeidenlukutaidossa. Oppilasta ohjataan suhtautumaan kriittisesti mediaan, mainontaan ja muotiin.

Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys

Oppilas oppii käsityöprosessin toteuttamalla ymmärtämään käsityöperinteen, teknologian ja yrittäjyyden yhteyden.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta

Oppilas kasvaa huomaamaan, että materiaalien oikein suunniteltu ja vastuullinen käyttö vähentää jätteen määrää ja oikean materiaalin valinta tekee työskentelystä ja valmiista töistä toimivampia. Kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti korostetaan kierrätyksen eri muotoja ja tuotteen elinkaaren merkitystä ympäristölle.

Turvallisuus ja liikenne

Käsityön opetuksessa painotetaan työvälineiden ja koneiden oikeaa ja turvallista käyttöä. Oppilas sisäistää työvälineiden ja koneiden oikeaoppisen käytön lisäävän käytettyjen työkalujen ja laitteiden elinikää. Oppilasta ohjataan kantamaan vastuuta oppimisympäristön viihtyisyydestä.

Ihminen ja teknologia

Oppilas ymmärtää, että monet arkipäivämme teknologiset laitteet perustuvat elektroniikan peruskomponenttien sovelluksiin. Oppilasta ohjataan ottamaan perustellen kantaa teknologisen maailman kehitykseen, teknologian merkitykseen hyvinvoinnille sekä sen yhteiskunnallisiin ja ympäristövaikutuksiin.

Opetuksen järjestäminen vuosiluokittain

3. – 4. luokilla oppilaat työskentelevät sekaryhminä puoli lukukautta sekä teknistä että tekstiilityötä.

5. – 6. luokkien aikana oppilaat työskentelevät sekaryhminä molempina vuosina lukukauden sekä teknistä että tekstiilityötä.

7. luokalla oppilaat valitsevat teknisen tai tekstiilityön. Lukuvuoden aikana molempia käsityön osa-alueita opiskellaan vaihtotyöskentelyssä.

8. – 9. luokilla käsityö on valinnainen aine. Oppilaille on mahdollisuus valita teknisen työn tai tekstiilityön kurseja tai muihin oppiaineisiin integroituja valinnaisia kurseja.

VUOSILUOKAT 3-4

Tavoitteet

Oppilas

- oppii tuntemaan käsityöhön liittyviä käsitteitä ja käyttämään erilaisia materiaaleja, työvälineitä ja menetelmiä
- omaksuu positiivisen asenteen työsuojeluun, oppii turvallista työvälineiden, koneiden ja laitteiden käyttöä sekä oppii huolehtimaan oppimisympäristönsä viihtyisyydestä
- oppii käsityön perustekniikoita ja tuotesuunnittelua sekä harjaantuu niiden edellyttämässä taidossa, jolloin hänen ajattelutaitonsa ja luovuutensa kehittyvät
- oppii avaruudellista hahmottamista suunnittelussaan ja työskentelyssään
- oppii kiinnittämään huomiota tuotteiden esteettisiin ominaisuuksiin, väreihin ja muotoihin
- oppii valmistamaan, huoltamaan ja korjaamaan arkipäivän käytännöllisiä tuotteita
- oppii ottamaan vastuuta omasta esineympäristöstään ja ymmärtää, että tuotteilla on elinkaari
- tutustuu tietoteknisten välineiden käyttöön käsityöprosessin eri vaiheissa ja erilaisissa oppimisympäristöissä
- oppii vähitellen hallitsemaan kokonaisen käsityöprosessin
- tutustuu arkielämään liittyvään teknologiaan
- oppii arvioimaan ja arvostamaan omaa ja muiden työtä

TEKNINENTYÖ

Keskeiset sisällöt

3. vuosiluokka

Puuteknologia

Oppilas

- oppii mittaamisen ja merkitsemisen, kulmamitan käytön, poikkisahaamisen, naulaamisen, hiomisen sekä hiomapaperin että hiomalaudan kanssa, poraamisen, petsaamisen ja lakkaamisen

- tutustuu puuhun materiaalina, josta voidaan yksinkertaisin työmenetelmin valmistaa leluja ja käyttöesineitä
- tutustuu pylväsporakoneen käyttöön

Suunnittelu

Oppilas harjoittelee suunnittelua materiaalia muokaten ja ainekseen piirtäen.

Työturvallisuus

Oppilas

- pystyy työskentelemään luokkahuoneessa turvallisesti
- osaa käyttää työkaluja ohjeiden mukaisesti ja turvallisesti
- tutustuu pylväsporakoneeseen ja käyttää sitä opettajan avustuksella

4. vuosiluokka

Keskeiset sisällöt

Puuteknologia

Oppilas

- oppii höyläyksen ja talttauksen
- lisää tietämystään puun käsittelystä ja käsityökaluista
- harjaantuu pylväsporakoneen käytössä
- rakentaa leluja tai käyttöesineitä

Suunnittelu

Oppilas tekee työstään luonnoksen luonnollisessa koossa.

Työturvallisuus

Oppilas

- osaa työskennellä luokkahuoneessa turvallisesti itsensä ja muut huomioiden
- osaa käyttää työkaluja ohjeiden mukaisesti ja turvallisesti
- osaa käyttää pylväsporakonetta työparinsa kanssa opettajan valvonnassa

TEKSTIILITYÖ

3. ja 4. vuosiluokka

Keskeiset sisällöt

Ompelu

- Tutustutaan ompelukoneeseen ja harjaannutaan sen käytössä.

Kudonta, punonta ja pujottelu

- Valmistetaan yksinkertaisia töitä punoen ja solmien.

Kirjonta ja kankaankuviointi

- Tutustutaan johonkin kansanomaiseen kirjontaan.
- Kuvioidaan kangasta yksinkertaisin menetelmin.

Tekstiilitieto

- Ompelutöiden yhteydessä oppilas tutustuu erilaisten kankaiden rakenteisiin ja oppii erottamaan kankaan oikean ja nurjan puolen.
- Harjoituksissa pyritään käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja.
- Tutustutaan silitysrautaan ja harjaannutaan sen käytössä.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 4. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilas

- osaa ohjatusti tuottaa luovia ideoita ja kokeilla teknisiä ratkaisuja sekä suunnitella - toteuttamiskelpoisen tuotteen
- työskentelee ohjattuna tarkoituksenmukaisesti suunnitelmaansa toteuttaen ja työturvallisuuden huomioon ottaen
- hallitsee käsityön perustekniikoita, tuntee keskeisiä käsitteitä ja tunnistaa perusmateriaaleja
- työskentelee pitkäjänteisesti sekä ryhmän jäsenenä että itsenäisesti, haluaa kehittyä käsityöntekijänä ja tuntee vastuunsa yhteisistä työvälineistä, työtilojen järjestyksestä ja viihtyisyydestä
- ymmärtää elinympäristön teknologisia toimintaperiaatteita
- arvioi ja arvostaa omaa ja toisten työskentelyä, oppimista ja työn tuloksia
- suhtautuu myönteisesti omaan ja muiden kansojen kulttuuriperintöön

VUOSILUOKAT 5 – 9

Käsityön opetuksen ydintehtävänä vuosiluokilla 5–9 on syventää ja kartuttaa oppilaan käsityötietoja ja -taitoja siten, että hän kykenee entistä itsenäisemmin tekemään tarkoituksenmukaisia materiaali-, työtapo- ja työvälinevalintoja käsityöprosessin eri vaiheissa. Häntä rohkaistaan luovaan suunnitteluun ja itseohjautuvaan työskentelyyn sekä ohjataan arvostamaan työn ja materiaalin laatua. Oppilaiden yhteistyötaitoja kehitetään toteuttamalla yhteishankkeita oppilasryhmissä eri oppiaineitten ja paikkakunnan työ-, tuotanto- ja kulttuurielämän edustajien kanssa. Opetus käsittää kaikille oppilaille yhteisesti sekä teknisen työn että tekstiilityön sisältöjä, minkä lisäksi oppilaille voidaan antaa mahdollisuus painottua käsityöopinnoissaan kiinnostuksensa ja taipumustensa mukaan joko tekniseen työhön tai tekstiilityöhön.

Tavoitteet

Vuosiluokkien 1–4 tavoitteita käsitellään syvällisemmin, ja lisäksi oppilas

- oppii suunnittelemaan ja valmistamaan laadukkaita, tarkoituksenmukaisia ja esteettisiä tuotteita sekä ottamaan työskentelyssään huomioon myös eettiset, ekologiset ja taloudelliset arvot
- perehtyy suomalaiseen ja soveltuvin osin myös muiden kansojen muotoilu-, käsityö- ja teknologiakulttuuriin saaden siten ainesta oman identiteettinsä rakentamiseen ja omaan suunnittelutyöhönsä
- perehtyy perinteiseen ja nykyaikaiseen teknologiaan liittyviin tietoihin ja taitoihin, joita voi soveltaa arkielämässä, jatko-opinnoissa, tulevaisuuden työtehtävissä ja harrastuksissa

- oppii arvostamaan ja tarkastelemaan kriittisesti omaa ja muiden työtä sekä etsimään luovia ratkaisuja havaitsemiinsa ongelmiin itsenäisesti ja yhteistyössä muiden kanssa käyttäen apunaan erilaisia tietolähteitä
- oppii ottamaan kantaa teknologian kehittymiseen ja sen merkitykseen ihmisten, yhteiskunnan ja luonnon hyvinvoinnissa
- oppii ymmärtämään yritystoimintaa ja teollisia tuotantoprosesseja.

Käsityön yleiset sisällöt

- tuote- ja prosessi-ideointi
- muodot, sommittelu ja värit
- materiaali- ja kuluttajatietous
- tarkoituksenmukainen materiaalien käyttö
- erilaiset työjärjestykset ja työohjeet
- käsityössä esiintyvien ongelmien ja sovellusten yhteys muihin oppiaineisiin, muun muassa kuvataiteeseen, luonnontieteisiin ja matematiikkaan
- erilaisia suunnitelmien ja tuotosten kuvaus-, raportointi- ja dokumentointitekniikoita
- tietoa ja elämyksiä suomalaisesta kulttuurista, perinteestä ja muotoilusta sekä vaikutteita muista kulttuureista
- oman paikkakunnan tuotantoelämään ja yrittäjyyteen tutustuminen
- oman työskentelyn ja sen tulosten arviointi sekä osallistuminen myös toisten töiden yhteiseen tarkasteluun

TEKNINEN TYÖ

Keskeiset sisällöt

5. vuosiluokka

Puuteknologia

Oppilas

- oppii pyöreäksi höyläyksen ja pyörötappiliitoksen
- tutustuu erilaisiin liitoksiin
- pohtii, mikä tekee erilaisista liitoksista eri kohteisiin soveltuvia

Sähköoppi

Oppilas

- oppii sähkömagneetin periaatteen
- rakentaa sähkömagneetin ja sitä käyttävän laitteen
- oppii virtapiirin periaatteen ja tutustuu johtimeen, hehkulamppuun ja kytkimeen

Metalliteknologia

Oppilas

- tutustuu erilaisiin metallimateriaaleihin ja niiden ominaisuuksiin
- leikkaa, viilaa ja taittelee ohutta metallilevyä
- tutustuu reiän poraamiseen pylväsporakoneella ohueen metallilevyyn

Muoviteknologia

Oppilas

- tutustuu muoviin levynä
- sahaa ja hioo muovilevyä
- tutustuu reiän poraamiseen pylväsporakoneella muovilevyyn

Suunnittelu

Oppilas tutustuu työsuunnitelman tekemiseen.

Työturvallisuus

Oppilas

- osaa kiinnittää metallisen ja muovisen porattavan kappaleen pylväsporakoneeseen ja käyttää sitä työparinsa kanssa
- osaa työskennellä luokkahuoneessa turvallisesti ja puuttua tarvittaessa työturvallisuutta heikentäviin tekijöihin
- tutustuu akkuporakoneen käyttöön

6. vuosiluokka

Puuteknologia

Oppilas

- syventää opittuja taitoja
- pyrkii viimeistelyyn tuotokseen

Sähköoppi

Oppilas

- tutustuu lediin, summeriin, vastukseen, eristeeseen ja kondensaattoriin
- rakentaa laitteen, jossa on led ja/tai summeri

Metalliteknologia

Oppilas

- tutustuu metallilevyn pakottamiseen ja metallilangan taivutteluun
- rakentaa koriste- ja tarve-esineen pakottamalla ja/tai taivuttelemalla

Muoviteknologia

Oppilas

- tutustuu muovin ominaisuuksiin, esim. kovuuteen, haurauteen, veto- ja taivutuslujuuteen ja poraukseen
- lämmittää muovia taivuttamista varten tasolämmittimellä
- oppii muovin sahausta ja hiontaa

Suunnittelu

Oppilas tekee yksinkertaisen mitoitettun luonnoksen.

Työturvallisuus

Oppilas

- osaa käyttää pylväsporakonetta itsenäisesti opettajan valvonnan alla
- käyttää tasolämmittintä muovin lämmittämiseen
- osaa käyttää akkuporakonetta tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti

7. vuosiluokka

Puuteknologia

Oppilas

- tutustuu lieriösorvaukseen ja tekee yksinkertaisen sorvaustyön
- oppii käyttämään turvallisesti vannesahaa ja käsihiomakonetta
- suunnittelee ja toteuttaa työn, jossa käyttää koneellisia puuntyöstömenetelmiä
- kertoo eri pintakäsittelytapoja, tutustuu maalaukseen

Kone- ja sähköoppi

Oppilas

- kertoo elektroniikan perusteita ja komponentteja
- tutustuu kondensaattoreihin, diodeihin, transistoreihin ja sähkömoottoriin
- rakentaa toimivan laitteen
- oppii voimansiirtoa ja erilaisia välityksiä
- tutustuu hammaspyörä- ja hihnavälitykseen sekä vaihteisiin ja välityksiin
- rakentaa laitteen, jossa heikkotehoisesta voimanlähteestä (sähkömoottori) saadaan erilaisten välitysten avulla paljon voimaa

Muoviteknologia

Oppilas

- syventää tietämystään muovin ominaisuuksista
- valmistaa kupin, kulhon tai muun tarkoituksenmukaisen esineen lämpökäsittelyn avulla

Suunnittelu

Oppilas

- oppii mitoitettun luonnoksen tekemisen teknisen työn standardeja yksinkertaistaen
- kertoo työsuunnitelman tekemisen
- tekee työstä mitoitettun luonnoksen ja työsuunnitelman sekä toteuttaa sen

Työturvallisuus

Oppilas

- ymmärtää työturvallisuuden luonnolliseksi osaksi työskentelyä
- osaa käyttää sekä käsityökaluja että työstökoneita turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti

8. ja 9. vuosiluokka

8. ja 9. vuosiluokalla tekninen työ on valinnainen aine, joka toteutetaan yhden vuosiviikkotunnin laajuisina kursseina.

VALINNAISET TEKNISEN TYÖN KURSSIT**PUUTEKNOLOGIA****Tavoitteet**

Oppilas

- ymmärtää työturvallisuuden luonnolliseksi osaksi työskentelyä

- harjaantuu puuntyöstökoneiden käytössä ja osaa käyttää niitä turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti
- suunnittelee oman projektin ja toteuttaa sen työstökoneita käyttäen

Keskeiset sisällöt

Oppilas suunnittelee käyttöesineen valmistusprosessin tekemällä yksinkertaistetun teknisen piirustuksen ja työsuunnitelman sekä toteuttaa sen.

ELEKTRONIIKKA

Tavoitteet

Oppilas

- tunnistaa tavallisimmat komponentit ja ymmärtää niiden käyttötarkoituksen
- harjaantuu rakentamaan erilaisia virtapiirejä annetuista komponenteista
- rakentaa toimivan sähköisen laitteen

Keskeiset sisällöt

Oppilas kertaatutuja ja tutustuu uusiin komponentteihin ja niiden toimintatapoihin sekä rakentaa komponenteista ja piirilevystä toimivan sähköisen laitteen.

TEKSTIILITYÖ

Tekstiilityön opetuksen tavoitteena on vuosiluokilla 5 – 9 syventää ja kartuttaa oppilaan tietoja ja taitoja, jolloin hän kehittyy entistä itsenäisemmäksi materiaali-, työtapa- ja työvälinevalinnoissaan käsityöprosessin aikana. Oppilasta ohjataan innovatiiviseen suunnitteluun sekä työskentelemään itseohjautuvasti ja laatutietoisesti sekä kehittämään ryhmätyötaitojaan.

Keskeiset sisällöt

5. vuosiluokka

Ompelu

- Suunnitellaan ja toteutetaan yksinkertaisia harjoitustöitä.
- Opitaan käyttämään kaavaa tuotteen valmistuksessa.

Lankatyöt

- Koukulla virkkaaminen

Kirjonta

- Opitaan erilaisten pistojen käyttöä kirjontatöissä.

Kudonta

- Valmistetaan yksinkertaisia töitä kudonnan osa-alueelta.

6. vuosiluokka

Ompelu

- Valmistetaan yksinkertainen vaate.

Lankatyöt

- Neulomisen perusteet

Kirjonta ja kankaan kuviointi

- Tutustutaan ompelukoneen mahdollisuuksiin kirjontatöissä.
- Käytetään erilaisia kankaan kuvioinnin tekniikoita yhdistäen muihin harjoitustöihin.

Kudonta

- Laajennetaan oppilaan tietämystä kudonnasta.

Tekstiilitieto

- Käsitellään soveltuvin osin harjoitustöiden yhteydessä.

7. vuosiluokka**Ompelu**

- Vaatetuksessa suunnitellaan ja toteutetaan ylä- tai alaosan vaate lehtien kaavoja hyväksikäyttäen.
- Tutustutaan saumurin käyttöön.

Lankatyöt

- suljettu neule.

Kirjonta

- Laajennetaan oppilaan tietämystä eri kirjontatekniikoista ja niihin liittyvistä materiaaleista ja apuvälineistä.

Muut tekstiilityön osa-alueet

- Yhdistetään harjoitustöihin soveltuvin osin.

Tekstiilitieto

- Saadaan kuluttajatietoja tekstiilityön alueelta.
- Harjaannutetaan vaatehuoltoon.

8. ja 9. vuosiluokka

Vuosiluokilla 8 ja 9 tekstiilityö on valinnainen aine, joka toteutetaan yhden vuosiviikkotunnin laajuisina kursseina vaihtuvin aihepiirein. Kurssit voivat olla myös integroituna jonkin muun oppiaineen valinnaisiin kursseihin, esimerkiksi musikaali- tai näytelmäprojekteihin.

VALINNAISET TEKSTIILITYÖN KURSSIT**HELPOT ASUT****Tavoitteet**

- oppilasta ohjataan suunnittelemaan asukokonaisuus, jonka osat ovat yhteen sopivia
- oppilasta ohjataan huomaamaan yksinkertaisten ratkaisujen toimivuus

- käyttää useita erilaisia tekstiilityön tekniikoita sekä työvälineitä tuotteiden toteutuksessa

Keskeiset sisällöt

- suunnitellaan ja toteutetaan asukokonaisuus, jonka valmistamisessa käytetään yksinkertaisia ja nopeita tekniikoita ja ratkaisuja

AJANKOHTAISET NEULEET**Tavoitteet**

- lisätään ja syvennetään oppilaan neuletietoja ja -taitoja.
- aktivoidaan oppilas itse suunnittelemaan neulekokonaisuus tai yksittäinen neuletuote
- tutustuttaa oppilas neulurin käyttöön

Keskeiset sisällöt

- oppilas suunnittelee ja toteuttaa neulevaatteen tai asustekokonaisuuden neuloen

Arviointi

Käsityön arviointi perustuu opettajan arviointiin sekä mahdolliseen oppilaan itsearviointiin. Arvioinnissa otetaan huomioon jatkuva näyttö sekä oppilaan yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8**Visuaalinen ja tekninen suunnittelu**

Oppilas

- havaitsee myös itsenäisesti ongelmia, kehittää luovasti ideoita ja suunnittelee ohjatusti tuotteita, joissa on pyritty ottamaan huomioon käytettävissä oleva aika, välineet, materiaalit, tuotteiden esteettisyys, ekologisuus, kestävyys, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus
- ymmärtää suunnittelemansa tuotteet myös viestiksi ympäristölle
- dokumentoi suunnitelman esimerkiksi kuvallisesti, sanallisesti, näyttein, pienoismallin avulla tai muulla tavoin siten, että siitä käy ilmi, millainen idea on ja millä tavoin se on tarkoitus valmistaa
- osaa ohjatusti käyttää suunnittelussaan aineksia suomalaisesti ja muiden kansojen muotoilu-, käsityö- ja teknologiakulttuurista.

Valmistaminen

Oppilas

- työskentelee tarkoituksenmukaisesti ja huolellisesti työturvallisuusohjeita noudattaen sekä huolehtii työympäristönsä järjestyksestä ja viihtyisyydestä
- hallitsee perustekniikoita siten, että tuotteesta tulee tarkoituksenmukainen, viimeistelty, ekologinen ja esteettinen
- osaa työskennellä tavoitteisesti yksin tai tiimeissä
- osaa ohjatusti käyttää työssään kehittyntä teknologiaa ja ymmärtää teknologian käsitteitä, järjestelmiä ja niiden sovelluksia
- osaa soveltaa muissa oppiaineissa oppimaansa tietoa ja taitoa

Itsearviointi ja prosessin pohdinta

Oppilas

- kykenee ohjatusti tarkastelemaan omaa työskentelyään ja oppimistaan
- havaitsee vahvuuksia ja heikkouksia prosessissa ja tuloksissa
- osoittaa arvioinnissa kritiikinsietokykyä ja haluaa suunnata toimintaansa palautteen mukaisesti
- arvioi ideoitaan ja tuotteitaan esteettisin, taloudellisin, ekologisin ja tarkoituksenmukaisuuskriteerein
- ymmärtää teknologian, kulttuurin, yhteiskunnan ja luonnon välisiä riippuvuuksia
- muodostaa realistisen kuvan taidoistaan ja kehittymismahdollisuuksistaan

10.13. LIIKUNTA

Liikunnanopetuksen päämääränä on antaa oppilaalle sellaisia taitoja, tietoja ja kokemuksia, joiden pohjalta on mahdollista omaksua liikunnallinen elämäntapa. Liikunnanopetuksen tehtävänä on vaikuttaa myönteisesti oppilaan fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja hyvinvointiin sekä ohjata oppilasta ymmärtämään liikunnan terveydellinen merkitys.

Liikunta on toiminnallinen oppiaine, jossa edetään leikin ja taitojen oppimisen kautta kohti omaehtoista harrastuneisuutta.

Liikunnanopetuksessa korostetaan vastuullisuutta, reilua peliä sekä turvallisuutta. Opetuksessa oppilas tutustuu sekä kansalliseen että kansainväliseen liikuntakulttuuriin.

Opetuksessa otetaan huomioon eri vuodenaajat sekä koulun ja lähiympäristön tarjoamat liikuntamahdollisuudet sekä sisätiloissa että ulkona.

Aihekokonaisuudet liikunnassa**Ihmisenä kasvaminen**

Liikunnanopetuksessa pyritään tukemaan oppilaan kokonaisvaltaista kasvua ja elämänhallinnan kehittymistä. Liikuntatuntien monenlaiset sosiaaliset tilanteet (esim. pelit, kilpailut ja pariharjoitteet) edistävät oppilaan sosiaalis-eettisten periaatteiden omaksumista.

Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Liikunta on yleismaailmallinen ja kielestä tai syntyperästä riippumaton kulttuurimuoto. Perehtymällä sekä suomalaisiin että muihin liikuntalajeihin edistetään oppilaan kulttuuri-identiteetin kehittymistä ja kansainvälisyyttä.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta

Liikunnanopetuksessa painotetaan hyvinvoinnin ja fyysisen kunnan merkitystä elinikäisen jaksamisen perustana. Liikunnassa korostetaan vastuullista suhtautumista luontoon ja ympäristöön sekä yhteisten välineiden käyttöön.

Turvallisuus ja liikenne

Oppilaille pyritään takaamaan turvallinen liikuntaympäristö, joka auttaa oppilasta ylläpitämään ja edistämään turvallisuutta. Tärkeää on fyysinen ja psyykkinen koskemattomuus ja hyvinvointi. Liikunnanopetuksessa korostuu reilun pelin -henki. Liikuntapaikoille siirryttäessä korostetaan liikennesääntöjen noudattamisen tärkeyttä.

VUOSILUOKAT 3-9

Vuosiluokkien 3-9 liikunnanopetuksessa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset valmiudet, sukupuolten erilaiset tarpeet sekä kasvun ja kehityksen erot. Opetuksessa painotetaan perusliikunta- ja lajitaitojen oppimista, niiden soveltamista sekä fyysisen kunnon harjoittamista. Monipuolisen liikunnanopetuksen avulla tuetaan oppilaan liikuntaharrastuksen löytymistä.

Tavoitteet

Vuosiluokat 3-4

Oppilas

- oppii ja kehittää motorisia perustaitojaan
- oppii toimimaan turvallisesti ja asianmukaisesti liikuntatilanteissa
- kehittää uimataitoaan
- oppii toimimaan sovittujen ohjeiden mukaan ja reilun pelin hengessä
- kokee liikunnan iloa

Vuosiluokat 5-9

Oppilas

- oppii ja kehittää motorisia perustaitojaan sekä liikunnan lajitaitoja
- oppii kehittämään ja tarkkailemaan toimintakykyään
- oppii ymmärtämään liikunnan merkityksen oman terveyden ylläpitämisessä
- oppii toimimaan turvallisesti ja asianmukaisesti liikuntatilanteissa
- kehittää uimataitoaan
- oppii toimimaan itsenäisesti ja ryhmässä reilun pelin hengessä
- kokee onnistumisen elämyksiä ja liikunnan iloa

Keskeiset sisällöt

- perusliikuntaa, kuten juoksua, hyppyjä ja heittoa
- voimistelua ilman välineitä, välineillä ja telineillä
- musiikki- ja ilmaisuliikuntaa, tansseja ja liikuntaleikkejä
- palloilua ja mailapelejä sekä niiden viitepelejä
- suunnistusta
- uintia
- talviliikuntaa, kuten luistelua ja jääpelejä sekä hiihtoa
- fyysisen kunnon testejä sekä lihashuoltoa

Keskeiset sisällöt lajeittain ja vuosiluokittain

Uinti

4. luokka

Kerrataan uimataidon perusteet ja leikitään vedessä. Kehitellään selkäkrooli. Harjoitellaan sukelluksia ja alkeishyppyjä.

5. luokka

Kerrataan edelleen uimataidon perusteita. Kehitellään rintauinti ja kerrataan selkäkrooli. Harjoitellaan syvyysukelluksia ja hyppyjä.

6. luokka

Kehitellään krooliuinti ja kerrataan selkäkrooli ja rintauinti. Tutustutaan vesipelastuksen alkeisiin. Harjoitellaan erilaisia sukelluksia ja hyppyjä. Uidaan matkauintia.

7. luokka

Hiotaan edelleen eri uintityylejä, sukelluksia ja hyppyjä. Tutustutaan ja harjoitellaan vesipelastusta. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH) uintimerkkien suoritus on mahdollista. Uidaan matkauintia.

8. luokka

Hiotaan edelleen uinnin eri osa-alueita. Jatketaan uintimerkkien suoritusta. Uidaan matkauintia.

9. luokka

Jatketaan uintimerkkien suoritusta. Uidaan kuntouintia.

Voimistelu ja tanssi

3. luokka

Telinevoimistelussa harjoitellaan kehontuntemusta ja eri telineiden perusliikkeitä. Musiikkivoimistelussa kehitellään helppoja voimistelun perusliikkeitä. Tanssin opetuksessa harjoitellaan eri maiden pienimuotoisia piiritansseja.

4. luokka

Telinevoimistelussa kerrataan ja harjoitellaan eri telineiden perusliikkeitä. Musiikkivoimistelussa kehitellään voimistelun perusliikkeitä mm. vartalon, käsien ja jalkojen liikkeitä sekä askel- ja hyppysarjoja, musiikkia ja rytmiharjoitteita käyttäen. Välinevoimistelussa tutustutaan eri voimisteluvälineisiin (pallo, nauha, keila, hyppynaru, vanne). Tanssin opetuksessa harjoitellaan tanssien perusaskeleita sekä pieniä piiri- ja kuviotansseja. Opetellaan Helsingin kaupungin itsenäisyyspäivänvastaanoton tanssiaisohjelmisto.

5. luokka

Telinevoimistelussa kehitellään ja harjoitellaan perusliikkeitä ja yhdistellään niitä pieniksi liikesarjoiksi. Musiikkivoimistelussa harjoitellaan edelleen perusliikkeitä ja niiden oikeaa suoritustekniikkaa. Välinevoimistelussa harjoitellaan välineille tyypillisiä liikkeitä ja sarjoja. Tanssien opetuksessa edetään pienimuotoisista piiri- ja kuviotansseista monivuoroisempiin ja askelkieleltään vaikeampiin tansseihin. Harjoitellaan niin suomalaisia kuin ranskalaisia sekä myös muiden maiden tanssiperintöön kuuluvia tansseja.

6. luokka

Telinevoimistelussa kerrataan telineittäin perusliikkeet. Musiikkivoimistelussa perusliikkeiden ohella harjoitellaan kuntoliikkeitä. Välinevoimistelussa harjoitellaan välineille tyypillisiä liikkeitä ja sarjoja. Tanssien opetuksessa edetään pienimuotoisista piiri- ja kuviotansseista monivuoroisempiin ja askelkieleltään vaikeampiin tansseihin. Harjoitellaan niin suomalaisia kuin ranskalaisia sekä myös muiden maiden tanssiperintöön kuuluvia tansseja.

7. luokka

Voimistelussa on keskeistä tuntotyyppinen harjoittelu, jossa käytetään erilaisia askelsarjoja ja pieniä koreografioita sekä lihaskuntoharjoitteita. Myös lihashuolto huomioidaan. Lihaskuntoharjoittelu toteutetaan osittain myös kuntosalityöskentelynä. Jatketaan edelleen piiri- ja kansantanssien harjoittelua. Kehitellään ja tanssitaan seurataanssien perusaskeleita ja kuviota, mm. valssi, jenkka ja bug.

8. luokka

Voimistelussa on keskeistä tuntotyyppinen harjoittelu, jossa käytetään erilaisia askelsarjoja ja pieniä koreografioita sekä lihaskuntoharjoitteita. Myös lihashuolto huomioidaan. Lihaskuntoharjoittelu toteutetaan osittain myös kuntosalityöskentelynä. Jatketaan edelleen piiri- ja kansantanssien harjoittelua. Jatketaan seurataanssien opettelua, mm. valssi, bug ja foxtrot.

9. luokka

Voimistelussa on keskeistä tuntotyyppinen harjoittelu, jossa käytetään erilaisia askelsarjoja ja pieniä koreografioita sekä lihaskuntoharjoitteita. Tutustutaan erilaisiin aerobicin muotoihin, mm. step-aerobicin. Myös lihashuolto huomioidaan. Lihaskuntoharjoittelu toteutetaan osittain myös kuntosalityöskentelynä.

Jatketaan edelleen piiri- ja kansantanssien harjoittelua. Jatketaan seurataanssien opettelua, mm. valssi, bug, foxtrot ja tango.

Palloilu**3. luokka**

Tutustutaan palloiluun erilaisten leikkien, ratojen ja viitepelien avulla sekä ulkona että sisällä. Harjoitellaan perustaitoja kori-, jalka- ja pesäpallosta sekä salibandystä.

4. luokka

Tutustutaan palloiluun erilaisten leikkien, ratojen ja viitepelien avulla sekä ulkona että sisällä. Harjoitellaan perustaitoja ja -sääntöjä kori-, jalka- ja pesäpallosta sekä salibandystä.

5. luokka

Harjoitellaan kori-, jalka- ja pesäpallon sekä salibandyn perustaitoja. Pelataan pienpelejä.

6. luokka

Harjoitellaan kori-, jalka- ja pesäpallon sekä salibandyn perustaitoja. Pelataan ja harjoitellaan pelien alkeistaktiikkaa.

7. – 8. luokka

Syvennetään edelleen alemmilla luokilla opittuja palloilutaitoja, sääntöjen oppimista sekä harjoitellaan pallopelien taktiikan perusteita. Harjoitellaan ja pelataan myös sulkapalloa, pöytätennistä ja tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keilailuun.

9. luokka

Syvennetään edelleen alemmilla luokilla opittuja palloilutaitoja, sääntöjen oppimista sekä harjoitellaan pallopelien taktiikan perusteita. Harjoitellaan ja pelataan myös sulkapalloa, pöytätennistä, lentopalloa sekä ultimatea ja tutustutaan mahdollisuuksien mukaan keilailuun.

Luistelu ja jääpelit**3. luokka**

Kerrataan luistelun alkeet ja vahvistetaan perusluistelutaitoa, mm. eteenpäin ja taaksepäin luistelu, jarrutukset ja liu`ut.

4. luokka

Kerrataan luistelun alkeet ja vahvistetaan perusluistelutaitoa, mm. eteenpäin ja taaksepäin luistelu, jarrutukset, liu`ut ja kaarreluistelu eteenpäin. Jääpelejä pelataan viitepelien säännöillä.

5. – 6. luokka

Vahvistetaan perusluistelutaitoa, mm. eteenpäin ja taaksepäin luistelu, jarrutukset, liu`ut ja kaarreluistelu eteenpäin ja taaksepäin. Tutustutaan ja harjoitellaan taitoluistelun alkeita. Jääpelejä pelataan viitepelien säännöillä.

7. – 9. luokka

Kerrataan perusluistelutaitoja ja pelataan jääpelejä mm. ringette ja kaukalopallo sekä opetellaan pelien perussääntöjä ja taktiikkaa. Luistellaan kuntoillen myös pidempiä matkoja.

Hiihto**4. luokka**

Tutustutaan suksilla liikkumiseen. Harjoitellaan perinteistä hiihtotyylä ja mäenlaskua. Hiihdetään kuntohiihtoa.

5. luokka

Jatketaan perinteisen hiihtotyylin harjoittelua ja opetellaan vapaata hiihtotyylä. Lasketaan mäkeä ja hiihdetään kuntohiihtoa.

Yleisurheilu**3. luokka**

Harjoitellaan ja kehitellään juoksemisen, hyppäämisen ja heittämisen perustekniikkaa. Juostaan pikamatkoja sekä viestejä.

4. luokka

Harjoitellaan ja kehitellään juoksemisen, hyppäämisen ja heittämisen perustekniikkaa. Juostaan pika- ja keskipitkiämatkoja sekä viestejä.

5. luokka

Harjoitellaan ja kehitellään juoksemisen, hyppäämisen ja heittämisen perustekniikkaa. Juostaan pika- ja keskipitkiämatkoja sekä viestejä. Hypätään pituutta, kolmiloikkaa ja korkeutta. Heitetään palloa ja keihästä sekä työnnetään kuulaa.

6. luokka

Juostaan pika- ja keskipitkiämatkoja sekä viestejä. Hypätään pituutta, kolmiloikkaa ja korkeutta. Heitetään palloa ja keihästä sekä työnnetään kuulaa.

7. – 9. luokka

Syvennetään edelleen yleisurheilun lajitaitoja ja juostaan myös pidempiä matkoja kuntoilumielessä.

Suunnistus

3. luokka

Tutustutaan suunnistuksen perusteisiin kuten karttamerkkeihin, mittakaavaan ja kartan avulla liikkumiseen maastossa.

4. luokka

Tutustutaan suunnistuksen perusteisiin kuten karttamerkkeihin, mittakaavaan ja kartan avulla liikkumiseen maastossa. Suunnistusharjoittelussa käytetään erilaisia muotoja esim. viuhka-, valokuva- ja ratasuunnistus.

5. – 6. luokka

Kerrataan suunnistuksen perusasioita. Harjoitellaan pidempää ratasuunnistusta.

7. luokka

Kerrataan karttamerkit. Suunnistetaan pidempiä rataharjoituksia.

8. luokka

Suunnistetaan pidempiä rataharjoituksia.

9. luokka

Suunnistetaan pidempiä rataharjoituksia sekä tutustutaan kompassin käyttöön ja kompassin avulla suunnistamiseen.

Testit

5. luokka

Tehdään koulun liikuntatestistön mukaisia lihaskuntotestejä.

6. luokka

Tehdään koulun liikuntatestistön mukaisia lihaskuntotestejä. Taitotesteillä voidaan tarkistaa perustaitojen hallintaa.

7. – 9. luokka

Suoritetaan koulun liikuntatestistön mukaisia lihaskunto- ja kestävyystestejä. Taitotesteillä mitataan perustaitojen osaamista.

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 4. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilas

- hallitsee motorisia perustaitoja ja osaa soveltaa niitä eri liikuntamuodoissa
- osaa juosta, hypätä ja heittää
- osaa voimisteluliikkeitä ilman välineitä, välineillä ja telineillä
- osaa ilmaista itseään liikunnan avulla ja liikkua rytmin tai musiikin mukaan
- osaa käsitellä pelivälineitä leikeissä ja harjoituksissa sekä toimia peleissä
- osaa liikkua luonnossa opetuskarttaa hyväksi käyttäen
- osaa luistelussa liukumisen, eteenpäin luistelun ja jarrutuksen
- pystyy liikkumaan suksilla monipuolisesti
- pystyy uimaan monipuolisesti uintisyvyisessä vedessä
- toimii pitkäjänteisesti ja suhtautuu realistisesti omiin suorituksiinsa
- osaa pukeutua tarkoituksenmukaisesti liikuntaa varten ja huolehtia puhtaudestaan
- toimii itsenäisesti ja ryhmässä sovittujen ohjeiden mukaan sekä osallistuu vastuullisesti ja yritteliäästi liikunnan opetukseen.

VALINNAISET LIIKUNNAN KURSSIT

Valinnaisilla liikunnan kursseilla pyritään edistämään oppilaan fyysistä aktiivisuutta ja harrastuneisuutta. Kursseista voi aiheutua pieniä kustannuksia oppilaille.

Valinnaisia kursseja tarjotaan 8. ja 9. vuosiluokilla. Kurssit ovat yhden vuosiviikkotunnin laajuisia.

TANSSIKURSSI

Tavoitteet

Oppilas

- tutustuu erilaisiin tanssimuotoihin
- kehittää tanssitaloaan
- luo omia koreografioita yksin tai ryhmässä

Keskeiset sisällöt

- Yleisimmät seurataanssit
- ”Tämän hetken tanssit” mm. hip-hop
- Tutustuminen moderniin tanssiin, käynti tanssinäytöksessä
- Osallistuminen tanssikilpailuun

AEROBICKURSSI

Tavoitteet

Oppilas

- tutustuu ja harjoittaa eri aerobisin muotoja
- kehittää fyysistä kuntoaan

Keskeiset sisällöt

- Perusaerobic
- Step-aerobic
- School-latino
- Spinning-pyöräily
- Hydrobic

MAILAPELIKURSSI**Tavoitteet**

Oppilas

- syventää mailapelitaitojaan
- oppii pelien säännöt ja pelitaktiikkaa

Keskeiset sisällöt

- tennis
- sulkapallo
- pöytätennis
- squash
- golf

SISÄPALLOILUKURSSI**Tavoitteet**

Oppilas

- kehittää sisäpalloilutaitojaan
- kehittää fyysistä kuntoaan
- oppii pelien sääntöjä ja taktiikkaa

Keskeiset sisällöt

- salibandy
- koripallo
- lentopallo
- käsipallo
- futsal
- viitepelit

ULKOPALLOILUKURSSI**Tavoitteet**

Oppilas

- kehittää ulkopalloilutaitojaan
- kehittää fyysistä kuntoaan
- oppii pelien sääntöjä ja taktiikkaa

Keskeiset sisällöt (vuodenaikojen ja mahdollisuuksien mukaan)

- Jalkapallo
- Ultimate

- Pesäpallo
- Lippupallo
- Jääpelit
- Maahockey

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8

Oppilas

- osaa ydintaidot juoksuissa, hyppyissä ja heitoissa
- osaa voimistelun perusliikkeet
- osaa ja ymmärtää rytmin merkityksen liikunnassa ja tanssissa
- osaa yleisimpien pallopelien perusteet ja pelaa pelejä sääntöjen mukaan
- osaa suunnistaa karttaa ja kompassia apuna käyttäen
- osaa luistella sujuvasti
- osaa uida sujuvasti
- tuntee liikunnan ja terveyden välisiä yhteyksiä
- osaa ylläpitää, arvioida ja kehittää toimintakykyään
- osoittaa oppimis- ja yrittämishalua koululiikunnassa ja varustautuu liikuntatunnille asiallisesti
- toimii vastuullisesti ja ottaa toiset huomioon sekä noudattaa sopimuksia ja sääntöjä sekä reilun pelin henkeä

10.14. KOTITALOUS

Kotitaloutta opetetaan yhteisenä oppiaineena 7. vuosiluokalla kolmen oppitunnin kokonaisuuksina. Tämä mahdollistaa tiedon ja taidon soveltamisen myös käytännössä. Valinnaisena aineena kotitaloutta opiskellaan 8. ja 9. luokalla 1-3 vuosiviikkotuntia. Kotitalouden keskeiset sisältöalueet ovat ravitsemus ja ruokakulttuuri, harkitseva kuluttaja, koti ja ympäristö ja yhdessä eläminen.

Kotitalouden opetus perustuu käytännön toimintaan ja ryhmässä toimimiseen. Oppiaineessa huomioidaan omat lähtökohdat ja tuetaan kokonaisvaltaista kasvua. Kotitalouden opiskelun keskeisinä tavoitteina on elämänhallinnan tietojen ja taitojen kehittäminen.

Aihekokonaisuudet kotitaloudessa

Ihmisenä kasvaminen

Kotitalousoppiaineessa ihmisenä kasvaminen tapahtuu käytännön ryhmätöiden muodossa. Työskentelyssä kiinnitetään huomiota toisten kunnioittamiseen ja vuorovaikutukseen yhteisten päämäärien toteuttamiseksi.

Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Kotitalouden opetuksessa perehdytään sekä suomalaiseen että kansainväliseen, etenkin ranskalaiseen ruoka- ja tapakulttuuriin.

Viestintä ja mediataito

Monipuolinen ja kriittinen tietolähteiden käyttö on osa kotitalousopetusta. Erityisesti tämä ilmenee osana kuluttajakasvatusta, missä oppilaita kannustetaan etsimään tietoa ja arvioimaan valintojaan omien arvostustensa pohjalta.

Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjäyys

Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjäyys ovat osana kotitalousopetusta.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta

Kotitalousopetuksen keskeisenä tavoitteena on kestävä kehityksen edistäminen. Tämä ilmenee opetuksessa sekä vastuullisen kuluttajuuden periaatteiden tuntemisena että käytännön toiminnassa.

Turvallisuus ja liikenne

Kotitalousopetuksessa tavoitteena on ohjata oppilaat turvallisten työtapojen omaksumiseen kodintöiden suorittamiseksi.

Ihminen ja teknologia

Kotitalousopetuksessa hyödynnetään kodinteknologiaa monipuolisesti, kiinnittäen huomiota myös laitteiden ja välineiden turvalliseen käyttöön ja ympäristövaikutuksiin.

Tavoitteet

Oppilas

- tunnistaa tarpeitaan ja arvostuksiaan sekä niiden yhteyden valintoihinsa ja jokapäiväiseen toimintaansa.
- oppii suunnittelemaan ja organisoimaan toimintaansa.
- ymmärtää myönteisten ihmissuhteiden hyvien tapojen ja tasa-arvon merkityksen yksilön, kodin ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta.
- oppii tekemään erilaisia kodin töitä ja vastaamaan niistä omalta osaltaan.
- ymmärtää ravitsemuksen, ruoan ja ruoanvalmistusmenetelmien, vaikutuksen hyvinvointiin.
- tiedostaa kuluttamiseen liittyviä ongelmia ja perehtyy kuluttajan oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
- kehittää taitojaan itsenäisenä ja vastuullisena kuluttajana kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.
- ymmärtää viihtyisän ympäristön tukevan hyvinvointia.
- oppii tiedostamaan kansallisen ja kansainvälisen kulttuurin tuomia mahdollisuuksia kotitalouksien toiminnassa.

7. vuosiluokka

Keskeiset sisällöt

- Kädentaitojen ja työtapojen harjoittelu
- Suunnitelmallinen työskentely
- Yhteistyötaitojen kehittäminen ja työn jakaminen
- Kuluttajatiedon perusteita ja oman rahankäytön suunnittelua
- Turvalliset työskentelytottumukset
 - Työvälineiden ja kodinkoneiden tarkoituksenmukainen käyttö
 - Elintarvikkeiden turvallinen käsittely ja säilytys (pakkausmerkinnät)

- Terveellisen ruokavalion perusteet ja ruokavaliomallit
 - Ateriasuunnittelu
 - Ruoanvalmistusmenetelmät
- Erilaiset ruokailutilanteet ja tavat suomalaisessa ja ranskalaisessa kulttuurissa
- Kestävän kehityksen huomioiminen valinnoissa
- Kodinhoidon perustaitojen harjoittelu
 - Pesu ja puhdistusaineiden valinta
 - Vaatteiden ja jalkineiden hoito

Arviointi

Kotitalousoppiaineessa arvioidaan

- työntekotaitoja, yhteistyötaitoja ja tiedonhankintataitoja
- taitoa soveltaa aikaisemmin opittua
- taitoa tehdä perusteltuja valintoja
- toisten huomioonottamista
- oma-aloitteisuutta ja ryhmätyötaitoja
- työskentelyä ja sen tuloksia
- opiskelutaitoja

Valinnaisena aineena kotitalouden arvosanaan vaikuttavat mm.

- itsenäinen ja vastuullinen työskentely
- työn tekeminen ja lopputulos
- työvälineiden valinta ja käyttö
- yritteliäisyys ja taitojen osoittaminen
- tiedon soveltaminen ja perusteleminen
- tietolähteiden hyväksikäyttö
- työn ja toiminnan suunnittelu ja organisointi
- yhteistyötaidot
- oppitunnilla mukanaolo

Arviointi perustuu oppilaan itsearviointiin sekä opettajan arviointiin. Arvioinnissa huomioidaan jatkuva näyttö.

VALINNAISET KOTITALOUDEN KURSSIT

Valinnaisia kursseja tarjotaan 8. ja 9. vuosiluokalla. Kurssit ovat yhden vuosiviikkotunnin laajuisia.

LEIVOTAAN SUOLAISTA JA MAKEAA

Tavoitteet

Oppilas

- oppii leivonnaisten perusohjeet ja valmistusmenetelmän
- kykenee entistä itsenäisempään ja vastuullisempaan työskentelyyn
- oppii soveltamaan ohjeita
- kehittää rutiinin leivontaan

Keskeiset sisällöt

- valmistetaan suomalaisia ja kansainvälisiä leivonnaisia taikinatyypeittäin
- kehitetään omia sovellutuksia annetuista perusohjeista

LÄNNEN LUOMUKSIA JA IDÄN IHMEITÄ**Tavoitteet**

Oppilas

- tutustuu kansainväliseen ruokakulttuuriin
- kokeilee eksoottisia ruoka-aineita ja makuyhdisteitä
- oppii valmistamaan kansainvälisiä ruokia
- kykenee entistä itsenäisempään työskentelyyn

Keskeiset sisällöt

- valmistetaan kansainvälisiä ruokia oppilaiden omien toiveiden mukaisista maista
- perehdytään maalle tyypillisiin raaka-aineisiin ja makuyhdistelmiin

TRENDIRUOKAA**Tavoitteet**

Oppilas

- tutustuu ajankohtaisiin ja nykyaikaisiin ruokiin
- oppii etsimään ruokaohjeita monipuolisista lähteistä
- oppii valmistamaan ajan hengessä olevia ruokia
- kykenee entistä itsenäisempään työskentelyyn

Keskeiset sisällöt

- valmistetaan trendikkäitä ruokia ja arvioidaan mikä tekee niistä trendikkäitä
- perehdytään moninasiin tiedonlähteisiin ruoanvalmistuksessa
- arvioidaan trendikkäiden ruokien ravitsemuksellista arvoa.

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITTEERIT ARVOSANALLE 8**Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot**

Oppilas

- osaa noudattaa hyviä tapoja ja ottaa muut huomioon käyttäytymisellään sekä toimia itsenäisesti ja ryhmässä
- tuntee kotitaloustyön suunnittelun, tasapuolisen työnjaon ja ajankäytön perusteita ja osaa soveltaa niitä oppimistilanteessa.

Käytännön työtaidot

Oppilas

- tuntee ruoka-aineiden ominaisuuksia, tavallisimpia ruoanvalmistuksen menetelmiä ja osaa käyttää näitä hyväkseen ruoanvalmistuksessa
- osaa valmistaa ohjatusti suomalaisia perusruokia ja leivonnaisia ja koostaa ateriansa ravitsemussuosituksen huomioon ottaen
- osaa käyttää tarkoituksenmukaisia työtapoja ja tavallisimpia kodinkoneita ja -välineitä turvallisesti
- osaa tulkita tekstiilien hoito-ohjeita ja hoitaa tavallisimpia tekstiilejä

- osaa tehdä kodin siivouksen perustehtäviä
- osaa toimia ympäristöä säästäen, valita tarkoituksenmukaisia pesu- ja puhdistusaineita sekä huolehtia kodin jätteiden peruslajittelusta.

Tiedonhankinta- ja käsittelytaidot

Oppilas

- osaa etsiä ja hyödyntää kotitalouden tietoja eri lähteistä, tulkita yleisimpiä tuote- ja pakkausmerkintöjä ja symboleja sekä pohtia erilaisen tiedon luotettavuutta
- osaa pääpiirteittäin kertoa mistä kotitalouksien menot koostuvat ja tehdä oman rahankäyttösuunnitelmansa
- tuntee tärkeimmät kuluttajan vastuu ja vaikutusmahdollisuudet.

10.15. OPPILAANOHJAUS

Oppilaanohjaus tukee oppilaan kasvua ja kehitystä ja pyrkii kehittämään oppilaan opiskeluvalmiuksia ja sosiaalista kypsymistä.

Tavoitteet

Oppilaanohjauksen tavoitteina on

- oppilaan itsenäisyys, vastuullisuus ja itsetuntemus
- yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot ryhmän jäsenenä
- oppimis- ja opiskeluvalmiudet
- opiskelutaidot ja oman toiminnan arviointi
- oppilaan tukeminen ja ohjaaminen koulutuksen eri nivelvaiheissa
- tiedonhankintataidot
- tieto- ja viestintäteknologian käytön oppiminen
- päätöksentekotaidot
- ammatillinen suuntautumisen kehittyminen
- tulevaisuudensuunnitelmien toteuttaminen ja arviointi
- sukupuolirajat ylittävät oppiaine-, koulutus- ja ammattialavalinnat
- tieto yhteiskunnasta, työelämästä ja yrittäjyydestä
- monikulttuurisuus ja kansainvälisyys
- moniammatillinen yhteistyö (oppilashuolto)

Ohjauksen kokonaisuus

Vuosiluokilla 3-6 oppilaanohjausta toteutetaan eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Nivelvaiheessa 6. luokalla opinto-ohjaaja informoi oppilaita ja koteja tulevista valinnoista ja auttaa valintojen tekemisessä.

Vuosiluokilla 7-9 oppilaanohjauksen kokonaisuuteen kuuluvat opinto-ohjaajan antama luokkamuotoinen ohjaus, henkilökohtainen ohjaus, pienryhmäohjaus, jatko-opiskeluvalinnat, ohjaus-, neuvonta- ja tietopalvelut, työelämään tutustuminen, työ- ja elinkeinoelämä sekä yrittäjyys.

Aihekokonaisuudet oppilaanohjauksessa

Aihekokonaisuuksista oppilaanohjauksessa keskeisinä teemoina ovat kaikilla vuosiluokilla Ihmisenä kasvaminen, Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, Viestintä- ja mediataidot, Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjäyys sekä Ihminen ja teknologia.

Työelämään tutustuminen (TET)

Työelämään tutustuminen kuuluu oppilaiden ammattiorientaatioon ja samalla lähentää koulua ja ympäröivää yhteiskuntaa. Koulun sisällä toteutetaan TET:iä siten, että 7. luokkalaiset työskentelevät 2-3 päivää vuodessa koulun ravintolassa ja 8. luokkalaiset puolestaan leikkikoulussa, esikoulussa ja kirjastossa. 9.luokkalaiset ovat kaksi viikkoa toukokuun lopulla itse valitsemisissaan työpaikoissa tutustumassa työelämään. Lisäksi työelämään tutustutaan yritysvierailujen ja asiantuntijavierailujen avulla.

Integrointi

Oppilaanohjaus integroituu luontevasti äidinkieleen ja yhteiskuntaoppiin aihepiireiltään esimerkiksi työpaikkahaastattelut, TET-raportit, ammattien esittelyt, työelämätietous, tulevaisuuden kuvat. Myös kielten opettajien kanssa integrointi on mahdollista esim. ammattien ja koulutusalojen esittelyn merkeissä eri kielillä. Itsetuntemus ja sosiaaliset taidot integroituvat terveystiedon ja katsomuksellisten aineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

7. vuosiluokka

- nivelvaiheen muutokset ja vaatimukset
- opiskelutaidot, oppimaan oppiminen
- tiedonhaku
- itsetuntemus, itsearviointi
- valinnaisuus
- koulun sisäinen TET (koulun ravintola)

8. vuosiluokka

- opiskelustrategiat
- itsetuntemus, oma persoonallisuus
- kyvyt ja taipumukset
- valinnaisuus
- tiedonhaku
- perustiedot työelämästä ja ammattialoista
- koulutusväylät
- tutustumiskäynnit työpaikkoihin
- koulun sisäinen TET (leikkikoulu, esikoulu, kirjasto)

9. vuosiluokka

- opiskeluvaihtoehdot perusopetuksen jälkeen
- koulutusväylät
- yhteishaku, tiedotus ja organisointi

- päätöksenteko
- ongelmanratkaisutaidot
- itsearviointi
- tulevaisuuden ja urasuunnittelu
- lukio/ ammatillinen koulu vaihtoehdot
- tutustumiskäynnit oppilaitoksiin
- luokattoman lukion käytänteet
- lukion valinnat, kurssitarjotin, työjärjestys
- jatko-opinnot, valintojen vaikutus
- työelämän odotukset
- opiskelu ja työskentely ulkomailla
- ohjaus-, tiedotus- ja neuvontapalvelut
- tasa-arvo yhteiskunnassa ja työelämässä
- TET

Luokkamuotoisen ohjauksen ohella ohjausta annetaan pienryhmissä ja henkilökohtaisesti. Näitä ohjausmuotoja painotetaan ja niihin varataan riittävästi resursseja. Jokaisella oppilaalla on oikeus saada riittävä ohjausta.

VALINNAINEN OPPILAANOHIJAUKSEN KURSSI

TUKIOPPILASKURSSI

Tukioppilaskurssilla opetellaan yhteistyötä. Tärkeää on toisen ihmisen tilanteeseen paneutuminen, empatia ja vastuuntunne sekä koulu yhteisöstä että yksittäisestä oppilastoverista.

Tukioppilaat voivat järjestää tapahtumia (esim. 7. luokkalaisten tervetulotapahtuma) ja avustaa erilaisissa koulun tilanteissa. He pitävät ”Selvä elämä” -tunteja kummiluokilleen alakoulussa. Kurssilla opitaan ja oivalletaan elämisen taitoja.

Keskeiset sisällöt

- kuuntelemisen taito
- tunteet ja tunteiden ymmärtäminen
- vuorovaikutus- ja itseilmaisun taidot
- ongelmanratkaisutaidot
- itsensä arvostaminen
- erilaisuuden kohtaaminen ja arvot
- ryhmadynamiikka ja ryhmänohjaustaidot
- päätöksentekotaidot ja ryhmäpaineen käsitteleminen
- päihdefaktat ja selvän elämän edut
- harjoitustuntien pitäminen

Opetus on toiminnallista ja kokemusten kautta tapahtuvaa oppimista, mm. pari-, ryhmä- ja rooliharjoituksia.

10.16. VALINNAISET AINEET

Perusopetuksen valinnaisten aineiden tehtävä on syventää ja laajentaa perusopetuksen yhteisten oppiaineiden, erityisesti taide- ja taitoaineiden, mukaan luettuna kotitalous, sekä haluttaessa aihekokonaisuuksien tietoja ja taitoja oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisten aineiden tehtävä on myös antaa oppilaalle mahdollisuus syventää harrastuksiaan ja löytää uusia kiinnostuksen kohteita. Valinnaisten aineiden tulee tukea perusopetuksen tavoitteita.

Helsingin ranskalais-suomalaisessa koulussa oppilaille tarjotaan yhden ja kahden vuosiviikkotunnin laajuisia valinnaisten aineiden kursseja.

7. vuosiluokka

Kahden vuosiviikkotunnin valinnaisena aineena on A2-kieli englanti.

8. ja 9. vuosiluokka

Kahden vuosiviikkotunnin valinnaisia aineita ovat A2-kieli englanti ja B2-kieli saksa.

Yhden vuosiviikkotunnin valinnaisia kursseja tarjotaan monessa eri oppiaineessa. Ne voivat olla myös useampaan oppiaineeseen integroituja kursseja. Kurssit tavoitteineen ja sisältöineen on lueteltu opetussuunnitelmassa kunkin oppiaineen kohdalla. Tietotekniikan valinnaiset kurssit löytyvät koulun ATK-strategiasta, joka on opetussuunnitelman yleisen osan liite 9.2.

10.17. KIRJASTONKÄYTÖN JA TIEDONHAUN OPETUS

Koulukirjaston opetustavoitteet liittyvät kirjaston käyttötaitoihin, tiedonhallintataitoihin, kirjallisuuden opetukseen ja lukuharrastuksen edistämiseen. Opetus toteutetaan opettajien ja kirjastonhoitajan yhteistyönä. Lukemisen ja lukuharrastuksen osalta opetus liittyy erityisesti äidinkieleen ja kirjallisuuteen sekä ranskan opiskeluun. Tiedonhallintataitojen opetus liittyy soveltuvien osin kaikkiin opettaviin aineisiin, ja atk-tiedonhaun osalta erityisesti tietotekniikan integroituun opetukseen. Etupäässä opetus tapahtuu äidinkielen, ranskan ja reaaliaineiden oppitunneilla, ja se pyritään sitomaan aineissa tehtävien harjoitusten ja projektitöiden yhteyteen.

Oppisisällöt eri luokka-asteilla

Vuosiluokat 3-4

- lukuharrastuksen aktivointi
- tutustuminen erityyppisiin kirjoihin: tieto- ja kaunokirjallisuus
- alkeet tiedonhakuun, miten kirjat on järjestetty (aiheittain ja aakkosjärjestykseen)

Vuosiluokat 5-6

- tiedonlähteisiin tutustuminen ja niiden käyttö eri oppiaineissa
- tiedonhaun opettelu
 - hakuteokset, sisällysluettelot, hakemistot

- atk-tiedonhaun alkeet
- tiedonhaun arviointi: tiedon olennaisuus ja luotettavuus
- lukuharrastuksen kehittäminen, erilaiset kirjallisuuden lajit

Vuosiluokat 7-9

- tiedonhakutaitojen kehittäminen
- luokituksen ja asiasanojen merkityksen ymmärtäminen tiedonhaussa
- aineiston monipuolisuus tiedonhaussa
- internet-hakuohjelmien hallinta
- tutustuminen yleisiin kirjastoihin, niiden luetteloihin ja niistä tapahtuvaan tiedonhakuun
- tiedon olennaisuuden arviointi
- tiedon kriittinen arviointi
- lukuharrastuksen ylläpito ja monipuolistaminen

11. LIITTEET

Liite 11.1. Kielitaidon tasojen kuvausasteikko

Kuvausasteikko on Suomessa laadittu sovellus asteikoista, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston toimesta kehitettyyn Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteiseen eurooppalaiseen viitekehukseen.

Taitotaso A1		Suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A1.1	Kielitaidon alkeiden hallinta	• Ymmärtää erittäin rajallisen määrän tavallisimpia sanoja ja fraaseja (tervehdyksiä, nimiä, lukuja, kehotuksia) arkisissa yhteyksissä. • Ei edes ponnistellen ymmärrä kuin kaikkein alkeellisinta kieliaineesta. • Tarvitsee erittäin paljon apua: toistoa, osoittamista, käännoästä.	• Osaa vastata häntä koskeviin yksinkertaisiin kysymyksiin lyhyin lausein. Vuorovaikutus on puhekumppanin varassa, ja puhuja turvautuu ehkä äidinkieleen tai eleisiin. • Puheessa voi olla paljon pitkiä taukoja, toistoja ja katkoksia. • Ääntäminen voi aiheuttaa suuria ymmärtämisiongelmiä. • Osaa hyvin suppean perussanaston ja joitakin opeteltuja vakioilmaisuja. • Puhuja ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta hänen hallitsemansa harvat kaavamaiset ilmaisut voivat olla melko virheetömiä.	• Tuntee kirjainjärjestelmän, mutta ymmärtää tekstistä vain hyvin vähän. • Tunnistaa vähäisen määrän tuttuja sanoja ja lyhyitä fraaseja ja osaa yhdistää niitä kuviin. • Kyky ymmärtää entuudestaan tuntematon sana edes hyvin ennakoitavassa yhteydessä on erittäin rajallinen.	• Osaa viestiä välittömiä tarpeita hyvin lyhyin ilmaisuin. • Osaa kirjoittaa kielen kirjaimet ja numerot kirjaimin, merkitä muistiin henkilökohtaiset perustietonsa ja kirjoittaa joitakin tuttuja sanoja ja fraaseja. • Osaa joukon erillisiä sanoja ja sanontoja. • Ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta kirjoittaa oikein muutamia sanoja ja ilmauksia.
A1.2	Kehittyvä alkeiskieli-taito	• Ymmärtää rajallisen määrän sanoja, lyhyitä lauseita, kysymyksiä ja kehotuksia, jotka liittyvät henkilökohtaisiin asioihin tai välittömiin tilanteeseen. • Joutuu ponnistelemaan ymmärtääkseen yksinkertaisiakin lausumia ilman selviä tilannevihjeitä. • Tarvitsee paljon apua: puheen hidastamista, toistoa, näyttämistä ja käännoästä.	• Osaa viestiä suppeasti joitakin välittömiä tarpeita ja kysyä ja vastata henkilökohtaisia perustietoja käsittelevissä vuoropuheluissa. Tarvitsee usein puhekumppanin apua. • Puheessa on taukoja ja muita katkoksia. • Ääntäminen voi aiheuttaa usein ymmärtämisiongelmiä. • Osaa hyvin suppean perussanaston, joitakin tilannesidonnoisia ilmaisuja ja peruskieliopin aineksia. • Alkeellisessakin vapaassa puheessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.	• Ymmärtää nimiä, kylttejä ja muita hyvin lyhyitä ja yksinkertaisia tekstejä, jotka liittyvät välittömiin tarpeisiin. • Tunnistaa yksinkertaisesta tekstistä yksittäisen tiedon, jos voi lukea tarvittaessa uudelleen • Kyky ymmärtää entuudestaan tuntematon sana edes hyvin ennustettavassa yhteydessä on rajallinen.	• Osaa viestiä välittömiä tarpeita lyhyin lausein. • Osaa kirjoittaa muutamia lauseita ja fraaseja itsestään ja lähipiiristään (esim. vastauksia kysymyksiin tai muistilappuja). • Osaa joitakin perussanoja ja sanontoja ja pystyy kirjoittamaan hyvin yksinkertaisia päälauseita. • Ulkoa opetellut fraasit voivat olla oikein kirjoitettuja, mutta alkeellisimmassakin vapaassa tuotoksessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.

Taitotaso A1		Suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A1.3	Toimiva alkeiskielifaito	• Ymmärtää yksinkertaisia lausumia (henkilökohtaisia kysymyksiä ja jokapäiväisiä ohjeita, pyyntöjä ja kieltoja) rutiinimaisissa keskusteluissa tilanneyhteyden tukemana. • Pystyy seuraamaan yksinkertaisia, välittömiin tilanteisiin tai omaan kokemukseensa liittyviä keskusteluja. • Yksinkertaisenkin viestin ymmärtäminen edellyttää normaalia hitaampaa ja kuulijalle kohdennettua yleiskielistä puhetta.	• Osaa kertoa lyhyesti itsestään ja lähipiiristään. Selviytyy kaikkein yksinkertaisimmista vuoropuheluista ja palvelutilanteista. Tarvitsee joskus puhejumppanin apua. • Kaikkein tutuimmat jaksot sujuvat, muualla tauot ja katkokset ovat hyvin ilmeisiä. • Ääntäminen voi joskus tuottaa ymmärtämisongelmia. • Osaa rajallisen joukon lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeisintä sanastoa ja perustason lauserakenteita. • Alkeellisessakin puheessa esiintyy paljon peruskielioppivirheitä.	• Pystyy lukemaan tuttuja ja joitakin tuntemattomia sanoja. Ymmärtää hyvin lyhyitä viestejä, joissa käsitellään arkielämää ja rutiinitapahtumia tai annetaan yksinkertaisia ohjeita. • Pystyy löytämään tarvitsemansa yksittäisen tiedon lyhyestä tekstistä (postikortit, säätiedotukset). • Lyhyenkin tekstipätkän lukeminen ja ymmärtäminen on hyvin hidasta.	• Selviytyy kirjoittamalla kaikkein tutuimmissa, helposti ennakoitavissa arkisiin tarpeisiin ja kokemuksiin liittyvissä tilanteissa. • Osaa kirjoittaa yksinkertaisia viestejä (yksinkertaisen postikortin, henkilötiedot, yksinkertainen sanelu). • Osaa kaikkein tavallisimpia sanoja ja ilmauksia, jotka liittyvät omaan elämään tai konkreetteihin tarpeisiin. Osaa kirjoittaa muutamia yksilauseisia virkkeitä. • Alkeellisessakin vapaassa tuotoksessa esiintyy monenlaisia virheitä.

Taitotaso A2		Välittömän sosiaalisen kanssakäymisen perustarpeet ja lyhyt kerronta			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A2.1	Peruskielitaidon alkuvaihe	• Pystyy ymmärtämään yksinkertaista puhetta tai seuraamaan keskustelua aiheista, jotka ovat hänelle välittömän tärkeitä. • Pystyy ymmärtämään lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien keskustelujen ja viestien (ohjeet, kuulutukset) ydinsisällön sekä havaitsemaan aihepiirin vaihdokset tv-uutisissa. • Yksinkertaisenkin viestin ymmärtäminen edellyttää normaalilla nopeudella ja selkeästi puhuttua yleiskielistä puhetta, joka usein täytyy lisäksi toistaa.	• Osaa kuvata lähipiiriään muutamien lyhyin lausein. Selviytyy yksinkertaisista sosiaalisista kohtaamisista ja tavallisimmista palvelutilanteista. Osaa aloittaa ja lopettaa lyhyen vuoropuhelun, mutta kykenee harvoin ylläpitämään pitempää keskustelua. • Tuottaa sujuvasti joitakin tuttuja jaksoja, mutta puheessa on paljon hyvin ilmeisiä taukoja ja vääriä aloituksia. • Ääntäminen on ymmärrettävää, vaikka vieras korostus on hyvin ilmeistä ja ääntämisvirheistä voi koitua satunnaisia ymmärtämisongelmia. • Osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita (kuten menneen ajan muotoja ja konjunktioita). • Hallitsee kaikkein yksinkertaisimman kieliopin alkeellisessa vapaassa puheessa, mutta virheitä esiintyy yhä paljon perusrakenteissakin.	• Ymmärtää yksinkertaisia ja kaikkein tavanomaisinta sanastoa sisältäviä tekstejä (yksityiskirjeitä, pikku-uutisia, arkisimpia käyttöohjeita). • Ymmärtää tekstin pääajatuksen ja joitakin yksityiskohtia parin kappaleen pituisesta tekstistä. Osaa paikantaa ja verrata yksittäisiä tietoja ja pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn kontekstin avulla. • Lyhyenkin tekstipätkän lukeminen ja ymmärtäminen on hidasta.	• Selviytyy kirjoittamalla kaikkein rutiininomaisimmista arkitilanteista. • Osaa kirjoittaa lyhyitä, yksinkertaisia viestejä (henkilökohtaiset kirjeet, lappuset), jotka liittyvät arkisiin tarpeisiin sekä yksinkertaisia, luettelomaisia kuvauksia hyvin tutuista aiheista (todellisista tai kuvitteellisista henkilöistä, tapahtumista, omista ja perheen suunnitelmista). • Osaa käyttää perustarpeisiin liittyvää konkreettista sanastoa ja perusaikamuotoja sekä yksinkertaisin sidossanoin (ja, mutta) liitettyjä rinnasteisia lauseita. • Kirjoittaa kaikkein yksinkertaisimmat sanat ja rakenteet melko oikein, mutta tekee toistuvasti virheitä perusasioissa (aikamuodot, taiputus) ja tuottaa paljon kömpelöitä ilmaisuja vapaassa tuotoksessa.

Taitotaso A2		Välittömän sosiaalisen kanssakäymisen perustarpeet ja lyhyt kerronta			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A2.2	Kehittyvä peruskielitaito	• Ymmärtää tarpeeksi kyetäkseen tyydyttämään konkreetit tarpeensa. Pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia. • Pystyy yleensä tunnistamaan ympärillään käytävän keskustelun aiheen. Ymmärtää tavallista sanastoa ja hyvin rajallisen joukon idiomeja tuttuja aiheita tai yleistietoa käsittelevässä tilannesidonnaisessa puheessa. • Yksinkertaisenkin viestin ymmärtäminen edellyttää yleispuhekieltä, joka äännetään hitaasti ja selvästi. Toistoa tarvitaan melko usein.	• Osaa esittää pienen, luettelomaisen kuvauksen lähipiiristään ja sen jokapäiväisistä puolista. Pystyy osallistumaan rutiininomaisiin keskusteluihin omista tai itselleen tärkeistä asioista. Voi tarvita apua keskustelussa ja vältellä joitakin aihepiirejä. • Puhe on välillä sujuvaa, mutta erilaiset katkokset ovat hyvin ilmeisiä. • Ääntäminen on ymmärrettävää, vaikka vieras korostus on ilmeistä ja ääntämisvirheitä esiintyy. • Osaa kohtalaisen hyvin tavallisen, jokapäiväisen sanaston ja jonkin verran idiomaattisia ilmaisuja. Osaa useita yksinkertaisia ja myös joitakin vaativampia rakenteita. • Laajemmassa vapaassa puheessa esiintyy paljon virheitä perusasioissa (esim. verbien aikamuodoissa) ja ne voivat joskus haitata ymmärrettävyyttä.	• Ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia muutaman kappaleen pituisista viesteistä jonkin verran vaativissa arkisissa yhteyksissä (mainokset, kirjeet, ruokalistat, aikataulut) sekä faktatekstejä (käyttöohjeet, pikku-uutiset). • Pystyy hankkimaan helposti ennakoitavaa uutta tietoa tutuista aiheista selkeästi jäsennellystä muutaman kappaleen pituisesta tekstistä. Osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä niiden kieliasusta ja kontekstista. • Tarvitsee usein uudelleen lukemista ja apuvälineitä tekstikappaleen ymmärtämiseksi.	• Selviytyy kirjoittamalla tavanomaisissa arkitilanteissa. • Osaa kirjoittaa hyvin lyhyen, yksinkertaisen kuvauksen tapahtumista, menneistä toimista ja henkilökohtaisista kokemuksista tai elinympäristönsä arkipäiväisistä puolista (lyhyet kirjeet, muistilaput, hakemukset, puhelinviestit). • Osaa arkisen perussanaston, rakenteet ja tavallisimmat sidoskeinot. • Kirjoittaa yksinkertaiset sanat ja rakenteet oikein, mutta tekee virheitä harvinaisemmissa rakenteissa ja muodoissa ja tuottaa kömpelöitä ilmaisuja.

Taitotaso B1		Selviytyminen arkielämässä			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
B1.1	Toimiva peruskielitaito	• Ymmärtää pääajatuksat ja keskeisiä yksityiskohtia puheesta, joka käsittelee koulussa, työssä tai vapaa-aikana säännöllisesti toistuvia teemoja mukaan lukien lyhyt kerronta. Tavoittaa radiouutisten, elokuvien, tv-ohjelmien ja selkeiden puhelinviestien pääkohdat. • Pystyy seuraamaan yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta. Ymmärtää tavallista sanastoa ja rajallisen joukon idiomeja. • Pitemmän viestin ymmärtäminen edellyttää normaalia hitaampaa ja selkeämpää yleiskielistä puhetta. Toistoa tarvitaan silloin tällöin.	• Osaa kertoa tutuista asioista myös joitakin yksityiskohtia. Selviytyy kielialueella tavallisimmista arkitilanteista ja epävirallisista keskusteluista. Osaa viestiä itselleen tärkeistä asioista myös hieman vaativammissa tilanteissa. Pitkäkestoinen esitys tai käsitteelliset aiheet tuottavat ilmeisiä vaikeuksia. • Pitää yllä ymmärrettävää puhetta, vaikka pitemmissä puhejaksoissa esiintyy taukoja ja epäröintiä. • Ääntäminen on selvästi ymmärrettävää, vaikka vieras korostus on joskus ilmeistä ja ääntämisvirheitä esiintyy jonkin verran. • Osaa käyttää melko laajaa jokapäiväistä sanastoa ja joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Käyttää useita erilaisia rakenteita. • Laajemmassa vapaassa puheessa kielioppivirheet ovat tavallisia (esim. artikkeleita ja päätteitä puuttuu), mutta ne haittaavat harvoin ymmärrettävyyttä.	• Pystyy lukemaan monenlaisia, muutaman sivun pituisia tekstejä (taulukot, kalenterit, kurssiohjelmat, keittokirjat) tutuista aiheista ja seuraamaan tekstin pääajatuksia, avainsanoja ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta. • Pystyy seuraamaan tuttua aihetta käsittelevän parisivuisen tekstin pääajatuksia, avainsanoja ja tärkeitä yksityiskohtia. • Arkikokemuksesta poikkeavien aiheiden ja tekstin yksityiskohtien ymmärtäminen voi olla puutteellista.	• Pystyy kirjoittamaan ymmärrettävän, jonkin verran yksityiskohtaistakin arkitietoa välittävän tekstin tutuista, itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitelluista aiheista. • Osaa kirjoittaa selväpiirteisen sidosteisen tekstin liittämällä erilliset ilmaukset peräkkäin jaksoiksi (kirjeet, kuvaukset, tarinat, puhelinviestit). Pystyy välittämään tehokkaasti tuttua tietoa tavallisimmissa kirjallisen viestinnän muodoissa. • Osaa useimpien tutuissa tilanteissa tarvittavien tekstien laadintaan riittävän sanaston ja rakenteet, vaikka teksteissä esiintyy interferenssiä ja ilmeisiä kiertoilmaisuja. • Rutiininomainen kieliaines ja perusrakenteet ovat jo suhteellisen virheettömiä, mutta jotkut vaativimmat rakenteet ja sanaliitot tuottavat ongelmia.

Taitotaso B1		Selviytyminen arkielämässä			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
B1.2	Sujuva peruskielitaito	• Ymmärtää selväpiirteistä asiatietoa, joka liittyy tuttuihin ja melko yleisiin aiheisiin jonkin verran vaativissa yhteyksissä (epäsuora tiedustelu, työkeskustelut, ennakoitavissa olevat puhelinviestit). • Ymmärtää pääkohdat ja tärkeimmät yksityiskohdat ympärillään käytävästä laajemmasta muodollisesta ja epämuodollisesta keskustelusta. • Ymmärtäminen edellyttää yleiskieltä tai melko tuttua aksenttia sekä satunnaisia toistoja ja uudelleenmuotoiluja. Nopea syntyperäisten välinen keskustelu ja vieraiden aiheiden tuntemattomat yksityiskohdat tuottavat vaikeuksia.	• Osaa kertoa tavallisista, konkreeteista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen ja selostaa myös muita aiheita, kuten elokuvia, kirjoja tai musiikkia. Osaa viestiä varmasti useimmissa tavallisissa tilanteissa. Kielellinen ilmaisu ei ehkä ole kovin tarkkaa. • Osaa ilmaista itseään suhteellisen vaivattomasti. Vaikka taukoja ja katkoksia esiintyy, puhe jatkuu ja viesti välittyy. • Ääntäminen on hyvin ymmärrettävää, vaikka intonaatio ja painotus eivät ole aivan kohdekielen mukaisia. • Osaa käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisia idiomeja. Käyttää myös monenlaisia rakenteita ja mutkikkaitakin lauseita. • Kielioppivirheitä esiintyy jonkin verran, mutta ne haittaavat harvoin laajempakaan viestintää.	• Pystyy lukemaan muutaman kappaleen pituisia tekstejä monenlaisista aiheista (lehtiartikkelit, esitteet, käyttöohjeet, yksinkertainen kaunokirjallisuus) ja selviää myös jonkin verran päättelyä vaativista teksteistä käytännönläheisissä ja itselleen tärkeissä tilanteissa. • Pystyy etsimään ja yhdistelemään tietoja useammasta muutaman sivun pituisesta tekstistä suorittaakseen jonkin tehtävän. • Pitkien tekstien jotkin yksityiskohdat ja sävyt saattavat jäädä epäselviksi.	• Osaa kirjoittaa henkilökohtaisia ja julkisempiakin viestejä, kertoa niissä uutisia ja ilmaista ajatuksiaan tutuista abstrakteista ja kulttuuriaiheista, kuten musiikista tai elokuvista. • Osaa kirjoittaa muutaman kappaleen pituisen jäsentyneen tekstin (muistiinpanoja, lyhyitä yhteenvetoja ja selostuksia selväpiirteisen keskustelun tai esityksen pohjalta). • Osaa esittää jonkin verran tukitietoa pääajatuksille ja ottaa lukijan huomioon. • Hallitsee melko monenlaiseen kirjoittamiseen tarvittavaa sanastoa ja lauserakenteita. Osaa ilmaista rinnasteisuutta ja alisteisuutta. • Pystyy kirjoittamaan ymmärrettävää ja kohtuullisen virheetöntä kieltä, vaikka virheitä esiintyy vaativissa rakenteissa, tekstin jäsentelyssä ja tyyllissä ja vaikka äidinkielen tai jonkin muun kielen vaikutus on ilmeinen.

Taitotaso B2 Selviytyminen säännöllisessä kanssakäymisessä syntyperäisten kanssa					
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
B2.1	Itsenäisen kielitaidon perustaso	• Ymmärtää asiallisesti ja kielellisesti kompleksisen puheen pääajatuksat, kun se käsittelee konkreetteja tai abstrakteja aiheita. Pystyy seuraamaan yleisesti kiinnostavaa yksityiskohtaista kerrontaa (uutiset, haastattelut, elokuvat, luennot). • Ymmärtää puheen pääkohdat, puhujan tarkoituksen, asenteita, muodollisuusastetta ja tyyliä. Pystyy seuraamaan laajaa puhetta ja monimutkaista argumentointia, jos puheen kulku on selvästi merkitty erilaisin jäsentimin (sidesanat, rytmitys). Pystyy tiivistämään tai ilmaisemaan kuulemastaan avainkohdat ja tärkeät yksityiskohdat. • Ymmärtää suuren osan ympärillään käytävästä keskustelusta, mutta voi kokea vaikeaksi ymmärtää useamman syntyperäisen välistä keskustelua, jos nämä eivät mitenkään helpota sanottavaansa.	• Osaa esittää selkeitä, täsmällisiä kuvauksia monista kokemuksiinsa liittyvistä asioista, kertoa tuntemuksista sekä tuoda esiin tapahtumien ja kokemusten henkilökohtaisen merkityksen. Pystyy osallistumaan aktiivisesti useimpiin käytännöllisiin ja sosiaalisiin tilanteisiin sekä melko muodollisiin keskusteluihin. Pystyy säännölliseen vuorovaihtokukseen syntyperäisten kanssa vaikuttamatta tahattomasti huvittavalta tai ärsyttävältä. Kielellinen ilmaisu ei aina ole täysin tyylikästä. • Pystyy tuottamaan puhejaksoja melko tasaiseen tahtiin, ja puheessa on vain harvoin pitempiä taukoja. • Ääntäminen ja intonaatio ovat selkeitä ja luonteisia. • Osaa käyttää monipuolisesti kielen rakenteita ja laajahkoa sanastoa mukaan lukien idiomaattinen ja käsitteellinen sanasto. Osoittaa kasvavaa taitoa reagoida sopivasti tilanteen asettamiin muotovaatimuksiin. • Kieliopin hallinta on melko hyvää, eivätkä satunnaiset virheet yleensä haittaa ymmärrettävyyttä.	• Pystyy lukemaan itsenäisesti muutaman sivun pituisia tekstejä (lehtiartikkeleita, novelleja, viihde- ja tietokirjallisuutta, raportteja ja yksityiskohtaisia ohjeita) oman alan tai yleisistä aiheista. Tekstit voivat käsitellä abstrakteja, käsitteellisiä tai ammatillisia aiheita, ja niissä on tosiasioita, asenteita ja mielipiteitä. • Pystyy tunnistamaan kirjoittajan ja tekstin tarkoituksen, paikantamaan useita eri yksityiskohtia pitkistä tekstistä. Pystyy nopeasti tunnistamaan tekstin sisällön ja uusien tietojen käyttöarvon päättääkseen, kannattaako tekstiin tutustua tarkemmin. • Vaikeuksia tuottavat vain pitkien tekstien idiomit ja kulttuuriviittaukset.	• Osaa kirjoittaa selkeitä ja yksityiskohtaisia tekstejä monista itseään kiinnostavista aihepiireistä, tutuista abstrakteista aiheista, rutiiniluonteisia asiaviestejä sekä muodollisempia sosiaalisia viestejä (arvostelut, liikekirjeet, ohjeet, hakemukset, yhteenvedot). • Osaa kirjoittaessaan ilmaista tietoja ja näkemyksiä tehokkaasti ja kommentoida muiden näkemyksiä. Osaa yhdistellä tai tiivistää eri lähteistä poimittuja tietoja omaan tekstiin. • Osaa laajan sanaston ja vaativia lauserakenteita sekä kielelliset keinot selkeän, sidosteisen tekstin laatimiseksi. Sävy ja tyylin joustavuus on rajallinen, ja pitkässä esityksessä voi ilmetä hyppäyksiä asiasta toiseen. • Hallitsee melko hyvin oikeinkirjoituksen, kieliopin ja välimerkkien käytön, eivätkä virheet johda väärinkäsityksiin. Tuotoksessa saattaa näkyä äidinkielen vaikutus. Vaativat rakenteet sekä ilmaisun ja tyylin joustavuus tuottavat ongelmia.

Taitotaso B2 Selviytyminen säännöllisessä kanssakäymisessä syntyperäisten kanssa					
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
B2.2	Toimiva itsenäinen kielitaito	• Ymmärtää elävää tai tallennettua, selkeästi jäsentynyttä yleiskielistä puhetta kaikissa sosiaalisen elämän, koulutuksen ja työelämän tilanteissa (myös muodollinen keskustelu ja syntyperäisten välinen vilkas keskustelu). • Pystyy yhdistämään vaativia tehtäviä varten kompleksista ja yksityiskohtaista tietoa kuulemistaan laajoista keskusteluista tai esityksistä. Osaa päätellä ääneen lausumattomia asenteita ja sosiokulttuurisia viitteitä sekä arvioida kriittisesti kuulemaansa. • Ymmärtää vieraita puhujia ja kielimuotoja. Huomattava taustamelu, kielellinen huumori ja harvinaisemmat idiomit ja kulttuuriviittaukset saattavat yhä tuottaa vaikeuksia.	• Osaa pitää valmistellun esityksen monenlaisista yleisistäkin aiheista. Pystyy tehokkaaseen sosiaaliseen vuorovaikutukseen syntyperäisten kanssa. Osaa keskustella ja neuvotella monista asioista, esittää ja kommentoida vaativia ajatuskulkuja ja kytkeä sanottavansa toisten puheenvuoroihin. Osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti tilanteen vaatimalla tavalla. Esitys voi olla kaavamaista, ja puhuja turvautuu toisinaan kiertoilmauksiin. • Osaa viestiä spontaanisti, usein hyvinkin sujuvasti ja vaittomasti satunnaisista epäröinneistä huolimatta. • Ääntäminen ja intonaatio ovat hyvin selkeitä ja luontevia. • Hallitsee laajasti kielelliset keinot ilmaista konkreetteja ja käsitteellisiä, tuttuja ja tuntemattomia aiheita varmasti, selkeästi ja tilanteen vaatimaa muodollisuusastetta noudattaen. Kielelliset syyt rajoittavat ilmaisua erittäin harvoin. • Kieliopin hallinta on hyvää. Usein puhuja korjaa virheensä itse, eivätkä virheet haittaa ymmärrettävyyttä.	• Pystyy lukemaan itsenäisesti usean sivun pituisia, eri tarkoituksiin laadittuja kompleksisia tekstejä (päivälehtiä, novelleja, kaunokirjallisuutta). Jotkin näistä voivat olla vain osittain tuttuja tai tuntemattomia, mutta henkilön itsensä kannalta merkityksellisiä. • Pystyy tunnistamaan kirjoittajan asennoitumisen ja tekstin tarkoituksen. • Pystyy paikantamaan ja yhdistämään useita käsitteellisiä tietoja monimutkaisista teksteistä. Ymmärtää riittävästi tiivistääkseen pääkohdat tai ilmaistakseen ne toisin sanoin. • Vaikeuksia tuottavat vain pitkien tekstien harvinaisemmat idiomit ja kulttuuriviittaukset.	• Osaa kirjoittaa selkeitä, yksityiskohtaisia, muodollisia ja epämuodollisia tekstejä monimutkaisista todellisista tai kuvitelluista tapahtumista ja kokemuksista enimmäkseen tutuille ja toisinaan tuntemattomille lukijoille. Osaa kirjoittaa esseen, muodollisen tai epämuodollisen selostuksen, muistiinpanoja jatkotehtäviä varten ja yhteenvetoja. • Osaa kirjoittaa selkeän ja jäsenyneen tekstin, ilmaista kantansa, kehitellä argumentteja systemaattisesti, analysoida, pohtia ja tiivistää tietoa ja ajatuksia. • Kielellinen ilmaisuväri ei rajoita havaittavasti kirjoittamista. • Hallitsee hyvin kieliopin, sanaston ja tekstin jäsennyksen. Virheitä voi esiintyä harvinaisissa rakenteissa ja idiomaattisissa ilmauksissa sekä tyylliseikoissa.

Taitotasot C1-C2		Selviytyminen monissa vaativissa kielenkäyttötilanteissa			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
C1.1	Taitavan kielitaidon perustaso	• Ymmärtää suhteellisen vaivattomasti pitempääkin puhetta tai esitystä (elokuvia, luentoja, keskusteluja, väittelyjä) erilaisista tutuista ja yleisistä aiheista myös silloin, kun puhe ei ole selkeästi jäsenneltyä ja sisältää idiomaattisia ilmauksia ja rekisterinvaihdoksi • Ymmärtää hyvin erilaisia äänitemateriaaleja yksityiskohtaisesti ja puhujien välisiä suhteita ja tarkoituksia tunnistaen. • Vieras aksentti tai hyvin murteellinen puhekieli tuottavat vaikeuksia.	• Osaa pitää pitkähkön, valmistellun muodollisenkin esityksen. Pystyy ottamaan aktiivisesti osaa monimutkaisiin käsitteellisiin ja yksityiskohtia sisältäviin tilanteisiin ja johtaa rutiiniluonteisia kokouksia ja pienryhmiä. Osaa käyttää kieltä monenlaiseen sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Tyyllilajien ja kielimuotojen vaihtelu tuottaa vaikeuksia. • Osaa viestiä sujuvasti, spontaanisti ja lähes vaivattomasti. • Osaa vaihdella intonaatiota ja sijoittaa lausepainot oikein ilmaistakseen kaikkein hienoimpiakin merkitysvaihteita. • Sanasto ja rakenteisto ovat hyvin laajat ja rajoittavat ilmaisua erittäin harvoin. Osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti tilanteen vaatimalla tavalla. • Kieliopin hallinta on hyvää. Satunnaiset virheet eivät hankaloita ymmärtämistä, ja puhuja osaa korjata ne itse.	• Ymmärtää yksityiskohtaisesti pitkähköjä, kompleksisia tekstejä eri aloilta. • Pystyy vaihtelemaan lukutapaansa tarpeen mukaan. Osaa lukea kriittisesti ja tyyllillisiä vivahteita arvioiden sekä tunnistaa kirjoittajan asennoitumisen ja tekstin piilomerkitä. Pystyy paikantamaan ja yhdistämään useita käsitteellisiä tietoja monimutkaisista teksteistä, tiivistämään ne ja tekemään niistä vaativia johtopäätöksiä. • Vaativimmat yksityiskohdat ja idiomaattiset tekstikohdat saattavat vaatia useamman lukukerran tai apuvälineiden käyttöä.	• Pystyy kirjoittamaan selkeitä, hyvin jäsenyneitä tekstejä monimutkaisista aiheista, ilmaisemaan itseään täsmällisesti ja ottamaan huomioon vastaanottajan. Osaa kirjoittaa todellisista ja kuvitteellisista aiheista varmalla, persoonallisella tyyllillä käyttäen kieltä joustavasti ja monitasoisesti. Pystyy kirjoittamaan selkeitä ja laajoja selostuksia vaativistakin aiheista. • Osoittaa, että hallitsee monia keinoja tekstin jäsentämiseksi ja sidosteisuuden edistämiseksi. • Kielellinen ilmaisuväri on hyvin laaja. Hallitsee hyvin idiomaattiset ilmaukset ja tavalliset sanonnat. • Hallitsee erittäin hyvin kieliopin, sanaston ja tekstin jäsennyksen. Virheitä voi esiintyä satunnaisesti idiomaattisissa ilmauksissa sekä tyylliseikoissa.